په ادارو کې څه تیریږي؟

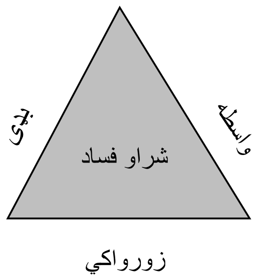

لیکوال: روبرت توماس (یوناما)

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

فساد تر طالب خطرناکه دی.
(دناټو عمومي قوماندان السن)

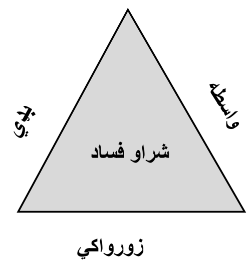

دکتاب نوم : په ادارو کي څه تيريږي

ليکوال : روبرت توماس (يوناما)

ژباړونکي : منصورعلي سيل بين

ديزاين : خادم حسين

کتاب خانه : حضرت علي کتاب چاپولو موسسه

تيراژ : ۱۰۰۰ ټوک

کمپيوتر کار : احمد علي

کال او محل : ۱۳۹۳ – پيشاور- پښتونخوا

حق محفوظه : ازاد

(c) ketabton.com: The Digital Library

تقریظ

ښاغلی سیل بین ته تبریکي وایم ، چي په ډیر دقت او پوره سنجیش یي مستند ناخوالي پیښني راټولي او تاریخ ته سپارلي دي او ډیر زحمت یي ایستلي او په پوره بي پرې یي پیښني تعقیب کړیدي.

شر او فساد یو ټولنیز رنځ دي او هر رنځ په لومړی سر کي تشخیص شي او علت یي څرګندشي ، دوهمه مرحله یي اسانیږي، چي باید اصلاحات پکي راشي او درملنه یي وشي.

دلته ښاغلي منصور علي سیل بین زیار ایستلي، چي پیښني راټولي کړي او دراتلونکی نسلونو د پاره څرنګه چي ده محترم لیکلي دي، دعبرت او پند سبب شي. او دایي په ګوته کړي ، چي دهیواد دبدبختي لامل په څه کي دي او مقدس جهاد څنګه خراب او دمجاهد ارمان څه ډول تر خاورو لاندي شو ؟

په ډیر افسوس زموږ ولس د قاچاق، رشوت، اختلاس، غصب، اختطاف، لاري نیول، تجاوز، فریب، جاسوسي، زورګویي، تبعیض، جعل،تزویز، خیانت او بل هر ډول لوی او وړه قانون شکنی نه رنج وړي او د نجیب ولس د بدنامي لامل دي، د پرمختګ او د ولس د رفا لار یي ډب کړیده.

دسیل بین صیب دا یو پر ځای کاردي. کور یي ودان او زوی یي لوی.

په درناوي

ګل مرجان ودان

پښتونخوا ــ پیشاور

۲۰/ ۸/ ۱۳۹۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیلامه

بسم الله الرحمن الرحیم

حَسْبُنَا اللهُ وَنِعْمَ الْوَكِيْلُ نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيْرُ

وايي سيبل بين د ينځو وزيرانو عقل لري. ما دوطن ناخوالي په خپلو سترګو ليدل او يا اوريدل، تحليل به مي کاوه، رنج به مي وړي، مګر د اصلاح توان راسره نه ؤ او نه د مداخلي حق. ترڅو دامي قصد وکړ، چي دا ناخوالي د کال ۲۰۰۱ نه پيل او تر ۲۰۱۴ پوري ثبت کړم، چي دا جينائي پيښي د استاد برهان الدين رباني او مجاهدينو د دور دسکي کټ مټ بل مخ دي اويا دهغه عصر دوام دي، چي کارګردګان او هيروګان يي هم هغه کسان دي. تاريخ ته وسپارم ، چي څيري بربنډي دي او دجهاد د بدنامولو علتونو سره پيوند لري او قضاوت و ګرانو لوستونکو ته پريږدم.

کله چي دا څو پاڼي ليکل بشپړ شوي او دکتاب ډول يي غوره کړ، حيران وم چی څه نوم ورکړم، په لومړی سر کي هم د نوم په فکر کي نه وم، ولي چي لومړی بايد زوی پيداکړي او بيا يي نو د نوم په فکر کي شي.

کله به مي ويل چي (افغاني ويکي لکس) و نوموم، ولي چي افشاګيري پکښي وي. کله به مي دا ويل ، چي (جينايي کيسي) نوم ورکړم. کله به هغه د طالب اصلاح چي (شر او فساد) به يي باله غوره کړم.

او يا (دهيواد په ادارو کي څه تيريږي) تاسي ارجمندان چي هر نوم ورکوي. ما وکولای شوای، څو مستند د شر او فساد پيښي نمونه راټولي کړم او د پند او عبرت د پاره ستاسي حضور ته وړاندي کړم، چي دا څيري او دشر او فساد مرحلي و پيژندل شي او زموږ د هيواد دبدبختي علتونه په همدي مرحلو کي نغښتي دي، آن کورنی او اولادونه به يي پدي کړو وشرميږي.

همدا کړني چي په ادارو کي تيريږي ، چي د شر او فساد لامل ګرځيدلي دي.

سياسي بحث نلرم، مګر ولس بايد دا هم ومني او ورسره عادت وهومي چي دا ديوي وړي سيمي (ولسوالی) په دولت کي يوه لويه برخه ورسيږي، که نه د لجاجت نه کار اخلي. او اورمره ددولت په سر کي به ځای لري، به غير ددي نه د مارشال فهيم خبره، د عدم قناعت په صورت کي به بيا غرو ته پورته شي. مثلاً :

د کرزي صاحب د لنډ مهالي او انتقالي دوره کي مارشال فهيم لوی مرستيال ؤ، د لومړي انتخابي دوري په وخت کي ضيآ مسعود، په دوهمه انتخابي دوره کي بيا مارشال فهيم ، د مارشال فهيم د وفات نه وروسته فوري دده ځای محمد يونس قانوني ته ورکړه شوو، اوس د احمدزی وخت کي ضيأ مسعود واجب الاحترام غير مسؤل او هر کاره، هغه بلي خواته ډاکټر عبدالله او ملګري يي ځای لری.

دا خپل حق بولي ، نه قانون مني او نه ديموکراسي. کومه قضيه چی ما اوريدلي ده، يا يي منبع باوري وه او يا يي مستند سازي کړيده. څه چی راغلي دي پر واقيعت او حقيقت ولاړ دي.

په درناوي

منصور علي سيل بين

۱۳۹۰ /۸ /۱۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

عنوان فهرست صفحه

مرام..1
له کانونو څخه غیر قانوني ایستني..20
جان سپکو ویلي دي چي دافغانستان له یوه بانکي حساب پنځوس ملیونه ډالر ورک شویدي..21
ددرغلی یوه بیلګه..22
ستا نه یو زوی غواړم..23
دیوه پولیس دزړه حال..25
شرکتونه دي خپل لګښتونه؛ په زکات کي حساب کړي..27
د داینمنتو غلا..28
داداري فساد د پاره عدم سیاسي اراده..29
چاته له بداخلاقي څخه د لاس اخیستو نصیحت مه کوي، چي برخلیک مو وهل او ټکول کیږي..31
دمخدرو توکو قاچاق او دقانون حاکمیت..32
په ملي دفاع وزارت کي یو قرارداد..34
د اختلاس یوه نمونه..36
حاجي جمال قدیر..38
پرمنصور احمدزي تور..41
د وسله وال بغاوت یوه بیلګه..42
ددرغلی یوه نوی بیلګه..43
د زورواکی د چلولو یوه بیلګه..44
په پښتني بانک کي خیانت..46
سپیشل فورس..47
د شهید سردار محمد داود خان قاتل په کابل کي دي..48
بي پوښتني او بي حسابه لګښتونه..50
دمور په مخ کي د زوی وژل..51
پروژي او دسیمي امنیتي مسوولین..52
جمهوررئیس په جنګي جرمونو سترګي پټوي..53
خوش ګذران سفیران..54
دخمکو د مافیایي کړیو د غصب یوه بیلګه..55
جنرال محمد کبیر اندرابي..56

(c) ketabton.com: The Digital Library

غیرمسلکي ډیپلومات 57
روسیي اوره 58
دووو مرموزو کمپنیو جګړه 60
عاطله او باطله وزارت خونه 62
دچارواکو غیر ضروري لګښت 64
مشاور وزیر 66
غصب او زورواکی 67
د شهر نا پرسان یوه قضیه 68
کابل بانک 69
په لوګر کي اختلاس 70
د زور واکي یوه بیلګه چي ځوک یي د پوښتني توان نه لري 71
د نکاح په جرم په شهادت رسیدل 72
اریانا افغان هوایي شرکت 73
د حاجیانو انتقال 75
کاستر او که پلانکوچ ؟ 76
د پوهني وزیراو د وکیلانو امر 77
قاچاقبران او قاضیان 78
د قضا استقلالیت 79
د ناموس ساتونکی او که دناموس غل ؟ 80
د ۲۵۳۵۶۸۲۵ افغانیو اختلاس 81
د حاجیانو خرځول 82
په پښتني بانک کي د اختلاس د یوي بلي قضیي بیلګه 84
د یو ترافیک بدي 85
ملي مشارکت 86
د ګلبهار تاور قضیه 90
دلوړپوړو چارواکو جعلي اسناد 93
شرین اقا قاتل او دده رواني تکلیف 95
دننګرهار په ګمرک کي دلرګیو چور 96
د عامي روغیتا په وزارت کي یوه درغلی 97
دحکم نه تنفیذ 98
دیو ي ښځي دسنګسار 99

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهرات ښاروال 100
دبلخ مستوفیت 101
د مهاجرینو دراستنولو پخواني وزیر 102
زوریا زر 103
دمالیي په وزارت کي داختلاس او درغلي قضیه 104
ددیزل جنراتورونو ترون 105
د بهرینو هیوادونو د خواکونو له خوا د افغانانو د وژني یوه بیلګه 106
روابط مهم دي که ضوابط ؟ 107
د ملي دفاع وزارت او اختلاس 108
مسخه شوي قاضیان 109
چاړواکي هم په میخ وهي او هم په نال ؟! 110
د محصل تبادله 111
د اختلاس یوه قضیه 112
دګلاب الدین شیرزایي پور 113
دتیمورشاه اعدام 114
دالبیروني پوهنتون رئیس 116
عصمت الله دولت زی 117
د ۹۲۱ لاریو داوسپني قاچاق 118
بیدل شرکت 119
په بهرنیو چارو وزارت کي د ۱۵۰۰۰۰ دالرو د اختلاس 120
(I.S.S) شرکت 121
لیست قسمتی از املاک غصب شده وزارت دفاع را مشاهده کنید 122
مصؤنیت که معافیت ؟ 125
جنرال عبدالرشید دوستم 127
د صدر مارکیت 128
تورنجنرال اندرابي صاحب 129
دایي قباله په چا یي مني ؟ 130
د نوي ښار پروژه 132
ظاهرشاهي سراي 134
شیطان باید ورته ګوته په غاښ ونیسي 135
په بهرنیو استخباراتو پوري تړلي رسني 136

(c) ketabton.com: The Digital Library

مير عبدالاحد صاحبي 138

يو شمير چارواكي د مخدرو توكو په قاچاق كي مرسته كوي 139

وادي گرگان 140

په ولسي جر گه كي څه تيريږي؟ 142

په سفارتونو كي چور 144

د لاجوردو په كان بريد 145

كانونه او زورواكان 147

دكابل بانک فاجعه 148

د ولسي جرگي ۶۲ غړو درغلي 150

د ولسمشر پرخاي ، خوناوخته څرگندوني 155

دتېښتوني يوه قضيه 156

د يو شمير واليانو په اړوند رپوټ 157

په گمركونو كي ددرغلی يوه بيلگه 158

دحاجي اكبر دتېښتوني قضيه 160

ايراني جاسوسان 161

دمخدرو توكو قاچاق او جان محمد 162

وزير صاحبان 163

دارزگان والي 165

دكابل دهوايي ډگر اختلاس 167

زاخيل وال تسليم شو 168

كه زما خان غواړي تر تا به يي قربان كړم 169

پلنگ در لباس ملنگ 171

پردی لاربنود 173

دكانونو درايستلو مخنيوی 175

دقروغ دغونډيو غصب 177

دافغانستان په جگړه كي دامريكا لويي تيروتني 178

ليوني سپي 180

لمرپه دوو گوتو 181

زورواكان او په مليار دونو دالر زيان 182

ددو ماشومانو اختطاف قضيه چي پايله يي په برائت سره تمامه شوه 183

دكور غل 184

(c) ketabton.com: The Digital Library

زور حق دئ 185
وسیله او واسطه 186
د ۳ میلونه دالرو ورکیدل 187
نورستان او د غنمو ویش........ 188
دسردار محمد داؤد خان روغتون 190
لوړپوړي چارواکي به هیڅکله دعدالت میز ته راکش نه شي 192
دبریښنا په ریاست کي ناوړه گټه........ 193
د یویشتمي پیړی په لومړي لسیزي کي د خپلسریو یوه بیلګه 194
دبریښنا دتخنیکي اداري لخوا غصب 195
دنفتو شرکت په نامه یوه جالبه درغلي........ 196
دکرومایت د ډبرو استخراج 197
دتوطیي نمونه 198
دعزیز الله لودین او داکتر شریفي موازي اداري 199
عبدالمجید زابلي دملکیتونو غصب........ 201
ناوړه گټه اخیستنه 202
دستري محکمي تجارت........ 203
د پنجشیریانو په نامه یو لیک 204
د ایران فرهنګي یرغل........ 206
انوړدنګر : 209
د پردو دمبایلو دنمبرو څخه ناوړه گټه 210
گندم نما جو فروش 211
دجهاد اعلان 212
ابتکار په خیانت کي........ 213
غصب په ۱۱ راکت لواکي 214
په بریښنا ریاست کي فساد........ 215
دولتي بي عدالتي........ 216
په نفتو کی درغلي 217
په فساد کي تخصص........ 220
د Anham کمپنی........ 222
د ۱۱۱ قطعي د خوا وژنه........ 223
دفواید عامي د وزارت بي کفایتي 224

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاد او فساد 225
قدم په قدم مفسد اجراات... 226
شیر پور چورشو... 227
چور لمان.. 240
د فساد مخنیوي... 243

(c) ketabton.com: The Digital Library

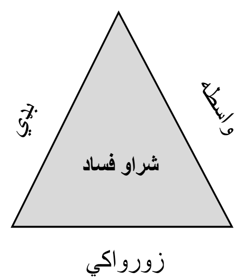

دپاک ښنتن تعلی په نامه

مرام

دا باید ووایم چي زه ولي دي ته اړ شوم، چي هلي ځلي وکړم ، چي د فساد په هکله د نموني په ډول څه مواد مسند را ټول کړم. ممکن د ټولني د ستونزو په تاریخ کي داهم د نسلو د پاره یو دعبرت درس وي او یا هغو کسانو چي دي ولس يي يي زړه سوی نه درلود، تاریخ ثبت کړی وي او یا زوی، لمسی او کورني يي پدي پوه شي، چي د راوړی شتمني باد نه ده راوړي، بلکي دناوړي ګټو د لاري په لاس راغلي ده او د نورو حق پایماله سویدي، لکه چي منتسکیو وايي:

« هر ځای چي لوړپوړي قصرونه ويني، بل ځای په هغه اندازه ځای کنده او چغور شويدي ».

په تاثر افغان هیواد کي په ډیره پراخه ډول فساد دود شو. کوم کسان چي د اخلاقو پر بنا او یا د خدای د بیري نه د فساد نه ډډه کول، یوازي دګوتو په شمار ؤ.

زه به چي ددي مزمن رنځ په هکله چي سیل بین ؤم د عواملو په برخه کي هم تماس ونیسم او روښنایي پر واچوم، پر علتونو بحث وکړم، میتود او دمجرمینو او مفسیدینو په تکتیک هم خبري ولیکم او پر ډولونو هم لیکنه وکړم، هیله ده ، چي ګټه ورسوي او په ویلو وارزي.

هڅه به مي همدا وي، رنځ تشخیص کړم ، نو بیا به يي درملنه او دارو لږ څه اسانه شي.

فساد دومره رسوایي ته ورسید، چي په داخلیانو يي چاره ونشول، بلکي بهرنیان د مرستي د پاره راغلل. کمیته شفافیت، سیګار او MEC نه مي مطلب دي، چي په مخ نیوي کي مرسته وکړي.

فساد د ځو کلو راهیسی داد او بیداد کوي او هر ډول فساد دود موندلي ؤ، بالاخره د هغه په نتایجو هم وړ غیږږو.

طالبانو خپل راتګ د فساد د منځ وړولو هدف وباله. هغو به فساد په ډیر ساده ډول (شر او فساد) باله. واقعآ چي د طالبانو رژیم د وړاندي شر او فساد په لوړه کچه ؤ. هر ډول فساد لکه ، غصب، اختطاف، رشوت، قاچاق، تبعیض، جاسوسي، اختلاس، خویش خوري، غلا، تجاوز، لاري نیول په عام ډول دود شوی ؤ، چي پورتني ډول یو خبیثه مثلث تري جوړ ؤ. د شر او فساد تر ټولو مهم لاملونه فقط او فقط رشوت او بډي، واسطه، او زورواکی ؤ. جهاد د خاورو سره برابر شو، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهيدانو ارمان تر خاورو لاندي شو، د دوه نيم ميلونو شهادت عبث ، يتيم او بوره مور او کونډې بي عزته او خواره پاته شول. دجهاد ګټلي نوم بي عزته او سپک شو. ددي ټولو لامل شر او فساد ؤ او ټوله ولس د غواي اوم او د غواي اتم يو شاني بولي.

انسان يو عاصي مخلوق دي او پدي کي شک نشته. فساد او قانون شکني په هره ټولنه کي وجود لري، مګر هلته بازخواست شته، دلته بازخواست او تپوس نشته. تربل هر وخت شر او فساد د استاد برهان الدين رباني په وخت کي اوچت تللي ؤ او دود شو.

طالبانو هم د شر او فساد د ورکيدو تر شعار لاندي راپورته شول او هر يو يي پر ځاى کيناوه. امنيت راغلی، فساد کم شو، د فساد عاملين تيښتي ته اړ شول. حاجي قدير ، حضرت علي او دننګرهار د جهادي شورا غړي مخ پر پيښور کړ. ګل اغا شيرزى کويټي کي ميشته شو، قوماندان خان محمد د کندهار نه زهدان ته ور واوښت، ملا نقيب اخند تسليم شو، جنرال محمد اسمعيل د هرات نه مشهد ته ورسيد، جنرال عبدالرشيد دوستم د خپلو بکسونو او ميرمن سره د ترکيي استانبول کي واړول، عطا نور او شمالي ټالوال او احمد شاه مسعود تاجکستان کولاک ته ورسيدل، ګلبدين حکميتار او حاجي عطا محمد سرکاتب زاهدان ته ورسيدل، د ملا نسيم او ملا غفار او ملا رسول د هلمند د قوماندانانو کورني هم ايران کي ځاى پر ځاى شول، استاد رباني خپل تخت په ځان پوري نيولي بدخشان ، کله يو ځاى ، کله بل ځاى اوسيده، پير ګيلاني او حضرت مجددي په اروپا کي اوسيدل ، سياف او مزاري هم تري تم شول. د هر چا ناموس او مال خوندي شو، غوڅ حکم او لنډه محاکمه دود شول، د ظالم لاس لنډ او پښه يي ور ټوله شول، شريعت جاري شو، (اګر او مګر) له منځه ولاړل، پلمي او بهاني ورکي شوي، مشکلتراشي او ميرزا قلمي له منځ ولاړي. د طالب لخوا هرڅه په سپين استدلال د شريعت په رڼا کي ترسره کيدل. ايراني جاسوسان د ډيپلومات تر نامه د خپل اعمالو په سزا ورسيدل، کوم چي نن يي استاد عطا په نامه کوڅه نوموي.

پدي کي شک نشته چې طالبانو هم ستونزى درلودي ، مګر د امريکا غوښتنی ته تسليم نشول، افغاني ميلمه پالني دود يي رعايت کړ، اسامه بن لادن يي په لاس ورنکړ او خپل تاج او تخت يي په قمار کيښود، زه يي په نورو اړخونو تبصيره نه کوم، خو طالباني نظام تباهي ومنل.

تر طالبانو د وړاندي استاد برهان الدين رباني د رژيم په وخت کي نه يي خپله لياقت درلود او نه يي بل ته وار ورکاوه. په تخت پوري سريښ شوي. کله ، کله يوه پلمه او کله بله پلمه مخ ته کول، کله به يي حل او عقد جرګه د خپلي ګټي پر بنا جوړه کړه، کله به يي د خپل دوام د پاره د ستري محکمي د رئيس فضل الهادي شينواري فيصله تر لاسه کړه، هغه ستره محکمه چي غړي يي ده ټاکلي وه. کله به يي د جنرال محمد اسمعيل خان پواسطه په هرات کي جرګه د خپل بقا دپاره جوړه کړه او کومه فيصله چي لاهورپنډي د قايده رهبرانو لخوا د حضرت مجددي د پاره دوه مياشتی او دده دپاره څلور مياشتي وي. رعايت يي ونکړ، ګلبدين ورته ټينګ شو ، راکټونه يي ورته کش کړه. کابل په ناحيو وويشل شو. ده لومړى خپل تخت کاريز مير ته انتقال کړ، ارګ يي پوري اور کړ، کله چي نور هم فشار پر ډير شو، بدخشان ته وتښتيد ، اما تخت يي ټينګ په ځان پوري سريښ کړي ؤ. تفاهم ته حاضر نه ؤ. د کابل اوسيدونکو کوم چي د مهاجرت توان ورسره نه ؤ، ډير زجرونه او ظلمونه وليدل، ډيرو انجينو د تجاوز نه د ځان بچ کولو په خاطر تر بامو ځانونه وغورځول، د مړو ښځي په نکاح شوى، مګر استاد دا ټولي جدي نه نيول. يو دوست مي راته يوه تراجيدي کيسه کول، چي د زاړه ميکرويان په استادګاه کي مي څنګ ته يوه چادري داره ميرمن د يو لس کلن هلک سره ولاړه وه ، چی د مرجان د غونډي دوه ګلم جم راکوز او ميرمن

(c) ketabton.com: The Digital Library

يي په زور کش او بو تله ، هلک چيغی کړي چي (خاله ام است) ، فايده يي ونکړه، نيم ساعت وروسته هغه ښځه بيرته را ورسيدل او هغه ګلم جم ورسره ؤ او وي ويل (اينه چه شد ؟ پس برايت اوردم) .

د هلکانو تجاوز، اختطاف او نښا په شمالي خوا کي ډير دود شوي ؤ. داحمد شاه مسعود هم نور د وضعي نه خلق تنګ ؤ، د استاد عبدالرسول سياف له خولي چي يي ويلي ؤ ، کولای سم د طالبانو سره مقابله وکړم ، اما د چا دپاره ؟؟ ايا د استاد رباني د پاره ؟؟ تر چنګيز، روس، او انګريز نه د رباني حکومت د ظلم او ناروا ډک ؤ.

استاد رباني ډير محيل ؤ، کله دا بهانه ، کله دا پلمه ، هيڅ لار يي نه نيول، په عين زمان کي مادي ګټي ته سم چمتو ؤ.

طالب دده د وضعي نه را وزيږيدي، په لومړی سر کي ده خپله هم دا (يو خود جوشه حرکت) باله او ځو لاري جعلي لوټونه يي کندهار ته ور وليږل. که طالب نه وای ، حالت به تر اوسه دوام درلودای. داستادانو ګټي ګرنتي ويي. دواړو استادانو ډيره په داخل او خارج کي سرمايه ګزاري وکړل.

استاف سياف څه زرنګ ؤ، دخپل حزب (اتحاد) په نامه سرمايه ګزاري کول، چي دا يوازي يو نوم دي، ګرچه د استاد سياف پر ويش د احمد شاه احمدزي سره چي دده مرستيال ؤ، څه لانجه راغلل.ښاغلی ارسلا د مولوی خالص د تنظيم غړی دافغاني سفارت غړی په مسکو کي په يو مجلس کي وويل شول ، چی احمدشاه احمدزي ۱۲۰ کوره په کابل کي لري، هغه ورته وويل، کله چي موږ کابل ته راغلو او دارايي مو ثبتول نو د احمدشاه احمدزي ۱۲۰ کورونه حقيقت نلري، يوازي ۸۰ کوره لري. بل چا کيسه کول ، چي ما غوښتل د پخواني د دفاع وزير خان محمد خان کور په نوي ښار کي پر احمدشاه خرڅ کړم، دګروال نافع وايي: سلا مو دا سوه ، چي اول به قيمت لوړ ووايو ، وروسته به سوکه ، سوکه ورته راکښته شو، قيمت چي موږ ۲ لکه ۴۰ زره دالره ووايه ، په هغه لومړی ډز نوموړي چمتو شو. دوی خپلي باد راوړي پيسي محضي يو ځای بندولي. استاد رباني هم د ډيرو کورونو څښتن شو. په کابل او بدخشان کي پوره سرمايه ګذاري وکړه.

د جهاد پيسي نورو هم لکه حاجي قدير، استاد عطا نور، جنرال محمد اسمعيل خان ..... ټولو درلودي. که کوم چا ددي قوماندانانو نه درلودي، هغو چور، پاتک او غصب ته ژر لاس ورواچاوه.

عطامحمد نور ميلونر نه بلکي ميليارډر دي، چی د همدي شتمنيو په زور په سياست کي مطرح دي. ښارګوټی، مارکيټونه ، ترانسپورټونه، دوکانونه، دتيلو پمپونه، کورونه، شرکتونه، روغتونونه په لږ وخت کي خاوند شو. اما سوال به پاته وي چي پدي لږ وخت کي دا د قارون دنيا دکومي خوا شوه. ؟ په يو راپور کي راغلی دي چي:

بر اساس معلومات از املاک مزار شريف و بعد از بررسی ها بدست امده و الی بلخ تنها در شهر مزار شريف با قباله ی شرعی بيش از 500 جايداد دارد که يا به نام خانمش پسرانش و دخترش ثبت شده است.

1- شهرک خالد بن وليد اين شهرک که از جانب والی بلخ عرضه گرديده و هم اکنون 6000 نمره اش به فروش رسيده او هر يک نمره اين شهرک از 8000 دالر است در اين شهرک 200 نمره در موقعيت های اعلی وجود دارد که برای خود تخصيص داده است.

2- باختر مارکيت زير زمينی که 200 دوکان دارد.

3- نزديک سينا استديوم، مارکيت بادام که ملکيت خودش است.

4- به نام عجب خان يک مارکيت اسبق که هم اکنون کارش جريان دارد و گفته می شود که بيش از 500 دوکان در ان اعمار خواهد شد که ملکيت شخصی خانواده ی والی دانسته شده.

5- نور بزنس سنتر که هشت طبقه و 100 دوکان دارد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

6- مارکیت ادویه فروشی که مقابل شفاخانه موقعیت دارد.

7- کلینیک لایزری نور.

8- در منطقه دروازه بلخ شرکت تیل نور.

9- شهرک میترا نور که بیش ا ز 400 خانه دارد.

10- مقابل شاروالی مزار شریف یک مارکیت 10 منزله که کارش جریان دارد.

11- شرکت ترانسپورت میترا نور که بیش از 300 موتر باربری کاماز دارد.

12- در منطقه سینمای اسبق مزار مارکیت آریا که بیش از 1000 دوکان دارد.

13- در شاهراه مزار کابل سرای میترا نور.

14- در مناطق مختلف مزار شریف پمپ استیشن های خالد نور.

15- یک خانه به نام مولانا درجوار قوماندانی امنیه.

16- خانه ی چهار طبقه ی که همین حالا زیست مینماید به ارزش دو میلیون دالر ساخته شده.

17- منزل دو طبقه بنام دفتر سیاسی که در دروازه ی بلخ موقعیت دارد.

18- سرای که عقب منزل اختر ابراهیم خیل که استگاه شولگره در انجا موقعیت دارد.

19- یک بلند منزل در عقب ولایت در کوچه قاضیان شهر مزار شریف.

20-یک بلند منزل که عقب لیسه ی سلطان راضیه قرار دارد و به یک کلینیک به کرایه داده شده بنام خانمش ثبت است.

21- موسسه خصوصی آریا – مزارشریف که احمد ضیا مسعود نیز در ان شریک می باشد دارای منزل 5 طبقه ای است.

22- شرکت سرک سازی خاله نور که در سرای مهمان مزار شریف موقعیت دارد مارکیت خود والی است.

23- دو شفاخانه ها به نام های مولانا جلال الدین و الفلاح.

24- مارکیت سینا فر که بیش از 400 دوکان دارد.

25- ذخیره های تیل در شهرک بندری حیرتان شرکت وارداتی تیل بنام انترنشنل شراکت با کمال نبی زاده – تلویزیون به نام ارزو یک پرودکشن بنام شمال تلویزیون میترا شرکت بیل بورد ها بنام بلهیکا که تمام قرار داد های شاروالی را منحصر بخود ساخته است.

په همدي ډول د ننګ او ویاړ جهاد په بي ننګي واوښت . که دعلل او معلول فرمول درست وي، رهبران ددي عمل ملزم دی ، چی باید محاکمه شی. کله چي به د جهاد په وخت کي کوم هیوادوال دوي تیګداران بلل، زما به ورسره خوله شوه. په ډیر تأثر منم ، چی هغه حق په جانب ؤ، چي دوی پر وینو تجارت کاوه .

د رهبرانو خودخواهي منجر په خپل منځي جګړو سول، وطن تباه او د جهاد ویاړ په ډیر بي شرمانه ډول په خاورو ګډ کړه، ددي قرباني له برکته اتحاد جماهیری شوري مات او ډیر هیوادونه ازاد شول، اما د افغان ولس بدبختي پای ونه موند.

پورتني مطلب تائید دي، تر ټولو توره تیاره همدا ډول د استاد رباني دوران ؤ. دلته هیڅ سیاسي اړخ نه شنل کیږي، یوازي جنایي برخي ته پام را اړوم. عبدالعلی مزاري (رقص مرګ) رواج کړ، د ښځو په سرونو کي یي میخونه ووهل، د ښځو سیني یي پري کړي. عبدالعلي مزاري هغه څوک دي ، چي نن یي حاجي محمد محقق د وژلو تجلیل کوي. عبدالعلي مزاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

د طالبانو ګیر ته ورغي او وي وژي. د جناب مجددي هم شهادت په برخه نه ؤ، ولي چی د احمد شاه مسعؤد راکت د هغي الوتکی نه چی مجددي يي د اسلام اباد نه کابل ته راوستی بچ شو. مجددي هم د خپل بقا په هیله د ګلم جم مشر دوستم ته د خالد بن ولید لقب ورکړ.

په همدي دوره کي د قلم ، چمن او زرداد جنایات به د وطن په جینایي تاریخ کي تل پاتي وي. ګرچه زرداد د حقوق بشر دنققي په جرم ونیول شو او په لندن کی په ۱۲ کاله بند محکوم شو .

زرداد یو انسان سپی کړی، چي د سروبي په لاري کي به يي انسانان په ډارل، د حزب اسلامي قوماندانان وه، د شمال پهلوانانو هم هر جنایت وکړ، پهلوان رسول او پهلوان ملک به هم څوک هیر نکړي. د عبدالحکیم شجاعي په ارزګان کي په سلو کسان ووژل ، مګر د محمد کریم خلیلي له برکته هیڅ چا محکمي ته راکش نکړای شوای.

په مزارشریف کي د مزارشریف او د کندز ولایت د طالبانو جنګي اسیران، د فاریاب د لیلي په دښت کي تر دري زره ډیر کسان په ډیر وحشت او فجیع ډول د جنرال دوستم لخوا قتل عام شول. د حقوق بشر او جنګي جنایاتو د قانون خلاف عمل دي. طالبانو هم خپل مخالفین په مزارشریف او بامیان کي هیڅ زړه سوی ونکړ. زه یوازي دانه وایم چي افغان، افغان وژني، بلکي دا وایم چي انسانانو، انسانان وژل. د هغه کسانو وژنه زه یادوم، چي د جګړي د میدان نه دباندي وژل شویدي. دجګړي پر مهال وژنه چندان څوک کیسه نکوي. داچي د جهاد د وخت نه وروسته جګړي ته ورلیږل، د زور څخه کار اخیستل کیدو، په رضا هیڅوک مرګ ته نه ځي ، جنګ د مرګ لوبه ده، پداسي حال کي ، چي جهاد ته خلک د وطن د ناموس او دخدای د رضا د پاره په شوق داخلیدل، مګر داجګړه په زور سره عملی کیدل. د طالبانو په بریدونو کي د پنچشیر د فتح د پاره هم ددواړو خوا تلفات او وژنی ډیرؤ.

د طالبانو جلب او جذب ټوله په زور ؤ. اکثره ځوانان چي جنګ ته به په هیڅ ډول تیار نه ؤ، تعلیم او تربیه به يي کمه وه، ترینینګ به يي نه وکړي، نو پدي خاطر تلفات به يي درانده وه .

په همدي تاریکه فضا کي ټوله بشري ، افغاني او اسلامي ارزښتونه تر پښو لاندی شول، هر چا د خپل ژوند د بقا د پاره په هرڅه لاس پوري کاوه. ټولنه پر دوو طبقو ظالم او مظلوم وویشل شوله. څوک چي د ظالمانو په کتار کي ودریدل، د ځان د شومو اهدافو د پاره يي ظروف هم برابر کړه، کسان يي پر ځان راټول کړ او تنظیم يي کړه، دا ډله اکثره هغه د جهاد پخواني قوماندانان وه . د جهاد تر عنوان لاندي هر روا او ناروا مرتکب شول، په سیاسي ډګر کي هم دوي د جهاد د امتیاز تر نامه لاندي هر جنایت لاس پوري کړ. تهدید ، اختطاف، تجاوز، غصب،وژني او تبعیض نه کار واخیست.

دوي د خپل ناکامي دلیل دا وایي چي امریکا او غرب موږ تنها پریښودلو، دا یوه پلمه ده ، خپل کور په خپله څوک ودانوي، دبله ګیله پکار نده. تا ولي خپل کور پخپله خرابوه او ولي دی ورور وژنه کوله . او وایي چي امریکا د اسلامي نظام زغم نه درلود او خپله پړه پر بل ور اچوي.

استاد سیاف د ا خپلي ناخوالي چي د کابل ښار دده او د وحدت د خودخواهي په خاطر ډیري خرابي په برخه شوي. دلیل دادي، چي کفارو د سوچه اسلام د مخنیوي په خاطرزموږ وطن داسي خراب کړ. البته د پردو د لاس رول هم د هیریدو ندي.

استاده ! وایم چي تاریخ قضاوت کوي، کفارو زما وطن ندي خراب کړي، زما وطن تا او تا غوندي جهادي رهبرانو خراب کړ. انصاف پکار دي، توبه وباسه، ستا د خبره غوندي الحادي رژیم بقایا لکه ، کشتمند، سلیمان لایق، دستګیر پنچشیری، شهنواز تنی، محمد یونس فکر، نورمحمد نور،حسن سرق وغیره، غیره جنایت کارانو دا ټوله خپل خیانت او جنایت د ساړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ محصول بولي. داچي د سیوسیالزم د پلي کولو دپاره یي د حفیظ الله امین له خولي یوازي یو میلون کمونستان پکار ؤ، نور یا دپردو په صحراوکي اواره کړل ، یا قتل عام پروانه کول.

د جهادیانو او کمونستانو شعارونو تر منځ ډیر ورته والی لیدل کیږي او دواړو د ایدلوژي فکر درلود او دیو دیکتاتور نظام پلوي درلوده. مثلأ کمونستانو به دالحادي نظام وخت کي شعار ورکاوه ، چي (ګاریګران جهاد سره یوشي). مګر اخوانانو به ویل چي (اسلام مرزنه پیژني)، چی یو بل ته د مانا په لحاظ نژدي دي او یوه جهان بیني لري او د بل فکر زغم نلري.

زموږ هیواد هم دغو دوو مفکورو خراب کړ. استاد سیاف ؤ، چی اسامه بن لادن یي په جلال اباد کی پذیرایي کړ، مګر اوس یي پر امتیانو بد وایي او طالب غندي. خاطرات امرالله صالح په ماندګار کي کال ۱۳۹۲.

که نوره عادلانه محکمه یي په داد ونه رسیدل، تاریخی محکمه خوبه دوي محاکمه کړي او زوی او لمسي یي پرې خجالت وباسي. یعنی دا هر جنایت کاره او خائین د ځان د پاره اوس هم د برائت لاري پلټي.

نو همدا جنګی جنایت کار ؤ، چي هیواد خپله شیرازه د لاسه ورکړه، د ظلم دسکي بل مخ را واوښت، اخلاق کمزوري شول، ظلم او تادا بل رنګ وموند. پر ولس ظلم وشو، چي دکیڼ خوانه ؤ او که د ښی خوا نه ، دظلم د پاره زمینه برابره شوه.

رشوت، واسطه او زوروواکي ، شر او فساد اوج ته ورسید، شر او فساد دیو دري ضلعی هندسي شکل جوړ کړ، چي باید ورته د شراو فساد مثلث ووایو او هره ضلعه یي د یو خبیثه جرمی عنصر نه جوړوي، کوم چي پورته ذکر شو.

البته طالبانو هم ستونزي لري او عام ولس تري په عذاب کي ؤ.

که یو سړی رنځور وي روغ به شي، که غریب وی خان به شي، اما که یو ټوک او یا یوه کورنی او یا یوه ټولنه اخلاق خراب شول، اصلاح یي اسانه نده.

شر او فساد دومره عام شویدي ، چی د ټولني په ټولو ابعادو کی ریښي ځغلولي دي. اصلاح یي غوځ حرکت غواړي. ښه او بد سره ورک دي، په خیانت او قانون شکني برعلاوه چي نه شرمیږي، بلکي په مغروره کیږي.

د طالب نه د هر چا ډار کیده، مګر طالب امن راوست ، ناموس خوندی شو، شرعیت قایم شوو او زورګویي ختمه شوه ، دتجزیي مخه ونیول شوه او د فدرالیزم کیسه هیره شول، د کابل ښار چی د جهادي قوماندانانو تر منځ ویشل شوی ؤ خلاص شو.

زه سیل بین ترخپل توان پوري د خبیثه مثلث هره ضلع بیان او تشریح کړم.

 شر او فساد مختلف ابعاد،انګیري او علتونه لری ، لکه اقتصادي ، اجتماعي ،تربیتي او داسي نور. زه یي د جرم پر علتونو بحث نکوم ، دلته دجرم تشخیص او د مجرم د نیولو او د جرمونو د مخ نیوي په هکله بحث کوم، چي زموږ ټولنه کی و دی خبیثه مثلث ته پام وشی .

۱ ـــ واسطه: **(إِنَّ اللّهَ يَأْمُرُكُمْ أَن تُؤدُّواْ الأَمَانَاتِ إِلَى أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُم بَيْنَ النَّاسِ أَن تَحْكُمُواْ بِالْعَدْلِ إِنَّ اللّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُم بِهِ إِنَّ اللّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا)**

د شر او فساد د مثلث یوه خبیثه ضلع واسطه ده. واسطه او وسیله زموږ هیواد یوه عام دول لري او چندان عیب او شرم نه دي. ګرچه اغیزه یي تر دوو نورو ضلعو لږ نده. زموږ د ټولني تشکیل او ساختار واسطي ته ډیر جوړ او مساعد دی. هیڅ کار بیله رشوته مخ ته نه ځي. که رشوته نه ؤ، نو واسطه ارومرو ضرور ده. هرچاته چي ټوک وغواړي ، لار ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

موندلای شی. کوم کس ته چي چا ورته کاربند دي، هغه ګاونډی ، همنصنفي، ملګری او وطن دار لري او ګوندی او کورنۍ سره اړیکي پیداکولای شي، که نورنه ؤ ، نو پردو هم لاس ارومرو لار ورته پیداکیدای . ټاکنی هم پواسطه دي میعار مد نطر ندی، همدا سبب دی چي د مامورینو بي تفاوتي او بي پروایي سهل انګاري . بی مسؤولیتي لوی رول لري. دنا لایق مامور نه هم پوښتنه نشی کیدای، شاته پشتوانه لري. دشر او فساد لوی لامل همدا واسطه او وسیله ده. کار و اهل کار ته نه سپارل کیږي.

واسطه هم څوډوله ده ، مثلاً یو ساده سپارش وي او دکار د اجرا هیله تري کیږي، البته دا هیله سبا یو مجرایي هم لري. کار په کار دي او سپارش په سپارش، اسانه سپارش خو هغه دي، چی یو قانوني لار هم ولري. ځیني یو ستونزمن سپارش وي، یو څه مسؤلیت هم باید ومنل شی، چی مقابل لوري پدی ارزي او که نه .؟

هغه د سپاس او شکران د اداکولو وخت کي په ډیر ویاړ او ممنونیت سره دا وایي (چي والله یو غټ کار او غیر قانوني زما سپارش یي اجرا کړ). دا نو کوم عوض او مجرایي هم لري، کار په کار دی ته وایي. بل هغه سپارش دي ، چی یا ستونزمن وي یا مامور صاحب نه غواړي، که څه هم لار لري ، داجرا نه یي ډډه کوي او خپه پدی وي، چی سپاربښت او واسطي ته څه ضرورت ؤ، تر څو افغانیوي به تیرشوی وای. دي سرګرداني ته څه ضرورت ؤ، زما دي هم په خوله خاوری کړي. آن کله، کله نو بیا ورسره مشکلتراشي کوي؟

که واسطی ته ووایي او عذر کړی، چی دا غیر قانوني عمل دي، په ډیره درایت وایي ، چي که قانوني وایم، نو زه نه راتلم، پدي خاطر راغلم چی غیر قانوني کار راته وکړه. ناروایي هغه حالت دي، چی په هر ملحوظه چي ؤ، ونه غواړي، یا ونه کولای شي، چي سپاربښت مثبت ځواب وایي. دی نو دتهدید سره مخامخ کیږي، توطیه ورته جوړوي او په غیر مستقیم که کوم وخت دده کوم قانونی کار یا قانوني حق وي، هم نه اجراکیږی او پدي ډول مجازات کیږي، آن پروپاګند او تبلیغ پسي کیږي.(در این راه کشته ګان زیاد است). څوک یي بازخواست هم نشي کولای، چي پدي لار کي قرباني شویدی. کیدای شي ، چي څوک رشوت رد او تري پرهیز وکړي، مګر د واسطي نه هیڅ چاره نشته، داسي یو محترم یا دوست به درته راولي، چي ته هیڅ ورته ویلای نشي، هغه تا ته ډیر ګران وي. مراجعین یا عارض په هیڅ صورت طاقت نه راځي، چي کار په خپل نورمال او طبعي مسیر ولاړشي،ارومرو په واسطه پسي ګرځي. دا کلتور اودا فرهنګ تر رشوت بدتر دی، مراجعه او سپاربښت هیڅ عیب ندي. که څه هم یو انحرافي عمل دي او دا عمل په قانون کي منعه شویدي، مګر عملي ندي، پدی کار کي د شورا وکیل ډیر ماهر او بي پروا اداره په اداره مؤکل ګفته وزی او ننوزي. دا به یي پلمه وي، کمیشن خوبه اخلي. کار دیده، کار کوي او په ډله ګرځي.

مقرري او تبدیلي پسله رشوته، اکثراً په سپارش وي، سپارش هم درجي لري، دلوړ پوړو سپارش اغیزه ډیره وي.

پخپله د قومی د ترکیب لاندي دا پخپله د واسطي لار هواره وي او اهلیت به مد نظر نه نیول کیږی. هر مامور او یا وزیر خپل ولي نعمت ته تسلیم دی، نه حکومت ته.

مارشال فهیم په واسطه او سپاربښت کي تر هرچا دمخه ؤ.

لږ لیدل کیږي، دغریب بچی د ښه موقیعت او موقف خاوند شی، که څه هم دلوړ لیاقت او اهلیت خاوند او پر معیارو برابر وي. پدي معیارو کي تقوا تر ټولو بي ارزښته صفت دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپاربن تل زمور په ټولنه کي يو دود ؤ. دا دطبقاني ټولنه کي ډير وي. زموږ هيواد کي اکثراً طبقه موجود ؤ، نو له همدي سببه قانون يکسان د تطبيق ستونزو سره مخامخ ؤ. په پاچاهی نظام کي مو سرداران او شتمن درلودل. په کمونستی رژيم کي بله طبقه رامنځ ته شول، کميټي مرکز او پوليت بيرو ؤ. د مجاهدينو په دوران کي د رهبرانو او لوړ پوړو قوماندانانو کورني د پخوا سردارانو ځای اشغال کړ.

سپارش دومره عمومي دی، چی تری يو ځای فارغه ندی، محکمه، ښونځی، د کانکور د ازمويني هيآت، روغتون، قراردادونه، د کورنيو او بهرنيو چارو وزارتونه او نور، نور.

تر اندازی دا موضوع يو بل سره تړاو هم لري، دولتي کارکونکی هم په نورماله ډول کار مخ ته نه وړی او مراجعين هم تلوار لري، حوصله نلري، چي بايد کار يي ژر او سم وشي، نو واسطي ته مراجعه کوي.

د هر جرم د بازخواست او تعقيب عدلي مخ همدا خبيثه مثلث دي، چي مخ يي نيسي، يعني يا به رشوت وي، يا واسطه او يا زور ګويي. څرنګه چي مي وويل چي واسطه يو عمومی دود دی، مګر پدي برخه کی د ملی شورا غړي ډير مخ کي په ډير جسارت او حق په جانب څيره ، اداره په اداره وزي او ننوزي، يو څه کميشن کاری په ګډه وي. ددوي په هکله ډير نيوکی ،پيغورونه ويل کيږي، مګر دوي يي جدي نه نيسي.

د وکيلانو نوم چی (چورلامان)هم بلل کيږي. لکه (اسپرين باير) د هر رنځ دوا ده. د زنا او لواطت نه نيولي تر قاچاق، رشوت،تروريزم او قتل پسي بيله شرمه روان وي. مؤکل ګفته دروازي ته ولاړ وي، دا ددوي په کرکتر کي نسته ، چی وواييي چی دا کوم او دا نه ، څپلی يي و شکيدي، وکيل صاحب بايد خپه نشي. په هيواد کي د تروريزم مخدر مواد، رشوت په څنګ کي د بدبختي لوی لامل پارلمان دي، چی ځان ته د ملت استازي وايي او پارلمان د ملت کور بولي، چی هيڅ ندي، هغه د ګوتو په شمير کوم کسان دي ، لکه محترم داکتر رمضان بشر دوست ، چی بايد د چورلمان نه نور ووزي. دملت دا استازی دوه سره خنجر غوندي کار کوي، هم واسطه کيږي او سپاربښت کوي، رشوت هم اخلي او زور هم چلوي.

دا بايد ووايو چي ښا غواړو په خدای سره.

څرګنده ده چي هر افغان يو وکيل لري، ځيني وکيلان ددي د پاره چی موثريت ثابت شي، په ډله ګرځي يو دبل د ناروا حمايي تعهد لري. وکيلان خپل منځ کي داد او ګرفت لري ، دجرګي رئيس او مرستيالان او دکميټنو رئيس هم بايد په جيب لاس ووهي . وايي ډم د ډم نه ، داکتر د داکتر نه پيسی نه اخلی ، مګر وکيل د وکيل نه پيسی او رشوت غواړي.

۲ــــ رشوت(بډي): « عَن امام الصادق قَالَ قَالَ رَسُولُ الله لَعَنَ اللَّه الرَّاشِي وَ الْمُرْتَشِي وَ الْمَاشِي بَيْنَهُمَا »

د خبيثه مثلث بله ضلعه رشوت دي. رشوت ډيره عامه معنی لري. د جزا قانون کی نقدي پيسی يا مال ، امتياز او يا ګټه په لاس راوړل رشوت دي. شرعي هم ناروا دی.

اخلاق او اسلاميت کمزوره کوی. په موږ کي عمومی شويدی. دکارونو اجرا د تور بازار ډول غوره کړی، تر څو مراجعه ورته وشی. هر مامور د خپل رسمي او دولتي موقيعت پر مبني د خپلي خولي په اندازه د رشوت ګوله پورته کوي، البته چي د مامور، مدير او رئيس اندازه توپير لري، د والي او وزير لقمه لويه وي.

رشوت په ترافيک ، ښونځي، ښاروالی، مستوفيت ، روغتون، پوليس، څارنوالی، قضا، ګمرک، په هر محل او ځای کی ليدل کيږی. په ادارو، سرکانو، کورونو، او هوټلونو کي اخيستل کيږي. اوس رشوت هم مدرن شويدي او يا د خطر دکميدو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاطر په دوبی کي اخیستل کیږي. دقاچاق ، ګمرګ، تروریزم په څنګ کي رشوت د هري ملي پروژي که ساختمانی ، زراعتی او یا امنیتی وی ، چی رشوت او ناوړي ګټي پر ننوتی ، پروژه به ناکامه او ناقصه او په درد بخوره به نه وي.

رشوت (بډي) په دري ډوله دي:

۱ـ مراجعین او عارضین هم سړی تشویقوي، کله، کله یي نوم سوغات او تحفه پر کښیږدي، مګر مانا یي هغه یوه ده. رشوت د کار د اجرا او یا د نه اجرا په مقابل کي وي. یو هغه رشوت دي چي د قانونی کار د اجرا په مقابل کي وي، پدي مقابل کي شیریني ګفته یو څو روپی ورکړي، البته عارض، د کار اجرا ژر غواړي او خپله یي مراجعه کړي وي، د همدی کار اجرا مامور ته بي خاره او بي مسؤولیته دي، خپله غوښتنه کوي.

۲ـ بل ډول یي دعارض د ناپوهی نه ګټه پورته کوي او قانوني کار ورته سخت کړي او د مارانو سرونه وربښکاره کړي، چي عارض خپله لار ورکه کړی او یا یي په بیروکراسی را وپیچي او نخود سیا پس روان کړی، دا کسان بیا هم د زغم نه کار اخلي او هیڅ مربوطه ادارو ته شکایت نکوي، ګرچه اعلانونه کیږي، مګر مراجعه نشته ، تر څو هغه و رشوت ته حاضر شي. او کله ، کله عارض د بزرګواري نه کار اخلي، د مامور د غوښتنی په غیر یو څو افغانی د (چای پولي) په نامه ورکوي. که څه هم کار یي قانوني شکل نلري.

دغه دواړه ډولونه دود دي.

۳ـ بل ډول د دریا دلانو رشوت دي، چي د هیڅ نه ، نه ډاریږي، تور سپین کړي او سپین تور. ددي ډول اجرااتو په مقابل کي رشوت هم ډیر درونډ وي او جعل او تزویر هم په کار اچوي. برملاکیدو په صورت زندان او یا فرار هم مني او یا پخپله درونډ تاوان ته چي هغه به د رشوت تادیه وي، چمتو کیږي. او یا په زور او تهدید رشوت غواړي ، لکه چی په ۱۳۸۶ کی عبدالجبار ثابت لوی څارنوال د خپل جهاد د اعلان په ترڅ کی و ولایاتو ته لشکر کشي پیل کړه، چي دلته زه یوازی د ننګرهار د خوا اجراات لیکم: ثابت صاحب خپل نظامي مرستیال چي په نادر چور مشهور ؤ د عملیاتو امر وټاکی او پخپله په جلال اباد کی د حاجی ظاهر قدیر پر ځای مرکز ونیوي، میله چالانه شوه ، پسونه دی او کبابونه، پټي داني دی چی تااو بالا کیږي. چور نادر د سروبي نه تورخم پوري د ټیلو ټوله پمپونه پدي نامه چي اوبه ورسره ګډي دي ، مهرولاک کړل، داچی اوبه لري او که نه په چا به یي ثبوت کړي ؟. موټرونه توقف وکړ او لاري دي چي ودریدلي . په ښار کي غوغا شول ، ثابت صاحب نه څوک ګوري او نه عرض اوري او نه د بل بازخواست مرجع شته. پداسي حال کي چي موضوع حقیقت نه درلود.

لنډه داچي جلسی او غونډي شوي ، هدف معلوم شو، چندي ټولي شوی او پیسي را غونډي شوي. هر یوه خپل حق ادا کړ. حاجي ظاهر څه وساطت وکړ، هرڅه سم شول. ثابت کابل خواته حرکت وکړ، مګر د نادر چور سره پر فیصدي لانجه راغلل. نادر چور پنځوس فیصدي غوښتل، ثابت و دی ته حاضر نه ؤ. بالاخره په ۲۵ فیصده فیصله وشوه ، مګر بیا هم د نادر پر برطرفي لانجه ختمه شول، مګر بازخواست چا ونکړ، نه مډیا څه وویل، نه پارلمان او نه امنیت ملي.

بل هغه ډول رشوت دي، چی ددواړو خواوو ګټي پکي تضمین شوی وي، لکه ګمرکات محصول کم کړی، د ګمرک مامور هم په حق ورسیږي او تجار هم . یا قراردادونو کی ، د دواړو خوا تر منځ تفاهم او باور راشي، ددواړو ګټی تضمین شي. ددوو تر منځ معامله ده ، دریم نه په خبریږي، دواړي خوا راضي ښکاری. دداسي معاملو کشف هم مشکل یا نا ممکن وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هغه مخکني ډولونو کي د شکایت او اطلاع امکان شته، مګر پدي ډول معامله کی شکایت او اطلاع موجود نه وي، یوازی دولت متضرر کیږي. دولت بیچاره وارث نلري. خریداري هم دهمدي ډول د دواړو لخوا موافقه وي.
په اوسني حالت کی ډیر او ستر رشوت په مقرریو کي دي. کوم مامور نه غواړي، د واسطی له لاری مخ ته ولاړ شي، بې حقه به پاته وي. رشوت اسانه او بي خطر او بی زحمته لار ده. هر ولایت او هر پوست جلا قیمت لري. ښاروالي، د پولیسو قومنداني، ولسوالي، سرحدونه، محکمه او قضا، د ترانسپورت مامورین، د ګمرک مامورین، بندروالی، مستوفیان، و غیره و غیره. هر ولایات هم په جلا قیمت دي. هره څوکی سرقلفی لري، کله دا معامله او تادیه مخ کي تر مقرري کیږي، کله په فرصت وروسته تر مقرري. د خدای دپاره ، د ضرورت او لیاقت پر بنا مقرري ډیره کمه ده، یا به واسطه وي او یا رشوت.
د اطرافو رشوتونه اکثره د ارباب او ملک او قریدار لخوا په ولسوالیو کی اجرا کیږي، چي د مامورینو د اعتبار وړ کسان دي او بي خطره دي . د شورا وکیلان هم پدي کارو کی تر نورو وړاندي دروازه د مراجعینو په مخ خلاصه وي، چی ژر څوک یوه درنده او د برکت ډکه موضوع ورته حواله کړي. کمیشن کاران یوه بله بلا ده چي را دود شویده.
رشوت دومره زموږ په ټولنه کي ریښي کړیدي، چي یوه کړی تري جوړه ده. څرنګه مي د ځینو وکیلانو نه اوریدلي دي، چي موږ هم مفت او مجاني ډول رایه نه ده راوړي، دا مصرف باید را وګرځوي او دبلي دوري د پاره هم باید پس انداز ولري، د کمیشن کاري په څنګ کي د وزیرانو نه د رایو او استحضاح په وخت کی خپل مصرف باید پیداکړي. ډیر وزیران همدا کار کوي. وامی وریدل چي د انجنیر ضرار احمد مقبل د کورنیو چارو د وزات په وخت کي د استحضاح په مقابل په هغه یوه شپه څلور لکه دالره و شیندل. دضرار احمل مقبل په وخت کی ، کله چی وزیر ؤ، د کورنی چارو وزارت هر څوکی ، لکه سرقلفي خپل معین قیمت او اجاره درلوده. وزارت د راهنماي معاملات نوم ګټلی ؤ.
وزیران ددي مصرف د پوره کیدو د پاره د مامورینو د مقرري پر مهال دا مصرف باید راوګرځی. او مامورین د ولس نه . دا یوه لړی ده. ممکن که پام وشی ، تر ټولو ولس زیان ګوري.
زما یو دوست په اداره کي یوه لوړه څوکی درلوده، زوی یي د پوهنتون نه فارغ شو او په یو مناسب ځای کي مقرر شو، دي زوی دومره ژر په رشوت او بډو پیل وکړي ، چي آن منوګراف یي لا نه و تمام کړی، د پلار خط تعقیب کړي.
لکه چي وړاندي اشاره وشول، هر یو دخپل موقعیت پر مبني کار کوي. ښوونکي د شاګرد په نمرو کي خپل کار کوي، قاضی په فیصلو کي ، د پولیسو مامور د قیمارخانو او شراب خانو او فاحشه خانو سره شریک وي، همدغه د فاحشو بیچاره ګانو پیسي د کورنیو چارو لوړپوړو ته رسیږي، چي هغو د ځان په خرڅلاو پیداکړي دي.
د وطن د پاره د رشوت هر عمل جلا، جلا خطر لري. همدا سبب دي، چي د پوهنتون نا لایقه کسان فارغ او دواسطي یا رشوت پواسطه مهم ځای ونیسي. د نالایق او بد اخلاقه مامور چی پیل یي په رشوت کړیدي، نظام به څه هیله تري ولري .؟ بډي اخیستونکی دغله ، قاتل ، قاچاقبر او تروریست ملګری او شریک دي.
د پوهنتون استادان په خپل وار او امکاناتو او یا ادارو کي د ښځو او انجونو نه هم د بد اخلاقي او نامشروع غوښتني اوریدل کیږي. ولي چی رشوت یوه پراخه مانا لري.
د نظام یو مهم رکن مقننه په درغلیو راغلل دي. چي تر بودن یي نبودن د ملت په ګټه دي. د څراغ ورځپانه د چنګاښ پر څلورمه او کال ۱۳۹۰ داسي لیکي : « این شورا توام با تقلب و دستکاري، جلوسی زده، و تلاش دارند که به خود مشروعیت کسب نماید .... ».

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهان داسي وايي « فساد زماني اوج ميگرد، كه روحيه خدمت گزاري تضعيف گردد و بالاخره جامعه به انارشي سوق ميگردد .... »، چي زموږ په ټولنه كي صدق كوي. بل ځای وايي « چي فساد د قانون حاكميت او عدالت مختلوي .. ».

د ناټو د قوماندان جنرال السن دا خبر د ويسا د ورځپاڼي په كال ١٣٩٣ او غواي پر ١٣ چي « فساد تر طالب خطرناكه دي » خپره كړي ده .

فساد هر وخت ؤ او په هره ټولنه كي لږ او ډير شته. نورو هيوادونو كی بازخواست شته ، مگر زموږ هيواد كی ډيرو مسايلو ته سرسری نظر كتل كيږي، بي تفاوتي سخته مسلط ده. كه دي موضوع ته په دقت وكتل شي، چی د بابای ملت او سردار داؤد خان په وخت كي رشوت ډير كم ؤ او هغه هم د مامورينو په ټيټه طبقو كي. د هغه راوروسته د كمونستانو په رژيم كي هيڅ رشوت نه ؤ. كه كوم چا به ناوړه گټه واخيستل ، البته دمكرويانو يو پارتمان به ورسيدي. طالب د رشوت مخالف ؤ او په جدي مبارزه كی ورته ولاړ ؤ. د شرعيت او قانون په پلی كيدو ډير جدي ؤ، مگر دربانی په دور كی هر ډول جنايت رواج ؤ . او دكرزي دوركی چي دربانی د وخت چارواكي رويكار ؤ، البته په ډير لږ تفاوت هره ناروا ليدل كيدل. ممكن عمده دليل به هم د بهرنيانو موسسي او NGO گاني وی، چی بهرنيان هم پدي اختلاس او ناروا كی شريک ؤ. البته چي د ژوند سويه بدله شوه لوكس ژوند رواج وموند. دشيرپور كورونه، كروزين موتران او د دوبی چكرونه.

مگر طالبانو يوازي نكاحوي ډيري كولی ، مثلاً پخبله ملا محمد عمر څلور نكاحوي كړي وي او د رشوت په ضد ؤ.

د كرزی وخت رشوت او بي بازخواستي پدي كچه وي چی په اكثره ځايونو كي خلک دخپل بازخواست د پاره د خپلي سيمی طالب ته ورتلل او مشكل او دعوا به يي په حل كول. د طالبانو د اسلامی تحريک د ختم سره د استاد رباني د وخت مسلط قوماندانان په لومړيو كی ډار درلود، مگر د وخت په تيريدو بيرته ځان ونيوي. هغه آش هغه كاسه شوه.

البته د فساد د ډيروالی يو لامل د دفتر او ديوان نه درلودل او پر معيار برابر كاركونكی نه درلودل ؤ، چی دا دواړه په جنگونو كی له منځه تللي ؤ.

هرځای چي فساد وي، د وكيل صاحب نوم ورسره يو ځای اخيستل كيږي، مثلاً د لته د وكيلانو بي پروايي ددوي د غيرحاضري يو ښه ثبوت دي، لكه چي د ٨ صبح ورځپاڼه كال ١٣٩٠ او د غبرگولي ١٧ نيټه د هغو و كيلانو نومونه چي غير حاضر ؤ، خپاره كړه، وكيل ددي شيانو پروانكوي. وكيلان بي كبره دی هيڅ كله د حق او نا حق، مظلوم او ظالم توپير نكوي.

د هيواد يو لوی د عايد مدرک گمركات دي، مگر د مربوطه رئيسانو سره واليان په ډير جسارت شريكان او دولت ته يو لوی زيان دي، لكه د اسلام كلاه او تورغوندي، د وخت د والي محمد اسمعيل خان، حيرتان د استاد عطامحمد نور، تورخم د حاجی قدير، بيا د حاجی دين محمد، سپين بولدک د گل اغا شيرزی او بيا د والي اسدالله خالد او نيمروز د عبدالكريم براوي په لاس او كنترول كي ؤ.

كوم كسان چی د استاد ربانی په وخت كی رويكار وه او يا كومه وضعه چی د استاد رباني په وخت كي وه، عيني وضعه او د هغو كسانو لخوا بيرته البته په يو لږ څه تفاوت مسلط شول، هغه اسمعيل خان ؤ، هغه استادان ، هغه مارشال او هغه حاجي قدير، چي حامد كرزي ورسره مشت و گريبان ؤ، اما په هغه كچه چي د رباني په وخت كي ؤ، اوس هم دي.

گرچه د كرزی به تل دا وينا ؤ، چي د حكومت ستونزه پخپله د حكومت نه ده ، مطلب يي همدا كسان ؤ.

فساد او رشوت چي كوم د حامد كرزی وخت كي ؤ. او د رباني وخت كي ؤ، د پاچا او او داؤد خان او طالبانو آن د كمونستانو وخت كي نه ؤ. جهادي رهبران هغه نه ؤ، كوم څه چی به يي ويل، مگر كارمل او تره كي هغه ؤ كوم څه چي يي ويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دارمان ملي جريدي يو مضمون د ښاغلی مبشر په قلم تر (عجب است که بحران افرنيان، بحران زدايي مي کند) عنوان لاندي يو مضمون خپور کړي ، چي څو ټکي يي را اخلم : « فساد بحرانزا در کشور به زماني بر مي گرد که نجيب سقوط کرد ، ولي مجاهدين راستين از صحنه سياسي و نظامی کشور رانده گرديدند، و قدرت را زورگويان و شماری تفنگ سالاران قبضه نمودند، که امر ان گونه را تا امروز مردم بيچاره افغانستان به گوشت و پوست لمس ميکنند. »

فساد عمومی شو، هر ډول جنايت او قانون شکنی د يو څو بدماشانو لخوا مسلط شو، ولس به دا ويل چی د الحادي رژيم د (کور، کيږه، ډوډی) نه غواړو، اما ظلم ولي راسره کيږي ؟ بي عدالتی ولي عمومی شول.؟

په همدي مضمون کي بل ځای ليکي : « بد نه بزرگي از فساد را گروه های جهاد سابق تشکيل ميدهد، که اعضای جمعيت اسلامي با حضور پررنگ ان، خورد تا راس هرم، در تشکيل دهی آن دست مجال تري دارد .»

په جمعيت کي لوی لاس د نظار شوراؤ او شورای نظار د پنچشير نه عبارت دي.

بل ځای ليکي :

« جمعيت اسلامي که خودرا فاتح کابل حساب ميکردند، چنان برزمين دولتی، ساحات سبز و حتی خانه های شخصي مردم شکم افگندند. که شايد اين چنين واين گونه غارت ها در تاريخ کشور کم سابقه باشند.

که شايد از ياد استاد رباني رفته باشد، که چگونه خانه های مردم بدستان تفنگدارانش ويران شدند وتوسط ارجمندان و نزديکانش بتواند، در فساد را در دولت کابل گشود. و ازقانون شکني های و غصب و تاراج انان مردم اگاهي کامل دارند. تفنگداران غارتگر وحق ناشناس بلکه در (دراکولای) که از نوشيدن خون انسانهای و ازيت و ازار حظ می بردند و بدست اوردن هدف سوم خود که همانا غصب و تاراج دارايی مردم بود، چنانچه فاجعه و بحران در کشور دامن زد که بالاخره نظام استاد ربانی از اوج طوفان به پرتگا سقوط مواجع گرديد. خاطره های درد ناک رقص مرده ،ميخ کوبی ها ، سينه بری های ، گوش بريها، هنوز زنده استند ....

بخش عظيمی از فساد در کشور اعضای جميعت اسلامی دست دارند...

محترم مبشير په اخيرکي زياته وی:(در نظام کنونی گيريم ، اگر پنج چارک مسوليت به دوش کرزی باشد دست کم يک سير ان بدوش معاونان ان است ......»

څرنگه چی محترم مبشير پخپل پورتني مطلب د ده مرستيالان مسؤل بولی. مرستيالان آن په ډيرو جناياتوکی لاس درلود. دده مرستيالانو د قانون د حاکميت مانع گرځيدل،په ارزگان کی د ډيرو کسانو په وژنو تورن، جنرال عبدالحکيم شجاعی د زندانی کيدو مخ محمد کريم خليلی ونيوی او هغه يی په يو ډول ، دډولونونه مانع شو. مارشال فهيم د هر جانی شاته ولاړؤ، اميرگل اوکمين د بغلان قاتلان ده خوشی کړل. د دوی دواړو ورونه حاجی نبی د کابل د جنوب د مځکو غصب د ده په حمايه دوام ورکړ. او حاجی حسين د مارشال ورور په هره سواستفاده کی ولاړ ؤ چی کابل بانک يي يو مثال دی.

په رښتيا ټولي ناخوالي، چی تاريخ يي يادونه کوی، لکه چی د ربانی په وخت کی پردی هيواد راغلل، اوس يی هم د کابل د زړه غونډي په مرگ هم ونيول. د ده وخت کي ان تجزی خطر موجود ؤ. ورسره پدي نا خوالوکي، جنرال عبدالرشيد دوستم، استاد سياف، عبدالعلی مزاری څنگ ته ولاړؤ. ترڅو د (شر او فساد) چيغه پورته شوه.

کله چي ملا محمد عمر را ورسيد. دوی ټوله اواره. او وطن د لنډ مهاله دپاره د دوی د شر او فساد نه وژغورل شو. گر چه گلبدين حکمتيار د رباني د خود سری جلوگيری کوله. کله کله به يی راکټ ورته حواله کوله، مگر غوځ حرکت د ملا عمر ؤ، چی دوی د وطنه وتښتی ته اړشول.

رباني تر دي اندازه محيل ؤ ، چي هڅه يي وه چي د بن کنفرانس هم خراب و مختل کړي او د حامد کرزی درا تگ مخه ونيسی. کله دا پلمه او کله دا پلمه رامنځ ته کړي، البته پدي کی د محمد يونس قانونی، چی اوضاع او د امريکا او غربيانو په وضعه پوه شو تصميم اغيزه من واقع شو. د ده قصد همدا ؤ، چی وطن بيا په بحران کی ډوب کړي، مگر نور چا مجال ورنکړي. ضرورت ؤ، چی طالب نور ختم شی. طالب و وهل شو، البته پلمه يي هغه د (11سپتمبر) ؤ. داخلی بيا امتياز هغه يوه ډلی ته ورسيد، چي د رباني په وخت کي په لاس کي ؤ، مگر د بن کنفرانس عملي سو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داخلي د جهاد په نامه نه، ولی چې جهاد یوه عمومي پروسه وه. دا ځلی د مقاومت نغاره رامنځ ته سوله او امتیازونه، څوکی گانی، غصبونه، قدرت او ثروت، ویاړونه ټوله ورسره مل ؤ، کومه مرحله چې پنجشیر د طالب سره مقابله کړیوه.
په حقیقت د افغانستان فاتح او د طالبانو نسکوریدل b16 او b52 ؤ، نه شمال تالوالی، مگر امتیاز تلوالو واخیست.
د حامد کرزی دور پیل شو. هغه کسان ، هغه ځیری او هغه سالنگی ، امان الله گذر، حاجی الماس، حاجی قدیر، جنرال اسمعیل خان، بسم الله خان، امرالله صالح ،عارف سروری ، مارشال، یونس قانوني او داکتر عبدالله چې تر پخوا نور هم تیز او تیزترشوی و. د هیواد شارگونه یې په منگولوکی ونیول. ټوله مادی او معنوی امتیازونه او ویاړونه په دوی پوری ورتپ شول.
گر چې د نړیوالی ټولنی طرحه د اوه، چی هیوادُ، سوکه ،سوکه د مدنیت ، قانون او عدالت خواته سوق شی. د یوناما دفتر جوړ شو. د وسلو ټولول، DDR او دایاک پروسه پیل شو.مگر په شمال کی دا پروژه ناکامه ؤ، غصب، زورگوی دوام و موند.
په شمال کي د پښتنو مځکی ونیول شویُ وسله تسلیم نه شول. دیو شمیر وطني خاینانو په مرسته د گاونډیانو لاسونه او فرهنگی یرغل نور هم شدت وموند.
د دي کتاب لیکنه مطلب ددی دور د فساد او شر لیکنه او تاریخ ته سپارل دی. او یا د دولت داری او فساد سره د مبارزي اجراات او کړنی لیکل دی، چی څنگه په هر اړخ کی د فساد شتون دی او څنگه هیڅ یوه پروسه بیله درغلی مخ ته نه ولاړه. دیموکراسی د ناکامی سره مخ شول، ان ټاکنوکی د شومه پدیدی په څرگند ډول شتون درلود. د ۱۶ دوری د ولسی جرگی انتخابات د درغلیوډک ټاکنی وی، د ولسمشری دواړي دوری داعتراضو په څپوکی لاهو شول.
استاد عطا محمد نور به کله د موازی حکومت چیغی پورته کړي او امرالله صالح به د ارگ ننوتل او تردیوالونو د اوښتولو د خپلی شبکی پواسطه اخطارونه صادرول. د 13 کالو دیموکراسی، شورای ملی تفاهم، د مدنی ټولنی ټوله نادیده نیول، چی دا ټوله د شر او فساد منحوسه ځیره ده.
د خدمتگار ورځپانه د امرالله صالح په هکله لیکلی: (چی ته د خودمختاره اداری یو ناکامه مشروی اوپه جعل او تذویر کی سابقه لری، ان د 12 شهات نامه یي جعلی ده، د CIA سره ستا د خاصو اړیکو نه هر څوک خبر دی.)
کله چی کوم کس دا وایی، چي اوبه د سره خړی دی، مطلب یوازی حامد کرزی نه دی، بلکه دده چهار اطرافیانو نه مطلب دی، مثلا د ارمان ملی ورځپانه په 1388/9/30 نیټه کی ښاغلی رومان لیکی « اقای ریس جمهور خانه از پای بست ویران است» مطلب د نورو نه هم دی، نه یوازی حامد کرزی نه.
داچی کرزی به اکثره وخت ویل، چی دولت مشکل پخپله دولت دی. دا ربښتیا خبره ده، مگر واکداران یی دا مطلب ځان ته نه نیسی. د مارشال ورور حاجی عقیم په خیرخانه کی سپینه ورځ خپل دتجارت شریک پر یوه وړه خبره ووژی. وژنه په خود کشی بدله شوه، کوم مرد میدان دی، چی دده څخه تحقیق او یا د طب عدلی نظر واخلی. حق العبدی یی حل شوه، کیسه ختم شول، خلک به اعتراض کوی، چی ولی کرزی دداسی واقعاتو تعقیب نکوی. دا هم باید وویل شی، چی وطن یوازی د کرزی نه دی، هر لوی او واړه په وطن باید د حق او عدالت پلوی وکړی، ایا که دا پیښي تعقیب شی، نو مارشال به ارام کښنی، که به تردی نور خطر هم رامنځ ته کړی؟
یو بل مثال: یو ډاډمنی سرچینی بیان کاوه، چی جنرال عبدالمنان د کورنیو چارو د تروریزم ریس ته د شهزاده سرای صراف شکایت اوعرض وکړ، چی یو څوک یي تهدیدوی او تری جزیه غواړی. پلان جوړشو، صراف ته هدایت ورکړه شو، چی پیسي ورکړی، دوی به یی باالفعل ونیسی، سړی یا ډاکو یو لک دالر واخیستل، پولیسو په ملکی لباس کی تعقیب کړ، چی نور څوک ورسره دی او چیرته یی وړی، ترڅو ټوله شبکه کشف کړی، نفر شیرپورکی د بسم الله خان کورته ننوتی او یه ډیر جرائت او خندا یی د خدای په امانی لاس وښوراوه. کومه قدرت او کوم مقام به د بسم الله خان محمدی کورته چی هغه وخت لوی درستیزؤ، ورننوزی. یا د ضیاء مسعود ۷۰ میلونه دالر په غیر قانوني ډول په دوبی کي گیر شول ، اسناد يي نه درلوده ، ځان يي قرار ونیوي او خوله يي پټه کړه، پیسي هلته د ضبطیدو په حال کي دي.
پدی هکله څو پانی وړاندی ښاغلی مبشر مضمون له لوستونکی پام بیا راگرځوم.
پدی باید پوه شو، چی دهیواد رفاء او پرمختگ، نه دمیس عینک اونه دشبرغان گاز پواسطه ممکن دي، بلکي شخصیتونه دی چی وطن به اباد کړی .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مګر کله چی چارواکی په فساد لړلی وی، دنور به څه هیله ولرو .
چی اسدالله خالد چی اصلی نوم يي عنايت الله دغزنی اوسیدونکی، د حاجي هاشم زوی او نری ملا يي درلوده، داتم ټولګی فارغ التحصیل. د داکتر نجیب خاد جذب او د مجاهدینو صفوفو ته ولیږی. شیرعلم د استاد سیاف قوماندان خوش کړ. و سید علم دشیرعلم وروړته یی خور ورکړه. د مجاهد ینو پوستوکی شپی سبا کولی، چی وروسته په مامور اسد مشهور شو،تیز او چالاکه انسان دی. خلیلزاد سره یی اړیکی پیدا کړی، د امریکایانوپام یی ځان ته راوګرځول، دغزنی والی شو. قاچاق چی تر ټولوشتمنی دپاره لنډه لار ده، لاس پوری کړ، نیول سوی تریاق يي دغزنی پر حاجی محمد علی خرڅ کړه، بیا دکندهار والی سو. د طالبانووخت کی تاجکستان ته و تښتیدی، هلته دقاچاق په تور بندی شو. دوزیر دپاره لوړ تحصیلات په اساسی قانون کي اړین بلل شوی دی. نوموړی دزندان شپی په تحصیل کی ادعا وکړه، چی دولسي جرګی دخوست وکیل همایون خلقی، چي په اتحاد جماهری شوروی کي تحصیل کړی ؤ،په پارلمان کی تری وپوښتل، چی درس در نه تپوس نه کومه، یوازی دخپل یو استاد نوم ووایه. داسی يي نه ؤ زده ، مګربیا يي هم رایه یو وړي. لومړی دسرحداتواوبیاد امنیت ملی رئیس شو. بیکاره او بی کفایته دی، خرابه ځوانی یی تیره کړی ده. بي ناموسي يي په برملا ډول و. پدی لارکی چندان د چا پروا نکول. د پیسو په مقابل کی يي رايي واخیستي.
محمد حنیف اتمر : دخاد غړیتوب درلود. تحصیلات نلری پښه يي د جلال اباد په جنګ کی د مجاهدینو په جنګ کی د (الله اکبر) په ګولی ولګیده .تیز او رند دی ، په مهم وزارتونوکی يي دنده اجراکړه. څرنګه چی دخاد ترینګ او اصولی يي لیدلی، ډیرژر M6 سره اړیکی تینګی کړی. مادی او مالی حمایه یی څرکنده ده، دحق او عدالت ګوند يي تاسیس کړ. عبدالجبار ثابت دده د سرچینه پیسو تپوس وکړ، ترڅو هغه يي دګوند نه وشاړه او ثابت صاحب هم د داکتر عبدالله و خواته ولغړیدي.
شراو فساد بله د پارلمان د مدام العمر بیمه او امتیاز دی چي د خپل راتلونکی د پاره د مصؤنیت یو قانون پاس کړ، چي ددوي راتلونکی يي ګرنتی کوله او دایمی معاش ، بادیګارد، وسله او موټر به ورته حواله وای، مګر دا وړاندیز لومړی د مشرانو جرګي لخوا شوی ؤ. ولسي جرګي هم په غوڅ اکثریت تصویب کړ، مګر پدي هکله ددوي اخلاقو او ناوړو کتو په هکله لیکني راغلي، لکه د عدالت او رفا ورځپاني د چنګاښ پر ۲۸ کال ۱۳۹۳ داسي لیکي: « این بار باالاخره تمام و فداکاري تام سر به استادان مقدس اختلاس ، چپاول و غارت بيت االمللي فرود اورد، و قلا ده ريا سرمايه اندوزی به ګردن می اویزند.... ثابت شد که پارلمان خانه ملت نه بلکي مرکز امن سود ګرايي است . »
او دا امتیازات د شریف الله کاموي لخوا جرګی ته وړاندي ، چی په اکثریت په نیته ۹۳/ ۴/ ۲۲ تصویب شو، مګر په انفرادي ډول چي به دي هر وکیل نه تپوس وکړ، جواب يي داؤ، چي زه نه وم .
د وکیلانو غیر حاضری نور دوي ته کوم د شرم کار نه ؤ. داچي دوی په کال کي یوازي (۱۰۲) ورځي کار کاوه ، بیا يي هم غير حاضري کول او معاش يي پوره اخیست. کومه پټه خبره نه وه . په رشوت راغلي او په رشوت اخته، چي ولس ورته چورلمان نوم ورکړيدي اوچورلمان هغه دریمه قوه ده ، چي خبرو پر ځای، بوټونه او بوتلونه ویشتل پکي دود دي.
د ګاوندیانو بریدونه او د امریکایانو مخالفت ، حامد کرزی ملاحظاتو ته اړ ایست او د مشارکت ملی تر عنوان لاندي یو کمزوری حکومت په سرکي قرار درلود، چي خپل وزیرانو ورسره مخالفت او فریب کاوه .
دبلي خوا د پارلمان بي بندوباري او بدي اخیستل او د حکومت سره مخالفت ددولت د پاره یوه لویه ستونزه وه ، چی د ۸ صبح ورځپانه لیکي « نمایندګان برای ازد یاد درامد شان کمیشن کار ودلالي مینمایند..... »
آن ماندګار د چنګاښ پر ۲۳ کال ۹۳ د نمایندهګانو پر ځای ربایندګان بللي دي.
مقصد فساد په هره برخه کي لیدل کیږي ، لکه چي ویسا د غواي پر ۱۲ کال ۹۳ د کرومیات د تیرو د ورځي ۲۰۰ ټنو قاچاق خبر لیکلي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدا ډول د ارمان ملي ورځپاڼي کی په نیټه د لندی ۳۰ کال ۱۳۸۸ کي ښاغلي خلیل رومان د (نامه سرگشاه عنواني رئیس جمهور) داسي لیکي: « پرسیده شود که ۱۰. ۱۵. ۲۰ سال این مامورین چه داشتند، که گردن ملت از ستم و ظلم ، بی امني، ارتشا و اختلاس ، فساد سیاسي، مالي ، اداري، بي عدالتی به کلی شکسته است ... ».

دیورتنی مطلب داهم باید علاوه شی، چي د سیگار (اداره باز رئیس عمومي امریکا برای افغانستان) یو راپور د اقتصاد هفته په ورځ پاڼه کي نیټه ۲۲ تله، کال ۱۳۹۳ د (رازهای که فاش میشود) لیکي : چي ۱۰۴ میلیار دالره حیف ومیل شویدي او ۲۰۳ زرو ۸۲۴ قبضه اسلحه ورکه شویده .

د سرنوشت ورځپانه په نیته ۹۳/ ۲/ ۱۳ داسي لیکي:

« د اداري فساد په پراختیا کي امریکایانو هم مرسته کوله ، چي پدی برخه کی د (بلومبرگ) ورځپاني راپور ډیر مستند لیکل شویدي. او زیاتوي، چي همدا قراردادونه، جنگسالارانو د پیاوړتیا سبب شو او یوازي امنیتي کمپنیو ته امریکا دوه میلیارده دالر ورکړیدي. »

حمید د عبدالرحیم وردگ زوی د همدي امنیتي قراردادیانو نه دي، چي اوس د همدی درکه میلیاردر شویدي. نوموړي کمپنی چي به د ناتو یا ایساف مالونه لیږدول، دخپل پلار په مرسته به د اردو افرادو د هغو ساتنه او انتقال کاوه، مگر پیسي به حمیدالله اخیستل.

کله چی په ارمان ملي په ۹۳/ ۲/ ۱۶ نیټه او ځراغ هم پدي نیته لیکي: « او کله چي د کابل ښاروال محمد یونس نواندیش او قیس حسن د ولسي جرگي استازي یو پر بل باندي د فساد تورونه ولگول، دلته دولسي جرگي رئیس عبدالرؤوف ابراهیمي خبره هم راپورته شول ، چي د نواندیش په خبره ابراهیمي هم ځو نمري مځکه غوښتل .»

دلته ډیر شکایت پارلمان له غړو نه دی، چي پدي هکله ویسا ورځپاڼه په ۹۳/ ۴/ ۱۱ کي لیکي : « چي لوی قراردادونه ټوله د وکیلانو په لاس کي وي او یا ددوي د خپلوانو لخوا ... » . رشوت دود دي، هیڅ کار بیله رشوت نه اجراکیږي، چي د ولس ملا يي خم کړه. د سبا تشویش او د راتلونکي عدم تضمین یو لوی لآمل دي، چی دولت پدي برخه کي هیڅ پام ندي نیولي .

۳ــــ زورواکي:

زورواکي د قانون د حاکمیت د مخ نیوی لوی عامل دي. حکومت ددوي د اعمالو په مقابل کمزوري دي.

دا هغه کسان دي، چي د زور په څنگ د یو قوي نفوذ خاوندان دي. دا هغه کسان دي، چي هر یو یي لوی نهنگ غوندي دي، دحکومت د اجراااتو مخه نیسي، لکه احمد ولي کرزی، استاد رباني، استاد سیاف، مارشال فهیم، جنرال محمد اسمعیل خان ، استاد عطا محمد نور، جنرال دوستم، محمد کریم خلیلي، استاد حاجي محمد محقق او ځو تنه نور زورواکان او ددوي خپلوان او کورني.

د قدرت متعدد مرکزونه دي، چی د خپلو گټو د پاره ملي گټي په اسانه قربانوي، د ملي پروژو مخ نیسي، امتیاز غواړي او یا باید ورسره شریک شي. مثلاً د بریښنا په عاید کي شریکان دي، که نه د برق لین پري کوي. د مبایل د شرکتو نه خبل حق غواړي، د امنیت په خرابولو کی لاس لري. په ډیرو ځایونو کي د طالبانو سره شریک دي. همدا زورواکان ډاډ لري، د طالبانو تر نامه لاندي هر جنایت ته لاس اچوي او پدي ډول خپل حریفان هم ټکوي. حریفانو ته توطیي جوړوي، د نفوذ نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کار اخلي. په عمومي ډول زورواکان د زور منبع څلور ډوله ده : ا- تفکسالار، ۲- وکیل، ۳- لوړپوړي دولتي چارواکي ، ۴ منفذین.

ددي ډلي نه منفیذین لکه پرازیت دنورو د خوا نه تغذیه کیږي. غلا او جزګیري کوي. پدي درو نورو ډلو پوري چسپیدلي دي. دهغو تر لاسه ورته راوزي، لوی عمده کمال یي د خولی صفایي ده. په کمیشن کاری ژوند کوي. په جاسوسي هم نه شرمیږي، پر دي زورواکانو باندي هیڅ قانوني امر پر اجرا کیدای نشي. د دوي د موافقي نه په غیر یوه عمراني او بازسازي پروژه عملي نده. او یا ددوي امتیاز باید یکي پروت وي. البته دا لیوان لکه حاجي ظاهر قدیر، الله ګل مجاهد، ملا تره خیل، ملا شیرمحمد اخند، کریم براوي، امان الله ګذر، ملا عزت، حاجي الماس، حاجي احمد خان سمنګاني او نور، په هر ولایت کي داسي لیوان شته، چي د نورو غوښی خوري ، دانسانانو مرګ ورته عادي کار بریښي. دغه لاملونه یو بل ته لاس ورکړي، چي د شر او فساد د یو بوي ناکه چتل ډنډ جوړ وي، چي د خپلو ګټو په خاطر د هر ډول پرمختګ او د ولس د سوکالي مخه نیسي او آن د دولت مشربه ویل چي ماته کاسه مي په لاس کي نیولي وه، چي تر دي ځایه مي را ورسول. چي همدا ډول هم وه.

هر دم د خطر سره مخامخ ؤ، ددي کسانو سره هیڅ ډول ملي او اخلاقي حساس نشته، هر ډول جنایت او ملي خیانت ته د خپلو ګټو د پاره چمتو دي. زامن او وړونه یي د هر امتیاز خاوندان دي.

(ماته کاسه هغه کاسه ده، چي د ۲۰۰۹ کال د ریاست جمهوري د کمپاین په وخت کي د یوي مناظري په ترڅ کي ښاغلي حامد کرزي د ملاحظاتو د ساتلو په هکله وویل).

لکه چي وایي : دولت عبارت د نفوس(ولس) ، جغرافیا(مځکه)، زور او وقت ولري، چي خپل مقررات او غوښتني تطبیق کړای شي، مګر زموږ هیواد کي دا دریم عنصر کم او ناقص دي. دولت خپل قوانین او مقررات نشي عملي کولای. ډیري سیمي نا امن دي او په ډیرو سیمو کي زورواکي او متنفذین د مقرراتو مانع کیږي. نوی دولت لا تراوسه ندي جوړ شوی.

دا هریوه د مافیا او دغلو ټولګي پر ځان راټوله کړی، چي دیوي خوا ځان په ساتي او دبلي خوا د نورو د تهدید وژنو او غیر قانوني اعمالو داجرا قومندي ته چمتو ولاړ دي. وسله وال کسان لري، لاري بند وي.

دا جنایي ټولګي د خان او یا رهبر، ریښي جوړه وي. خان پر دوي تکیه دي، هغه دده دپاره جنایات تر سره کوي، مګر رهبر مادي او ددوي سیاسي حمایه کوي. دا مافیایي تشکیل دي، چي د یو دبل لازم او ملزم دي.

دغه هر یوه رهبر او یا مشر په لسګونو وژنو او د بشر د حقوقو ناقضان دي، چي حامد کرزی د مدارا نه کار واخیست او ملاحظات یي ساتل، د حکومت زور نه په رسیدی،غوڅ اجراات نه لیدل کیدل او سازمان یافته ډول لري.

حامد کرزي هڅه دا ؤ، چي د مافیا یي کړی، دنامشروع قدرت د لاس راوړلو نه یي مخنیوي وکړی او سیاسي استقامت ته سوق کړي، چي ولسی او مشرانو جرګي ته ورمات شول، ځینو ته یي د مشاور وزیر مقام ورکړ، مګر دوی بالاخره لاري ته نه راغلل ، بلکي دواړي لاري خپلي کړی لکه ، امان الله ګذر، ملا عزت ، احمدخان سمنګاني، یونس قانوني، استاد محقق، استاد رباني، استاد سیاف، ملا تاج محمد، حاجي ظاهر قدیر، ملا تره خیل، الله ګل مجاهد، او نور شورا ته راغلل، مګر اصلاح نشول، اوس دواړي غاړي خپلي کړي او په دولت کي متعدد قدرتونه او یا واړه، واړه قدرتونو مرکزونه جوړ کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ هیواد هیڅ ډول په داخل کي سیاسي ناقراري نشته، کمونستان مات شول، بهرني پښتوانه او مربي يي پخپله له منځه ولاړل. بهرني عوامل لکه ګاونډيان دي چي د نا ارامیو لامل ګرځيدلي دي او وسیله يي همدا سرزوران دي.

نو زورواکي د همدي حالت نه ګټه پورته کوي. د قانون حاکمیت يي خدشه داره کړی او د پرمختګ مخه نیولي ده او دجرمونو د ارتکاب عاملين دي. مافیایي کړی جوړه کړيده او د عدالت مخه نيسي، ظلم رواج کړيدی او دولت يي تر اخيري کچی بي اعتباره کړيدي.

ولس قانع او صابره قوم دی، کوړ، کيږه، ډوډی نه غواړي، اما دا وايي چي ظلم بايد ورسره ونه شي. همدا د قدرت متعدد مرکزونه چي بدماشان پر راټول ، تهدید د نورو د ازار سبب ګرځي، چي ولس ورته (کله خوران) وايی، کوم چي هند او پاکستان کي (ډاکو) ورته وايي.

دا کسان دومره امکانات لري، چي آن مديا ته يي هم لاس ور واچاوه، هر يو يي تلويزون لري، لکه نورين، ميترا، دعوت، او فردا داسي نور دي .

ددي مافیایي کړی، چي د جهاد نه،تغير شکل ور کړ، ځيني يي په دولتي قدرت کي ورګډ کړل، چی د دولتي حيثيت په چوکات کي به دا صلاح لار ونيسي، مګر ګټه يي ونه رسول. استاد محمد کريم خليلي، محمد قسيم فهيم، جنرال محمد اسمعيل خان، استاد عطا محمد نور، حاجي قدير، دوی هغه زورواکي او مافیایي خويونو ته دوام ورکړ. کوم کسان چی په علم او اخلاقو اراسته ؤ، عملاً يي په جهاد کي برخه وانخيستل او کلاشينکوف يي په لاس کي نه ؤ نيولي، د خدمت چانس يي نه ورکاوه او دهغو د پاره په اتلامي دولت کي ځای نه ؤ. دا دولت يوازي د مجاهدينو حق ؤ، يوازي توپکسالارانو د پاره ځای دي.

د زورواکانو بل خصوصيت داؤ، چي په دولت کي دهر تنظيم او يا هر قوم سهم او برخه معلومه وه، چي د هغه مربوطه قوم و مشر ته په اطاعت مکلف ؤ، نه ولس مشر او يا مرکزي حکومت ته. او په ښکاره به يي ويل، چي دا وزارت د فلاني قوم دی او ځان به يي مرکزي حکومت ته مسؤل نه باله .

دا د قدرت متعدد مرکزونه د مرکزي دولت د کمزوري لامل ګرځيدلي. دبلي خوا څلور سرحدونه خلاص او کنترول نشته. چي د قانون تطبيق نه تښتي. دطالب جنګ هم امنيتي ځواکو نه مصروف ساتلي او د طالب سره په جنګ کي بوخت دي، اصلي دنده تري پاته ده. د حکومت غوڅ اجراات نه کول هم دا د زورواکانو مداخله وه. زورواکان عبارت دي د لوړپوړو چارواکو، توپکسالارانو، وکيل او سناتور او متنفذين دي. توپک سالار د جهاد پخواني قومندانان دي، متنفذين يا قومي مشران دي او يا سرمايداران. يو دبل ګټي ساتي او لاس د ولس پر ضد يوکړيدي.همدا لړ کسانو ولس ګروګان نيولي دي. د وکيل او يا توپکسالار، قومي مشران او سرمايدار ددوي تر سيوري لاندي نيولي دي او دا ددوي مالي اړتياوي رفع کوي او تقريباً جزيه ورکوي، ترڅو ځان او سرمايه وساتي، البته دا دري ډلي د سرمايدارانو د بلا او د قوانينو مخ ته ولاړ دي. همدا سبب دي چي فساد عمومي دي او عدالت نه تطبيق کيږي. کله چي موږ متنفيذ وايو ، يوه پرازيت ډوله طبقه ده، چي د نورو د ګټو نه ژوند کوي.

بدماشان او زورواکان دي چي زور، واسطه، او وسيله چلوي او د تهديد ، تطميع نه کار اخلي، سپين سترګي او بدماشي کوي، د خرابي لامل دي، مافيا يي سازمان دي.

متنفذين پخوا هم وه، چي د کمونستي رژيم سره څه ضعيفه شول، اما بيخي له منځه نه ولاړل. د طالبانو په وخت کي يي په داخل کي سر نشوای پورته کولای، پوره پټ شول. همدا طبقي او ډلي دي، چي قانون پري يو ډول نه تطبيق کيږي او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدبختي لامل دي. په ټولنه کي برابري نشته. زورواکي کله، کله خپل موقيت تبديلي وي. توپکسالار دي، کله چارواکي شي او يا چارواکي دي، کله وکيل شي او يا په وکيل پوري و تړل شي.

دا لړی داسي دوام لري، خان او متنفيذ ، وکيل جوړوي او وکيل وزير جوړوي، نو ارومره به دا کړی ديو بل ګټي ساتي. همدا وجهه ده چي زموږ ديموکراسي بي خونده شوه.

چوکي پر قومي اصولو او خواستو باندي ويش ؤ، نه پر معيارونو باندي. که به يو وزارت د پښتنو ؤ، بل بايد د تاجک قوم استحقاق رسيدي، يا د ازبک او هزاره، دي ته به يي قومي مشارکت او ترکيب باله، اما ضرر يي په اداري لحاظ ډير ؤ.

ګرچه په لنډ مهاله او بيا انتقالي دوره کی کليدي وزارتونه ټوله په شمالي ټلوالو تاجک (پنچشيريانو) پوري اړه درلوده، لکه وزير دفاع مارشال فهيم، کورنيو چارو وزارت محمد يونس قانوني، بهرنيو چارو وزارت داکتر عبدالله، لوی څارنوال محمود دقيق، امنيت ملي لومړی انجنير محمد عارف سروري او بيا وروسته امر الله صالح ؤ.

دټاکنو وروسته خو کله چي کرزی ولسمشر شو، نو بيا يي څه اصلاحات راوستل. زورواکی پدي کچه جدي ؤ ، چي د ۲۰۱۴ کال ټاکنو کي داکتر محمد اشرف غني شعار ؤ ، چي سهامي غوندي حکومت به جوړ نکړي، کله چي بريالی شو. د ټول ټاکنو د کميسيون د اعلان له مخي يي ۵۷ په سلو کي راي وګټلي، مګر اړشو، چی داکتر عبدالله ته سهم ورکړي. دلته بله نړی ده او بل نظام چليږي. زورواکي حق ده ، نو د استاد عطا نور اخطارونو ځای ونيوي، چي کله به يي عدم اطاعت اعلان کړ ، کله موازي حکومت. د حامد کرزی پر هر چا نظر ؤ او پر هر چا يي لاس راتيراوه. ۷۵ نفر چي قومي مشران او يا جهادي شخصيتونه وه، د مشاور وزير په حيث په دربار کي ځای ورکړی، چي ځيني يي د ديني علما په نامه هم د علما سراسري شورا په نامه راټول کړي وه.

د هيواد په اساسي قانون کي د وزير، د بهرنيو چارو د وزارت کارکوونکو او افسرانو نه دخارجی ښځو واده منع شويو. دا دهيواد د لومړی کس دپاره ، چا دا لغوه نسوای کولای . دا يو احتياطي تدبير ؤ. ملي احساس همدا وي، چي د وطن انسانان لا څه، بلکي کانی او بوټي يي هم پر ګران وي. هيواد کي هم ښکلي او اخلاقي پر معيارو برابر انسانان موندل کيدای شي. په هر صورت دا د داکتر صاحب نصيب او قسمت ؤ او يا خپل کار، مګر دځينو سره دا تشويش شته، چی محترمه بي بي ګل (رولا) د يو داسي سيمي راغلي ده، چي هلته د موساد نفوذ ډير دی. موږ په دي متل (زړه چي مين شي ښايست نه غواړي ، خوب چي راشي بالښت نه غواړي) بسنه کوو.

داکتر محمد اشرف غني احمدزي چي د احمدزی پسوند ليري کيدل غواړي، غوڅ اقدام، سخت دريځ، دقانون او عدالت په تطبيق کي قاطع دي، البته قانون د خير په مانا دی او عدالت راوړي، مګر دده مخ ته غرونه ، دريابونه او رودونه دي او د تطبيق طريقه بي تدبيره ښکاري. داسي معلوميږي چي د افغانستان په جغرافيه کي نمره کمه ده. دريځ يي د تائيد وړ دي، که وشي. دي ته چي دی پخپله پام وکړي، چي د چا پر اوږو راغلي. زموږ يو بل ښه پيژنو ، که څه هم بي وسه يوو. جنرال عبدالرشيد دوستم ، محمد حنيف اتمر، حاجي دين محمد او داکتر حضرت عمر زاخيلوال په ټولنه کي پيژندل شوي څيري دي. هر يو يي جلا سابقه لري.

داکتر احمدزی په کمپاين کي ويل، چي سهمي شرکت نه جوړي. ايا (وحدت ملي) د سهمي شرکت په مانا ندي ؟ زور ته تسليم شوو؟ ولي يي نشوای کولای چي استاد عطا محمد نور لاري ته راولي. دا وايم ، نشي چي تر بد، بدتره خواته ټيل وهل شوو. دا نيم بند نظام چي بايد تدريجي رشد وکړي. د پخوا په شان نور هم خراب شي، ولي چی د افراط خوا ته يي لنګر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي. خلک وايي چې داکتر د معدي تکليف لري او نيمه معده يې نشته، يوازيني داخلي ارګان دي، چې نيغه په نيغه د عصاب سره ، سر او کار او رابطه لري، عصاب پر روح او روان تاثير لري، نو داسي ښکاري، چي داکتر صيب رواني تکليف لري. همدا ده چي وايي : (سليم عقل په سالم بدن کي دي).

زه دلته د ډيرو موضوعاتو له جملي نه چي ماته په لاس راغلي ګرانو لوستونکو ته د مثال په توګه يو شمير وړاندي کوم.

هر مامور چي د متنفيذيو د سپارش پر بنا که حساب په نقده کي نه وي خلاص شوي يعني د قومي ، تنظيمي او يا نورو اړيکو پر بنا مقرر شوی وي، خپل حق په مياشتني او د ضرورت په وخت کي او يا په کلني معياد کي ادا کوي. مثلاً : زري کروزين ورکوي ، کور ورته جوړه وي او نقدي په نقدو ور مجرا کوي. همدا سبب دي چي نور د اداري زور نه په رسيږي. مامور په خطر جمعي سره خپل ژوند مخ ته وړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱)

له کانونو څخه غیر قانوني ایستنې

دالمان غږ راډیو د ۱۳۹۲ کال دمرغومي په دریمه نیټه یو رپورټ خپور کړ، چي په کي ویل شویدي:

" نن ورځ په ډېره غټه پیمانه دافغانستان کانونه، د لاریو موټرو په ذریعه له هیواد څخه ایستل کیږي، ځکه خو دافغانستان په طبعي زیرمو د څارني شبکه دهغو افرادو او شرکتونو په وړاندي د جدي کړنو غوښتنه کوي، چي په خپل سر او په غیرقانوني توګه کانونه راباسي."

حسین سیرت په دې اړه یو رپورټ لیکلي چي ستاسو پام ورته را اړوو.

دهیواد په کانونو دڅارني شبکه وايي، چي هره ورځ په زرګونو ټنه کاني توکي، دډبرو سکاره، کرومایت قیمتیي ډبري، دمرمرو ډبري، او نور کاني توکي په غیر قانوني ډول له کانونو څخه ایستل کیږي.

دهیواد په کاني توکو دڅارني دشبکي غړي جاوید نوراني په کابل کي په یوه خبري غونډه کي وویل: "دفساد پدیده په افغانستان کي دنه کنترولیدو په ډول د ټولني په ټولو برخو کي ریښه لري او په هرځاي کي چي د اقتصادي عاید خبره کیږي، په هغه ځاى کي خامخا دفساد نښي ویني او دکانونوزیاتره ایستني دلوړپوړو چارواکو له ملاتړ څخه پرته له امکان څخه لیري برېښي."

پرطبعي زیرمو دڅارني مسوولین وایي چي د افغانستان په یوزرو څلورسوو سیمو کي، شرکتونه او افراد دکانونو څخه په را ایستونکو توکو لګیا دي، چي د هغوي له دغه غیر قانوني کارڅخه مخنیوي نه کیږي.

دغه شبکه وایي، چي د کابل په شاوخوا کي له دري اویا کانونو څخه دغیر قانوني ایستنو کار جریان لري او دغه راز دسمنګانو په دري سوه شپږ اویا برخو کي دا ګړی په غیر قانوني ډول له کانونو څخه ایستني دوام لري.

دنوموړي شبکي غړي په ډاګه کوي، چي دوي د یوشمیر اشخاصو نوم لړ په لاس کي لري چي په هغي کي دغیرقانوني معدن کارانو نومونه شته، چي دغه لیست هیڅکله هم د افغانستان د حکومت له خوا په ډاګه نه شو.

دغه راز په طبعي زیرمو د څارني دشبکي مسؤل محمد تواب ستانکزي، په دغه غونډه کي وویل: هغه اشخاص چي له سیاسي اړخه مطرح نه دي، دهغوي نومونه په ډاګه شوي خو هغه اشخاص چي له سیاسي اړخه مطرح دي موږ کولاي شو، چي د هغوي نومونه وانه خلو ولي یي نه شواخیستلاي ځکه چي د هغوي نوم لړ په دولت کي پټ پاتي شویدي. دغه نوم لړ یوکال دمخه جوړ شوي او دکانونو وزارت لخوا دچارو اداري ته استول شویدي، چي ښایي دهغوي نومونه په ډاګه شوي واي.

دغه شبکه وایي چي ددغو کانونو غیرقانوني را ایستلو څخه د میاشتي له شپږو څخه تر اوو ملیونو ډالرو پوري رسیږي چي دافغانستان دولت په زیان دي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲)

جان سپکو ویلي دي چي دافغانستان له یوه بانکي حساب پنځوس ملیونه ډالر ورک شویدي

ویسا ورځپاڼي دخپلي ۱۳۹۲ کال دغوایي دمیاشتي دیویشتمي ګڼه کي د رسنیو په حواله لیکلي دي، چي د افغانستان دبیا رغاونو په چاروکي د امریکا عمومي سر مفتش وایي چي د امریکا د متحده ایالتونو د مرستیي له پیسو څخه د افغانستان له یوه بانکي حساب څخه ورکي شویدي.

دافغانستان د بیارغاونو په چارو کي دامریکا د پلټني عمومي اداره یا ستیګار وایي: (چي د امریکا د مرستو څخه پنځوس ملیونه ډالر چي په یوه بانکي حساب کي یي تیرکال پیداکړي وو دفعتاً ورک شویدي)، په داسي حال کي چي دغه بانکي حساب دافغانستان دحکومت ترڅارني لاندي وو. دامریکا ځانګړي سر مفتش په یوه وینا کي له دي مطلب څخه پرده پورته کړه او دافغانستان حکومت یي په دي تورن کړي چي له ټیټ پوړي څخه ترلوړ پوړو کارمندانو یي په فسادکي لاس لري.

دازادي راډیو له رپورت سره سم د امریکایي مالیه ورکوونکو د پیسو حیف او میل په اړوند اخطار ورکړ او ادعا یي وکړه، وروسته له هغه چي دافغانستان حکومت دنوموړو پیسو بانکي حساب په کنګل کیدو موظف شو، ملیونونه ډالره ورک شول.

دامریکا دځانګړي سر پلټونکي د امریکن فونډیشن په نامه یوي موسیسي ته وینا کوله وویل: په لنډه توګه وایم چي پنځوسو میلونو ډالرو په حدودو کي غلا شوي پیسي دافغانستان په یوه بانکي حساب کي ساتل شوي وي، پیژندلي دي.

دنوموړي په وینا موږ دامریکا د متحده ایالتونو د محکمي حکم په لاس کي درلود چي له هغه سره سم د افغانستان حکومت دنوموړو پیسو د لاسته راوړلو او ضبطولو موظف شوي وو.

اما متاءسفانه څواووني وړاندي معلومه شوه چي دغه بانکي حساب د یو شمیر زورورو بیروکراتانو په واسطه دوباره پرانستل شوي او اواوس دنوموړو پیسو زیاته برخه ایستل شویده.

د سیګار مشرجان سپکو دغه راز وویل: دغه قضیه دیو زیات شمیر دغسي قضایاوو بیلګه ده چي دهغو له امله د امریکا حیاتي مرستي په تعلیق کي واچوي ، ترڅو پر کابل زور واچول شي چي دامریکا دمرستو په ساتنه کي لازم تدبیرونه تر لاس لاندي ونیسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳)

ددرغلۍ يوه بيلګه

ديوي باخبري سرچيني په حواله ويل شويدي چي په ۱۳۸۴ کال کي غلام دستګير د نظام الدين زوي، چي عبدالرحيم دحاجي عبدالواحد د زوي دريوري يي پرغاړه درلوده ، دغلطو معلوماتو او درغلۍ په پايله کي چي ګواکي ستاسو موټرونه د هرات د قول اردو قوماندانۍ ته په کرايه ورکوي، ددغي درغلۍ پايله داشوه چي دحاجي عبدالرحيم نه لس موټرونه اخلي.

نوموړي له يو څه مودي وروسته په دغه درغلۍ بسنه نه کوي او په دي بهانه چي د هرات دقول اردو قوماندانۍ خپل داغمه وسايط پلوري او له حاجي عبدالرحيم څخه ۷۲۲۵۰ ډالر ترلاسه کوي.

ددرغلۍ په دغه لړي کي دهرات د قول اردو دمعاونيت ددفتر آمر خالق نور دپادشا ميرزوي هم له حاجي عبدالرحيم څخه سل زره ډالره واخلي.

کله چي حاجي عبدالرحيم پوهيږي چي ده ته غلام دستګير او خالق نور دوکه ورکړي، نوموضوع دڅو عرض پاڼو په ترڅ کي دهرات ولايت مقام ته وړاندي کوي او د نوموړو د در غلۍ ادعا کوي ، چي دهمدي دعوا له کبله موضوع ترڅيړني لاندي نيول کيږي اوتورن کسان په خپل جرم اعتراف کوي ، چي صرافان هم ددغو پيسو ورکړه غلام دستګير او خالق نورته تصديق کوي.

دتحقيق پلاوي د غلام دستګير او خالق نور دمسووليت په اړوند نظر ورکوي او د قضيي د څيړني پاڼي د هرات ولايت د محکمي دعامه امنيت ديوان ته سپاري.

نوموړي ديوان په خپلي ۱۳۸۶ کال د زمري د مياشتي په يو ديرشمي نيټي په ۱۶۰ مه فيصله کي تورن غلام دستګير او خالق نور په غيابي ډول په يو کال تنفيذي حبس محکوم اودغه راز غلام دستګير په ۷۲۲۵۰ ډالر او خالق نور د سلو زرو ډالرو په ورکړي حکم کوي.

د کابل دمرکزي محبس د معلوماتو په ترڅ کي څرګنديږي ، چي غلام دستګير نوم د تښتوني ، له دښمنانو سره دمرستي او دجعلي پيسو حيازت له امله په شلو کلونو بند محکوم او په محبس کي شپي او ورځي تيروي.

په همد ي بهير کي دهرات ولايت د استيناف ديوان خالق نور د پادشاه ميرزوي په پنځو مياشتو حبس تعديلوي او دغه راز دسلو زرو دالرو په ورکړي حاجي عبدالرحيم ته حکم کوي، چي سزا کمه معلوميږي او محکمي د جرم نه غلط تعريف وکړ.

دپام وړ موضوع دلته داده چي رسمي او دولتي چارواکي هم په هرجنايت او جرم کي ګډيدلو نه ډډه نه کوي .

او بل د موټرانو د کرايي په پلمه ډير کسان همدا ډول دوپه شول ، دکرايي په پلمه موټر د جوازسير سره په لاس راوړي او بيا خرڅوي، چي دپوليسو د وخت ضايع کول او دخلکو دسرګرداني سبب ګرځي او يو نوى جرم منځ ته راغلی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۴)

ستا نه يو زوی غواړم

ديوي باوري با خبري سرچيني په رپورټ كي راغلي دي: پرسپوږمی جنسي تيري وشو، چي تر اوسه ځوريږی . ددي درکه چي خدای زوی ورکړ، نوم يی عبدالکريم شو.

د ۱۳۸۹ کال د لړم دمياشتي په اتلسمه نيټه ، يو تن چي ماهر اود تراب زوي دي اړوند مقاماتو ته خپل غوښتنليک وړاندي کوي، چي لور يي د سپوږمي په نامه دعبدالکبير رنجبر، دولسي جرگي پخواني استازي، رفيع، اوگی او رحمن الله په مرسته د يوه مخکني پلان له مخي ، دخشونت د کيسي تر نامه لاندي دکابل د ده سبز ځخه ، د رحمن الله او ديوي ښځي په مرسته چي هوگی نوميږي ، د اوگی کورته بيول کيږي. او ديوي شپي له تيريدلو ځخه وروسته کله چي عبدالکبير رنجبر ددي له پاره چي په راتلونکي کي له ستونزو سره مخامخ نه شي ، له خپل شخصي شناخت سره په ګټي اخيستني نوموړي د بشري حقونو کميسون ته د اوگي په سلسله او دنوم د بدلولو (ډيوه) معرفي کوي.

چي وروسته له يو ځه مودي نوموړي د اوگي له خوا تسليميږي او دعبدالکبير رنجبر کورته راوړل کيږي، د سپوږمی د مالوماتو له مخي په کوکا کولا کي ورته شراب ورکول کيږي او وروسته د کبير رنجبر له خوا ورباندي جنسي تيري کيږي او اوگي له دغي قيصي خبره ده.

په رپوټ کي زياته شويده چي سپوږمی له تښتولو وروسته چي د عبدالکبير رنجبر په لاس کي لويږي هيڅ يوه امنيتي ارگان ته خبرنه ورکول کيږي او کورني ته يي هم نه سپارل کيږي.

سپوږمی په دغو مره وخت کي حامله او د رابعه بلخي په کلينيک کي ولادت کوي او وړکی دي.

اوپه مکرويان کي داوگی په کور کي دبندي په ډول ساتي، کومه شپه چي دعياشي محفل جوړ اوشراب نوشي په عمومي ډول رامنځ ته کيږي، سپوږمي وايي چي داکترصاحب عبدالکبير رنجبر او خور يي راضيه نومي او نور هم موجود وه، سپوږمی کيسه کوي چي زه يي نشه کړم، سهار چي راپورته شوم هرڅه بل ډول شويدي، تر ځو پر رنجبرمي حمله وکړه چي په خوله کي مي ووهه، ترڅو ده دوه حلقي چلي (انگشتر) راوړاندي کړي، تر ځو زما سره يي نکاح وکړه.

داکتر عبدالکبير رنجبر دولسي جرگي پخواني وکيل بل ډول کيسه کوي:

دحقوقو داکتر رنجبر پر سپوږمی په اجباري زنا اقدام وکړ، که عدالت وي بايد رجم شي، مگر دده جعلي نکاح خط محکمي په غير عادلانه ډول ومنی. دده داعمل دپغمان دعمل سره يوازی دا تفاوت لري، چي هغه دسته جمعي ؤ،مگردا ده په انفرادي ډول اقدام وکړ.

داکتر صاحب وايي ،چي سپوږمی زما نه زوی غوښت، چي همدا سي يو ګل مورګک پيداشو.

داکتر صاحب هغه کمونست دی، چي اسلامي او افغاني اصولي نه مني، نوموړی يوه روسی ميرمن هم لري.

(چي سپوږمي مي داوگی په کور کي وپيژندله، او زما نه يي يوه خاصه هيله وکړه ، چي زما نه يو زوي ولري..........).

چي داسي معلوميږي کله چي موضوع رسوايي ته راوځي داکتر صاحب رنجبر نکاح رامخ ته کوي، او بيا طلاق ورکوي.

او نکاح چي نه يي ملا معلوم دی او نه يی شاهد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمحکمي په ۲۸۳۱ ـــ ۹۰/ ۷/ ۲۵ لمبر فیصله کي اجباري زنا، تهدید او اختطاف د برآئت حکم کیږي، استیناف او تمیزیي هم تائید وي.

عبدالکبیر رنجبر کله چي دکمونستي رژیم په پوهنتون کي استادؤ ، هغه وخت کي یي پریوي بلي یتیمي شاګرد دکورنی کار ددرس په پلمه کورته غوښتي او بندي کړي یي وه، چي د میراکبر خیبر لخوا دحزب نه وایستل شو. دهغه وخت محصله فخریه نومیدل، جنسي تیری وکړ.

ددي دپاره چي سپوږمی ارامه شي، په میکرویان کي دیو پارتمان وعده هم ورکړه، طبعآ چي عملي نشول.

میر اکبر خدای دي یی وبخښی، تر فضیلتاب قاضی ښه ؤ، چي اقلاً دګوند نه داکتر رنجبر وایستی. او حق دعدالت په ګوند کي دمحمد حنیف اتمر څنګ ته تر اوسه په جګه غاړه ناست وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵)

دیوه پولیس دزره حال

بي بي سي راډیو ۱۳۹۲ کال د لیندۍ د میاشتي ددیارلسمي نیټي په خپله ماښامنۍ خپرونه کي یو رپورټ او یوه مرکه خپره کړه چي په کي راغلي دي:

د روغتیا نړیوال سازمان په رپوټ کي لیکل شوي ، چي په جنوبي آسیا کي افغانستان فاسد ترین هیواد دي. ددغه رپوټ په حواله د آسیا په جنوبي، منځني آسیا هیوادونو کي افغانستان فاسد ترین هیواد په ګوته شوي ، یاني ایران، پاکستان، هند، تاجکستان او ازبکستان د افغانستان په پرتله په ښه وضعیت کي قرار لري.

په هغو یو سلو اوه اویا هیوادونو کي ، چي فساد په کي څیړل شوي، افغانستان یو سلو پنځه او یایم او سومالیا د نوموړي لړ لیک په آخر او شمالي کوریا دریم ځاي لري.

په نوموړي رپوټ کي راغلی ، چي د تاجکستان وضعیت یوه څه ښه شوي او په دغه برخه کی بدترین هیوادونه سودان، جنوبي سودان، لیبیا، ازبکستان، ترکمنستان او سوریې هیوادونه دي ، چي په وروستي مقام کی ځاي لري.

خو دافغانستان فساد سره د مبارزي مالي او اداري مرستیال ښاغلی خرمجي دغه ارزونه نه مني او وایي چي دغه ارزونه په واقعیتونو ولاړه نه ده، دروغ هم اندازه لري، دا اداره هم لړلي ده، چي د فساد دفاع کوي.

دیوه پولیس مرکه وړاندي کوم:

د پولیسو یوه افسر چي ویي نه غوښتل خپل نوم واخلي وایي : چي یو ویشت کاله کیږي چي د پولیسي دنده اجرا کوي او څه موده وړاندي یي و غوښتل چي د ننګرهار په یوي ولسوالي کي د پولیسو قوماندان ځان مقرر کړي. او دغه مقام ته درسیدلو په موخه یي غوښتل چي اته لس زره ډالره بډي ورکړي.

هغه په داسي حال کي چي دغه پیسي یي هم ورکړي پرځاي یي بل څوک مقرر شو، ځکه هغه له ما نه زیاتي پیسي دکورنیو چارو وزارت چارواکو ته ورکړیدي.

له هغه نه مي وپو ښتل، بډي یي ورکړي؟ ځواب یي راکړ چي بلي، زه مجبور شوم چي دري ځله دولسوالیو د قومندان په توګه کاروکړم. او دري واره زه دپیسو ورکړي ته اماده وم، چي زه باید پیسي ورکړم، پرته له هغه نه ماته اونه زما مسلک ته ، چي د پولیسو لیسانس یم اونه زما یوویشت کلني کاري تجربي ته پام نه کیږي.

پوښتنه: څومره پیسي دي ورکړي چي امنیه قوماندان شي؟

ځواب: هر ځل مي له پنځلس زرو تر شلو زرو دالره ورکړي.

پوښتنه: دغه پیسي تا له کومه ځایه په لاس راوړي؟

ځواب: څرنګه چي ما یو ساختماني شرکت درلود، زه باید خپل مسلک ته د خپلو دغو امکاناتو څخه ګټه واخلم که څه هم زه یو پخواني او با تجربه افسر یم.

پوښتنه: تاسو چي پیسي ورکړي تر څو د ننګرهار ولایت په یوه ولسوالي کي امنیه قوماندان مقرر شي څرنګه نو تاسو پرځاي بل څوک مقرر شو؟

ځواب: له ما څخه یي زیاتي پیسي ورکړي. وزارت لکه د راهنمایي معاملات غوندي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه: چاته او د وزارت کوم ځاي ته بايد پيسي ورکړل شي؟

ځواب: په کورنيو چارو وزارت کی، د پيژنتون عمومي رياست هري شعبي ته بايد پيسي ورکړل شي.

پوښتنه: که تاسي وغواړي چي رتبه مو پورته ولاړه شي او امنيه قوماندان مقرر شي، څومره پيسي بايد ورکړي؟

ځواب: هرولايت ځانته بيه لري، آن داچي ماته ويل شوي که اگر خواهش قومانداني امنيه داشته باشيد مثلاً فلاني ولايت ته دوه لکه ډالره، ننگرهار ته دري لکه ډالره، بدخشان يو لک ډالره.

پوښتنه: تاسو ته يوه ډاډمن شخصي ويلي دي؟ يا په کوڅه او بازار کي مواوريدلي دي ، چي امنيه قومانداني دري لکه او دوه لکه ډالره بيه لري؟

ځواب: به شخص خودم گفته شده دولک دالر بدهيد ، به فلاني ولايت و سه لک دالر بدهيد براي فلاني ولايت.

پوښتنه: دغه پيسي پيژنتون اخلي يا تر هغه لوړ پوړي لکه وزير، معين هغوته هم دغه پيسي رسيږي؟

هغوي له يو بل سره پوره اړيکي لري، طبعاً بايد شل پنځلس زره خپله کميشن کارهم واخلي.

پوښتنه: يو څوک چي قوماندان د يوه ولايت مقرريږي ولي بايد پيسي ورکړي، حاصل يي څه شي دي او له دغه کار څخه څه گټه ترلاسه کوي؟

ځواب: طبعي ده چي شخصي موضوعات او ښه درآمد لري، هر مسلک خپلي لاري لري.

داوضعه په قضا کي هم شته اوپه ترانسپورت، ماليي وزارت او تقريباً په ټولو ادارو کي دود دي.

دپوليسو پيژنتون باندي خپلو پوليسانو دانجنير ضرار احمد مقبل وخت کي د (رهنمايي معاملات) نوم ورکړي ؤ. پورتنی مرکه واقعيت لري، هر وزير همدا ډول ؤ. وزير هم اړ دی، چي د رايو په وخت کي او يا استيحضاح کي د وکيلانو ناف ورغوړ کړي.

او پيسي په همدي ډول دخپلو زيرداستانو واخلي، زيرداستان هم بايد پيسي په همدي ډول پيداکړي.

رنځ او عذاب بايد مظلوم ولس وکاږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶)

شرکتونه دي خپل لګښتونه؛ په زکات کي حساب کړي! ؟

په هیواد کي کله چي د باد راوړو ګټو هنګامه خپریږي، نو د نورو ډول دوکه بازیو او درغلیو ترڅنګ ځیني ساختماني شرکتونه هم دګټوله پاره متي رانغاړي او پرته له دي چي فکر وکړي له هغه چا سره چي قرار داد کوي د قرارداد صلاحیت لري او که نه ؟ خو په پټو سترګو په ساختماني کارونو لاس پوري او یوازي په دي بسنه کوي چي مقابل طرف یي خارجي اتباع دي او بس.

موضوع د څو ملیونه دالرو ده.

قضیه داسي پیل کیږي چي دفلپین دوه اتباع چي کلا ریتو او جي جي نومیږي ، یو شمیر پروژي چي له بهرنیو هیوادونو څخه یي ترلاسه کړي دي ، ددویم لاس افغاني شرکتونو سره د آي سي آي شرکت په نامه چي اصلاً په هغوي پوري هیڅ اړه نه پیداکوي، قراردادونه لاسلیک کوي. کله چي افغاني ساختماني شرکتونه چي دشرکت برق رساني غرب الکتریشن، شرکت سرک سازي اړوند، شرکت ساختماني عمران هرات باستان، شرکت ساختمان رفاه سعادت ، شرکت ساختمانی یو بي جي، شرکت ساختماني آریانا استحکام، شرکت ریل ایفل، لابراتوار مواد ساختماني او داحمد مرید په نامه دکارونو ۸۵ سلنه کارسرته رسوي. د پیسو غوښتنه له آي سي آي شرکت څخه کوي، خو آي سي آي شرکت د پیسو له ورکړي څخه انکار کوي او په پاي کي داسي څرګندیږي، چي کلاریتو او جي جي د نوموړي شرکت عادي کارکونکي دي او دقراردادونو صلاحیت نه لري، کله چي محکمي ته موضوع راجع کیږي، دڅلورمي حوزي د ابتدائیه محکمي ریاست په خپل ۱۳۹۲ کال د لړم د میاشتي د څورلسمي نیټي په دیرشمه ګڼه قضایي قرار کي له دي امله، چي د نظامي موافقت نامي له مخي چي ایساف د نړیوالو ځواکونو او دافغانستان د مقاماتو سره لاسلیک شوي البته د ۲۰۰۱ کال د دسامبر د میاشتي په پنځمه.

چي دالف د ضمیمي لومړي برخه کي دریمه او څلورمه فقره کي یی داسي راغلي دي.

دریم بند: که چیري د آیساف پرسونل او یاله هغوي سره دمرسته کوونکو او حمایوي اشخاص ، که چیري له هغوي څخه جرمي یا انظباطي پیښه رامنځته کیږي، هغوي دخپلو ملي عناصر و پوري اړوند دي او موقته اداره د غړو هیوادونو سره د قضایي فعالیت په برخه که مرسته کوي.

څلورم بند: د آیساف او هغوي حمایوي پرسونل له نیولو اوبندي کولو څخه مصؤن دي او هغوي نه شي کولاي چي په افغانستان کي یي محاکمه کړي، او باید فوراً خپلو هیوادونه ته یی واستوي نو له دي امله نوموړي محکمه په خپله ۱۳۹۲/۸/۱۴ پریکړه کي له دي امله چي د موافقي د دریمي او څلورمي فقري له امله درسید ګی صلاحیت نه لري پریکړه ونکړه، محکمي دقرارداد نه غلط تعبیر را اخیستي دي. او افغاني شرکت په نخود سیا پسي ولیږل شو.

آن بهرنیان په موږ باندي چنګاو دي، هیڅ عدالت او منطق دانه مني، چي پردي دي دبل پیسي خوري، مګر مصؤنیت دي ولري. دا باید بین المللي محکمي ته شکایت وشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷)

د داینمنټو غلا

که ددولت مخالفین په ترورو وژنو او بمي چاودنو لاس پوري کوي، نو دا د هرمخالف کړني دي چي غواړي په دغه ډول ځانونه دواک ګدئ ته ورسوي، خوکله چي ددولت په اډانه کی شامل اشخاص له دولتي دیپوګانو څخه انفجاري توکي او پټاقی باسي ، نو دا ډیري اندیښني او دتامل وړ خبره ده ، چي ښایي دیوي عادي قضیي په توګه ورته ونه کتل شي.

د باوري سرچینو په حواله د شبرغان د تفحصاتو رئیس قطب الدین قایم د ۱۳۹۲ کال دچنګاښ دمیاشتي په شلمه نیټه د قانون په نظر کي نیولو پرته په غیر رسمي وخت کي د سلطان کوټ دامر بسم الله په مرسته پنځوس صندقه داینمنټ، چي له هغو څخه په انفجارونو که کار اخیستل کیږي د محسن په دریوری دالکس موټر په واسطه او ددیپو ګانو د مدیر محمد فاروق په مرسته ایستل کیږي او دجنرال دوستم قوماندان ستارنومي ته سپارل کیږي. کله چي رسمیات رامنځ ته شوه، داینمینټ مسترد شول.

دغه انفجاري توکي چي دري زره څلور سوه ګرامه داینمنت له پټاقیو سره کیږي، د تفحصاتو درئیس په مرسته معامله شویده.

او دغه قضیه د شبرغان دابتدایه محکمي د ۵/ ۹/ ۱۳۹۲ فیصلي له امله چي ګواکي دتحقیق اسناد بشپړ نه دي دوسیه یي بیرته مسترد شویده، ولي چي ددوستم نه تحقیق ندی شوي.

ددوستم نه څوک تحقیق نشي کولای، دا نور هم باید محکمه معاف کړي، دا یوه بهانه ده.

که څه هم د نوموړي موضوع د څارني او عدلي تعقیب په اړوند منډي تړړي خورا چټکي وي ،خو داسي اټکل کیږي چي په سیمه کی دزور واکانو د شتون له امله یي د عدلي تعقیب پروسه په ټپه دریدلي او بیا چاسر ورباندي نه دي ګرولي.

کار پیژاندي وایي که چیري دغي قضیي ته داړوندو ارګانونو جدي پاملرنه ونه شي، دا به ډیري زړه بوږنونکي پایلي ولري.

په داسي حال کي چي زورواکان په سیمه کي وسله وال تشکیلات لري ، نو د قانون تنفیذ ارګانونه نشي کولاي چي په زور واکانو قانون تطبیق کړي او سرغړوونکي سزا ووینی.

مال ورک دي او غلا شویدي، غل یی هم معلوم دي. داچي جنرال عبدالرشید دوستم باندي دچا وس نه رسي، نو دانور هم باید معاف شي. که داسي ووایو، چي زورور حق لري، نو دکمزوری حق ولي نشته، هغه باید دقانون منګلو ته ورکړو . چي معافیت عمومي شي. زورور ته خدای زور ورکړي، باید سیالي ورسره ونه شي. وایي چي دګل د رویه، اغزي هم اوبه خوري.

په ټولنه کي قاضیان یوه مسخه شوی طبقه ده، چي ولس نه اعتماد پري کوي او نه ورته احترام.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸)

داداري فساد د پاره عدم سياسي اراده

په هيوادکي په لوړه کچه ناوړه ګټه، او اداري فساد او رشوته هغه وخت مطرح کيږي ، چي په لوړه کچه يعني دلوړپوړو چارواکو لخوا پشتوانه ولری يا شريک وي او يا پخپله دده له خوا اجرا کيږي.

دا په داسي حال کي چي اداري فساد او اختلاس په نړيواله کچه دافغانستان پرستيژ او حيثيت ته زيان اړولي او زموږ هيواد ته يي دفاسدترين هيواد لقب ورکړيدي.

موږددي ادعا له پاره دفساد يوه بيلګه چي پايله يي تر وزير پوري رسيږي. او دقانو له مخي څرنګه چي د لوړپوړو چارواکو څخه تحقيق ، پلټنه دځانګړو محکمو له خو اسرته رسيږي ، نو زموږ په هيواد کي چي يو شمير وزيران په اختلاس او فساد تورن شويدي ، تراوسه يي يو هم محاکمه او پوښتنه ور څخه نه ده شوي او داځکه چي ، زموږ يو زيات شمير وزيران او لوړ پوړي چارواکي له بهرنيو هيوادونو سره تړاو لري ، نو د قانون د تنفيذ ارګانونه خو څه چي د جمهوري رياست مقام هم په زغرده د هغوي د محاکمي حکم کولاي نه شي.

دهغه باوري سرچيني د خبر له مخي چي زموږ لاسته راغلي داسي حکايت کوي: دافغانستان داسلامي جمهوريت دوزيرانو شورا د ۳۸ مي فيصلي پر خلاف د هيواد د څلورو هوايي ډګرونو (کابل، هرات، مزار شريف او کندهار) په امنيتي تړون کي فساد او د پيسو حيف و ميل اودترانسپورت وزارت له وظيفوي واک څخه په تړون کي ګټه اخيستنه له يوي کمپنۍ سره چي د او ليف ګروپ سره شوي په ډاګه شويدي.

په رپوټ کي څرګنده شويده ، چي دداو طلبي په لومړي سرکي ، د هوايي ډګرونو چاري ، امر سترينګ په ۷۶۳۶۴۲۵ امريکايي ډالرو، ايور ګرين په ۶۰۹۲۵۰۰ ډالرو او اوليف ګروپ په ۸۹۱۸۹۵۱ ډالرو لوړه بيه وړاندي کړي وه.

دترانسپورت وزارت د خپل ځان له پاره د حيف ميل زمينه برابروي او دري مياشتي وروسته دافرله خلاصولو وروسته ديوه مکتوب په ترڅ کي، له او ليف ګروپ څخه غوښتنه کوي چي په خپله بيه کي کموالي راولي ، چي دا په خپله د ناوړي ګټي ثبوت بلل کيږي او يو جوړجاړي دي.

بله داچي دنوموړو څلورو هوايي ډګرونو تړون پرته له تفکيک څخه يو ډول شويدي چي دهر هوايي ډګرله پاره د شپږو مياشتو په بهير کي ۱۷۳۷۵۰۰ امريکايي ډالره ، حال داچي د هوايي ډګرونو تر منځ زيات تفاوت شته.

دغه راز د ترانسپورت وزارت ددويم ځل له پاره د ۳۸ مي مادی پرخلاف چي په نهمه فقره کي راغلي دي: دهوانوردي دامنيت رياست جوړول په پرنسيپ کي تاييد دي، دترانسپورت وزارت موظف دي ترڅو د هوا نوردي دامنيت تړون ديوه بل کال له پاره له دولتي بوجي څخه وروسته قطعي تړون دګلوبل شرکت سره لاسليک کړي، د ترانسپورت ، کورنيو چارو اومالیي وزارتونه موظف دي، چي د امنيتي تخصصي او تخنيکي تدبيرونو په نيولو سره، د يوه کال په دوره کي، د هوانوردي امنيتي خدمتونه دترانسپورت وزارت او يابل ارګان ته وسپاري.

دترانسپورت وزارت د شخصي ګټي له پاره بيا هم ، د هوايي ډګرونو د امنيت چاره د ۲۰۱۳ د مي د مياشتي له اوومي څخه د ۲۰۱۴ کال د مي دمياشتي تراوومي پوري ديوه کال له پاره بيا هم د اوطلبي ته وړاندي کړ او دافرونو دخلاصولو په پايله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کي څرګنده شوه چي اولیف ګروپ ۱۸۷۵۸۴۱۶ ډالر لوړه بیه او د ام سترینک کمپني ۱۳/۵ ملیونه ډالر دیوشمیر تخنیکي ماشینونو او وسایلو په ګډون ټیټه بیه وړاندي کړه او برنده وبلل شو.

خو بیا هم د ترانسپورت وزارت د شخصي ګټي له پاره له اولیف ګروب څخه د مقرري پرخلاف غوښتنه کوي ، ترڅو په خپله بیه کي کموالي راولي، چي په پایله کي نوموړي ګروپ د بیي کموالي مني او دترانسپورت وزیر نجفي شخصاً سپارښتنه کو ي چي له اولیف ګروپ سره تړون دوام پیداکړي او دیوه کال له پاره په ۱۳۵۷۳۳۰۰ امریکایي ډالره له اولیف ګروپ سره تړون کیږي.

په دغه بهیر کي هغه مامورین چي دفساد په برخه کي مخالفت کاوه ،د قانون پر خلاف له خپلودندو څخه د خدمتي په ډول نورو ادارو ته ولیږل شول.

ددغي قضیي پلټل چي ښایي د ترانسپورت له وزیر نجفي څخه پوښتنه و شي. نو څرنګه چي په سریزه کي مو ورته اشاره وکړه چي د لوړ پورو چارواکو څخه پوښتنه له یوي خوا د ځانګړو څانګو رامنځته کولو اړتیاده اوله بله اړخه په اداري فسادکي ښکیل یو شمیر کړی چي د هغه ننګه کوي، نو ښایي چي ددغي قضیي عدلي تعقیب او څارنه بي پایلي پاتي شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹)

چاته له بداخلاقي ځخه د لاس اخیستو نصیحت مه کوي، چې برخلیک مو وهل او ټکول کیږي

یوي ښځي چې ژړغوني حالت یي درلود او په زړه کي یي د غوسي علامي له ورایه معلومیدي، مخامخ شوم او ورڅخه مي وپوښتل چې موري خیریت خو به وي، ولي دي حالت خراب دي ؟ هغي هیڅ ځواب رانکړ، خو ما بیا پوښتنه ځیني وکړه چې څه خبره ده؟ زه کولاي شم چې له تاسره مرسته وکړم؟

زما دبیابیا غوښتني له امله خپله د غوسي کیسه راته داسي پیل کړه، چې زما نوم قندي ګل او دمرحوم وکیل عبدالرحمن لوریم او همدلته په لومړي مکرویان کي اوسیږم. او د ۱۳۸۶ کال د کب د میاشتي پرپنځمه، د شپي پرځلوربجي شاجهان نومي له خپلي خور او وسله والو ساتونکو سره زموږ پرکور برید وکړ زما میره سید عبدالله او نیلوفر نومي لورمي، ووهل او وډبول او په وسله یی راته ګواښ وکړ، چې وژنودي، چې دغه پیښه د بلاک اوسیدونکو اووکیل ته معلومه اوآن داچي زما دمیره عریضه په امنیتي حوزه کي شته.

او دغه راز بیا ۱۹/ ۱۲/ ۱۳۸۶ نیټه دورځي ځلور بجي وي، په داسي حال کي چې له موټر څخه کښته کیدم دشا لخوا په سوک سره پرسر ووهل شوم او پرځمکه پریوتم اووروسته د بي هوښی په حالت کي یي په خیټه په چاقو ووهلم، چې په پایله کي ټپي او شفاخاني ته یووړل شوم او ټپونه مي عملیات شول ،ځلور سوه بستره بیزه روغتون کي بستروم، کله چې روغتون څخه ووتلم له هغه راهیسي معلول او معیوبه یم چې دغه برید دصفي الله د خاکسار زوي ، عزیز شا د خواجه نظر او محمد عمر د حاجي فدا زوي له خوا چې د کابل اوسیدونکي دي، پرما وشو.

له دغي پیښي وروسته په ۱۶/ ۱/ ۱۳۸۷ نیټه نوموړو بیا هم زموږ پرکور برید وکړاو د کوردروازه یي ماته کړه اوزما میره یي په وژني وګواښاوه.

ددغو پیښو اصلي لامل دولسي جرګي غړي فوزیه کوفي ده ، چې ما اوزما میره او خپلوانو هغي ته توصیه کوله چې خپل ناروا اړیکي له صفي الله نومي سره پریکړه.

دیادولو وړده چې فوزیه کوفي پنځه کاله کیږي، چې صفي الله سره ناروا اړیکي لري چې زموږ ټول خپلوان له هغي څخه خبر دي. او زموږ دټولو د بي عزتي لامل شویدي.

له همدي امله فوزیي کوفي له ما څخه وغوښتل چی له خپل میره چې یو باعزته او باناموسه شخص دي طلاق واخلم په داسي حال کي چې نهه تنه او لادونه لرم.

ځرنګه چې ما دنوموړي غوښتنه ونه منله له دغه مصیبت سره مخامخ شوم. د قندي ګلي بازخواست چا ونکړ.

دلته هم دزور او نفوذ موضوع مطرح ده. قندی ګلي یوي رسنی ته بیان وکړ، چې پد ي هکله مي د شکایت پاڼه د ولسي جرګي رئیس ښاغلي یونس قانوني پر میز هم پرته ده. فوزیه پخپله په قاچاق کي لوی لاس درلود، آن د بدخشان د امنیتي قوماندانانو په تغیر او تبدیل کي دي رول درلود. دوه وړونه یي په قاچاق کي باالفعل په بند محکوم شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰)

دمخدرو توکو قاچاق او دقانون حاکمیت

دزور واکانو په وړاندي مبارزه بي پایلي پاتي کیږي.

دهشت صبح ورځپاڼه دویکي لیکس د خپرونو پربنیاد پخپله ۱۳۸۹ کال د لیندۍ د میاشتي د اووه ویشتمي ګنه کي د مخدرو توکو قاچاقبرانو د خلاصون ترعنوان لاندي لیکي: چي پام ورته اړول کیږي، کله چي باخبري سرچیني د هشت صبح ورځپاڼي لولي ، نو په دغه برخه کي ځیرني پیل کوي او دي پایلي ته رسیږي، چي دمخدره توکو په وړاندي دمبارزی ریاست د ۱۲۳,۵۰۰ کیلوګرامو هیروئینو په ګمان هر یو بلال احمد دو لي محمد زوي، سید ببرک د سید میرزا زوي، امرالله دمحمد رحیم زوي، شهزاده دګل داول ګل زوي او شاملنګ د مختارزوي دبرخلیک له پاره دمخدره توکو په وړاندي دمبارزي ځانګړی محکمي ته د شرعي انفصال له پاره سپارل کیږي. دغه محکمه په خپله ۱۴۰ – ۱۳۸۶/۸/۲ فیصله کي په اتفاقي توګه هریو په اته لسو کلونو بند او دوه ملیونو افغانیو نقدي جریمي په جزا محکوم او شاه ملنګ یي په شپاړلسوکلونو تنفیذي بند او یو ملیون لس زرو افغانیو جریمي په جزا محکوم کړل، خو په حکومت کي دځینو مافیایي کړیو د مداخلي له امله دهغوي جزا وبښل شوه.

په نوموړي دوسیه کي ځرګندیږي چي دمخدره توکو دقاچاق په برخه کي ، داتمي سرحدي لوا قوماندان حاجي ظاهرقدیر هم ګډون لري چي تراوسه یي دنامعلومو د لایلو له امله له عدلي تعقیب څخه پاتي شویدي.

دنوموړي قضیي په تورنیول شوو کسانو د پلاوي د پوښتني په ځواب کي ویلي وو ، چي دوي قاچاقي توکي د حاجي ظاهر له کورڅخه بارول او تخار ته دده قومنداني ته وړل.

دنیوني پلاوي داهم ځرګنده کړي وه چي بلال نومي د جنرال ظاهر د ترور زوي او په غیر رسمي توګه یي د نظامي قطعي د سکرتر په توګه د جنرال ظاهر لخوا ګمارل شوي و، ورته ویلي و چي له موږ سره مرسته وکړئ او دمرستي په بدل کي درته سل زره ډالره درکوم او د شلو دقیقو په موده کي درته سپارم.

نوموړي چي دمیاشتي شپږ زره افغاني تنخوا درلوده ځرنګه یي کولای شول ، چي موږ ته په شلودقیقو کي سل زره دالره راکړي. له دي څخه جوتیږي چي نوموړي سل زره ډالره دحاجي ظاهر لخوا په شلو دقیقو کي ترلاسه کول.

دنیوني پلاوي داهم ویلي وو، په هغه صندوق کي چي مخدره توکي ځاي پر ځاي کیدل، کیلي یي د حاجي ظاهر د ترور زوي بلال سره وه . نو دغه ډول په اثبات رسیږي چي د قاچاقبرانو سرداران په خپله مخدره توکي نه لیږدوي ، بلکي دغه چاره په خپلو باوري کسانو د قاچاق لیږدونه پرمخ بیایي.

له دغو ځرګندونو څخه دي پایلي ته رسیږو ، چي قاچاقي توکي چي له ننګرهار څخه په حکومتي موټر کي و تخارته هغه قوماندانی ته چي حاجي ظاهر یي قوماندان دي لیږدول کیږي. او داحقیقت په ډاګه کیږي چي د هیواد شمالي ولایتونه د قاچاقو د لیږدوني د ګودر حیثیت لري.

په رپوټ کي زیاته شویده چي د سرحدي اتمي لوا قوماندان حاجي ظاهر له خپلي واکوالی څخه په ګټي اخیستني سره ، دوه تنه افسران هریو سید اسدالله او محمد صادق چي ډیر باوریي وربانډي درلود، د سوء استفادي او رشوت اخیستلو له پاره یي دشیرخان بندر په کمیسارئ کي ګمارلي وو چي هغه نقلیه واسطي چي دنوموړي بندر له لاري تاجکستان ته لیږدول کیدي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته له محصول څخه ولیږدوي او پیسي یي په خپلو جیبونو کي واچوي، داپه خپله ښیي چي نوموړي نه یوازي دقاچاقو په جرمونو کي لاس درلود بلکي په په مالي جرمونو کي یي هم لاس درلود.

کله حاجي ظاهر قدیر نه دامریکا سفارت مربوطه څانګي تحقیق کاوه، ده به ژړل اوزاري به یي کولي او دابه یي ویل چي ټوله داکارکوي، لکه حاجي الماس، حاجي داؤد او مارشال فهیم او داسي نور.

دا دفساد او مافیایي کړیو د ځواکمنتیا یوه بیلګه ده چي قاچاق وړونکي ښنل کیږي او داسي څوک نشته چي قاچاق برانو اصلي کړئ محاکمي میز ته کش او سزا ورکړي، ولي چي حاجي دین محمد لري.

حاجي دین محمد دننګرهار والي پاته شویدي او دحاجي ظاهر تره دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱)

په ملي دفاع وزارت کي يو قرارداد

تر څو چي په هيواد کي زورواکي او دفساد مافيايي کړي شتون ولري هيڅکله به مجرمين د عدالت منګلو ته ونه سپارل شي او نه به هم قانون په هيواد کي پلي شي.

دملي دفاع په وزارت کي د ۲۶ قلمو د فساد دوسيه ، چي جرمي وصف په کي څرګند دي تر اوسه يي عاملين په سرو سترګو ګرزي او څوک ددي جوګه نه دي چي هغه محاکمه او دخپل جرم په سزا ورسول شي .

له دغي جرمي قضيي داسي اټکل کيږي ښايي په نوموړي وزارت کی په لسګونو داسي نوري قضيي شتون ولري خو څوک يي د را برسيره کولو او پلټني ځواک نه لري ځکه په نوموړي وزارت کي زورواکي حاکمه ده.

دباوري سرچينو په حواله،کله چي دملي دفاع په وزارت کی د ۲۶ قلمو دقرارداد قضيه دولسي جرګي په کميسيون کي رابرسيره او دولسي جرګي د ملي دفاع د کميسيون غړي همايون، د ملي دفاع وزارت او له اداري فساد سره د مبارزي د عالي اداري رئيس عزيزالله لودين ترمنځ په اړودوړ بدله شوه نو د رسنيو دلاري د افغانستان ټولو خلکو غوږو ته ورسول شوه خو بيا يي د سزا په اړوند په رسنيو کي کوم څوک ونه لګيد.

دغه موضوع داسي شروع کيږي: کله چي د ملي دفاع وزارت د ۲۶ قلمو داړتيا وړ توکو بيه په مجموعي توګه (۵۶۲۳۸۳۴۳۲۰) افغاني چي له (۱۱۲۴۷۶۶۸۶) دالرو سره برابريږي . دقراردادو له پاره تياريږي او ددغه وزارت د لوژستيک داړتيا د تثبيت له اداري څخه د ملي دفاع وزارت دپيريدلو رياست ته د ۲۳۴ ګڼه ليک ۳/۲/۱۳۹۱ په ذريعه استول کيږي.

دپيرودني درياست دقراردادونو مديرت پرته له دي چي په نوموړي تعيين او تثبيت شوي بيه مسولانه کتنه وکړي او د هيواد لوړي ګټي په پام کي ونيسي اعلان ته سپاري، کله چي په ۳۱/۳/۱۳۹۱ د افرونو پاکټونه خلاصيږي په هغې غونډه کي د ولسي جرګي ددفاعي کميسيون څلور تنه غړي هر يو همايون همايون ،شايسته بازناصري ،الحاج فتح الله قيصاري او الحاج محمد اسمعيل محمدي هم ګډون درلود. ګرچه دوي دعوت نه دي، مګرد شخصي ګټي پر بنا راغلي دي.

په دغه غونډه کي ۳۱ تنو ګډون درلود . داسي وانګيرل شوه چي د کابل کرستال شرکت ټيټه بيه به (۱۱۰) مليونو امريکايي ډالره ده او د قرارداد ګټونګي وګڼل شو.

د معلوماتو له مخي دولسي جرګي دا کسان دغه داوطلبي رڼه نه بولي او دملي دفاع وزير ته سپارښتنه کوي چي بيايي اعلان ته وسپاري. دا ځل دافرونو دخلاصولو غونډه کي ۳۷ شرکتونو ګډون کړي وو.

په داسي حال کي د افر خلاصولو پروسي دوام درلود چي د فايف ستار شرکت چي دداو طلبا نو له ډلي څخه وو او تضمين پيسي يي هم راوړي وي، له غونډي څخه وزي او له بيا راتلو سره له داوطلبي څخه خپله تيريدنه اعلاموي.

دملي دفاع وزارت د پيريدلو رياست د نوموړي د تيريدني موضوع د وسلوالو تهديد په ګوته کوي. وروسته له تا ويلو او ما ويلو څخه د نوموړي شرکت تيريدنه مني پرته له دي چي افر يي خلاص شي او غونډه دوام مومي دا ځل هم دکابل کرستال شرکت ددوونورو شرکتونو سره يو ځاي چي دقيس روهيد او ارو په نامه ياديږي مشترکآ په ۳۳۸۷۷۸۸۷۳۸۰ چي د ۶۷۷۵۵۷۴۷ ډالرو معادل دي يعني د ۴۷ مليونو دالرو په شاوخوا کي له مخکني بيي نه لږ ګټونکي اعلانيږي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

په داسي حال کي چي ددواړو غوندو په بهير کي کوم کمي او کيفي بدلون په کي نه ؤ راغلي . خو دا ځل له فساد سره دمبارزي د عالي اداري پلاوي چي دافر خلاصولو په غونډه کي ګډون درلود . دغه افر خلاصونه يي رټه ونه بلله او غونډه يي د اعتراض په توګه پريښوده او دغونډي رپوټ يي خپلي اداري ته ورکړ.

سربيره پردي دفايف ستار شرکت رئيس هم دافر خلاصوني غونډه رټه ونه بلله او خپله عرض پاڼه يي له فساد سره د مبارزي عالي اداري ته وسپارله. او د قضيي دڅيړني غوښتنه يي وکړه.

له فساد سره د مبارزي عالي اداري له ملي دفاع وزارت څخه وغوښتل چي د فايف ستار شرکت افر خلاص او يا بيايي دداوطلبي له پاره اعلان ته وسپاري. چي بالاخره د ملي دفاع وزارت دغه پريکړه مني. خو په دغه ترڅ کي دداو طلبي برنده شرکتونه خپله عرض پاڼه دولسي جرګي دفاعي کميسيون ته وړاندي کوي او دغه کړنه غير قانوني بولي. په دغه بهير کي دولسي جرګي دد فاعي کميسيون غړی محترم همايون او له فساد سره د مبارزي د عالي اداري رئيس عزيز الله لودين تر منځ موضوع تريخوالي پيداکوي او يو بل په فساد تورن کوي.

بالاخره ددريم ځل له پاره اعلان ته سپارل کېږی او د ماليی وزارت د تدارکاتو رياست ته دنده سپارل کيږی ترڅو له خپلی لاری قرارداد وکړی، په پای کی د ۲۶۰۸۸۰۴۸۸۰ افغانيو په ارزښت يانی ۷۷۸۹۸۲۵۰۰ افغانی په کمه بيه له دويم افر خلاصولو له غونډی څخه بيا هم د کابل کرستال شرکت او شريکان يی برنده ګڼل کيږی.

په پاي کي داسي ارزول کيږي چي د بيو له ابتدآ څخه تر قرارداد پوري (۳۰۱۵۰۲۹۴۴۰) افغاني تفاوت راځي.

ديادونی وړ ده چی دبدو اخيستل اوناوړي ګټي تر ټولو په قراردادو کي او بل په ګمرکاتو کي شتون درلود او شتون لري، مخنيوي هم ستونزمن او کشف يي ناممکن ښکاري . دا يو مثال ؤ. په ټولو قراردادو کي همدا حال دي.

خو ښاغلی لودين پر ښاغلي همايون دناوړي ګټي ادعا لري، برعکس ښاغلی همايون پر لودين ادعا لري.

په اداره کي چي په هره اندازه هيآت او هيآت بازي ډيره شوه، په هغه اندازه به بدي هم اوچتي شي. هر هيآت به خپل حق غواړي. په ځينو مواردو کي متنفيذو د کلاه برداري نه هم کار اخيست ، کله چي به په کار او يا معامله پوري اړه نه درلود او يا به د نفوذ نه کار اخيست ، واسطه به کيدي، مثلاً د خولي په صفايي او چالاکی وعده ورکول، د کابل د ولسي جرګي وکيل جميل کرزی په يوه نامه او بل نامه د حاجي حفيظ الله صراف نه ۵۰ زره دالره پورته کړل او ورور يما کرزی د کابل بانک مرستيال خليل فيروزی نه ۳ لکه دالره قرض واخيست.

وکيل ميرداد نجرابي هم د بل زره کرزين تر لاسه کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲)

د اختلاس یوه نمونه

د باوري خبري سرچینو په حواله او د هغو ګردي میزونو،چي د رسنیو په څپو کي خبري شوي، یو شمیر ژورنالستانو دیته ملا وتړله تر څو د جمال الدین بدر د نورستان د پخواني والي په اړوند کره معلومات ترلاسه او هیواد والو ته یي وړاندي کړي.

1. دنورستان پخوانی والی د هغو دولسو لکو افغانیو، چي ددولت له خوا هره میاشت د والیانو په لاس ورکول کیږي ، له خلکو سره مرسته وکړي او خلک د حکومت پلوی ته راواړوي ، چي نوموړي دغه پیسي د جعلي اسنادو په جوړولو سره په کال ۱۳۸۸ کي ټولي (۱۶۴۰۰۰۰۰) افغاني حواله او هغه ددي پر ځای چي پرځای ولګیږي ، له خپلو شریکانو سره په خپلو جیبونو کي اچولي دي چي دمصرف سند نلري.
2. د خلکو دشکایت له مخي کله چي ۳۶۲۰ بوری د کرني دتخم د غنمو او کمیاوي سري، چي د برګ متال ولسوالی له پاره سهمیه وه دغه توکي ددي پرځاي ،چي خلکو ته وویشل شي دجلال اباد د ښار او کنړ ولایتونو کي یوه بوری په (۱۹۰۰) افغانیو پلورلي ده ، چي له دغه درکه (۶۸۷۸۰۰۰) افغاني د جمال الدین بدر او شریکانو له خوا حیف و میل شویدي.
3. په جمال الدین بدر باندي تور لګیدلی، چي نوموړي او ددفتر رئیس یي عبدالغفور نومي چي د کا کا زوی یي کیږي ، یو کور د ۱۳۸۹ کال د وری د میاشتي څخه د یوه کس په نامه کرایه نیولی او پیسي یي په جیب کي اچولی ، چي دغه موضوع د نوموړي ولایت ددارالمعلمین له خوا تایید شویدي.
4. د نورستان امنیه قومندان جنرال شمس الرحمن زاهد د ۱۳۹۰ کال دوري او سنبلي په میاشت کي د پنځوسو و سیمه ییزو پولیسو په نامه شپږ ملیونه اوولس زره اته سو افغاني حواله او اسناد یي د جمال الدین بدر له خوا امضآ شویدي او پیسي یي حیف و میل شویدي.
5. ۱۳۹۰ کال د چنګاښ،زمري او دوري د میاشتو دمندول دولسوالی د پولیسو معاشونه دجمال الدین بدر او د امنیت امر له خوا حیف و میل شویدي.

دغه راز د نوموړي په اړوند په سیمه کي داسي ګونګسي دي چي نوموړی له لشکر طیبه سره اړیکي لري.

او بله داچي کومي پیسي چي د سړکونو د جوړولو له پاره دنورستان ولایت ته تخصیص ورکړل شوي و، د جعلي اسنادو په جوړولو سره یي پیسي حیف و میل شویدي. د محکمي له خوا تیر شوی بند کافي وبلل شو، نور مجازات نه شوو.

راپوټ ورکونکي دي پایلي ته رسیږي چي نوموړي ټولي شپږ څلوېښت ملیونه نهه سوه پنځه اویا زره پیسي اختلاس او حیف ومیل کړیدي.

دغه راز په نوموړی ولایت کي اوازه ده ، چي دري عرادي وسایط د امریکایانو له خوا د نورستان ولایت ته ورکړل شویدي چي رښتیا به وي او که دروغ ؟

دغه راز په یوه بل راپوټ کي راغلي دي چي دنورستان د امنیه قومنداني دپرسونل دمعاشونو قضیه د ایستناف محکمي له خوا څیړل شوي او په پایله کي دخپل ۱۳۹۲ کال د غوایي د میاشتي په پنځه ویشتمه نیټه د ۳۴ ګڼي کي داسي پریکړه کړیده:

(c) ketabton.com: The Digital Library

د څارمن مجیب الرحمن،څارمن عنایت الله ، سمنوال سلطان محمد او دویم څارن محب الله په اړوندیی د ابتداییه محکمي پریکړه تایید او د محمد حسن د محمد هاشم زوي چي په فیصله کي یي برائت اخستي وو تایید او د جمال اللدین بدر په اړوند یي دابتدایه محکمي فیصله نقض شوي او په شمس الرحمن زاهد دري کاله تنفیذي حبس حکم کړیدي .

داچي په دغو نورو قضیو کي د هیواد محکمي او د قانون د تنفیذ ارگانونه څه کوي دابه په راتلونکي معلومه شي . خو موږ یوازي ددي له پاره چي په هیواد کي د اختلاس او اداري فساد لړي څخه قضیي له حا فظي څخه پاتي نه شي دغه رپوټ مو خپور کړ.

زموږ هیواد کي ځیني جرمونه ملي حیثیت لري او ځینی یی دیوه ناروا عمل په توگه ارزول کیږی لکه : یوه کیسه بر دچا دجیبه زر یا دوه زره افغاني کیسه بري وکړي، شرعي او قانوني یو ناروا عمل دي، مگرپه حقیقت کي که ورته گوري هغه پیسي دیو افغان دجیبه بل افغان ته ولاړي، مگر چي جمالدین بدر دسربازانو اعاشه او معاشات وخوړل، سربازان وتښتیدل ، پاکستانیان راغلل د نورستان دري ولسوالي یي ونیولي،دا یوه ملي موضوع ده. اما بدر له دي کبله چي دمشرانو جرگي درئیس مسلمیارپه موټرکي ورسره ؤ چا نشواي نیولاي، او داستاد سیاف هم لاس پري پروت ؤ، ولي چي دتنظیم ورور یي ؤ. او دسناتور حافظ قیوم حمایه لري.

د هیواد په ټولنیز ژوند د مافیایي او اداري فساد پوري د تړلو کړیو تسلط هیواد د اداري فساد او ما فیایي کړیو په منگلو کي د یوه هیواد دوست او ملي گټو ته ژمن شخصیت یادښتونه د هیواد په اوسني روان حالت ښایي چي د اوښکو پر ځاي ویني وژړل شي .

افغانستان د زورواکو ، او اداري فساد او مافیا یي کړیو په منگلو کي پروت دي.

ځینو ته چوکی او قدرت تر هرڅه مهم دی، کله چي سیاف د ریاست جمهوري په کمپاین کي هیڅ رایه تر لاسه نکړه او غني احمدزي هم په قدرت شریک نکړ، اخطارونو ته یي ملا وتړل. احمدزی هم په ډیر تکلیف چوکی تر لاسه کړل، چي دده او امیر عبدالرحمن تر منځ چندان توپیر نشته، که کوم توپیر هم وي، هغه به جزي وي. امیر عبدالرحمن د قدرت د پاته کیدو په خاطر د ډیورنډ کرښه لاس لیک کړه او احمدزي و قدرت ته د رسیدو په خاطر د دوستم لمن ونیول او د اخلاقو تر سري کرښي ور تیر شو. د زرو وژلو او جنایاتو نه یي سترگي پټي کړي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳)

حاجي جمال قدير

د باوري سرچينو په حواله د يوي زورواکی د جايدادونو او پيسو د غصب رپوټ زموږ لاسته راغلي چي موږ يي لنډيز د هيوادوالو د خبرولو په موخه خپروو.

د ننگرهار ولايت د يو شمير هيوادوالو د بيا بيا شکايتونو له مخي ، چي وايی له يوي مودي راهيسي يو شمير غير مسول وسله وال گروپونه او باندونه د خپلو وسلو په زور زموږ د هيوادوالو مال او دارايي غارت کوي او ځيني وخت دپيسو ښتنتان ددي له پاره ، چي له هغوي څخه پيسي تر لاسه کړي هغوي تښتوي. او زموږ دجلال اباد ښاريان ددغو وسله والو باندونو له ويري او د خپل عزت او ابرو د خوندي کولو له امله له ويري نه شي کولاي چي شکايت هم وکړي.

نو کله چي يو جرمي پيښه رامنځ ته کيږي نو کشفي او امنيتي ارگانونه د فاعلينو د نيولو هڅي پيل کوي چي له هغي ډلي څخه يو گروپ وسله وال چي خلک يي تر پوزي راوستلی وو او ددوی شته او مالونه يي په زور ور څخه اخيستل او تښتونو کي يي لاس درلود هغه د حاجي جمال قدير په نامه د ننگرهار ولايت د ولايتي شورا رئيس وو، چي په وړاندي يی د جرمي پيښنو پوره اسناد او شواهد موجود و، کله چي نوموړي خبريږي او له سيمي څخه تښتي .

بالاخره د خلگو په مرسته هغه نيول کيږي او توقيف خونه کي اچول کيږي.

دجلال اباد ښاريان کله چي خبريږي چي اوس عدالت تامنيږي ، نو د حاجي غلام فاروق،حاجي شاه لالا ،مجاهدين او محمد اقرار په نومونو او يو شمير نورو د جلال اباد ښاريان د نوموړي دجرمونو د ارتکاب لکه تښتوني، برمته نيوني، وهل او ډبول تهديد او د جايدادونو د غصب په اړوند امنيتي ارگانونو ته عارض او د خپلو حقوقو غوښتنه کوي.

له هغي ډلي څخه يوه پيښه چي په ۲۴/۱۰/۹۰ نيټه د حاجي جمال قدير د حاجي قدير زوي او د ولايتي شورا رئيس دي، د حاجي غلام فاروق د يخ جوړولو په فابرکه وسله وال بريد کوي.

حاجي غلام فاروق ادعا کوي چي د وسله والو بريد له امله يي د برښنا ترانسفار او دوو موټرونو د مرميو لگيدولو له امله زيانمن شوي. او دمحافظينو لس ميله وسله ،دوه تنه محافظين او څلويښت مليونه افغانی يی له ځان سره وړي او دده زوی احمد بيگ مشهور په ولي د تښتولو قصد هم درلود.

څرنکه چي د سيمي د پوليسو ارگانونه دهغوي د ويري له امله يي له نيوني څخه عاجز او ناتوانه او د سيمي د قانون د تنفيذ ارگان نونونه شواي کولاي، چي د عدالت له پاره يی محکمي ته وسپاري .

حاجي ظاهر هم دتليفون بکس چي په جعلي ډول دپردو تليفوني دستگاه څخه گټه اخيستل عبارت درلود، چي دا کار يي په کابل او جلال اباد کي کاوه، په جلال اباد کي مافيايي جرم په سرکي ابرار وکيل مقرر ؤ.

د هغه اووه تنه وسله وال لکه ، نورزي ابرار، محمد حيدر دشرين اغا زوي ، نجيب الله د نصرالله زوي، عبدالحق د تاج افضل زوي سليم د زلمي زوي، رحيم الله د حبيب الرحمن زوي او حسن خان د مير زا شرين زوي په نومونو له کلا شنکوفونو ، شا جورونو، پرتلي او مرميو سره د حاجی جمال قدير دجناياتو ملگري دي، چي د حاجي فاروق فابريکه يي ورانه کړيده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاجي شا لا لا هم داسي ادعا کوي: په ۱۸/۹/۱۳۹۰ کال چي زه له بيت الله شريف د حج له اداکولو څخه وروسته راغلی وم د شپي ۹:۴۰ بجي وي د حاجي جمال اته تنه له دوو پيکپ موټرونو سره راغلل او ما ته يي وويل ، چي حاجي جمال غوښتي يي ، په داسي حال کي چي له ما سره شل تنه ميلمانه وو ما ورته وويل: چي زه ميلمانه لرم ،هغوي تليفون له حاجي جمال قدير سره رخ کړ چي زما کور ته راشه ډير وخت مي نه يي ليدلي. ساتونکو يي ورته وويل : چي مجاهدين هم ورسره دي ،هغه ورته وويل چي دواړه راولي.

موږ دواړه يي بوتلو، کله چي کور ته ننوتلو موږ يي ډير ووهلو او وډبولو او حاجي جمال قدير موږ ته وويل : چي دوه سوه پنځه اتيا لکه کلداري راکړي، موږ چي له هغه سره کومه معامله نه درلوده او د نوموړو پيسو د ورکړي توان مو هم نه درلود ورته ومو ويل: چي نه يي شو کولاي . هغه بيا ووهلو تر څو چي له حاله ولويدو ان داچي د لاس نوکان هم زما له منځه ولاړل، نو مجبور شو چي خبره يي ومنو او ورسته يي دديرشو لکو کلدارو خط له موږ څخه واخيست ، کله چي له کور څخه راووتلو ډاکټر ته ولاړو او د عدلي طب اسناد په لاس کي لرو.

دغه راز حاجي شالالا دا خبري تائيدوي او نوموړي جريان کيسه کوي.

په همدي ډول حاجي عبدالرحمن چي د سيبو تاجردي ادعا کوي چي زه د سيبو تاجر يم کله چي حاجي جمال قدير د ولايتي شورا رئيس و د نوموړي په اشاره قهار چي د نوموړي ورور دي د سيبو په سراي کي يي ووهلم او راته ويي ويل: چي د سيبو په هر موټر به لس زره کلداري راکوي او يا به دغه دنده پريږدي او د پاکستان په خاوره کي د نادر خان ترازو سره يي پاټک اچولي وو او خلک به يي ويرول او ماته به يي شکنجه راکوله ، چي اوس هم دقطاع الطريقي په نا مه يي اته تنه دپاکستان په محبس کي بندي دي .

دغه راز هريوه جنت گل ، زراب کل،حاجي اسلم ، منګل،عبدالغفار او حاجي ميرزمان هم دجمال قدير او ظاهر قدير له خوا د هغوي د جايداد ونو د غصب قضيه، چي د سرخرو د ولسوالي د خير اباد په کلي کي شتون لري ادعا لري.

او په دغه لړۍ کي د غلام دستګير او محمد اقرار په نومونو پر حاجي جمال قدير د اختطاف او برمه کيدني ادعا لري او وايي چي له موږ څخه يي پيسي اخيستي دي.

محمد اقرار وايي: چي په ۱۳۸۰ کال کي زه او زما ورور عالم دين ، حيات الله دريور چي د صرافي له بازار څخه مو شپږ مليونه او پنځه سوه زره کلداري له ځان سره واخيستي او د جمعه بازار په لور روان وو، دحضرتانو په سيمه کي حاجي جمال قدير موږ د خپل مرکز په لور يووړو، لومړی يي زموږ موټر تلاشي کړ بيا وروسته زموږ پيسي واخيستي او په خوړو خبرو يي موږ غولولو، ترڅو شپه راشی او تياره شي ،موږ پوه شوو ، چي موږ دشپي ساتي نو له موږ څخه يو تن له ديواله ځان واچاوه او د حاجي حضرت علي مرکز چي نږدي وځان ورساوه، وروسته يي زموږ فاميل او خپلوان خبر کړل، هماغه وو چي زموږ پلرونه او مشران راغلل ، حاجي ظاهر يي خبر کړ او موږ يي خلاص کړو، کله چي موږ د پيسو غوښتنه وکړه ويل يي چي حاجي جمال پاکستان ته تللي هر وخت چي بيا راغلي بيا به خبري کوو، کله چي حاجي جمال راغلي ويل يي چي زه پيسي نه لرم که چيري ځمکه اخلي زه وکالت درکوم ،نوهغه و چي د کور نيو چارو وزارت ته مو عريضه وکړه، ددي له پاره چي حاجي دين محمد د کابل والي و، وويل چي موضوع به جرګه فيصله کوي او حاجي ظاهر ته يي وويل چي نوموړي پيسي جبران کړه . خو هرڅه مو چي وکړه کوم شی لاسته رانغله او دجلال اباد د ښار دنوموړي په اړوند بلا بيلي قضيي چي وايي د زورواکی له کبله هري دروازي ته چي ددريدلو کومه پوښتنه مو ونه شوه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځرنګه چي نوموړي زوروالى او ورور يي دولسي جرګي لومړي مرستيال وو نوله بند څخه خوشي او تر اوسه يي د محاکمي هيڅ چا پوښتنه ونه کړه، په داسي حال کي چي د نوموړي په اړوند کافي اسناد او شواهد شته.
دکارپيژاندو په اند د زورواکو په وړاندي مبارزه خو اوس هيڅ امکان نلري او زيات ليدونکي پرته له دي چي دخداى (ج) دربارته ددعا لاسونه پورته کړي او د هغو د واک د چپه کيدلو غوښتنه وکړي بله لار نلري.
دحاجي قدير زامن همدا ډول يو ډول يابل ډول ډاکوګان به وي، چي ننګرهار ټوله تري په عذاب کي دي .اويو مافيايي حرکت کوي، او دجنايت کارانوکړى يي جوړه کړيده او ابرار غوندي کسان پر ځان راټول کړيدي، چي ابرار هم دولايتي شورا غړى دي. البته جمال هم د حاجي ظاهر او حاجي دين محمد په زور خيزک وي. کله چي عبدالجبار ثابت دوخت لوى څارنوال ته خلګو شکايت وکړ، دهغه جواب داؤ: « چي دخدايه يي غواړي » ، نو ثابت به څه وکړي، چي دظاهر قدير په ميلمستون کي دورځي دوه، دري پسونه ورته ويرته کيدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۴)

پرمنصور احمدزي تور

منصوراحمدزی دجان محمد زوی ، دکرزی هوايي ډګر دالوتکو دتګ او راتګ محاسبه په لاس کي اخلي او ياداشتونه ليکي چي څومره ملکي او څونظامي الوتکي پورته او کښته کيږي.

کله چي دډګر هوايي مامورين يو شخصي اوبي مسؤليتی ته پام کيږي منصور احمدزي نيسي.

لومړی منصور دولسي جرګي له ادرس بالاخره دقيس حسن ، چي دنوموړي ترانسپورت کميسيون رئيس دی ځان معرفي کوي، مګر دشورا اداري هيات خپل بي خبري بيانوي. معلوميږي، چي دا هدايت دقيس دی.

دقيس حسن او منصور دا ډول اجرآت يو جرمي عمل دی چي دوسيه کيږي.

۱۳۹۱ کال د وږي د مياشتي د نهه ويشتمي نيتي په قضايه غونډه کي له دندی څخه د ناوړي ګټي په تور په څلورو مياشتو تنفيذی حبس او دشپيتو زرو افغانيو د ورکړي په نغدی سزا محکوم شو او قيس حسن يي د عدلي تعقيب وړ بللي دی. خو څرنګه چي دغه سزا د نوموړی له جرم سره تناسب نه درلود چي داړوند ادارو له خوا وشوه . کله چي قضيه د استيناف محکمي ته ځي نو په خپل د ۱۳۹۱ کال دلړم د مياشتی په پنځمه نيټه په ۳۷ قضايي قرار کي په دي دليل چي د تحقيق هيات دکشف و تحقيق قانون د څلورمي او جزايي قانون د ۲۳ مي مادي په اساس کړني نه دي تر سره کړي ، نو د ابتدائيه محکمي حکم دي . خو دا چي قيس حسن د ولسي جرګي غړي دي تراوسه د تحقيق د پاره نه حاضريږي ، نو د موضوع څيړنه او مجرم ته سزا ورکول په ټپه دريږي.

چي ابتدايي محکمي منصورد مالي مجازات په څنګ کي په بدني مجازات هم محکوم کړ

مګر دکابل استناف محکمي د قيس حسن تحقيق پلمه راوړه. دابتدايي محکمي د ۴۰۱ ــ ۹۲/۷/۷ حکم نقض کړ، او پدي ډول يی دواړه له مجازاتو خوشي شول. کله چي قاضي وغواړي، چي حکم ونکړي نو يو زورواکي پلمه راوړي، چي کمزوري هم نجات پيداکړي.

دلته دصلاحيت نه ناوړه ګټه مطرح ده، پارلمان هم پدي هکله کوم العمل ښکاره نکړ. داهم روښانه نشول، چي محترم د ولس استازي دنظامي او ملکي الوتکو تګ او راتګ چاته او دڅه د پاره ورکاوه.

او دمحکمي بي عدالتي دوي دواړو ته دقانون نه دفرار زمينه برابره کړه.

وکيل صاحب قيس کومه بله قضيه دمځکي غصب چي منجر په وژنو وسول هم شکيل دي، چي څوک ورته څه نشی ويلای، ولي چی مصؤنيت لري.

دهيواد ډير بدماشان په شورای ملی کي راټول شويدي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۵)

د وسله وال بغاوت یوه بیلګه

په پښتو کي یوه لنډۍ ده چي وايي: ستا د ښایست ګلونه ډېر دي ـ ځولۍ مي تنګه زه به کوم کوم ټولومه .

له هغي راهیسي چي بهرنی ځواکونه هیواد ته راننوتي جرمي قضیي ، وسله وال بغاوتونه ، زورواکي، د مخدرو توکود قاچاق قضیي او پیښي دومره زیاتي دي چي نه شي کولاي ټولي راټولي او د هیوادوالو غوږو نو ته یې ورسوو.

نو زموږ پریکړه داده تر کومه ځایه چي زموږ لاس رسیږي تر هغه ځایه به خپل مسولیت ادأ کړو او سیل بین بیله هغه دپنځو وزیرانو عقل لري.

کله چي د ملي اردو دري تنه د مرکزي بغلان په ولسوالی کي ووژل شول، نو رسنیو خپله دنده وګڼله چي نوموړی پیښه وڅیړي او حقیقت خپلو هیوادوالو ته په ډاکه کړي.

د وژني اصلي عاملین چي د مرکزي بغلان پخوانی ولسوال امیر ګل او امنیه قومندان کمین خان دي، چي تر اوسه محاکمه شوي نه دي.

که څه هم د قتل دغه پیښه محکمو او د قانون دتنفیذ د ارګانونو له خوا لاس په لاس شوي ، خو د زورواکی او داچي قاتلین د محکمي میز ته راکش کړي یوازي دکندز نظامي محکمي دومره کړي دي چي په خپل ۲۴/۵/۹۲ په ۲۱ قرار کي یوولس تنه چي په نوموړي وژنه کي تورن بلل شوي و او تر توقیف لاندي وو، هغوي بري الزمه او قومندان امیرګل او کمین الله یي د عدلي تعقیب وړ بللي دی.

کارپوهان د قضیي تاریخي بهیر ته په کتو سره چي زور واکي او صلاحیت لرونکي چارواکي د پیښي تر شا شتون لري، نو ګمان نه کوو چي قاتلین به محاکمه کړل شي.

وايي چي هر علت معلول لري اوهر معلول علت.

په عام ډول علت معلوم دي او په رسمیاتو کي څه ثبوت نلرم ، کوم اجرات چي پدي هکله دبغلان دامنیه قومندان اسدالله شیرزاد، دکورنیو چارو دوزیر ښاغلي پتنګ په امر وکړه ، موضوع دومره جدي شوه چی دمارشال فهیم دجدي مخالفت سره مخامخ شول. دپیښي عدلي تعقیب په ټپه ودرید. د مارشال صاحب تر سیوري لاندي دده جهادی ملګرو په هر ډول جنایت لاس پوري کاوه.

البته پدي کي شک نشته چي د راتلونکي عدم تضمین او د آینده نه تشویش یو عمده لأمل دي، چي د دولت لخوا اقلأ یو جزوي تدبیر په نظر کي ندي نیول شوی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۶)

ددرغلۍ يوه نوی بیلګه

قضيه داسي پيلېږي، چي د سراج شرکت رئيس سرور د سيد خان زوي، څو ځله له پښتني بانک څخه د لعل مارکيټ په تضمين سره ، چي په محمد جان خان واټ کي موقيت لري يو ځل ۱۹۷۰۰ ډالره، بل ځل ۱۹۶۰۰ دالره ، دريم ځل ۴۰۳۰۰۰ دالره او د څلورم ځل له پاره ۳۰۲۱۷۰۰۰ افغاني او د پنځم ځل له پاره ۱۰۷۱۷۰۰ افغاني اخلي. کله چي نومورې پورونه په خپل وخت نه اداکيږي نو پښتني بانک تصميم نيسي چي نومورې جايداد وپلوري.

کله چي د شرکت نور غړي هر يو صديق احمد د عبدالکريم زوي ، حبيب الرحمن د عبدالقادر زوي او محمد قاسم د الف الدين زوی خبريږي، خپله عرض پاڼه اړوندو مقاماتو ته وړاندي کوي. په داسي حال کي چي د شرکت رئيس پنځوس سلنه سهم په نومورې جايداد کي لري، پرته له دي چي د پور اخيستلو په وخت د شرکت نور ګډونوال خبروي، له پښتني بانک څخه پور اخلي.

چي وروسته له ډيرو منډوترړو د تجارتي ابتدايي محکمي رياست له خوا په ۱۶۷ قضايي قرار چي د ۱۳۹۰ کال د زمري د مياشتي د لومړي نيټي کي صادر شوي ، پريکړه کوي ، چي نومورې جايداد دي و پلورل شي او پنځوس سلنه چي ددري تنو دي هغوي ته خپل حق ورکړل شي او پنځوس فيصده نوردي د بانک د قرضي په پور کي ورکړل شي.

که چيري له پور څخه د پنځوس سلني جايداد پيسي زياتيږي هغه دي په يوه امانت حساب د سراج الدين په نامه واچول شي

.

داډول درغلي ښايي چي زياتي وي خو موږ يوازي د يوه ريوټ په توګه، چي زموږ لاسته راغلي خپروو.

مطلب دادي : داسي اجرآت فقط درشوت خورو مامورينو دناوړو ګټو په موخه اجرا کيږي. مامورين دخپلو څوسوو اويا څو زور بډو په خطر يو لوي مبلغ په خطر کي اچوي، او پيښه دومره مغلق او پيچلي کړي چي بالاخره نه دقاضي سر پري خلاصيږي او نه د محاسب او څارنوال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۷)

د زورواکۍ د چلولو یوه بیلګه

تر څو چي د پوښتني او با زخواست "ابی" مره وي او زورواکي په څوکیو ناست وي،هیڅکله به هم په هیواد کي قانون واکمن نه شي او نه به هم په هیواد کي سم سمکي را شي . موږ ددي ادعا د ثبوت له پاره یوه بیلګه وړاندي کوو.

یو لیک چي د افغانستان داسلامي جمهوریت د ولسمشر په نامه لیکل شوي؛ موږ هغه کټ مټ خپرو، تر څو زموږ هیوادوال قضاوت وکړي چي آیا زموږ د هیواد په برخلیک زورواکان حاکم دي او که قانون ؟

په کمیسون کي دزور واکي نمونه:

نیټه د ۱۳۹۲ کال دغبرګولي ۱۳ مه

دافغانستان اسلامي جمهوري دولت جلالتمآب ولسمشر محترم مقام ته !

سلامونه اونیکي پیرزویني :

موضوع : دټاکنو دخپلواک کمیسیون رئیس په لاربنوونه دهغو ساتونکو له خوا دمامورینو او داداري توهین :

قدرمن جلالتماب جمهور رئیس :

له هغي ورځي څخه چي تاسو د دي خاوري دیوه بچي په توګه، پرما دخدمت او عدالت راوستو په اړه باور کړي دي ورسره جوخت مي د کمیسیون په چارو کي ، ټول مسایل دشفافیت او عدالت پر بنسټ پر مخ بوولي او دهغه کسانو مخه مي نیولي ده ، چي په کمیسیون کي یي فساد، نژاد پرستي، تعصب او سوء استفادي ته لاره هواره کړي وه.

په کمیسیون کي دګومارني موضوع هغه مهمه او اړینه موضوع ده، چي دبیلابیلو کمیټو او شفافیت له لاري مو په هیواد مین، تکړه او بي پري استعداد ونو د وړتیا پر بنسټ ګومارلي او دهمدي ګومارنو له امله دیو شمیر کسانو هاغه نامشروع هیلي او ارمانو یي چي درلودل نه دي پوره شوي، چي له امله یي وخت ناوخته زموږ دقانوني چاروپه اړه د خنډ او ځنډ سر بیره دمامورینو حیثیت او دولتي حاکمیت یي تر پښو لاندي کړي دي.

قدرمن جلالتماب جمهور رئیس ! دروان کال دغبر ګولي (جوزا) په ۱۲ نیټه ، دکمیسیون دمشر فضل احمد معنوي دبشري منابعو رئیس احمد منصور فرید خپل دفتر ته په (۲:۳۰) بجو ورغوښتي و او هغه ته یي ویلي وچي سکتورټي په ګارډانو کي زما (۲۰) تنه او دکال سنتر دپوست له پاره زما (۳۱) کسانو لست چي دارالانشآ ته مي لیږلي و، ولي نه دي استخدام شوي ، دبشري منابعوي رئیس ورته ویلي وچي جناب معنوي صیب دکسانو استخدام د دارالانشاء د رئیس په لاربنوونه د ازاد رقابت له لاري ترسره شوي دي او بریالي شوي کسان ټول د وړتیا له مخي راغلي دي ، په دي صورت کي معنوي مداخله کړي ده او ورته یي ویلي دي، چي زه دلته دکیسیون دمشر په توګه ناست یم، چي زما کسان استخدام نه شي دا پروسه در سره نه منم ، په همدي وخت کي معنوي دبشري منابعو په رئیس باندي دریموټ ګوزار کړي او ویشتلي یي دي، کله چي رئیس دمعنوي خوني څخه را وځي ، دهغه سلاکار خیرخوا پري رارسیدلي او له ستوني یي نیولي دي اوپه سوکانو او لغتویي وهلي، په دي وخت کي دمعنوي بادیګارډانو هم په رئیس ګوزارونه کړي او په ټیل وهلویي ، دټولو مامورینو په مخکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيرون ويستلي دي ، په همدي وخت کي دمعنوي په لاربنونه دهغه مسلحو باديگارډانو لومړي د کمسيون دبشري منابعو رئيس کاري دفتر ته ننوتي او ټول اسناد يي دالماري او ميز څخه په زور راخيستي دي او ځيني يي شکولي دي او بيا دبشري منابعو دکار کوونکو دفتر ته ورغلي او هغوي ټول يي يو خواته و درول او ښکنځلي او بدي ردي يي ورته ويلي او ټول اسناد يي راټول کړي دي او له ځان سره يي وړي دي .

وروسته دمعنوي د باديگاردانو دکميسيون دامنيتي بخش مسول مصطفي يي، دخلکو په مخ کي ترلاسه نيولي او په ټيلو ټيلو يي دکميسيون دبيروني دروازي څخه ويستلي او سپکي سپوري يي ورته کړي دي.

د معنوي باديگارډانو د دارالانشاء شا او خوا لوي سرک ټول کلابندي کړي و او خپلو وسلو ته يي مرمي ورتيري کړي وي چي په دي کار سره دکميسيون ټول کارکوونکي شاهدان دي او دکميسيون ارامه فضا د معنوي د باد يګارډانوله خوا په يوه نظامي پوسته او دجنګ په ميدان بدله شوي وه.

دمعنوي دا ډول غير معقول عکس العملونه يوازي دهغه دشخصي ګټو څخه سرچينه اخلي او کله هم چي غير معقولي غوښتني يي ونه منل شي نو داستدالال، منطق او قانونيت پرځاي په ټوپک پورته کونه او جنګ او جدل ته مخه کوي .

جناب جمهور رئيس ! دټاکنو کميسيون ځوان او با استعداد ټيم، شپه او ورځ زيار ويستلي دي ترڅو راتلونکو شفافو ټاکنو ته ټول اړين چمتوالي ونيسي او دمعنوي دا ډول غير معقولي کړني دراتلونکو شفافو ټاکنو پر وړاندي يوه ستره ننګونه او خنډ او ځنډ څخه بله مانا نلري .

پورته ټول جريان ستاسو جلاالتماب محترم حضور ته کټ مټ وړاندي شو.

په درنښت

ضياولحق امرخيل

دټاکنو د دارالانشا رئيس

داسي بدماشي او په زور او غير قانوني خپلي غوښتني نه يوازي د فضل احمد معنوي نه ليدل کيږي، بلکي دشمال ټلوالو داکثرو غړو نه ليدل کيږي. داولمپيک مشر ځارنوال اکرام امرين او استاد عطا نور داسي بدماشان دي، چي پر معنوي صاحب به شکر وباسو. د ځارنوال اکرام الدين د بدی رويي او د ناوړو ګټو سروصدر هر خواته پورته شو، مگر چا بازخواست ونکړ. د معنوي د دا ډول چلند، اقلاً يوه پوښتنه هم ونه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۸)

په پښتني بانک کي خیانت

عبدالسمیع د محمد یعقوب زوي چي په درغلي سره یي ځان د ولید عبادت شرکت رئیس معرفي کوي او د ۸۴ ـــ ۲۷۷۳ ۱۳۸۶ کال دسلواغي ددویمي نیټي شرعي قبالي، چي په درغلی سره جوړه شوي او مثني ۱۷۱۳ ـــ ۱۳۸۴ د یو جایداد چي په څلورمه ناحیه کي یي شتون ذکر شوي، په داسي حال کي چي اصلاً نوموړی جایداد شتون نه لري له دوو بانکونو څخه د یوه جعلي جواز چي د ایسا په اداره کي ثبت شویدي لومړي ځل له ملي بانک څخه ۱۷۰۰۰۰ امریکایي ډالره اوله پښتني تجارتي بانک څخه (۵۴۵۰۰۰۰۰) افغاني د پښتني تجارتي بانک په مرستي سره تر لاسه کوي . خو کله چي د قرضي وخت پوره کیږي او نوموړی تر جلب لاندي نیول کیږي، یو اوږد داستان رامنځته کیږي او هغه په دي ډول چي ځیني ملکیتونه چي د افغان نساجي و هغه یي هم ددرغلي په پایله خپل ملکیت ګڼي، چي موږ یي د موضوع د اوږدوالي له امله صرف نظر کوو .

په پایله کي د نوموړی اختلاس او درغلی ثابتیږي او داستیناف محکمي د ۳۴ ګڼه ۲۸/۸/۱۳۹۱ نیټي قضایي قرار له مخي ګرم بلل شویدي .

دا د هغو اختلاسونو او درغلیو د لړي برخه ده چي په پښتني تجارتي بانک کي رامنځته شوي او ددغه بانک ملیونونه ډالره چي په سر کي یي حیات الله دیاني قرار لري.

دلته که په سرسري ډول پام وسي دایسا جواز او دکور ملکیت دواړه جعلي دي، دا دواړه د تجربي له مخي ساده کار ندي، بلکي یوه اوږده پروسه لري او تر څو بندرونو یعني په ادارو باید تیرشي ، مګر داړوندو مامورینو په مرسته په ډیر سهولت طي مراحل کیږي . بالاخره څو کاله وروسته که یوڅوک ورته پام کوي ، خو کار تر کار تیر وي او بانک سم متضرر شوي وي.

هرڅه دبانک دمامورینو په مرسته ترسره کیږي. دبانکونو مامورین حقیقي کار بیله پیسو نه اجراکوي، په جعلي او تزویر اجراتو کي ددوي ونډه سمه درنده وي.

اداري فساد پدي کچه لوړ تللي دي، چي دلته اجازه غواړم یو بلې پیښې نه هم یادونه وکړم، چي هغه د کورنیو چارو د وزارت ښاغلي رشا قراردادي دي ، چی په ۲۰۰۴ کي یي د ۱۱ میلونو حواله په جعلي ډول سره په تکرار طی مراحل پیسی وایستلي . د پنجشیري چارواکو په زور، پدي بهانه چي د مقاومت سره یي مرسته کول.عدلي تعقیب په ټپه و درید. که به کار په خواهش نه کیدی، پنچشیري وړونه به د سرزوری او بدماشي نه کار اخیستي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۹)

سپیشل فورس

ځرنګه چي ټولو هيوادوالو د رسنيو له لاري رپوټ تر لاسه کړ چي ۱۳۸۸ کال د چنګاښ د مياشتي اتمه نيټه د کندهار په ولايت کي دسپيشل فورس ځواکونو په خپل يو څلويښت کسيزه پرسونل سره له روحاني نومي افغان تبعه سره د مفاهمي په پايله کي داسدالله په نامه چي د سپشل فورس پخواني غړي و او ددرغلي په يوه جرمي پيښه کي تر تعقيب او تحقيق لاندي وو ، دخلاصون په موخه د کندهار په استيناف څارنوالي بريد و کړي.

نوموړی بريد چي د سپيشل فورس قوماندان اتل نومي په قومانده چي دملا محمد عمر دکور قطعه ؤ په رڼا ورځ پيل شوي وو چي موږ يې د ليکني د زياتوالي له امله له تفصيل څخه تيريږو ، خو يوازي دومره وايو چي دغه بريد د سپيشل فورس د ځواکونو له خوا د قانون او پوځي اصولو پرخلاف د کړني يوه بيلګه چي د امريکايي ځواکونو له ملاتړ څخه په الهام اخيستو سره زموږ په هيواد کي ترسره کيږي او په پايله کي يي بي ګناه انسانان د ښځو،ماشومانو او سپينږيرو د مړيني لامل کيږي.

په دي قضيه کي د سپيشل فورس ځواکونو له خوا بريد ددي لامل شو چي په پايله کي دکندهار امنيه قوماندان جنرال مطيع الله ، جنايي مدير څارمن عبدالخالق همدرد، عجب ګل، فضل احمد، غلام رسول چي سربازان و شهيدان او هر يو جاويد، عبدالصمد، محمداقبال،عبدالوهاب ، محمد حسين او مولاداد ټپيان کيږي.

دا دبي پروايي يوه نمونه ده چي دليونتوب سرحد ته رسيږي.

دا تنکي ځوانان ديو بي پروا او مغرور قومندان اتل لخوا استعمال او په لوړ مجازات محکوم شول، چي ددواړو خواوو کورونه تباه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۲۰)

د شهید سردار محمد داود خان قاتل په کابل کي دي

د تاند تر نامه لاندي یو ایمیل ، چي د افغانستان د خلګو او د کورنیو چارو وزارت په ادرس استول شویدي په کي ویل شویدي، چي د شهید سردار محمر داود خان قاتل، د ناروي هیواد په پاسپورت له خپلي کورنی سره، دیو شمیر مفسدواو وطن خرڅوونکو په منځ او ډاډ کابل ته راغلي دي.

نوموړی چي د سردارمحمد داود او ټوله کورنی یي په شهادت رسولي ده په خپله څو واره ویلي دي چي هغه یي وژلي دي.

امام الدین چي د لوګر ولایت اوسیدونکي دي د ثور د اوومي خونړۍ کودتا د وژنو بنسټګر بلل کیږي . د همدوی په اصطلاح انقلابي عمل له امله دجنرالي لوړي رتبي ته ورسید، د نوموړی نیونه او محاکمه کول دافغانستان دخلګو له لویو غوښتنو ده.

ویل کیږي چي امام الدین په یوه ماشیندار نه یوازي سردار محمد داؤد ،بلکه دده د کورنی واړه او زاړه غړي لکه سردار محمد نعیم، زینب داؤد، دده میرمن شینکي زرلښته، عمر،خالد، فیروزدحارث زوي،عایشه ، بلقیس خیایشنه، دسردار زوم نظام، وایګل، هیله، غزال، صفورا او زرمینه ضربه کړل، شهادت دي قبول او روح دي ښاد وي، مګر امام الدین ژوندی او ارام ګرځي. همدا ډول د ۱۳۹۲ کال کی د محمد هاشم میوندوال وژونکي عبدالصمد ازهر هم کابل ته راغلي ؤ چي چا تري پوښتنه ونکړه. افغان ولس تر اوسه البته پدي توان کي ندي، مګر ددوي مخ به تر قیامته تور وي او کورنی به یي تر قیامته دا ننګه وړي .

ولسه زار، زار ستا پر حال.

کینې او ښی جنایات کار سره ائتلاف وکړ او دولسي جرګي له لاري قانون پاس کړ، چي ټوله جنګي مجرمین او وطن فروشان له بنده خوشي شي او عدلي تعقیب نشي، که څه هم دا قانون ولسمشر تو شیح نکړ.

په غازي ستدویم کي رباني، استاد سیاف، نورالحق علومي، سید محمد ګلاب زوی د استاد محقق څنګ ته غاړه په غاړه لیدل کیدل. داسي فیصلي د ولس حق دی، نه د څو متهیمینو، چي لاسونه یي په یو ډول او بل ډول د ولس په وینو سره دي. د عضوی قانون د ولسي جرګي لخوا، خو رئیس جمهور کرزي توشیح نکړ.

داسي څرګندیږي، چي دا ټول جهاد او قرباني بیهوده وي. ګلاب زوی ته یو چا وویل، کله چي ته رباني او سیاف ته ورتلی، نو دا دومره وژني د څه دپاره وي، ده وویل، زه او یا موږ نه یو ورغلي، دوی موږ ته راغلل.

کله چي دسردار داؤد خان او دده د ورور سردار محمد نعیم خان جنازه په درندو، شاندارو نظامي مراسمو د ارګ نه پورته کیدل، پدي مراسمو کي ګلاب زوی او نورالحق علومي، چي دولسي جرګي استازی وه هم حاضر وه، پوه نه یم ، چي دده دقاتلانو په زړه کي به څه ورګرځیدل ؟.

دوی دواړه د غوایي دانقلاب فعاله غړي وه.

باچاګل وفادار کوم وخت په مجلس کي په لوړه غاړه اعتراف وکړ، چي د ټولو لاسونه په وینو سره دي، د چا ده، تر خیږي او دچا ده، تر څنګلي پوري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مجاهد ولس د ورځپاڼي خبره چي د بريتورو او زيرورو ائتلاف دي ، چی د هيواد په خرابيو کی دواړه ډلي يو تر بل پښيمانه وه. داکتر غني احمدزی زاړه جنايت کاران ، لکه جنرال دوستم ، حنيف اتمر ، علومي ، روفي پر ځان را ټول کړل، چي د پولتياريا په خدمت کي قرار درلود .

دخلقي او پرچمي قوماندانانو د تجربي کله کله بحث کيږي. همدا قوماندانان ؤ، چي د دوی حمايه ګيري روسي قوت بيا هم ونشوای کولای، چی د نجيب رژيم وساتي او د هيواد خپلواکی يي تر پوښتني لاندي راوستل.

دا ناکامه جنرالان بيا رويکار شول، لکه عبدالحق علومي. دا بايد وويل شي، چي داسي جنرالانو کارمل او نجيب ته څه خدمت وکړ، چي شل کاله د خپلو هيوادوالو باندي اعلان نا شوي جنګ اعلان کړي ؤ، چي د غوايي د اوومی کودتا داکتر عبدالصبور سياسنګ پخپل کتاب اواڅکه روز باراني بود، دا تور مخي لکه علومي افشا کړيدي.

عبدالوهاب اصفي د وخت د معدن وزير په يو خصوصي بحث کی د غوايي د اوومی ورځي خپل د سترګو ليدنه د علومی په هکله داسي ويل: چي زه د سګرت څکولو د پاره د ګل خانی د مانی نه د باندی را ووتلم، ه چي په هغه ورځ د کابيني غونډه وه، همدا علومی ؤ چی د کودتا چيانو الوتکو ته لارښوونه کول، ما تري مرسته او جدي دفاع وغوښتل، ده په درغو راته وويل، چي لومړی مرمی به زما پر ټټر مښلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲۱)

بې پوښتنې او بې حسابه لګښتونه

ویسا ورځپاڼې د ۱۳۹۲ کال دلړم د میاشتې په اوه ویشتمه نېټه د اې اس اې د مسلم لیګ په طرف داري د پیپلیز حزب پر خلاف لیکلي چي د پاکستان ستري محکمې د میرزا اسلم بیګ چي د پاکستان داردو پخواني لوی درستیز اسد درانی ، چي د هغه وخت د اي اس اي رئیس ؤ، حکم کړي دي.

په رپوټ کي ویل شویدي ،چی په هر هیواد کي ،چي د اوپراتیفی تر نامه لاندي پیسي لګیږي، هغه چک او کنټرولیږي .

البته د موضوع د محرمیت له مخي د یوه پلاوی له خوا.

لکه چي دامریکا د جمهور رئیس او د انګلستان د صدراعظم دولتي مصرفونه کنټرولیږي، خو زموږ په هیواد کي هغه زیات لګښتونه ، چي داوپراتیفي تر نامه لاندي دکورنیو چارووزارت او دملی دفاع او ملي امنیت له خوا کیږي ، حساب او کتاب یې معلوم نه دي. اودقبایلو وزارت هم داسي بودجه لري.

جناب اتمردکورنیو چارو وزیر پنځه زره ډالر ددیکوریشن او اووه زره ډالر د جنډر په نامه دوو تنو ښکلو میرمنو ته حواله کړي.

دغو دوو ادارو ته تر دونیم سوه ملیونو زیاتي پیسي دځانګړو لګښتونو له پاره تخصیص ورکول کیږي چي پایله یې نه احساسیږي.

ملي شورا ته ښایي چي په دغه برخه کي تدبیرونه ونیسي.

داسی لیدل کیږي چي د پاکستان له ټولو ستونزو سره په دغه برخه کي پوښتني کیږي ، خو زموږ په هیواد کي نه دولت داسي اعتراضونه اوري او چاره یې نه کوي. دي ته وایي شهرنا پرسان.

په ډیرو هیوادونو کي خصوصي لګښتونه ، د خصوصی پلاوي لخوا بررسي کیږي، آن د ولسمشرانو رسمي مصارف هم بررسي کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲۲)

دمور په مخ کي د زوی وژل

دباوري رپوټونو په حواله د ۱۳۹۲ کال دلړم دمیاشتي پّه څوارلسمه نیټه انجنیر جاوید د نور محمد له خوا چي د نذیر محمد زوي او دبدخشان ولایت ښاروال دي وژل کیږي.

کله چي انجنیر جاوید وژل کیږي او خلک له وژني څخه خبریږي ددي له پاره چي خلک دبدخشان د ښاروال دزوي نورمحمد له کړووړو څخه ډیر په تنګ شوي وو، نو دولایت پر خوا لاریون کوي او د ښاروال د زوي نورمحمد دسزا غوښتنه کوي ، چي ددغه لاریون له امله د ولایت د یو شمیر ادارو ته زیان هم رسیږي .

نورمحمد او ورور یي په بل قتل هم متهم دي، د بدخشان ولایت امنیتي چارواکي ددي جوګه نه دي چي هغه ونیسي او محاکمي ته یي راکش کړي. دوی قدرت او ثروت لیونیان کړیدي چي دلیوه غوندي برخورد لری.

دانجنیر جاوید دوژني جریان داسي دي ، چي انجنیر جاوید دخپل ورور دواده د مراسمو له پاره له خپل ورور او کورنۍ سره دخپلي موخي پر خوا روان ؤ، د افغاني په نامه واټ کي، نورمحمد نومي خپل موټر ددوي په مخ کي دروي او انجنیر جاوید له موټره څخه کښته کوي او دچړي په واسطه یي د انجلي دمور او خوندو په مخ کي وژني، داځکه چي له هغه څخه دسمیټو او ریګو غوښتنه کړي وه او هغه نه وه ورکړي.

لنډه داچي د نوموړی دوژني شهادت دخلګو او دانجنیر جاوید دکورنۍ له خوا ورکول کیږي او نوموړی محبس ته لیږل کیږي . په محبس کي هم غوغا جوړوي او دمحبس مسولین هم په وژلو ګواښوي .

کله چي دامنیتي مسوولینو له خوا د قاتل د جرمي سوابقو پلټنه کیږي، معلومیږي چي نوموړی د یوه وسله وال برخورد له امله دوه تنه پولیسان دذکریا او همایون په نومونو دتفنګچي په کارولو سره له پښو غورځوي ، خو د قاتل دپلار چي دبدخشان دښاروال د زورواکی له کبله څوک نه شي کولاي چي هغه ونیسي او سزا ورکړي .

شاهپور دښاروال بل زوي په ۱۹/۸/۱۳۹۲ نیټه دخپل بي نمبر پلیټه موټر په واسطه دوه تنه موټرسایکل چلونکو سره تصادم کوي ، هغه دواړه وژل کیږي او شاهپور تیښته کوي او دوسیه دښاروال دنفوذ او زور له امله په ټپه دریږي.

دبدخشان دمحبس مسولین په دي اقرار کوي چي نوموړی قاتل موږ نه شو ساتلای ځکه دی زورواکی دي او کیداي شي چي دځان او نورو بندیانو له پاره دفرار زمینه برابره کړي.

زور واکان یا زر لري او زور – دیو مافیایي کړي او ساختار لري.

دمرکزي چارواکو ګټي په ولایاتو کي ساتي . او برعکس ددوي ګټي په مرکز کي ساتلي دي.

دنذیر قومندان چي ښاروال دي مارشال صاحب فهیم یي پر سر ولاړ ؤ. البته چي دخدای تر امانت دیو فاسد بنده خوشحالی دوي ته ارزښت لري . ممتاز اغا د استاد سیاف لخوا حمایه کیږي، چي په بدماشي کي نوم لري.

دنزیر صاحب لوی امتیاز همدا دي، چي دشمال تلواکي غړیتوب لري.

بدماشي او سرکشي زموږ پدغه یوه طبقه کي ډیر لیدل کیږی.

کله، کله دبسم الله محمدي زوی دجنرال جرآت دزوی سره هم ښکر په ښکر شي. داسي زور ازمایي ډیر لیدل کیږي.

کله ، کله داسي شخړي، زرګری بنه لري، ملا تره خیل (لیوني ملا) هم دحاجي الاګل سره غواړي پنجه نرم کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲۳)

پروژي او دسیمي امنیتي مسوولین

بهرني خاصي خپروني د ۱۳۹۲ کال د لیندۍ د میاشتي په یولسمه نیټه په یوه رپوټ کي د کلیو دبیاجوړونو او پرمختیا وزیر له خولي، چي امنیتي ځواکونو د باج اخیستلو له وجي ددغه وزارت پرمختیایي پروژي له ستونزو سره مخامخ کړیدي.

دکلیو د پراختیا وزیرښاغلي برمک وویل : په ځینو ولایتو نو کي د امنیتي مسولینو مداخلي چي دبیا رغوني کارونه په ټپه ودریږي . دمخالیفینو له خوا یوازي تښتوني او گواښل ددي لامل نه دي ، چي پروژي له ستنونزو سره مخامخ شي بلکي امنیتي مسولینو، چي دنده یي دپروژو امنیت دي د پروژو د مخنیوي په لار کي لویي ستونزي دي ، چي دغه کار دپروژي په کیفیت باندي ناوړه اغیزه کوي او ځیني شرکتونه اړایستل کیږي چي له هغوي سره جوړ جاړي وکړي .

که څه هم دکورنیو چارو وزارت دغه ادعا نه مني او وایي که چیري موږ ته کره اسناد په دغه برخه کي په لاس راشي له متخلفینو سره جدي برخورد کوو.

دسیمه ایزو خلکو له خوا دکلیو بیارغوني او پرمختیا یي چارو دوزیر څرگندوني تاییدوي او وایي څنگه کیداي شي چي د پروژو قراردادیان خپل کارونه په ټپه ودروي او د امنیتي مسولینو سره دویري او ډار سره ددوسیي د پرمخ بیولو له پاره دفتر په دفتر وگرزي ،تر څو چي دکورنیو چارو وزارت مقام ته دشهادت اسناد برابر کړي . دا څومره د افسوس خبره ده. په لیرو سیمو کي دمخابراتي شرکتو نه بیا دخپلو پایو دساتني د پاره دطالبانو سره دجوړجاړي قرارداد لري.

اونوري پروژي هم زورگویانو او چارواکو ته حق ورکوي، او دولتي چارواکي لکه والي،وکیلان صاحبان او قومندانان غړیتوب . په دي ډول اجراتو لړلي دي.

دا باید ووایو او باید ومنو چي زموږ په هیواد کی لمر په دوو گوتو پټیږي.

استاد عبدالرسول سیاف وایی: چي نه یي څوک وژلي او نه یي د چا امر صادر کړیدي. آیا د دشت برچي جنگ څنگه پیل شو او څومره هزاره ځوانان شهیدان شول ؟ د کابل د داخلی جنگونو اصلي او لومړي عامل دی ؤ. نوموړي خپل دروغ هم جدي نه نیسي، وایي چی زما زوی او یا وررور ما ندي مقرر کړیدي. ایا نیاز محمد امیري د لوگر والي، حمادالدین د نورستان والي د چا په سپارش مقرر شویدي؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۲۴)

جمهوررئيس په جنګي جرمونو سترګي پټوي

د بي بي سي راډيو د ۱۳۹۲ کال د ليندۍ د مياشتي په يوولسمه نيټه په خپلي ماښامي خپروني کي يو رپوټ خپورکړ، چي داسي په کي راغلي دي:

د بشري حقونو د ساتني يوي نړيوالي مو سيسي په جمهور رئيس حامد کرزي تور ولګاوه، چي له هغو جنايتونو سترګي پټوي چي په دولت کي دمهمو چارواکو له خوا رامنځته کيږي.

دبشري حقونو دڅيړني سازمان د لاهي له نړيوالي محکمي څخه غوښتي چي خپلي هڅي په افغانستان کي دجرايمو ددوسيو په څيړنه کي تيزوالي راولي.

جمهور رئيس حامد کرزي ددي له پاره ديو شمير چارواکو، چي په جنګي جرمونو تورن دي ځګه علاقه نلري چي په دولتي اړانه کي شريک دي، په داسي حال کي چي اوس هم دغه ډول جرمونه کيږي.

په کابل کي د بشري حقونو د سازمان يوه مسول محترم هيدر بار، جمهوررئيس حامد کرزي يي تورن کړ، چي د جنګي مجرمينو دتعقيب مخه نيسي او هغه د رپوټ خپرولو مخه ونيوله ،چي د افغانستان دبشري حقونو د کميسيون له خوا برابر شويدي . هغه ددي له پاره چي زياتره زورور کسان اوس هم په دولت کي کارکوي.

خو جمهوری رياست دغه ادعا ردکړه او دغه ډول کړني د يو ډول فشار ارزوي،چي په جمهور رئيس حامد کرزي باندي وارديږي.

داسي اټکل کيږي چي دلاهي د نړيوالي محکمي له خوا اوس په افغانستان کي د بشري حقونو و ضعيت څيړي ،چي له ۲۰۰۷ کال څخه تر اوسه شويدي او په دي باور دي تر څو چي دولت عدالت رامنځته نه کړي، په هيواد کي سوله راتلاي نه شي. مګر لومړی امنيت راځی او بيا عدالت.

امنيت هغه وخت منځ ته راتلای شی، چی بدماشان له منخه ليري شي. بدماشان هغه وخت له منخه وړل کيدای شي، چي حکومت قاطع شي او د ولسي جرګي لاس د حکومت څخه لنډ شي. هغه ولسي جرګه چي د ۱۵ دوري د نيمروز وکيله (ملالي جويا) هغه " طويله " وبلل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۲۵)

خوش ګذران سفیران

د تلکسي شايعاتو په خبر کي چي ۱۳۹۱ کال دچنګاښ د میاشتي په دریمه خپورشویدي زموږلاس ته راغلي او داسي په کي ليکل شويدي:

په دي ورځو کي ډهلي ته د ناصرضيا راتلل، چي دڅلورمي سياسي مديرؤ او د نوي سفير له پاره ددغي نماينده ګي ، يو کور د مياشتي په لس زرو ډالرو ، چي له نورو لګښتونو سره شل زره دالره کيږي د سفارت له پاره په کرايي تر نيولو وروسته بيرته کابل ته ستون شو.

خو د تاسف ځاي دي د بهرنيو چارو وزارت ديوي سياسي شعبي رئيس د کابل د کنفرانس د جوړيدو په درشل کي وو ، له خپل ګډون څخه په کنفرانس کي تيريږي او په هند کي د نوي سفير له پاره کورونه لټوي.

دغه ښاغلي دهندوستان راجاګانو په څير کور وموند خو تاسف دادي چي دسفير استوګن ځاي دهندي له راجاګانوڅخه کم نه دي ، چي له پنځو جريبو زيات شين بڼ او دلويو خونو درلودل، چي دخوب خونه او لويه ميلمه پالني خونه او ټول امکانات او بيا هم زموږسفير تکليف نه باسي چي هلته ولاړشي تر څو نوموړی قصر کی استوګن شي؟

د هيواد سفيران تر کومه ځايه لاس رسيدي اوڅومره ناوړي ګټي يي پورته کړي؟ ناصر ضيأ په برلين کي ۱۳۰ زره يورو ، ماما رحيم شيرزی په لندن کي ۹۰ زره پونډه د سفارت د بودجي نه، اکليل حکيمي او هارون امين د توکيو سفيران د تعمير په رانيولو او ترميم په ميلونو دالره جيب ته پورته کړه، چي چا پوښتنه ونکړه. ولي امين د امين ارسلا زوم او حکيمي نازدانه ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲۶)

دځمکو د مافیایي کړیو د غصب یوه بیلګه

په دولتي ورځپاڼو کي مي ولوستل، چي د جمهوري ریاست مقام له خوا په پنځه ځلویښتم ګڼه فرمان کي په مشخصه توګه یو شمیر دندي ددولت او حکومتي اداروته وسپارل شوي ، نودځمکو غصب په اړوند دملي شورا په مجلسونوکي يي هم مبارزه شروع شوه او دغي موضوع په چاپي اوغږیزو رسینوکي زور واخیست:

دانیس ملي ورځپاڼي په خپله 1391 کال د مرغومي د میاشتي په یو ولسمه ګڼه کي دولسي جرګي د لومړي نایب حاجي عبدالظاهر "قدیر" له خوا دځمکي دغصب او یو شمیر پاټکونوپه پوستو جوړولو په اړوند د ننګر هار دسر خرود دولسوالي په خیر آباد کلي کي پرده پورته شوه.

د ورځپاڼي په نوموړي ګڼه کي د مشرانو جرګي د شکایتونو د اوریدلو کمیسیون مشر ښاغلیځلمي زابلي د خولي هم دننګر هار ولایت په سروخ ولسوالي کي د حاجي ظاهر قدیر له خوا د ځمکي دغصب موضوع راپورته شوه. دا په ډاګه ده، چي دمځکو غصب یو عمومي شکل لري او یوه لویه معضله ده.

د هشت صبح ورځپاڼي هم 1391 کال د مرغومي د میاشتي په یوه لسمه ګڼه کي هم د ځمکي دغصب تر سرلیک لاندي د شپږسووزرو جریبونو دځمکوغصب د هیواد په شپږ ولایتونوکي ولیکله چي د ولسي جرګه د څانګري کمیسیون له خوا ، چي د ځمکو د غصب په اړوند ګمارل شوي و اوپه څانګړي توګه د نوموړي کمیسیون دغړي ښاغلي سلجوقي د څرګندونو له مخي یوولس غاصبین تثبیت او په ګوته شوي، لکن دي کمیسیون ونشوای کولای چي لست افشاء کړي.

په یو مجلس کي د مشرانو جرګي غړي انارکلي د خپل یو مؤکل د کور چي په جلال اباد کي دی، د غصب شکایت وکړ، یو چا تري پوښتنه وکړه، چي هندو غصب کړيدي او که مسلمان ؟ انار کلي په خپل زنانه نزاکت وویل، چي مسلمان نیولي دی. ښاغلی مجید خوګیاني د میدان وردګ والي وويل: چي دابه ارومرو حاجی قدیر وي.

کوم وخت چي دکورنیو چارو وزیر داکتر علي احمد جلالي استعفا کول، هم دقاچاق دلست خبري وي. هغه هم ونشوای کولای چي نومونه افشا کړي. دزورواکو زور په چاکي نسته.

حاجي ظاهرقدیر سره چا محاسبه او مقابله ونکړه . د کابل ښار پایتخت کي دپیکا او ده سکه سره ګرځي ، ګرچه زر او زور نه لري، فقط ښه ټینګه سپین سترګي لري، د حکومت پري زور نه رسیږي .

دمځکو د غصب موضوع عمومي ده، نور هم پکي اخته دي.

یوازي باید دا ووایم چي د افغان ولس دي خدای مل شي او ددي ظالمانو د منګلو دي خدای خلاص کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۲۷)

جنرال محمد کبیر اندرابي

په دو مره لوړه کچه په هیواد کي ترياک او هيروين توليديږي نو داخه کيږي؟ او څنګه بهر ته قاچاق کيږي. ؟

په داسي حال کي چي لاري او ګودرونو د امنيتي چارواکو کنترول لاندي دي.

ځيني بيا پردي اند دي چي په زياته اندازه ترياک او هيروئين د بهرنيو پوځونو په هليکپترونو او طياروکي وړل کيږي او ځيني وايي چي دغه مخدر توکي د سرحدي او سرحدي ولاياتو د امنيتي مسولينو د جوړ جاړي له کبله، چي ددوي ترمنځ کيږي مخدر توکي بهرته رسيږي د يو رپوټ له مخي چي زموږ لاس ته رسيدلی دي.

د هيواد والو پردغه انګيرني چي ګواکي مخدر توکي د امنيتي مسولينو د جو ړجاړي اوبډوله امله بهرته ليږ دول کيږي ، د تاييد مهر لګوي چي وايي: د کشفي او اوپراتيفي کارونو په لړۍ کي په ډاګه شوه چي د نيمروز امنيه قومندان پاسوال محمد کبير اندرابي او ورسره څوا افسران او سر بازان په دغه سوداګرۍ کي لاس لري ، نوموړي کله چي په کابل کي وواو له دغه موضوع چي کشفي ارګانونه دده له کاروبار څخه خبر شويدي ،نو غواړي چي هرات ته ولاړشي ، په هوايي ډګر کي نيول کيږي او د تلاشي په پايله کي له ده څخه 28000 افغانی دوه قطي بانکي کارتونه او يوه ژيړ رنګه کاغذ چي دري موبايلي شميره په کي ليکل شوي ،آيفون تيلفون اخيستل کيږي.

نوموړي د معينيت مبارزه با مواد مخدر د ۶۵۲ ـــــ ۹۲/۵/۲۰ ليک پواسطه جلب مګر بيا هم نه نيول کيږي، تر څوچي کله له ده څخه پلټني کيږي او د تيلفوني له لاري 81 اړيکي چي او ريدل کيږي ددي ثبوت ورکوي چي نومړي کله چي مخدر توکي نيسي پرته له هغه ، چي هغه ضبط کړي هغه پلوري .

دغه راز په يوه رپوټ کي راغلي دي : د هغو ځلوينتو عملياتو په ترڅ کي چي آيساف د ځواکونو او کشفي ارګانونو له خوا شويدي 27 سلنه ترياک او هيروئين له عاملينو سره نيول شويدي.

په رپوټ کي څرګنده شويده چي د نيمروز ولايت يو شمير لوړ پوړي امنيتي مسولينو له قاچاق وړونکو سره اړيکي لري.

دجنرال کبير په خلاصون کي... ډيري هلي ځلي کوي.

پاسوال محمد کبير اندرابي چي په ديارلسو مواردو کي تورن او ثبوتونه يي تر لاسه شويدي له قاچاق وړونکو سره اړيکي او د مخدرو توکو د پلورلو له امله ګرم بلل شويدي. دده تکتيک داؤ چي لومړي دقاچاق برانو سره شريک ؤ، او خپل حق به يي اخيست.

او که به کوم نابلده په ګير ورغلي، دپيسو په مقابل کي به يي خوشي کړ او ترياک به يي تری راګرځول اوهغه ترياک به يي جلاخرڅول. بالاخره په لس کاله بند محکوم شؤ.

د پوليسو افسران ډير په قاچاق کی لاس درلود، مثلاً دل اغا ، د نميروز قوماندان امير سيلاب ، عبدالرازق د ګرشګ قوماندان ، په قاچاق کي د لاس درلودلو په جرم پنځه، پنځه کاله بند محکوم شول، مګر بند يي پوره نکړ او بيرته په وظيفه وګمارل شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۲۸)

غیرمسلکي ديپلومات

دځراغ ورځپاني 1392 کال دلړم میاشتي په خپله یوویشمته ګنه کي ولیکل، چي ولسي جرګي په حکومت نیوک وکړه ، چي د امنيتي تړون کميسيون په سرکي يي داسي يو ځوک ګمار لي دي چي له دغه مسلک څخه لري او په فساد تورن دي.

په ولسي جرګي کي ديو شمیر استازو په وينا ، د امریکا په متحده ایالاتوکي د امریکا سفیر اکلیل احمد حکیمي انجنیري دي او نو موړي په هيواد کي له امنيتي ستونزو څخه هيڅ خبر نه دي ، د ولسي جرګي رئيس ښاغلي عبدالروف ابراهيمي د ولسي جرګي په يوه غونډه کي وويل: چي د نوموړي کمیسیون په راس کي داکليل احمد حکيمي ګمارنه د افغانستان په مصلحت نه ده.

ښاغلي ابراهيمي زياته کړه که چیري اړتیا ولیدل شي چي د افغانستان او امریکا سره امنيتي تړون لاسليک شي، باید د کمیسیون په سر کي داسي ځوک وي ،چي په امينتي او حقوقي برخوکي تخصص ولري، امنيتي کمیسیون مسوولیت لري چي په نوموړي کمیسیون کي يو امنيتي کار پوه غړيتوب ولري.

دغه شخص داسي څوک نه دي چي په امنيتي چاروکي تخصص ولري او د هيواد لوړي ګټي درک کړاي شي ، دا زموږ د هيواد په مصلحت نه دي.

دغه راز دولسي جرګي يوشمیر غړي وايي، چي اکلیل حکیمي له افغانستان ديپلوماتانو سره د فزيکي برخورد سره د افغانستان له پاره دنه وفا داري کار نامي لري، د نوموړو استازو په وينا د نوموړي د مالي فساد دوسيه د ولسي جرګي له خوا له لاري فساد سره د مبارزي عالي اداري ته استول شويده.

نوموړي انجنیر دي ، چي دده مسلک د ديپلوماتي سره هيڅ اړخ نه لګوي . ممکن په سيخ ګول او سمنټو ښه پوه شي ، مګر دديپلوماسی سره نابلد دي ، آن سمه انګليسي يي زده نده او امریکايي تابيعت لري . دده په اړه موضوعات پارلمان کي دبهرنيو اړيکو په کمسيون کي د ښاغلي وکيل صاحب نور اکبري سره پرتي دي.

ولسي جرګي د همدی اعتراضونو سره د مالیی وزارت په تائيد باندي لاسونه پورته کړل.

او داسي يو څوک چي په ملي ژبو د پښتو او دري ژبو پوره بلدتيا نه لري، نو آيا کیدلاي شي چي ديپلوماتيک نزاکتونه او ادبیات په انګلیسي ژبه سره ته ورسوي، چي دغه ستونزه د حکیمي په برخه کي پوره صدق کوي. همدا ده چي روابط پر ضوابطو مقدم دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۲۹)

روسيي اوړه

په 1391 کال کي د روسيي دقونسلي له خوا مرسته شوي اوړه افغان لوري ته وسپارل شول ترڅو محتاجانو ته وويشل شي . زړه بوږه ونکي داستان په دي چې يو دلوړي مرى او بل يي ډوډى د لاسه باسي.

چي له دغواوړو څخه يوازي دوه زره او دوه سوه ټنه يي د هيواد دولسو ولايتونه ، ته هغه هم د څو مياشتو په تيريدو د 1391 کال د ميزان په مياشت کي وليږدول شوه . او وروستنى محموله، چي د دايکندي ولايت ته وليږدول شوه ددي له پاره چي هغه وراسته او له استفادي څخه وتلي وه،نو بيرته مسترد شول. او له هغو څخه پاتي اته سوه ټنه يي د حيرتا نو ددويم پورت په تحويلخانه کي پاتي شول.

په رپوټ کي راغلي چي دحيرتانو اداري دڅو ليکونو په ترڅ کي دمبارزي عمومي رياست ته ليکلي ، چي نوموړ و اوړوکي چنچي او حشري پيدا شوي او خپل پلاوي معرفي کړي .

ددي له پاره چي اوړه وراسته او له استفادي څخه وتلي و، نو يو شميرا دارو د هغو دليږ دولو مخه و نيوله ځکه که وليږ دول شي، د مسولينو په بي توجهي او غفلت خاوري اچول کيږي او پتيږي.

کله چي د جمهوري رياست دويم مرستيال خبريږي پلاوي ليږي او د نوموړي موضوع د پلټني امر ورکوي.

په دغه بهيرکي د حيرتانود بندري خدمتونو رياست د يوه وړانديز په ترڅ کي، چي تاريخ او د ثبت نمره يي نه در لوده ، دبلخ ولايت مقام ته ليکي چي نوموړي اوړه دانسانانو او څارويوله استفادي څخه وتلي دي .

د ولايت مقام دخپل 1392 کال د چنګاښ د مياشتي په يوديرشمه نيټه حکم کي يو مختلط پلاوي ته دنده سپاري، چي دروسته له پلټني څخه، که چيري اوړه له ګټي څخه وتلي وي وروسته له تلل کيدو څخه د هغو په له منځه وړلو اقدام وکړي. بيله دي پوښتني چي اوړه ولي خراب شول.

ليکن دحيرتانو بندري خدمتونو رئيس محمد يعقوب ځاځي ، ددي پر ځاي چي د ولايت حکم تر سره کړي، پرعکس ددويم پورت دعمومي مدير محمد شريف، د تحويلخانو عمومي مدير محمد اصف ، تحويلدار عبدالودود د خپلو شريکانو په ګډون، چي په هغو کي د حيرتانو پوليسو او دملي امنيت موظف کار کونکي په مرسته د شلو باروړ ونکو موټر په واسطه په 1392/5/7 نيټه وروسته له ماښام څخه غوښتل چي له بندر څخه وباسي.

په رپوټ کي زياته شويده ، چي لومړي يوه تن موټروان او وروسته د ثابت خان په نامه دملي امنيت کارمند او وروسته د تحويلخانه مدير محمد اصف د خروجي دروازي مامور شهاب الدين ته تيلفون کوي، چي راشي او موټرونوته دوتلو اجازه ورکړي، خو هغه ورته وړانديز او د ولايت د مقام ښيي او نه قانع کيږي او غواړي ، چي د حيرتانو رئيس ته تيلفون وکړي ، خو هغه د تيلفون ځواب نه وايي .

خو کله چي محمد آصف نومي محمد يعقوب ځاځي ته تيلفون کوي، تيلفون شهاب الدين ته ورکوي ، محمد يعقوب هغه ته امر ورکوي، چي موټرونه دوتلو اجازه ورکړى ، خو شهاب الدين هغه نه منى او بيرته خپل کورته ستنيږى.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ددروازی ساتونکی وایي چي موږ ته خپل قوماندان ویلي چي اجازه ورکړي. وروسته موټر له دروازي څخه وزي اوهغه اوږه چي د وراستو نوم ورکړه شویدي، د مزار شریف په ښارکي پلورل کیږي او دملي امنیت د ریاست له خوانیول کیږي، چي بیا وروسته دکرني ریاست ته وړل کیږي.

او د مظنونینوله دلي څخه یوازي دوه تنه خزانه داران نیسي او وروسته له تحقیق څخه یی محکمي ته سپاري .

محکمه هر یو په دولسو دولسوزرو افغانیو جزا محکوموي او نور مظنونین تر څارني لاندي دي، دا چي له هغو اوله هغه چا سره چی داته سوو ټنو اوړو د خرا بیدو او فاسیدو ګرم بلل کیږي، څه ډول چلندوشي دا به وخت ورته ځواب ووایي.

خو کار پوهان دفساد زیاتیدوته په کتوسره په دي باور دي، چي هغوي به نه یوازي سزا و نه ویني بلکي تقدیر به هم شي.

د پام وړ داده :

1. چي لومړي ولي ونه ویشل شول، پداسي حال کي چي په هیواد کي ضرورت ډیر دي ، تر هغه پاته شول چي دوروستو پلمه ورته پلاس ورغله.
2. که وړه وراسته ؤ، نو بیا څنګه منډوي ته د خرڅلاو دپاره یووړل شول. وایي دبندر رئیس جناب ځاځي ورک دي، که ورک هم نه وي څوک دي چي ویی نیسي ؟

نړیځ حق لري چي دفساد لومړي درجه پر موږ ووهی. که وګورو دمرستي غوښتل دردونکی دي. او که په تیره داغوښتنه ددشمن نه وي، نور هم دردونکی ده. پدي قضیه کي تر ټولو دحوادثو دمبارزي لوی رئیس محترم کاکړ دي، چي دحیرتان نه د ډیرو لیکو دهدایت غوښتونو سره بي ځوابه، بی تفاوته پاته شو. دمحکمی وړ دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۰)

ددوو مرموزو کمپنیو جګړه

ددولت په اډانوکي دننه ددوه اکمالاتي کمپنیو مرموزه جګړه.

استخبارات د یوه نظام کورنیو او بهرنیو چارو د پرمخ بیولو په لارکي د ستر ګو او غوږو په څیر ډیر زیات ارزښت لري. تجربو ښوولی ده چي د یوه نظام بریالیتوب او په تیره بیا د ملي ګټو په ساتنه کي مسلکي او وړ استخباراتو پوري تړلی او ارزښتمن خدمتونه سرته رسوي . او دولتي نظامونوکي استخباراتي ارګانونه د ملت خدمت بي طرفی او دهیواد له لوړو ملي ګټو څخه ساتنه یی یواځني دنده جوړوي.

خو دریغه چي زموږ استخبارات په تیرو بیلابیلو دوروکي ، د یوه خاص ګروپ ډلي په خدمت کي و، چي دغي تړلتیا له افراطي ډ لوسره ددي لامل شوي دي چي استخبارات تریوی اندازي د استبداد دوام او د بدبختي لامل وګرزي.

د 2001 کال پیښي وروسته زموږ د خلکو د امیدونو غوټی وغوړیدي او دداسي یو نظام چي په د موکراسي او ازادي بناوي، تاداو يي کیښودل شو ، خلک په دي باور شول چي اوس به دنورو ارګانونو تر څنګ د ملي امنیت ارګان د اساسی قانون په رڼاکي زیا ته پاملرنه وشي .

خو د نوموړي ارګان دسترو بریالیتوبونو او لاسته راوړنو سره سره د هغو د یو شمیر کارمندانو هلي ځلي ددي پر ځاي چي خپله بي طرفي وساتي ، د یو شمیر سیاسي ، قومي او اقتصادي ګټو په خدمت کي ولویدي.

لکه چي لیدل کیږي ددغه ارګان لوړ پوړي غړي ددي پر ځاي چي خپل وقت او ځواک خپلو اړوندو دندو ته وقف کړي چي هغه د تروریستا نو د دسیسو شنډول دي، برعکس خپل یو زیات وخت په تجارت او شخصي توطیوکي په کار وړل کیږي ، چي د بیلګي په توګه یي رسنیو یوه قضیه را سپړ لي ده، رپوټ کي راغلي دي:

زموږ هیواد وال پوهیږي چي له څو کلونو راهیسي د سوپریم کمپنی د بهرنیو ځواکونو د تیلو او غذایي توکو د لیږ دولو تړون ، چي ملیاردونو ډالر وته رسیږي، پر غاړه لري، دغه کمپنی سر بیره پردي چي زیاتي تخلفاتي قضیي لري په دویم لاس تړونونه د سیمه ییزو زورواکو ته ورکوي چي د همدغو دویم لاس تړونونو له برکته یو شمیر دولسي جرګي استازي او له لوړ پورو چارواکو خپلوان په یوه نه ایلیدونکي ځواکونو بدل شوي.

دغه قرار دادونه چي د فساد په رواجولوکي لوي لاس لري، آن داچي په هیواد د نظم او امنیت پرمخ کي هم ستونزي جوړوي.

کله چي د فساد ډنډوري په مطبوعاتو کي خپریږي ، امریکا دیته پام اړوي چي دسوپریم شرکت د یوه سندله مخي د یو ملیارد ډالر و په حدودوکي مکلف ګرزول کیږي ، چي بیرته یي د امریکا حکومت ته ورکړي.

نو کله چي د امریکا حکومت د سوپریم کمپنی په درغلیو پوهیږي ، خپل تړون ورسره پریکوي او د امریکا له یوي بلي کمپنی چي (آنهم) نومیږي تړون کوي ، چي دغه موضوع د دواړو کمپنیوتر منځ د اختلاف لامل ګرزي.

په رپوټ کي راغلي دي، چي دبهرنیو چارو پخواني مرستیال جاوید لودین، او پخواني سفیر په واشنګتن کي ښاغلي طیب جواد او دکانادا سفیر برنا کریمي تر استعفا وروسته له آنهم کمپنی سره یو ځاي کیږي او اوس ددغي کمپنی د مسوول په توګه دنده سرته رسوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر درو سرو د شعله جاوید ګمان کیږي.

ددغو دوو کمپنیو ترمنځ کشمکش ددي لامل شویدي، چی په پښتو سایت کي اجتماعي او مطبوعاتي اخلاقی برخی لري خپروني وشي. افغانستان دبهرنیانو دپاره دګټي او وټي جنت دي.

ددغو دوو کمپنیو ترمنځ اختلافات ددي لامل کیږي ، چي دسوپریم کمپني هلي ځلي وکړي ترڅو دغه تړون بیرته تر لاسه کړي ، نو دغي کمپنۍ ددویوم لاس تړون کوونکو پرمټ غواړي، چي یو شمیر چارواکي په حکومت کي درشوت او پیریدلو له لاري دځان په ګټه و کاروي، ترڅو د هغوي دلاسلیکونو او مخالفت له وجي له آنهم کمپنۍ سره د تړون مخه ونیسي، چي له همدي تړونو نو له امله له نورو کانالونو سر بیره د یوه مطرح قرار دادي چي د سوپریم شرکت د تیلو لیږدونه پرغاړه درلوده او عبید الله صدر خیل نومیږي او خپل زیات وخت په دوبي کي تیروي ، چي ددولت له نورو لوړ رتبه چارواکو سره په شرکت کي د سوپریم یونټ قرار داد په لاس کي لري . چي یوه تجارتي نامریي اړیکه له داکتر یاسین ضیا دملي امنیت د اوپراتیفي مرستیال دي جوړوي ، چي د هر ډول اداري د دیپلوماتیکي او حکومت والی موازینو پرته د خپل صلاحیت څخه په کار اخیستني سره ، د کورنیو چارو د موافقي تر نامه لاندي یو لیک ملي امنیت له ارګان څخه راساً د امریکا حکومت ته د سوپریم کمپنۍ په طرفداري استوي.

د ملي امنیت اوپراتیفي مرستیال چي پنځه کاله د مخه ملي امنیت مرستیال په توګه دنده سرته رسوله. خپل پلار د اسلامي حزب غړي بولي او خپل ځان د استاد سیاف د تنظیم پوري اړوند بولي . او په هر ځاي او قالب کي ځان اچوی ، چي ددغو ناروا اړیکو له مخي چي له سیاسي پارلماني او دولتي چارواکو سره لري ځان داسي ښیي ، چي ګویا د تجارت فرشته دي. او محمد حنیف اتمر هم بي برخي نه پریږدي، تر څو دهغه سیاسي حمایه تر لاسه کړي.

کله چي د نوموړی د ملي امنیت د حوزي د مرستیال په توګه دنده سر ته رسوله ، ددي توان یي نه درلود چي د خپل زوي دواده لګښت پوره کړي. او همکارانو یي له خپلو معاشونو څخه ورسره مرسته وکړه او اوس له ملیونونو ډالر وخبري کوی او آن داچي کله کله د مالي توان او دولتي ځواک د ښو ولو او هم د بهرنیانو د ملاتړ، چي له ځانه سره لري په مجلسونوکي د بر طرفی په صورت کي د نظام د نړولو او د شمال وقیام خبري کوی.

دنوروځمکو غصب ترڅنګ دغازي امان الله دځمکو غصب چي دامان الله خان لور په یوه کنفراس کي له هغي څخه پرده پورته کړه، هم دده د اجرااتو دلیل دي.

هغه د تجارانو ویرولوله لاري د پیسو لاسته راوړل او د مطبوعاتو ویرول ، چي حقایق خپاره نکړي او نور خلاف کارونه چي کوي د هغو یادونه نه کړو.

باید ووایو دنورو عیاشیوسره بیره دا تو جریبو غصب شویو ځمکه ، چي د شکر دري ولسوالی کي یي د دري ملیونو ډالرو په مصرف سره یي ودانی د او بو حوض او دسیورو چترونه ددولتي محافظینو سره ځان د شمالي هیولا بدل کړیدي. بهرنیان د خپلو ناوړو ګټو د پاره څنګه زموږ لوړ پوړي په خدمت وګماري ؟

اوس قضاوت لوستونکو ته پریږدو چي زموږ دولتي اداري په کومي خوارواني دي او په څه باندي لګیادي.؟

په عمومي ډول د امنیت ملي لوړپوړي دلوړ امکاناتو نه برخورداره دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۱)

عاطله او باطله وزارت خونه

د با خبره باوري سرچينو په يوه رپوټ کي ليکل شويدي: چي دابي حيثيته وزارت ټولو ته معلوم دي.

زموږ هيواد وال او په ځانګړي ډول هغه هيواد وال ، چي له ديپلوماسيو سره سر او کار لري ورته مالومه ده ، چي د افغانستان د بهرنيو چارو وزارت ، د بهرني سياست رهبري او له ديپلوماتيکو اصولو سره سم ددغه سياست د عملي کولو له پاره ښايي ، چي د نوموړي وزارت کار کونکي هوښيار، وطنپال او د سياسی چارو پوهه ولري.

خود خواشينی ځای دی چي زموږ بهرنيو چارو وزارت کرار کرار په يوه بيکاره وزارت ، چي زياتره کارکوونکي يي غير مسلکي او دلازمي پوهي نه در لودونکی او آن داچي په سياسي الفبا خبر نه دی.

دغه کار کوونکي چي د حاکمه کړيو خپلوان او ياد زورواکانو د سفارښتنو او د بهرنيو چارو وزارت د لارښووني د پلاوي سره خپلوي او يا درشوت ورکولو او له لاري مقرر شويدي ، ددغو افرادو يواځنی هدف د زياتو تنخواګانو او لوړو امتيازونو تر لاسه کول دي.

چي د هيواد و په سفارتونوکي مقرر يږي.

دغه اشخاص چي د هيواد په ګټه کوم کار پرمخ بيولاي نه شي او آن داچي دوی د زياتي مودي په ترڅ کي هم په دي نه پوهيږي ، چي د وزارت په سر کي ، ناروغه، ناتوانه او استفاده جو اشخاص قرار لري. په هيڅ ډول يي ونه کړاي شول او يا يي ونه غوښتل ، چي په کدرونوکي يوڅه ښه والی راولي.

ښاغلي زلمي رسول چي د ورځي تر يو ولسو بجو پوري نيشه وي او زيات عمر يي د باباي ملت او دو ها بيانو په درملنه کي تير کړي دي.

ښاغلي عبدالحي حيدر اداري معين ، چي د پولند هيواد تابعيت لري تاجر پيشه او يوه ورځ يي هم په افغانستان کي ماموريت نه دي کړي چي له قانون او اداري څخه متاسفانه بي خبره دي او الحمد الله چي ښاغلي جاويد لودين چي کانادايي پاسپورت لري، اوس سياسي معين او مخکي د هيواد، د لوموړي شخص تيلفونچي و اوله کورنيوستونز ووروسته په دوو کاري دوروکي د سفير په حيث هيڅ کارونه شو کړاي.

دبرق او ساختمانی انجنيران ديپلوماتان شويدي.

واسطه تر هرڅه لوی رول لري، بيچاره زلمی رسول دزورواکو په مقابل کي جينګه خوله نيولي او تسليم دي.

اما مطلق اکثريت ديپلوماتان ، چي په سفارت خونوکي مقرريږي يوازي د يوه فاسد دولت نماينده ګي کولاي شي ، نو دغسي ديپلوماتانو څخه څه هيله کيداي شي چي خپله د زياتو معاشونو درلودونکی وي او خلک يی په نس وږي.

زه ددي نظر مخالف يم چي ديپلوماتان دي زيات معاش وانخلي، که وايي نخلي ممکنه ده چي د ميزبان هيواد د استخباراتي شبکو له خوا استخدام شي.

لومړي هغه اشخاص چي دپيسوپه بدل کي خپل هيواد پلوري، بايد دديپلومات په حيث مقررنشي، دويم داچي موږ د اسرارو د پټولو له پاره څه شي نه لرو، ځکه بهرني استخباراتي شبکي او سازمانونه په آسانی سره کولای شي چي د ارګ د لومړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس له کسانو څخه موثق معلومات په لاس راوړي، کله چی یو هیواد اردو او پولیس ونه لري او آن داچي کار کوونکوته یی د بهرنیو مرستو له لاري تنخوا ورکول کیږي، کوم بهرنی سیاست مطرح کیداي شي؟ او دغسي سیاست ته څوک ارزښت قایلیږي.

او په لنډه توګه په بهرنیو چاروورازت کي د قانون نقضولو ته اشاره کوم:

د بهرنیو چارو وزارت کي ترپنځه دیرش سلني زیات کار کونکي یي غیر مسلکی، لکه عسکری صاحب منصبان، انجنیران،داکتران لکه زلمی رسول جوړوي او دزیاترو دیپلومونه یي جعلي ، چي له پېښور، روسي، ایراني او دهیواد د ننه کي جوړ شوي، کار کوي.

- د بهرنیو اشخاصو تابعیت لرونکی اشخاص ، چي د افغانستان د نافذه قوانینو له مخي نشي مقررید لاي، ان چي ژبي لکه دري او پښتو باندي نه پوهیږي. اصلاً باید یوازي حقوق، اقتصاد، ژورنالیزم تحصیل کرده مقرر شي او په عین زمان کي د نړی د معتبرو ژبو نه یوه ارومره زده وي.
- ددیپلوماتانو د تنخواګانو څخه د مالیي نه وضع کیدل.
- ددیپلوماتانو د بیمي د قراردادونو نشتوالی.
- په سفارتونوکي دپیسو اختلاس او له دارایي څخه ناوړه ګټه اخیسته.

ما چي په لنډه توګه په بهرنیو چارو وزارت کي دبي قانونیو یادونه وکړه، یقین لرم چي د لاربښووني پلاوی یي د قانون ماتوني په برخه کي کړني نه کوي، ځکه چي په خپله ددغو قانون ماتونو عاملین دي ، خو زه دولسي جرګي او مشرانو جرګي له کمیسیونو نو او د فساد پرضد دعالی اداري څخه هیله کوم چي یو ځل ددغه وزارت څخه لیدنه وکړي او پورته ذکر شوي موارد وپلټي او عاملین یی په سزا ور سوي ، تر څود نورو له پاره د عبرت سبب وګرزي، کوم مسلکي معیارونه لکه : یو یا دوي خارجي ژبه زده کړه، پخوا یوازی اقتصاد، حقوق، او ژورنالیزم په وزارت کي منل شوي ؤ، نن دا معیار نشته. اکثره کسان د مسلکي معیارونو سمبول په واسطه ندی مقرر شویدي.

دداکتر عبدالله وخت یو اضطراري حالت ؤ، مګرد زلمي رسول دبي کفایتی په خاطر نور هم خراب او تراب شو او داشخاصو د استخدام د کچی په لوړوالي کي یی هیڅ ګام پورته نکړ. انجنیر او میخانیک ډیر دي چي مقرر شویدی.

زه پوهیږم چي داسي لیکنی ګټه نه رسوي. په مطبوعاتو کي همدا ډول اعتراضونه او وړاندیزونه ډیر دي، مګر تاریخ باید ازاد قضاوت وکړي. زه چي سیل بین او نوم مي هم سیل بین دي، چي په ویلو او لیکلو به خپله غاړه خلاصه کړم، که څوک ښه راته وایي او که بد.

پردي چوکي چي ډاکټر زلمي ډیره وهلي وه، یو وخت محمود طرزي، نور احمد اعتمادي او موسی شفیق ناست وه، نو د زلمي رسول د اجراا‌تو نه به په قبر کي رنځ وړي.

د کرزي صاحب په ۱۳ کالو کي هیڅ ډول اصلاحات رامنځ ته نشول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۲)

دچارواکو غیر ضروري لګښت

خدمتګار: زیات لګښتونه په حکومت ړنګ کړي.

خدمتګار ورځپاڼي پخپله د ۲۰۱۳ کال دجنوري په شپږمه ګڼه کي ، ددولت دلوړ پوړو چارواکو له خوا زیاتو لګښتونو ته کتنه کړي او لیکلي یي دي، چي پرون دولسي جرګي یو شمیر غړو په دي اعتراض وکړ، چي دولسمشر کرزي مرستیالان هر کال یو ملیون ډالره دحکومت له خزاني څخه دکورنو دکرایي په نوم باسي.

دولسي جرګي مخکښ غړي او ددي جرګي دامنیتي کمیسیون مشري شکریي بارکزی، تیره ورځ دولسي جرګي په عمومي غونډه کي وویل : (دمارشال فهیم او کریم خلیلي دیوه کور او یوه میلمستون میاشتنی کرایه اوولس زره ډالرو ته رسیږي).

داپه داسي حال کي ده چي ویل کیږي، دوي په کابل ښار کي لوی او مجلل کورونه لري.

میرمن بارکزی همدا راز وویل چي ددي تر څنک دښاغلی کرزی مرستیالان دمیلمستونونو، دجرګه ګیو ددفترونو او دخپلو ساتونکو دلګښت په نوم هم له دولت څخه ډیري پیسي اخلي . ایا میلمستون باید حتمي وي؟. او ولي ؟

دچارو شنونکي ددولت دکارکوونکو دامتیازونو تر منځ دومره توپیر ته په کتلو سره وایي، چي ددولتي کارکوونکو تر منځ دامتیازاتو توپیر پخپله فساد ته لاره هواروي.

دچارو شنونکي مطیع الله خروتي له خدمتګار سره په خبرو کي وویل ، که حکومتي چارواکي اضافي مصارف راکنترول نه کړي نو حکومت به ړنګ شي.

نوموړي زیاته کړه : امتیازاتو ګډوډي دي ته زمینه مساعده کړي، چي چارواکي په فساد کي ښکیل شي.

دولسي جرګي غړي وایي : چي په ملي بودجه کي دجمهوري ریاست دمرستیالانو دمصارفو په اړه کومه ځانګړي بودجه نه وي چي دوي یي په اړه دمالیي وزارت چارواکي و پوښتي.

 دکابل ولایت استازي شیرولي وردګ له خدمتګار سره په خبرو کي وویل، ملي او عادي بودجه په ولسي جرګه کي تصوبیږي، خو یاده بودجه دځانګړو کوډونو لرونکي وي چي یوازي اړوند چارواکي پري پوهیدلای شي.

نوموړي زیاتوي چي په ملي بودجه او ځانګړي ډول په عادي بودجه کي ددولتي ادارو تر منځ انډول نه مراعتیږي.

اغلي بارکزي په عین حال کي وویل: چي دالا هم دهغو ټولو پیسو لست نه دي چي دا دوه لوړپوړي یي ددولت له بودجي باسي، دوي تر دي زیاتي پیسي په یو او بل نوم اخلي.

دي وویل : ښاغلو خلیلي او فهیم د اعاشي او معاشونو په نومونو هم ډیري پیسي باسي: (خو ایا د دولت پیسي ددي له پاره دي چي چارواکي یي په دي ډول مصرف کړي؟ ایا هغه خیمي نه وینو چي دسړکونو په غاړه ولاړي دي ؟).

دولسي جرګي دامنیتي کمیسیون مشري دا هم وویل: چي په تیرو شپږ کلونو کي هر کال دولسمشر دچارو اداره دغو جګپوړو چارواکو ته دکورنو دجوړولو لپاره پیسي ورکړي دي خو دوي لاهم له بیت المال څخه دقانون خلاف پیسي اخلي.

دکابل ښاریان وایي چي ځینو چارواکو نه یوازي دښار تر ټولو لوکس کورونه اخیستي بلکي ځینو یي حتي کوڅي په بیه رانیولي دي.

http: //www. Khedmatgar.com/news

(c) ketabton.com: The Digital Library

وايي کله چي هندوستان تازه خپلواک شو، وزيران به پر بايسکل وزارت ته تلل.

افغان چارواکو ته ، هر يوه ته دخپل اخلاص او موقف پر بنا بهرنيانو لخوا لاس ور اوږدکيدي، يوه ته په يوه نامه اوبل ته په بل نامه. همدا پيسي وي چي اړيکي په ټينګي شوي، البته پيسي نو مفتي نه وي، په مقابل کي بايد يوڅه وشي. محمد حنيف اتمر دمياشتي ځلوينت زره دالره، دانګريزانو لخوا بيله جواب او حساب ورکول کيدي. يو څه به د دندي په نامه، مګر نوري خپلو خپلوانو ته لکه داکتر فاروق بشر، عبدالواسع اتمر. دکورنيو چارو وزارت کي هم ځينو ښځو ته دجندر په نامه مهرباني کيدل. يوناما هم امريکايي پيسي، بي نامه او نښانه، دپرچم او خلق غړو ته، د مشاورانو په نامه ځيني کسان لکه سليمان لايق، محمديونس فکور، احمد سعيدي لاس نيول کيدي. امريکا هم دست بيګران درلوده، لکه کوم وخت چي دامريکا سفارت په کابل کي اعلان وکړ، چي د ارګ نيم کارمندانو ته زموږ لخوا معاش ورکول کيږي.

کوم چارواکي او بدماشان چي د ځان د امنيت په پلمه يوه لويه ډله لنډغر ساتي، بايد مصارف يي د غصب ، پاټک او نورو ناروا لارو له لاري برابر شي. د الله ګل مجاهد. اقبال صافي، ملا تره خيل ، حاجی محمد محقق، حاجي الماس، عبدالرسول سياف، حاجی قدير او داسي نور مثالونه ډير دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۳۳)

مشاور وزیر

ملامحمد دملا احمد زوي، چي د هرات ولايت دکرخ ولسوالي د لرگو د مسجد دکلي دي چي ۱۷/ ۶/ ۱۳۹۲ د تښتوني او با ندنتيزم په تور، د هرات د امنيتي ارگانونو له خوا نيول کيږي او له هغه سره يو ځاي ۹ميله وسله بيلابيل ډولونه سلا، مهمات او نظامي تجهيزات نيول کيږي نو د هرات ولايت د ښاري کورني او بهرني امنيت پرضد محکمي د ۱۵۸-۱۳۹۲/۹/۱۲ حکم له مخي هر يو په شل شل کاله بند محکوميږي.

کله چي قضيه محکمي ته راجع کيږي، ملا محمد د تحقيق په بهير کي څرگند وي چي ښاغلي احمد وحيد طاهري، چي مشاور وزير دي او پخوا دولسي جرگي وکيل ؤ، شپږ سوه زره افغاني ورته ورکړي وي چي سلا را ونيسي اوله خپلي سيمي څخه د مخالفينو د مخينوي له پاره ورڅخه گټه واخلي ، خو څرنگه چي احمد وحيد طاهري د غربي زون کي د جمهوري رياست د مقام مشاور وزير دي ، لکه دنورو زورواکو غوندي دچا وس په ونه رسيد.

دخلگو دتهديد ،غضب، او زورگويي دپاره وسلوال ځواک جوړول لومړي گام دي، احمد وحيد طاهري هم په دي کار لاس پوري کړ، مگر څه ناوخته دي.

دهيواد لويه ستونزه په هيواد کي دغير مسؤلو وسلوال قوتونه دي. البته DDR او داياک هم هغه پروگرامونه چي سم تطبيق نشوه، آن په پايتخت کي ددي غير مسؤولو کسانو لکه ممتاز اغا، ملا عزت، طوفان، وکيل حاجی اقبال صافی او داسي نور دي.

وحيد طاهري هم د ورور داکتر اسپنتا د نفوذ نه کار اخيستي. داکتر اسپنتا هم غوښتل چی د محيط سره نور بايد ځان برابر او اعيار کړي، ولي چي هر بدماشه چارواکي لري او چارواکی بدماشان دا يو ډول ناقدسه ائيتلاف دی، چي يو بل ته لازم او ملزوم دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۳۴)

غصب او زورواکۍ

يو تن چي جهانګير جوان نوميږي او د بغلان ولايت د ولايتي شورا غړي او وسله وال ساتونکي لري ،غواړي چي په رښتيا هم جهانګيري ته ملاوتړي او د ځمکي پرغصب سر بيره دا شخاصو په تهديد لاس پوري کوي.

قضيه داسي پيلږي چي جهانګير نومي د خپل وسله والو په زورراوله دندي څخه ناوړه ګټه پورته کوي، يوه توټه ځمکه چي د ښوونځي د جوړولو له پاره بيله شوي وه هغه غصب او سربير پر هغې، د يوي نو مري ځمکي پرسر، چي د ولايت د مقام له خوا مولوي محمد ظاهر عثماني ته ورکړل شويده په خپل سر د قاضي عثماني کورته ننوزي او محمد ظاهر عثماني په وژلو ګواښوي. دا کار يو ځل نه او څو واره يی کوي، له خپل زور څخه په ګټي اخيستني سره د نوموړي دکور د يوال ورانوي ، کله چي د کورنيو چارو وزارت پلاوي له مرکز څخه استول کيږي، شاهدان شهادت ورکوي چي نوموړي نه يوازي د ښوونځي ځمکه غصب کړي ، بلکه د محمد ظاهر نو مي نمره هم د خپلي ښځي ملکيت بولي او سره بيره پردي نوموړي د مذهبي او نژادي تاوتر يخوال هڅوي.

لنډه داچي پلاوي د اړوندو ارګانونو له خوا له قانون سره سم نوموړی د سزا وړبولي او اړوندو ارګانونو څخه ورته د سزا وړانديز کوي .

داچي بياوروسته څه وشول ، موږ ترينه خبر نه شوځکه مودغه موضوع وليکل، چي د اوسنی زماني د تاريخ له حافظي څخه بهر پاتي نه شي.

چی پدي وخت کی دقانون شکنی او بی تفاوتی نمونه ده .

څوک چي دباديګارد په نامه څو تنه لنډغر پر ځان راټولوي، داخو ټوله مصرف او اعاشه غواړي، نو اړ وي چي ناروا ته ځان جوړکړي اودهغو د ژوند تضمين وکړي.

څوک به تپوس وکړي چي دا مصرف دکومي خوا راځي.؟ دوی مجبوره دي ، چي غصب، قطاع الطريقي او اختطافونه اجراکړي، زه بيچاره ديو سيل بين په حيث دهلکانو دمور په يوه ګوله مړی ته حيران پاته يم. تر هرچا او هره طبقه نه وکيل که دولسي جرګي وي او که د ولايتي شورا، دبدماشي نه کار اخلي. ولي چي دمصؤنيت په څنګ کي معافيت هم لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۵)

د شهر نا پرسان یوه قضیه:

د هیواد په یوه تلویزیوني پرده کي یوه پروګرام د شهر ناپرسان تر نامه لاندي خبریږي او ځیني صحني ښیي چي د خلکو باور وربانديي نه راځي ، خو کله يي چي د محمد عارف د جان محمد زوي قضیه و اوریدله نو په دي پوه شوم چي ربښتیا هم شهر نا پرسان دي.

محمد صادق د محمد عارف ورور دي ، پولیسو ته خپله عرض پانه وړاندي کوي او په کي لیکي : چي زما ورور چي پلنګي پطلون او ابرکوت اغوندي د پولیسو له خوا نیول شویدي او په توقیف خونه کي بندي دي .

ددي له پاره چي د خپلي کورني اعاشه ا و اباته پرغاړه لري نو د ضمانت په ورکولو دهغه دخلاصون غوښتنه کوي ، کله چي اړوند ارګان دهغه د توقیف کیدو لامل رپوټ غواړي. په رپوټ کي داسي راغلي دي : نعمت الله چي د پیر محمد زوي دي د امنیه قومنداني د استخباراتو څانګي ته شکایت کوي چي د یو ځل مصرف توکو د واردولو شرکت لري او د کمپني په سیمه کي موقعیت لري ، کله مي چي غوښتل یو څه توکي د کابل منډوي سیمي ته یوسم د پل شیر دروازه په سیمه کي یوتن چي پلنګي دریشي په ځان کي لري او ځان د ملي امنیت کار کوونکي معرفي کوي له هر موټر څخه زر افغاني اخلي ، چي نوموړي موضوع د ۱۱۹ تیلفون له لاري د پولیسو استخاباراتوته رسیږي او د امنیتي قوماندانی پلاوي او نوموړي سړي ، چي ځان محمد شفیق معرفي کوي باالفعل نیسي، په دغه سیمه کي عبدالمالک ترافیک هم وایي : چي نوموړي ځان محمد شفیق معرفي کوي وایي چي دملي امنیت کارکونکي دي اوله باروړونکو موټرو څخه پیسي اخلي. او دغه راز محمداشرف چي دګذرګاه دسیمی د ګذروکیل دي اظهارات ورکوي.

کله چي دنوموړي دنیوني له پاره تصمیم نیول کیږي، نوموړي دکابل ښار سیند ته ځان اچوي او تیښته کوي خو دپولیسو دهوایي ټکان له امله دریږي اوتوقیف خوني ته وړل کیږي، چي بیا وروسته په پلټنو کي خپل اصلي نوم محمد عارف معرفي کوي اووایي چي ددریوري دنده لري.

نوتاسي قضاوت وکړي، چي دکابل ښار په زړه کي یوتن په غیر قانوني توګه له موټرو څخه پیسي اخلي او څوک وربانديي خبر نه دي، نو دکابل له ښار څخه بهر به د خلګو او باروړونکو موټرو څه حال وي؟ دجرایم سنګین اوملي امنیت ریاست څه دنده لري ؟

بیچاره ولس دظلم سره عادت نیولي، دهر ظلم زغم کوي.

دي ځاي کي دخلګو دنده هم مهم رول لوبولي شي، مګر چي همکاري نه کوي. وایي چي (شتره دیدي ویانه ؟؟) فرمول څخه کار اخلي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۳۶)

کابل بانک

دایو څرګند حقیقت دي، چي د عدالت په پلي کولو سره په ټولنیز ژوندکي امنیت او ثبات رامنځته کیږي ترڅو چي افغانان له خپل مشروع حق او آزادیو سره چي د اسلام مبارک دین کي ورته ورکړل شویدي تر لاسه کړي او د وسله والو زورواکانو مخه ونه نیول شي هیڅکله به هم موږ پرمختګ و نه شو کړاي.

موږ د زورواکي د یوي بلي بیلګي یادونه کوو، چي سلیم عقل ورته هک پک پاتي کیږي او هغه داچي د کابل بانک د قضیي اداره په خپل یوه لیک کي د قانون د تنفیذ یوه ارګان ته لیکي ، چي د کابل بانک دقضیي اختصاصي محکمی پریکړه کړیده چي د کابل بانک جایدادونه دي له قانون سره سم وپلورل شي، مګر فیروزي او شیرخان حمایه ګر لري.

کله چي د نوموړي جایدادونو چي د کابل بانک په تضمین کي دي ، هغه د شرکت مهرزاد انصاري او د جاویدان شرکت چي په بلخ کي موقعیت لري او دغه راز د زراعتي او مالداري شرکت ، چي په جوزجان کي موقعیت لري څوځله د خرڅلاو له پاره اعلان ته سپارل شوي ، خود زور واکو د اثر او رسوخ له امله څوک نه شي حاضر یدلاي چي هغه رانیسي او د نوموړو شرکتونو حسابونه تصفیه شي او له بله اړخه هغه څوک چي په نوموړو جایدادونو کي او سیږي هغوه دیته نه حاضریږي چي دغه جایدادونه تخلیه کړي. او په دغه برخه کي یي د قانون د تنفیذ ارګانونو څخه د مرستي غوښتنه کړیده. همدا ډول دولتي چوکی هم انحصار دي.

نو تاسي قضاوت وکړي چي زموږ په ملک کي تر څو چي دمحلي وسله وال زورواکانو زور او به نه شي. نه به عدالت پلي شي او نه به هم امنیت تامین شي. هیله ده چي دولت ټرټولو کارونو د مخه دغي ستونزي ته پام واړوي.

دا باید هم وویل شي چي کابل بانک دخلیل فیروزي او شیرخان فرنود دغلا اوناوړو ګټو نژدي یو میلیارد دخلکو سپارل شوي پیسي ضایع کړیدي چي اوس جایداد او ملک په اجباري ډول فروش ته اچول شویدي . دحکومت بي وسی نه بالاخره بي تفاوتي رامنځ ته کړیده.

څوک دوي دواړه دنژدي پیژني. شیرخان دخلکو په پیسو قمار واهه او خلیل فیروزي ، عیاشي او ډیر ودونه کوله . ددوی په هکله محکمه په ډیر بي پروایي،کرار، کرار وخت ضایع کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۷)

په لوګر کې اختلاس

د یوه باوري خبر ځاي په حواله د هغو لسو لکو دالرو اختلاس موضوع ،چې د ازرې ولسوالي چې د لوګر ولایت پورې اړونده ده راپورته شوه.

وروسته له څیړني څخه څرګنده شوه، چې په نوموړي سرک جغل نه بلکې خاورې اچول کیږي او 567 کار ګرانو لست چې CADG موسسې ته ورکړشوي وو او یوازې له 250 تنو څخه تر دري سووتنو پکې کار کاوه او هر یوه ته یې دورځې اووه دالره ورکول ،چې د یو سلو شلو ورځو 270 تنو کار ګر، چې کاریې نه کاوه ټول 231000 دالر کیږي د ځلورو تنو ترمنځ، چې عبارت دي له عبدالولي رئیس شوراي ولایتي لوګر ، انجنیر عبدالله د عبدالولي ورور، سید اقا د عبدالولي اوښې او حاجي کوچې د لوګر ولایت د ملي امنیت استازي ترمنځ حیف و میل شوي او د نوموړي د حاضر یدو له پاره، چې هر څومره هڅې شوي تر اوسه د موضوع د څیړني له پاره نه دي حاضر شوي او دغه راز (DAG) موسسې رئیس آقا محمد حسین (حسیني) له خوا هغه 674000 امریکایي ډالره، چې بیرته مسترد شوي ښایي نوموړي رئیس له خوا حیف و میل شوي وي.

نوموړي قضیه چې کشفي ارګانونه یې تر اوسه په حاضر ولو نه دي بریالي شوي لاینحله پاتې ده.

دیته وایي غله چې په لاس کې یې څراغ دي، ددې قضیې دحمایې شاته هم زور واکې او چارواکې ولاړ ؤ، چې دهغې جملې څخه محترم مارشال فهیم ؤ. دې غلو دمارشال صاحب دمهرباني نه ناوړه ګټه پورته کول.

اې سیل بین بیچاره !! چا ته عذر وکړي او چا ته باید وژاړي ، دلته نه یو کس شته، نه څارنوالي او نه دفساد دمبارزې اداره او نه امنیت ملي ، اختلاس کونکې یا غله، پیسې په جیب کې لري، یو څه خو به دوي شریکه وي، او یو څه واسطه او وسیله هم ورسره مل ده .

هر واسطه کونکې دحق او ناحق تپوس نه کاوه، بس ورسره روان شي، دانه وایي چې ولې دې داسې وکړه ؟؟ مارشال صاحب همدا ډول ؤ باید چې خلک خوشحاله وساتي.

احمدزي هم قصاب ته پنچه نه ورکوي، غواړي د همت په سره زور ازمایي وکړي.

دلته هم د سیاسي ارادې څنګ ته توان هم پکار دي.

وایي د ۱۳۹۳ کال د سیګار په راپور کې چې په ورځپاڼو کې خپور شوی هم دي، ۶ میلیارده افغانی موسسی او کسان د برق د مصرف له خاطره پوروړی دي، چې د پور د اخیستلو او جدی اجراتو د پاره اشرف غني احمدزی د ښاغلي صمدي نه لستونه وغوښتل، چې متاسفانه په سرکې د دوستم نوم لیکل شوی ؤ، چې یو ډیر درست قلم ؤ. احمدزي صاحب ژر ځان تیر کړي او ویې ویل، چې اوس دي وي. دی ته سیاسي اراده وایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۸)

د زور واکي يوه بيلګه چي ځوک يي د پوښتني توان نه لري

د 1392 کال دوري مياشتي په نهمه نيټه نجيب الله رحيمي د نصر الله زوي چي د کاپيسا د ولايتي شورا غړي دی او کوريي د کاپيسا ولايت د تګاب ولسوالي په انار جوي کلي کي دي ، د امنيتي مسوولينو او د آيساف د ځواکونو د ګډو عملياتو په ترځ کي کور په داسي حال کي پلټل کيږي، چي ګواکي د طالبانو سره تړاو لري.

چي د پلټلو په پايله کي د نوموړي له کور څخه اوه ميله روسی کلاشينکوفونه بدون له جواز څخه ،يوه دانه تفنګچه ، څلور داني پرتلي سره له جبه خاني ، دوه داني کمپيوترونه ،يو دانه دوربين ،يوه پايه مخابره، مترولا چارجر، دوه داني آيپته، پنځه داني لاسي بمونه او پنځوس زره امريکايي دالره لاسته راغلل ، چي ددغو وسايلو له جملي څخه پنځوس زره دالره يي د آيساف ځواکونو واخيستل. دلته هم ملاحظات زور شول، نوموړي چا بندي نکړ او ازاد ګرځي .

خلک ورته ګوری او دحکومت دا ډول اجراتونه ، په راتلونکی کی به پر نجيب څوک مټ پر تاوکړي، او نور به هم بی پرواشي.

سيل بين په ښه سترګو ورته ګوری، دی هم لکه نور يوازی دا وايي چي خدايه رحم وکړي.

دمافيا لوړ پوړي غړي، لکه تيمور، حبيب استالفي او رئيس خدايداد سره هم دولتي لوړپوړي سرخوځوي، آن يو دبل باندي يي استعمالوي. دلته يوازي سپيڅلي وجدان او ملي احساس پکار دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۳۹)

د نکاح په جرم په شهادت رسیدل

زموږ په هیواد کي ځیني داسي رواجونه دي، چي هغه نه له اسلامي ارشاداتو سره اړخ لګوي او نه هم داوسني زماني له غوښتنو اونه هم له بشري حقونو سره برابردي.

صفي الله مشهور په دادک ؤ اونجلي نعیمه نومیده، کله یي چي وغوښتل دنکاح په موخه له خپلو کورونو څخه چي د بغلان ولایت د احمد زیو دکلي د نوي ویالي له سیمي څخه د یوه کرولا ډوله موټر په واسطه دغوری دسمنتو د بلاکونو پرخواتیښته وکړي ، چي په خواشنیی سره موټریي د ناصر یو په سیمه کي د کنترول څخه وزي او چپه کیږي.

د۱۳۹۲ کال دلندي لسم داتحاد ورځپاني ولیکل:

هغه خلک چي د نوموړي په تعقیب کي ووهغوي نیسي او کلي ته یي راولي په پایله کي علما او سپین ږیري د جرګي په ترڅ کي پریکړه کوي، چي باید دواړه ووژل شي، چي له بده مرغه په 1392/9/3 نیټه د سهار په لسو بجو په ډیر بي رحمانه دواده دجرم په ګناه اعدامیږي.

په داسي حال کي چي د جزا او قانون 425 مادي له حکم سره سم ددغه ځوان هلک او نجلي وژل جرم بلل کیږي، نو هغه څوک چي په دغه وژنه کي لاس لري دقانون سره سم د سزاوړبلل کیږي، خو په هیوادکي عدالت دنشتوالي او زورواکیوته په کتوسره به هیڅکله هم مجرمین یي په سزاونه رسیږي.

دا دظلم یوه نمونه ده ، چي دا دوه تنکي درواج دنه پوره کولو له کبله خپل سرنوشت پخپل لاس کي ونیوله، غوښتل چي په خپله خوښه ایجاب او قبول په چوکات کي نکاح وکړي، مګر په شهادت ورسیدل، روح دي شاد وي او جنت دي ځای شي.

دردونکي او دشرم ډکه پیښه ده ، دا لومړي پیښه نده . ولس داسلام تر نامه لاندي ډیر نامسلماني یوړي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۰)

اریانا افغان هوایي شرکت

داساسي قانون ۷۸ یمه ماده حکم کوي ،کله چي د کابیني برحال وزیر د بشر په خلاف جرمونو ، ملي خیانت او نورو جرمونو متهم کیږي، نو د ځانګړي محکمي له خوا جرمي پیښي تر عدلي تعقیب لاندي نیول کیږي، نو له همدي امله عنایت الله قاسمي چي بر حال وزیر دي د نوموړی ددرغلي قضیه په خپل حال باقي پاتي ده . وکتل شي چي په راتلونکي په دغه برخه کي څه کیږي دابه وخت اوزمان ځواب ورکړي.

د منابعو په حواله کله چي عنایت الله قاسمي د ترانسپورت وزیر او نادر اتش د اریانا افغان هوایي شرکت رئیس و پریکړه کوي، چي دوه با له چارتر طیاري لمبر ۷۳۷ بوینګ طیاري رانیسي. موضوع د وزیرانو عالي شورا ته وړاندي کیږي او د وزیرانږ عالي شورا هم په خپله ۲۶ ګڼه مصوبه ، چي ۱۳۸۴ کال د تلي د میاشتي په څوارلسمه د تایید وړ ګرځي.

په پایله کي نادر اتش او عنایت الله قاسمي له بو ینګ شرکت سره دتړون له مخي ۷۳۷ بوینګ طیاري له پاره ۲۷۹۰۰۰۰ دالره چي د میاشتي ددو بالو طیارو سره جمله ۲۷۹۰۰۰۰ دالره کیږي نوموړی شرکت ته ورکوي.

څرنګه چي د اریانا الوتنه بهر ته په تور لست کي راځي. نوموړی پرته له دي چي دغه موضوع په پام کي ونیيسي د تخنیکي دوه باله چارتر طیاري تسلیم او له امریکا څخه لندن ته لیږدول کیږي او دتخنیکي حمایي له پاره استرس شرکت ته ۱۳۲۸۱۸۲ دالره ورکوي ، خو بیا هم له تور لست څخه نه ایستل کیږي ، نو بیا نادر اتش ایکل اویشن فرانسوي کمپنی ته ۱۵۴۳۰۳۵ یورو او ۱۸۳۲۱۰۶ دالره ورکوي ، خو له نوموړو طیارو څخه ګټه نه اخیستل کیږي.

پرته له دي چي د نوموړو طیارو تخنیکي او توناژ او همدارنګه تخنیکي راجستریشن تایدي په پام کي ونیول شي، پورتني پیسي شرکتونو ته ورکړیدي اوالوتکي راونه رسیدي.

نو له دي امله ټولي ۸۶۵۰۷۸۰ دالرو او ۱۵۴۳۰۳۵ یورو یي ددولت بودجي ته زیان رسولي او د موضوع په اړوند ګرم بلل کیږي او په دغه برخه کي مسولیت یقني دي.

هیڅ ډول احساس او مسؤلیت نشته ، پیسي دود شوي، نه نادر اتش ته چاڅه وویل او نه عنایت الله کش شوو. پیسي هم ولاړي او الوتکي هم را ونه رسیدي.

پردي سربیره عنایت الله قاسمي دځلورو المانیانو سره د اریانا شرکت دپښو درولو په خاطر قرارداد درلود، چي پر هیڅ انصاف او منطق برابر ندي. هیواد په همدي ډول چور او خراب شو.

ددي المانیانو سره دورځی دوه زره ډالره معاش قرارداد شوی ؤ، چي په اریانا شرکت کي بازسازي وکړي.

ایا څوک دي دامریکا د (اوباما) معاش پوښتنه وکړي، چي د ورځي څومره معاش لري؟

ای افغان ولسه ! خدای (ج) دي چاره او رحم دربانديِ وکړي. دلته هرڅه د (ازکیسه خلیفه) ورکول کیږي.

استاد برهان الدین هم یوه الوتکه پر ایران خرڅه کړه. کله چي په یوه مجلس کي تري پوښتنه وشوه، جواب یي داؤ ، چي (یادم نه مانده).

کمونستي لومړی وزیر کشتمند هم د (کندهار) الوتکه پر ایران خرڅه کړه. دهیواد په بربادي کي د یوي ډلي او بلي ډلي تر منځ چندان توپیر نه لیدل کیږي. بیچاره سیل بین په سرو سترګو ورته غټ، غټ ګوري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داریانا افغان هوایي شرکت بیارغاوني

رپوټ داسي پيلږي چي دجمهوري رياست دمقام له خوا د ۲۷ ـــ ۵/۳/۱۳۸۳ گڼه فرمان له مخي یو پلاوی، هر یو بسم الله بسمل، دترانسپورت پخواني وزیر عنایت الله قاسمي، دجمهوري رياست دمقام مشاور نورالله دلاوري، دافغانستان بانک رئیس او نادر اتش دوخت داریانا رئیس په ترکیب گماري ترڅو دنوموړي شرکت په بیارغاونه کي کړني تر سره کړي.

خو پلای فرمان دامانت او دولت دګټو پر خلاف دلفتانزا شرکت سره یو تړون لاسلیک کوي چي ددقت وړ او ډیر بي زړه سوی شویدي.

1. دهر یوه بهرني مشاور له له پاره دورځي ۱۶۵۰ ډالره له نورو امتیازاتو سره ۶ تنه استخدام شول.
2. هغه تجارتي پلان چي جوړشوي ؤ عملي نه شو.
3. د سبر سیستم وصل کیدل چي غیر ضروري او زیات لګښت سره
4. د ۳۰ تنو کارمندانو جذب درقابت له لاري، چي کورسونه ورته اماده نه شول.
5. دټکټونو دفروش نماینده ګي په زیات لګښت سره.
6. داریانا شرکت له تور لست څخه ونه ووت.
7. ۳۱۱۲۳۰۷ ډالره دهیڅ د پاره دولت ته زیان را واوښت، چا بازخواست هم ونکړ.

بي پروایي، چي انصافي هم تر سرحد تیره شویده، یو څوک دي ووایي چي څوک خپل کور پخپله خرابوي. ایا په نړۍ کي داسي مامور یا مستخدم شته چي د ورځي ۱۶۵۰ دالره معاش ولري؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۱)

د حاجیانو انتقال

د افغانستان د اسلامي جمهوریت همیشه بي دریغه هڅه او هاند کوي ، تر څو د بیت الله شریف د حاجیانو له پاره مساعد شرایط برابر کړي او دغه موضوع ته یي د خپلو کړنو په سر کي ځاي ورکړیدي.

خو د خواشینی ځاي دي، چي ددولتي مقاماتو دغه هیله همیشه د ترانسپورت او دحج او اوقافو وزارتونو د مسؤلینو له خوا له ستونزو سره مخامخ کیږي.

د باخبري سرچینو په حواله په ۱۳۸۷ کال کي د ترانسپورت وزارت، چي وزیر یي حمید الله قادري و او د وزیرانو شورا له خوا د هر حاجي له پاره د لیرلو ټول لګښتونه محاسبه او پریکړه یي وکړه، چي په ټولنیزه توګه دي هر حاجي ۵/۱۳۶۸ دالره ثبت او هغه ۶/۱۳۱ دالره ، چي مخکي د ترانسپورت وزارت له هر حاجي څخه زیاتي اخیستي وي بیرته ورکړي.

د حاجیانو د لیږدولو له پاره د وزیرانو شورا له دیرشمي مصوبي سره سم، ددیرش زرو حاجیانو لیږدول د ګلوبل خدماتي او تجارتي شرکت سره تړون وکړ. او پریکړه یي وکړه، چي دغه پیسي به په درو مرحلو کي ورکوي.

خو د ترانسپرت وزیر پرته له دي ، چي د وزیرانو د عالي شورا مصوبه په پام کي ونیسي، سربیره پردي چي د حاجیانو پیسي یي ورنکړي نوموړی تړون تعدیل کړ.

حمیدالله قادري سربیره پر هغه وړاندیز چي اړوندو مامورینو د حاجیانو د انتقال د پروسي له پاره د ترانسپورت وزیر ته کړي وو، نه مانه او وروته ویلي یي و، چي زه په خپله دغه چاري پرو‌ړاندي وړم.

خو څرنګه چي نوموړی شرکت دپرواز اجازه له سعودي عربستان څخه پر وخت وانه خیستل شوه نو د حاجیانو د لیږد په بهیر کي ستونزي رامنځته شوي .

حمیدالله قادري په خپل دغه کار سره د افغانستان ملي او بین المللي حیثیت ته په معنوي زیان اړولو سره ۹۴۵۰۰۰ دالره مالي زیان دولت ته واړاوه او دغه کار ددي سبب شو، چي حاجیان په مظاهرو لاس پوري کړي.

وزیرصاحب قادري دمالیزیا هیواد دګلوبل او ناس کمپنی سره، د حاجیانو دانتقال قرارداد بیله دتضمین لس ملیونه دري سوه شپږپنځوس دالره پیشکي حواله کړي، چي دا شرکت اصلاً دترانسپورت سابقه او تجربه نه درلوده او داشرکتو پرزه فروشي کوله ، ددي هیواد څه کم یوولس ملیونه دالره په اوبو کي لاهو شوي.

حمیدالله قادري بي خاره خپل ژوند ته دوام ورکوي. او په ۱۳۹۳ کال ریاست جمهوري ته هم په سرو سترګو کاندید هم ؤ، خدای فضل وکړ چي دټاکنو دکمیسیون لخوا وایستل شو.

ریښتیا خبره ده چي دلته دخاین او خادم توپیر لږ کیږي. دي دسختي سزا وړ دي اما،اما ....

حمیدالله قادري یوازي نه دي . دحج او اوقافو وزارت او ترانسپورت وزارت ښه شګوم نلري.

پخوانی وزیرداکتر عبدالرحمن هم په قتل ورسید ، میرویس داسمعیل زوي هم ووژل شو، صدیق چکري په اختلاس لاس پوري کړ وتښتید، نعمت الله شهراني هم په یوه ورځ پنځه سوه زره دالره حواله ورکړه، تر اتهام لاندي شو.

چاورته څه ونه ویل، عنایت الله قاسمي دترانسپورت وزیر د بوینګ الوتکو په رانیولو کي ملت او دولت ته په ملیونونو تاوان ورساوه چي تفصیل به یي په بل ځاي کي راشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۲)

کاستر او که پلانکوچ ؟

دشیر خان بندر ریاست خپل وړاندیز دسوداګري وزارت ته وړاندي کوي، چي یوه کاستر موتر ته ضرورت لري اودسوداګري وزات دمقام له خوا منظوریږي، په همدي حال بیا وړاندیز کوي چي د کاستر پر ځاي پلانکوچ وپیرودل شي، بالاخره یوه عراده کاستر موټر په ۱۵۹۵۰۰۰ افغانۍ پیري، چي موټر باید نوي وي ، مګر برعکس موټر دزوړوالی له امله دشیرخان بندر مامورین شکایت کوي، چي دپیریدني په کار کي درغلي شویده، موضوع پلټني ته ځي، په پلټنه کي څرګندیږي چي ۵/۵/۱۳۹۰ کال دپیریدني دپلاوي له خوا پیردل شوی او تر ۱۶/۷/۱۳۹۰ د ګټي اخیستني وړنه ؤ او وروسته له دغه نیټي څخه په ډول ډول تخنیکي عوارضو سره ۲۵ ځله مخ کیږي چي په یو زیات شمیر پیسو ترمیم کیږي.
خو کله چي پوهیږي چي داختلاس دغه قضیه افشا کیږي ، نو موټر بیرته مالک ته سپارل کیږي خوبیا هم څلور تنه په نوموړي قضیه کي مسؤول بلل کیږي، داچي له مسؤلینو سره څه وشول موږ ورڅخه رپوټ نه لرو. کوم عراده موټر چي د ۱۰۴۴ نمبر تاریخ ۸۸/۷/۱ پواسطه دوزارت لخوا منظور ورکړه شویدي ، که څه هم یوه عراده موټرؤ ، مګر بیا هم په څرګند ډول پکي خیانت وشو، چي یو مثال ؤ.
کوم هدف او احتیاج چي ؤ هغه رفع نه شو، خیانت او ناوړي ګټي په نظام کي تر دي اندازي دود شویدي.پورتنیموټر آن پر لاري بندر ته لا نه وه رسیدلي چي خراب شو.عزیز الله دهیات غړی، چي کوم اعتراض لري، مګر دبندر رئیس هغه نه مني او اختلافات رامنځ ته کیږي. دا دود دي، چي دخریداري هیات لږ او ډیر خپله برخه پکي لاس ته باید راوړي. داچي وروسته څه کیږي، هغه نو پر خدای توکل دی. که کوم څوک داسي خریداري او یا قرارداد پیداکړي، چي درغلي او یا بډي پکي ندي اخیستل شوی، جایزه باید ورکړه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۳)

د پوهني وزيراو د وکيلانو امر

هشت صبح ورځپاني په خپله ۱۳۹۲ کال د لندي د مياشتي په شلمه نيټه د پوهني د وزير له خولي وليکل، چي ددولتي چارواکو د مداخلي له امله څه نشي کولاي .

د پوهني وزير فاروق وردګ ،چي د مشرانوجرګي په عمومي غونډه کي وويل: چي دده د شکايت سره يو والي له دندي ګوښه نه شو او د زورواکی له امله په خپل ځاي پاتي شو، که څه هم هغه د والي نوم و انخيست خو ويي ويل: چي د ځينو واليانواو چارواکو په مقابل کي عاجز دي.

د پوهني وزير د معارف د رئيسانو د تبديلي په برخه کي وويل: تر څو چي دي په وزارت کي دی، نو هغه رئيسان چي له مخالفينو سره لاس لري مقرريدلاي نه شي .

وردګ د ځيني هغو معلمانو چي په مدرسو او ښوونځيو کي دندي سرته رسوي او ادعا کوي چي په پاکستان او ايران کي يي زده کړي کړيدي، خو اسناد نه لري د مشرانو جرګي دغړو د واسطي له امله مقرريږي او نشي کولاي د هغو ديني عالمانو د کاميابي او مقرري رد کړي چي د ملي شورا د غړو له خوا معرفي شويدي .

هغه دا هم وويل: چي ځيني سناتوران د پوهني د رئيسانو د تبديلي په اړوند مداخله کوي، چي تصميم يي له ستونزو سره مخامخ کوي.

د پوهني وزير له سناتورانو وغوښتل، چي له ده سره د ستونزو په حل کي مرسته وکړي.

وکيلان او سناتوران نه يوازي د پوهني وزارت کي مداخله کوي ، بلکي دمؤکل تر عنوان لاندي په هروزارت او اداره کي په ډيره بي باکي او جسارت مداخله کوي.

په هيواد کي د ګډوډۍ او فساد لوي عامل همدا دوي دي او کميشن کاري ورته مباح کار بلل کيږي .

د ۱۵ دوري وکيلانو چي قرضه او وسله اخيستي وه، او بيا بلي دوري کي ناکام شول ، نه يي وسله تحويل کړه او نه يي خپل پور ادا کړ. که ريښتيا خبري ورته وکړي ځان توهين شوي بولي او ادعا کوي چي ملت توهين شؤ.

په ډاګه بايد وويل شي، چيرته چي فساد دي، وکيل په کي لاس لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۴)

قاچاقبران او قاضیان

دکشفي ارګانونو د هلو ځلو او خبرتیا له امله، هر یو حاجي لعل جان د نظر محمد زوی ، چې د هلمند ولایت اوسیدونکي، د مخدرو توکو لوي قاچاقچیان بلل کیږي د عملیاتو په بهیر کي نیول کیږي، د هغو دخالت په قاچاق کي په اثبات رسوي.

د پلټني په پایله کي ثابتیږي چي ۱۴۳ کیلو ګرامو هیروئینو او د ۷۰۰ کیلو ګرامو تریاکو،تور پوري شوي.

دغه راز ۲۴۸ کیلو ګرامو هیروئینو او له ۶۰۰ کیلو ګرامو څخه زیات تریاک، چي ۱۳۹۱/۹/۱۴ کال کي ونیول، چي تور یي په جان محمد پوري شوي چي په حاجي لعل جان حاجي امان الله او احسان الله پوري تړاو در لود، نو د اثباتیه اسنادو په درلودلو سره د مخدرو توکو سره د مبارزي د استیناف محکمي او ابتدائیه محکمي له خوا په ۲۰-۲۰ کاله تنفیذي بند محکوم شول ، مګر د ستري محکمي د عامه امنیت ددیوان په ۴۵۵ -۲۲-۳-۴ قضایي غونډه کي هر یو لعل جان ، امان الله او احسان الله پنځلس ، پنځلس کاله بند تخیف راځي، مګر پلان ورته جوړیږي.

ستره محکمه نرمش او تفاهم نیسي ، زور او زر دلته هم کار کوي. په بي نتیجي تجدید نظر اقدام کیږي. بالاخره په مشروطه خوشي کولو ئي هم لاس پوري کیږي. او لعل جان دکابل نه کندهار ته تبدیل شو.

دلته پوښتنه رامنځته کیږی چي نور به پدي هیواد کي پرچا اعتماد وشي ؟ د ښاغلي عبدالسلام عظیمي د ستري محکمي رئیس لاس پر پروت ؤ. پدي هکله ډیري ناروا خبري اوریدل کیږي، ممکن واقعیت ولري،البته په خصوصي محفلو کي اکثراً خبري ریښتیا او بي غرضه وي .

۲۰ کلن محبوس په یوه بدنامه قضیه کي، قاضي القضات دهغه امر ورکړ چي خوشي شي، پیسو دلته هم خپل نقش بازي کړي ؤ. دکابل د ۴ مي حوزي قاضي یي امر ونه مانه ، برطرفه شو ، مګر دکندهار دابتدائیه قاضي تر تاثیر لاندي راغی. شل کلن بند د بند نه خوشي او فرار وکړ. لعل جان دنړی دهغو۵ تنو نامتوقاچاق بر ؤ، لکه یو روسي او بل د جنوبي امریکا نه ؤ.

پداسي پیښو کي نه عدالت مد نظر ؤ او نه اخلاق ، همدا ستره محکمه وه چي نامتو وژونکي اسدالله سروري د نور محمد تره کي د وخت د اکسا رئیس ، چي زموږ د هیواد په زور څه ، آن په لکو بي ګناه کسان ځیني د الوتکو راواچول او ځیني یي ژوندي ښخ کړل. د ابتدائیه محکمي حکم چي په اعدام محکوم شوی ؤ ، نقص کړ. د ستره محکمي دا د نقص فیصله د جنرال عبدالخالق قاضي لخوا ، چي ټینګه کمونستي سابقه لري ، پدي واسطه پدي ډول ادا کړ،صادره شوه، البته چي د قاضی القضات تفاهم شرط دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۴۵)

د قضا استقلالیت

روح الله خروټي چې د سپین ګل زوي او د ۱۹ کیلو ګرامو هیروئینو په تور په ۱۹/۲/۱۳۸۵ نیول کیږي او د مخدرو توکو سره د مبارزې د محکمې له خوا د (۱۵۷) - ۸/۹/۱۳۸۵ فیصلې له مخې برې الزمه پیژندل شوي، مګر قضیه د استیناف د محکمې له خوا څیړل کیږي د ۲۳ ــ ۱۴/۲/۱۳۸۸ فیصلې له مخې نومورې غیا بآ په ۱۶ کلونو بند او ۱۵۰۰۰۰ افغانیو نغدي جریمې محکوم کیږي ، او په پای کې د جمهوري ریاست د مقام د بیلا بیلو فرمانونو په ترڅ کې ټول دولس کاله او څلور میاشتې د بند تخفیف اخلي او عملاً درې کاله او اته میاشتې یې په بند کې تیرې کړیدي .

روح الله خروټي چې په ۱۶ کاله بند محکوم ۇ ، په ازادانه ډول ګرځي. د ۱۶ مې دورې ولسي جرګې ته کاندید او کمپاین یې هم کاوه ، مګر چاونه نیوي، ابتدائیه محکمې چې دبرائت حکم ورکړي او استیناف او تمیز ۱۶ کاله، مګر ستري محکمې د تفتیش دقانون او منطق پر بنا دابتدائیه محکمې نه ددې پریکړي په هکله پوښتنه ونکړه ، ولې چې دقضا ازادي به خدشه داره شي.

دقانون نه فرار یوازې دروح الله خروټي هلې ځلې نه وې ،بلکه لوړپوړو چارواکو حمایه یې په څنګ کې وه، دی دخپلو پیسو په زور به یو ولایت نه بل مساعد او مناسب ولایت ته تش په نامه زندان ته په اسانی تبدیلي دي . سپارښت او واسطې په څنګ پیسو هم پوره رول درلود، مارشال صاحب فهیم هم ورسره خواخوږي درلوده .

دلته اعتراض دا ندې چې خروټي صاحب د ۱۶ کالو بند پر ځای یوازې درې کاله بند تیر کړ، بلکه قاضیانو ته هم سوال راجع نشو، دحکم تفاوت ډیر لوړ دي، یا باید دابتدائیه قاضي ګرم او محکوم شي چې عدالت یې ندې تامین کړي . داستیناف قاضي یو ددې دو محاکمو نه بلید وپوښتل شي.

دلته طالع ورسره ملګري ونکړه، که چیري بریالی وکیل شوی وای لکه نور، بیا به دحکومت زور نه په رسیدای. په ګیر راغلې، مګر بیا هم ټول حکم په پوره ډول پر تطبیق نشو، دلته به هم ثروت کار کړیوي او یا د متنفذ قدرت.

عدالت چې پر اخلاقو ولاړ دی، زموږ هیواد کې بیله هغه کمرنګه دي. بازخواست نشته ، زور حق دي او حق زور ندي.

د ۱۳۹۳ کال په ورستیو کې بهرنې مطبوعاتو د استاد عطا نور د قاچاق ، بدماشي، تروررونو او غصب په هکله ډیر څه لیکلې ؤ. اوس باید ومنل شي ، چې د اشرف رمضان قتل او خپل د امنیتي قوماندان خاکریزوال ته توطیه دده لخوا ثابته ده، چی هغه یې د قاچاق پطور بندي کړ. د ۱۳۹۳ کال د ریاست جمهوري په ټاکنو کې د ډاکټر عبدالله په پلوي ، جمعه خان همدرد ته لار ونیول، اقدام په وژنو سو، همدرد بچ او څلور تنه محافظین یې ور ووژل ، څوک دي چې بازخواست وکړي؟ دا یوازې استاد عطا ندي، بلکې زموږ هیواد د بدماشانو ډک دي. بل مثال ، دین محمد جرئت هم داکتر عبدالرحمن د ټولو په مخ کې په سپینه ورځ ووژي. د باباجان او وکیل رحماني په بګرام کې د ټاکنو پر محال هم خپل حریف د عصمت وررور مړ کړ، چې هیڅ رسنی خپور نکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۴۶)

د ناموس ساتونکی او که دناموس غل ؟

د يوي باوري سرچيني په رپوټ کي ويل شوي، چي طارق حکيمي دعبدالوکيل حکيمي زوي د پوليسو افسر له خپلي ميرمني سره د۱۳۸۸ کال د مرغومي د مياشتي په شپاړسمه نيټه د يوه پوليس افسر چي نوم يي مير احمد شاه دي، د ميلمه په ډول ورځي اوتر سبا خپله ميرمن مرضيه هلته پريږدي، سبا شپه بيا هم له دوو تنو ساتونکو سره نوموړی کور ته ورځي او له ډوډئ خوړلو وروسته خپله ميرمن د کور دهليز ته رابولي او ورته وايي، چي سبا ته له خپل ورور سره جلال اباد ته ولاړه شه او زه امريکا ته ځم ، د طارق ميرمن ورته وايي چي ته دروغ وايي بل کوم پلان لري ، په دي توګه ددواړو تر منځ ستونزه پيداکيږي، چي له همدي امله مير احمد شاه او ميرمن يي فوزيه نومي او سمينه دهليز ته راځي، ښځه او ميړه له جګړي څخه خلاصوي ، په همدي وخت کي طارق احمد شاه ته وايي، چي راضيه لور دي راکړه، وروسته له جنجال څخه د طارق دوه ساتونکي او په خپله ميراحمد شاه په زور يوي کوټي ته ننباسي او راضيي ته وايي چي له ما سره ولاړه شه که نه ټوله کورني دي وژنم .

هماغه وو چي راضيه نومي طارق په زوره بيايي او د شپي له نهو بجو څخه ۱۳۸۸ د مرغومي د مياشتي په اوه لسمه تر نهو بجو د ښاره ورکيږي ، چي وروسته طارق نومي نيسي او لور يي په لسمه امنيتي حوزه کي پيداکيږي.

مير احمد شاه هم د تحقيق په وخت دغه موضوع تائيدوي او راضيه هم په خپلو اظهاراتو کي چي په پورتني تاريخ دشپي اته بجي يي زه په زوره بوتلم او راته ويل يي، که ولاړه نه شي نو ټوله کورني دي وژنم ، او زه يي پنجشير ته بوتلم او د شپي دري بجي يي بيرته کابل ته راوستم په دغه موده کي سربيره پردي چي جنسي تيري يي راباندي وکړاو لسګونه نور زشت عملونه ، نوموړی وايي له دغي پيښي دري ورځي دمخه زما پلار د طارق په کور کي مبلمه وو او زما غوښتنه يي ورڅخه کړي وه او پلار مي ورته ويلي و چي درمي کړه. حکيمي ددي دپاره چي تجاوز اسانه شي راضيه ته چرس هم ورکوي او دمرګ په تهديد سره پري تجاوز کوي.

راضيه وايي: چي طارق زما فرج په خوله وځبيبني.

لنډه داچي موضوع محکمي ته ځي او د کابل ولايت ددويمي حوزي ابتدائيه محکمه په خپله ۳۷ ـــ ۲۹/۸/۱۳۸۹ فيصله کي طارق حکيمي په پنځلس کاله بند محکوموي، خو د بهرنيو او کورنيو جرمونو پرخلاف د مبارزي استيناف محکمه هغه رد په خپله ۱۰۴ـــ ۲/۵/۱۳۸۹ فيصله کي طارق حکيمي په شپږو کلو نو دبند سزا محکوموي، وروسته د جزا د استيناف محکمه په ۱۳۴۱ـــ ۱/۸/۱۳۹۰ فيصله کي نوموړی په يوه کال او نهه مياشتي او ديارلس ورځي محکوموي، او په دي ډول د زورواکي او اختطاف قضيه پاي ته رسيږي. او قضا پدي ډول ظالم ته نجات ورکوي.

دسيد احمد شاه کورني چي ظلم ورسره وشو، عزت او عفت يي پايمال شو، وطن ترک واهه ، چايي بازخواست ونکړ، دخپلي کورنۍ سره ژوندي ورک شول.

وګوري دا تفاوت، دلته به هم زور او يا زر پوره نقش لوبولي وي.

دلته طالباني شرعيت په کارؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۴۷)

د ۲۵۳۵۶۸۲۵ افغانیو اختلاس

" فساد ددي سبب کيږي چي يو غوره او ښه اداره او يا سازمان په يوه ناوړه سیاسي اداره بدله کړي".

د همدي مقولي پر بنیاد په ځينو ادارو کي فساد تر دي کچي رسيدلي دي، چي په خلاص لاس او پرته له دي چي د پوښتني په اړوند کومه ويره ورسره وي لاس پوري کوي. همدا ده چي اوښ د باره سره په بډه وهل کيږي.

د سرچيني په حواله د ماليي په وزارت کي د ۲۵۳۵۶۸۲۵ افغانیو د اختلاس قضيه د اسي رامنځته کيږي :

د ماليي وزارت د خزاينو د رياست او د محلي ارګانونو د خپلواکي اداري کارکوونکي، چي نومونه يي احمد سهيل، محمد طاهر ، محمد منير، احمد صميم ، محمد معصوم، ذبيح الله ،ضيأ الرحمن، اقامحمد، حميدالله راحل، محمد سليم لطيف، بشير احمد ، او محمد ابراهيم يو بل ته لاس ورکوي او په اختلاس لاس پوري کوي.

خو کله چي د کال په پاي کي د قطعيي فورمي د کنترول او تفتيش داداري له خوا څيړل کيږي، په حساب کي تفاوت تر سترګو کيږي.

کله چي فورم په ۲۷ او ۳۳۵ ــ ۲۸/۲/۱۳۸۹ ګڼه چي ۳۵۶۶۹۷۲ افغاني په ۵۹۰۰۰۲ کود، د افغانستان دثبات پروګرام د فرخار ولسوالی له پاره د محلي ارګانونو داداري په ادرس تخصيص صادريږي، وروسته دغه فورمه د خزاينو د رياست د انکشافي مسولينو له خوا سکن کيږي او نوم او تفصيل ته يي د نورو ولسواليو په نامه تغير ورکوي او شميره يي هم تغير ورکوي او په نتجه کي يي ۲۵۳۵۶۸۲۵ افغانی دبانک نه وزي او حيف و ميل کيږي.

وروسته له څيړنو څخه داداري فساد پر خلاف د مبارزي د ابتدائيه محکمي د ۱۲۸ــ ۳۰/۱۰/۱۳۹۲ فيصلي په اساس هر يو احمد سهيل ثابت د عبدالصبور زوي د خزاينو د رياست کارمند او محمد طاهر رشتيا د عبدالرسول زوي چي د ثبات د تحکيم داداري مالي مسؤل دي ددغه تزوير او اختلاس په اړوند په پنځو پنځو کلونو او د اختلاس شويو پيسو او د هغه معادل حکم کوي او محمد منير د محمد انور زوي ، صميم د محمد قاسم زوي د خزاينو د رياست کارکوونکي په شپږو شپږو کلونو او د اختلاس شويو پيسو او دهغي په اندازه د جريمي د ورکړي په سزا او محمد معصوم فرهاد د عبدالحکيم زوي دثبات داداري پخواني رئيس او کنترولر ذبيح الله د محمد شفيع زوي ، د ثبات د تحکيم د اداري د مالي بخش کارمند ضيأ الرحمن د حبيب الرحمن زوي د نوموړی قضيي د اختلاس په تور په دري دري کاله تنفيذي حبس سزا محکوم او باقي کسانو برائت تر لاسه کړ. دايوه استثنايي پيښه وه، چي مجازات پکي راغلل. او قريشي ددي قضيي اصلی عامل د فرار په حال کي ژوند کوي. فکر نه کوم چي قريشي به ونيول شي، څه وخت وروسته نه څوک علاقه لري او نه دلچسپي ، کرار کرار به هير شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۴۸)

د حاجيانو خرڅول

د يوي باوري سرچيني په ريوټ کي ،چي د حج واو قافو د پخواني وزير محمد صديق چکري، سلګونو زرو ډالرو داختلاس د قضيي په اړوند ليکل شويدي په کي راغلي دي : نوموړی ريوټ چي ډير اوږد دي نو موږ يي لنډيز را اخلو .

د هيواد امنيتي مسولين خبر تر لاسه کوي، چي دري سوه ۶۲ زره امريکايي ډالر او ۴۴ زره سعودي ريال چي په سعودي عربستان کي، د افغانستان د حاجيانو د اوسيدني د ځاي او د هر حاجي پر سر دوه سوه سعودي رياله تر لاسه شويدي ، د حج و او قافو د وزارت خزانه دار محمد نور او د نوموړی وزارت د جنوب غرب د حوزي د مدير فضل الله له خوا ليږدول کيږي .

کله چي نوموړی له طياري څخه کښته کيږي او تلاشي کيږي، له هغوي څخه دري سوه او دوه شپيته زره دالره او ځلور ځلويښت زره رياله تر لاسه کيږي.

لنډه داچي کله له نوموړی څخه تحقيقات کيږي، نو څرګنديږي چي د نوموړی وزارت په وړانديز او د جمهوري رياست د مقام په منظوري هر يو ډاکتر شفيق صميم معين ، بريالي شريفي اداري رئيس، کرامت الله صديق، حامد مرتضي، شاه اغا مرادي دبهرنيو چارو وزارت استازي ، عبدالصمد د ماليي وزارت استازي، فضل الله قاضي زاده د نوموړی وزارت د جنوب غرب زون مدير، دملي امنيت د رياست استازي او نجيب الله امين د چارو داداري استازي ګمارل کيږي، تر څو د حاجيانو د انتقال ترون په سعودي عربستان کي وکړي.

مخکي له دي چي نوموړی پلاوي سعودي عربستان ته ولاړ شي، محمد صديق چکري او ددغه وزارت خزانه دار محمد نور ، قاضي مختار ، شريف رباطي او معصومي عربستان ته روانيږي .

چکري په خپل استوګن ځاي کي دداو طلبو شرکتونو له استازو سره ګوري ، خو عبدالرحمن لبني د افواج توبه شرکت رييس او يو تن د نوموړی شرکت استازي له چکري سره ليدنه کي پردي توافق کوي، چي د رشوت په مقابل کي به نوموړی شرکت ترون ګټي او د هر حاجي پر سر د ۱۵۰ ريالو ورکړي سره پايلي ته رسيږي او له ياد شرکت څخه يو سل پنځوس زره ډالره پيشکي اخلي او محمد نور خزانه دار ته يي سپاري.

چکري محمد نور خزانه دار ته داهم وايي چي نوموړی شرکت پنځه لکه دالر نور هم ور ته سپاري.

او سپارښتنه ور ته کوي، چي هغه به افغانستان ته راوړي ، وروسته يونس نومي د پنځو لکو دالرو تحفه وزير ته په يو بکس کي ، چي د هوايي ډګر له تالاشي څخه تيرشوي دي محمد نور خزانه دار ته سپاري، چي په کابل کي چکري ته وسپاري ، چکري بيا هم محمد نور خزانه دار ته تليفون کوي، چي کتابونه يونس نومي تاته وسپارل ، هدف له کتابو نو څخه پيسي دي ، چي په پايله کي ۳۶۲۰۰۰ دالره د محمد نور اطاق ته ور وړي او هغه ته يي سپاري ، هغه هم ددي له پاره چي تر څو چکري ته دغه پيسي ور نکړي هغه نوموړی شرکت ته دورکړي حواله نه امضاء کوي.

چکري کله چي د استاد رباني په واکداري کي د اطلاعاتو او فرهنګ وزير وو ، په بد اخلاقي شهرت درلود، په اطلاعاتو او فرهنګ کي ميرمنو چي اوږده نوکان درلوده ، ده به ورته ويل چي استنجابه څنګه وهي ؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد نور نومي خزاندار په ۱۵ کاله بند محکوم شو . چکري لندن ته فرار وکړ، انګريزان پر ټينګ شول ،ولي چي انګريزي تابيعت يي درلود ، ښاغلي رباني دده دپاره دکرزي سره دملاقات زمينه مساعده کړه . چکري دجمعيت اسلامي دګوند دژبه ورو کسانو نه ؤ چي ډير انتقادونه يي کول ، دولسي جرګي نه يي داعتماد رايي يو نه وړه ، مګر سرپرست پاته شوو. استاد سياف کوم ځاي کيسه کړيوه چي رئيس جمهور ته يي مشوره ورکړي وه ، ددي دپاره چي دچکري انتقاد خوله پټه شي وزارت دي ورکړي ، له همدي کبله چکري تغير جبهه وکړ. وايي دا دپيسو موضوع هم دجميعتانو لخوا دامرالله صالح پواسطه ورته جوړه شوه ،که څه هم واقعيت درلود .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۴۹)

په پښتني بانک کي د اختلاس د يوي بلي قضيي بيلګه

ضيا احمد د صفي احمد زوي چي د پښتني بانک د مليو نو ډالرو په تور بندي دي، د خپل خلاصون او بي ګناهی په اړوند خپله عرض پاڼه امنيتي ارګانونو ته وړاندي کوي.

کله چي د هغه په اړوند څېړنه کيږي په پاي کي معلوميږي چي نوموړی د پښتني بانک د تجزيي او تحليل مدير وو او د نوموړی بانک د مليو نونو ډالرو د اختلاس شريک دي، نيول شوي او تر توقيف لاندي دي.

په پښتني بانک کي د اختلاس قضيه لکه چي زموږ ټولو هيواد والوته معلومه ده، چي د پښتني بانک د ځينو مسوولينو او د يو شمير شرکتونو او انجينرانو ددرغلی په پايله کي مليونونه ډالر اختلاس اوکوم جايدادونه چي د قرض په عوض بانک ته په تضمين ورکړل شوي ، نه جايداد وجود لري او نه هم کومه اداره د هغي مسووليت پر غاړه اخلي .

د نورو تورنو په ډله کي ضيا احمد نومي هم د ۱۵/۱۰/۱۳۹۲ کال د يوه قرار له مخي، د کورنيو چارو وزارت ددرنو جرايمو سره د مبارزي د پوليسو له خوا نيول کيږي .

نوموړی د طرز العمل پر خلاف د ميوند ميرکي شرکت رئيس ميوند د عصمت الله ميرکی زوی ته ددري سوو زرو امريکايي دالرو، چي د ۱۴۵ ـــ ۱۲/۱۱/۱۳۸۹ داداري فساد پر ضد د مبارزي دابتدائيه محکمي د قرار له مخي، چي په کي ويل شوي : هغه اشخاص چي په لاسليک يي پيسي اختلاس شوي وي، د عدلي تعقيب وړ دي ، نو ضيا احمد هم په هغه ډله کي دي، چي د نوموړی شرکت له پاره يي د قضيي د ورکړي وړانديز کړيدي .

دا يوازي ددغسي درغليو يوه بيلګه ده ،چي موږ يي ليکو، حيات الله دياني ددي بانک رئيس دنور ډيرو فساد په څنګ کي، د ميرکي داختلاس په قضيه کي هم تر تور لاندي دي .

تش په نامه دميوند ميرکي شرکت هيڅ وجود فزيکي نه درلود، دخلقي قوماندان زوي، قباله غلطه، شاهدان غلط، ضامنان غلط. دپښتني بانک دمسؤلو مامورينو په مرسته دري سوه زره دالره وايستل شول. دپورتني قرار له مخي ميوند ۶ کاله حبس او پلار يي ۳ کاله بند محکوم شو . عصمت الله په زندان کي مړ شو، مګر پيسي په لاس نه راغلي.

دا جوته ده، څوک چی نفوذ لري، هر څه کولای شي. د نفوذ د لاس ته راوړلو د پاره ثروت دي قدرت.

څوک چي پخپله په ګيډه موړ نه وي، ددي نه به څه جوړ شي، نه د قو م په درد خوري او نه د ګوند.

که ثروت وی قدرت يعنی قدرتمندان به هم استخدام کړي. او يا برعکس که قدرت وي ثروت هم په لاس راځي، چي دا دوه لاملونه يو دبل لازم او ملزوم دي. ميوند برکي به هم يو ددي لاملونو نه درلود او يا به جوړ جاړی نه کار اخيستي وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۵۰)

د يو ترافيک بدي

د يوي باوري خبر په حواله احمد جان د محمد جان زوي دي او د ۱۹۹۶۵ نمبر كاستر موټر دريور دي، د قانون د تنفيذ يوه ارگان ته خپله عرض پاڼه وړاندي كوي او وايي، چي د تيمور شاهي په سيمه كي ترافيک بدي اخلي او د موټر وانانو د ازارولو او اذيت سبب گرزي .

هغه ادعا كوي چي زما د موټر د جواز سير كتابچه اته ورځي كيږي چي اخيستي ده، نه يي راكوي . كله چي د اړوندو ارگانونو مختلط پلاوي گمارل كيږي . ساتنمن عبدالسميع د بورا گل زوي چي د ترافيكو د پوليسو د پنځمي حوزي اړوند دي د ۱۰۰۰ افغانيو دبډو اخيستلو په تور نيول كيږي او اړوندي محكمي ته سپارل كيږي .

دا خو د يو تن هيواد وال شهكاري وه ، چي موضوع يي د قانون د تنفيذو ارگانونو غوږ ته رسولي وه، خو داچي له هغو دريورانو هره ورځ څومره پيسي اخلي ؟ هغوي خواران ددي له پاره چي خپلي غريبي څخه پاتي نشي خپله خوله پټوي اوكوم ارگان ته شكايت نه كوي .

دا د بډو د لسهاوو زرو بډو يوه بيلگه ده، چي موږ ورڅخه خبر شوي يو . څوک حوصله نلري ، يا زغم يي اوس عادت شوي او دبازخواست څخه بي هيلي شويدي ، نه پسي گرځي. دسرک ترافيک، د پوستو مامورين ، دناحيو مامورين په ښكاره ډول دسرک په غاړه په راټولو لگيا دي . دگمرگ مامورين د بانک مامورين، سرحدي كاركونكي ، حق العبور خاوندان هم خپل كار كوي .

يايي دندي په اجاره وركول كيږي ، يا به درنه واسطه ولري . په ولاياتو كي دهر سناتور او وكيل برخه معلومه ده . كه چيري كوم مامور لار نه نيسي او دقانون رعايت كوي يا به ژر غير فعال ادارو ته تبديليږي او يا به په بله بلا اخته كيږي. دولتي چارواكي دابرو او حيثيت چندان خيال نه ساتي ، البته دا ډول اعتراضونه ډير دي ، عملي گام نه دي پورته شوي . ډير كميسيونونه ، اوهياتونه جوړ شول مگر نتيجه يي لږوه. البته دفساد په مخنيوي كي ، دولس همكاري يو مهم او اړين كار دي، چي شكايت و مرجع ته ورسوي، تسليم نشي او شراكت ورسره ونه كړي.

دا د مشت نمونه خروار.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵۱)

ملي مشارکت

د تاند په نامه خبري سرچيني دروان کال د غبرگولي د مياشتي په ديرشمه ددو شنبي په ورځ وليکل: چي خلک داسي ادعا کوي چي د کورنيو چارو وزير بسم الله محمدي ددي وزارت د چارو له تر لاسه کولو سره سم د افغانستان د نورو سيمو او سيدونکي بر طرفه او پر ځاي يي د جميعت په تيره بيا د پنجشير اوسيدونکو گمارني ته زور ورکړيدي .

د نړيوالي ټولني د ملياردونو ډالرو مرستي سربيره په افغانستان کي، ددولت د اساساتو نه رامنځته کيدو يو اصلي علت دا بلل شوي چي دواک خاوندان د ملي او يا لږ تر لږه د خپل حکومت د کتو پرځاي لا هم د خپل گوند ، سمت او قوم ته وفا دار دي ، چي دا دکرزی د حکومت د ناکامی يوه بيلگه ده.

حقيقت دادي چي زموږ په هيواد کي ځيني لوړ پوړي چارواکي ، کله چي په يوه مقام کي وي او جيبونه يي له پيسو ډک وي نو بيا په دولت کي نه عدالت شته او نه حق وحقدار ته سپارل کيږي ، خو کله چي له دندي گوښه کيږي او يا تبديليږي نو سمدلاسه " پوزيسون " په " اپوزسيون " بدليږي او ډنډوري خپروي او د رسنيو په گردي ميزونو کي اوتي بوتي وايي، چي عدالت نشته ، ملي يوالي، په دندو کي ملي ترکيب ، ملي مشارکت او .... نشته . په هيواد کي اداري فساد دي ، له بهرنيو مرستو په سمه توگه گټه نه اخيستل کيږي او داسي نوري په لسهاوو نيوکي کوي.

د تاند خبري سرچيني خپور کړي او په کي د ۶۷ تنو چارواکو نومونه ليکل شوي، چي بسم الله محمدي د کورنيو چارو وزير و مقرر کړي او مطلق اکثريت يي د جمعيت اسلامي د گوند غړي او يو ي سيمي (پنجشير) اوسيدونکي دي خبروو تر څو چي زموږ هيوادوال د ملي يوالي ، ملي مشارکت ، عدالت او په دندو کي دقومي ترکيب په مانا پوه شي ؟!! دا لاندي لست دملي مشارکت نمونه ده :

قسميکه ملاحطات ميشود وزارت اموداخله درانحصار پنجشير وجمعيت قرار گرفت

شماره	اسم	رتبه	وظيفه	سکونت	موقت سياسي	ملاحظات
۱	بسم الله خان	سترجنرال	وزيرداخله	پنجشير	جميعت اسلامي	
۲	عبدالرحمن	دگرجنرال	معين امنيتي	کابل	جميعت اسلامي	
۳	بازمحمد	دگرجنرال	معين موادمخدر	بدخشان	جميعت اسلامي	
۴	مسعود راغب	تورنجنرال	رئيس تفتيش	پروان	جميعت اسلامي	
۵	عبدالرحيم شجاع	تورنجنرال	رئيس حقوق	پنجشير	جميعت اسلامي	
۶	همايون عيني	جنرال	رئيس ع حقوق	پنجشير	جميعت اسلامي	
۷	عبدالقدوس اميد	جنرال	ق زون نمبر ۱	پنجشير	جميعت اسلامي	
۸	ملاصبور	تورنجنرال	ق بدخشان	پنجشير	جميعت اسلامي	
۹	معروف	جنرال	ق قرارگاه وزارت	پنجشير	جميعت اسلامي	

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۰	شاعلم	جنرال	معاون ریاست ع استخبارات	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۱	اکرام	جنرال	ق قطعه محافظت قضات	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۲	نجیب الله قانوني	جنرال	معاون ریاست ع دفتر	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۳	دادالله	جنرال	معاون ریاست پولیس	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۴	محمد اصف	جنرال	مدیرع ارتباط خارجه	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۵	سیف الدین وفا	جنرال	مدیرع حقوق کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۶	مبین قره بیگ	جنرال	معاون ریاست تعمیرات	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۷	عظیم قره بیگ	جنرال	معاون ریاست ترافیک	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۸	خلیل دستیار	جنرال	رئیس تحقیقات زون ۲۰۲	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۱۹	حبیب الرحمن	جنرال	رییس تحقیقات زون ۲۰۳	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۰	عبداالروف تاج	جنرال	امرامنیت بلخ	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۱	عبدالحمید	جنرال	سرپرست ریاست تعمیرات	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۲	محمدناصرحیدري	سمونوال	مدیر ع تحلیل وارزیابي	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۳	صبرالدین	سمونوال	مدیرع استخبارات وزارت	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۴	محمد اکبر	سمونوال	مدیر تعقیب وزارت داخله	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۵	عبدالحکیم خیرخوا	سمونوال	مدیر کنترول زون نمبر ۳ کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۶	غلام غوث	سمونوال	مدیر ع پالسي معینیت پالسي	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۷	عبدالستار	سمونوال	مدیرتعقیب وجستجو کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۸	صابر	سمونوال	ق کندک کمربند کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۲۹	ویس تاج	سارمن	امرحوزه دهم کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۰	خالد تاج	سمونوال	مدیراستخبارات پنجشیر	پنجشیر	جمیعت اسلامي	

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۱	عبدالرحیم	سمونوال	مدیر تروریزم هرات	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۲	لطف الهادي	سمونوال	مدیر استخبارات هرات	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۳	قدم شاه	سمونوال	ق کندک ۲ لواي ۱ نظم عامه	پنجشیر		
۳۴	غلام دستگیر	لمري سارن	مدیر جنایي حوزه ۲ کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۵	عبدالرحیم	سونمل	امر کنترول حوزه ۱ کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۶	ذین العاب الدین	سمونوال	ق کندک ۵ لواي ۳ نظم عامه	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۷	فاروق	سمونوال	ق کندک ۲ لواي ۳ نظم عامه	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۸	اغاشرین	سمونوال	معاون اداري حوزه چهارم کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۳۹	عارف امین زاده	سمونوال	معاون اداري حوزه دهم کابل	پنجشیر		
۴۰	عزیز غیرت	جنرال	ق امنیه جوزجان	پنجشیر		
۴۱	الیاس	لمري سارن	امرکشف حوزه اول کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۴۲	محمد وزیر	لمري سارن	امرکشف حوزه یازدهم کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۴۳	عبیدالله	سارمن	امرکشف حوزه شانزدهم کابل	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۴۴	سیف الدین	سمونیار	امرجنایي میربچه کوت	پنجشیر	جمیعت اسلامي	
۴۵	محمدایوب سالنگي	دگرجنرال	قومندان زون ۱۰۱ کابل	پروان	جمیعت اسلامي	
۴۶	فضل الدین عیار	دگرجنرال	قومندان زون ۲۰۲ شمشاد	پروان	جمعیت اسلامي	
۴۷	زمري	جنرال	رئیس ع نظم عامه	پروان	جمیعت اسلامي	
۴۸	شیراحمد ملداني	جنرال	قومندان امنیه پروان	هرات	جمیعت اسلامي	
۴۹	خلیل اندرابي	جنرال	قومندان امنیه سمنگان	بغلان	جمیعت اسلامي	

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵۰	سيد محمد	جنرال	قومندان امنيه فراه	بغلان	جميعت اسلامي	
۵۱	داكتروكيل	تورنجنرال	رئيس ع پيژنتون	شمالي	جميعت اسلامي	
۵۲	جمعه عديل	جنرال	ق ميدان هوايي كابل	هرات	جميعت اسلامي	
۵۳	سيد امان سادات	تورنجنرال	معاون اداري قواي سرحدي	پروان	جميعت اسلامي	
۵۴	سميع الله قطره	تورنجنرال	قومندان امنيه كندز	بدخشان	جميعت اسلامي	
۵۵	فاروق حساس	جنرال	امرحوزه چهارم كابل	كاپيسا	جميعت اسلامي	
۵۶	محمداياز	جنرال	امرحوزه هفدهم كابل	شمالي	جميعت اسلامي	
۵۷	مشتاق	جنرال	امرحوزه پنجم كابل	پغمان	جميعت اسلامي	
۵۸	غلام محي الدين	سمونوال	قومندان لواي ۲ نظم عامه	پروان	جميعت اسلامي	
۵۹	فيض الرحمن سيدخيل	سمونوال	امر امنيت ولايت پروان	پروان	جميعت اسلامي	
۶۰	حاجي محمد	سمونوال	مديرجنايي ولايت پروان	پروان	جميعت اسلامي	
۶۱	حفيظ الله	سمونوال	معاون اداري حوزه نهم كابل	پروان	جميعت اسلامي	
۶۲	سيدخيل	جنرال	قومندان قواي سرحدي شمال	پروان	جميعت اسلامي	
۶۳	مجده	سمونوال	مديرجنايي حوزه پنج كابيل	پروان	جميعت اسلامي	
۶۴	عبدالستار	سمونوال	مديرجنايي حوزه پانزدهم كابل	پروان	جميعت اسلامي	
۶۵	امان الله	سمونوال	امر حوزه يازدهم كابل	بدخشان	جميعت اسلامي	
۶۶	عبدالعزيز	لمري سارن	امركشف حوزه پانزدهم	پنجشير	جميعت اسلامي	
۶۷	وحيد شريفي	جنرال	معاون نظم عامه	پنجسير	جميعت اسلامي	

دلته سياسي ملاحظات مطرح ندي، يوازي جرمي برخه په نطر کی نیول شوی ده، ولي چي تبعيض هم فساد او جرم دي. كه دا ټوله امتياز يو قوم او يوي سيمي ته تكيه وكړي، عدالت به نه وي. دا بايد په ډاګه وويل شي ، چي زموږ د پنچشير هيوادوال په دي برخه كي د ډير افراط نه كار اخلي، د نور ولس په فكر كي چندان ندي. ددي قوم نه ښخوا د شينګري او قرسک نه نور څه نه ليدل كيدل، مګر نن دا هڅه ده چي د اكثريت قوم پدي وسيله يا مړه ، يا مهاجر او يا زندانونو كي د طالب په نوم او په تيرو رژيمو كي د خلقي په نامه ټكول او واچوي. مثلاً د امنيت ملي رياست ټل د پنچشيرميراث ؤ، مارشال، سرور او بيا امرالله صالح پكي ناست وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۵۲)

د ګلبهار تاور قضيه:

له هغه راهيسي چي بهرني پوځونه افغانستان ته راننوتي، نو ورسره يو ځاي فساد هم په ډيره لوړه کچه رواج وموند او په دغه لړۍ کي د هر چاچي لاس رسيدلي په يو ډول نه يو ډول يي د شتو پيداکولو له پاره په فساد او بډو لاس پوري کړ، او هغه چاچي شته درلودل په هيواد کي دګډوډيو نه ګټه واخيسته او کوښښ يي وکړ چي خپل شته او پيسي لا زياتي کړي .

ددغه لړي په قضيو کي يوه هم د ګلبهار ددرغلي موضوع ده چي دجمهوري رياست دلوړي مرستيال دلاسليک په جعل کولو سره يي ۱۹ بلاکونو جوړولو ته ملا وتړله او قضيه داسي پيل کيږي .

دګلبهار حبيبي له خوا په ۱۳۸۸ کال کي د لوميړي ناحيي د پل محمود خان په سيمه کي په ۱۹ بلاکونو جوړولو لاس پوري کوي ، او ددي له پاره چي دغه سيمه په ماستر پلان کي يوه کلتوري سيمه ده ، ناحيه دبلاکونو دجوړولو مخه نيسي .

لنډه داچي يو ځل د جمهوري رياست دلومړي مرستيال حکم اخلي خو دغه حکم دشاروالي له خوا ددي له پاره چي حکم قانوني اړخ نه درلود هغه نه مني او وروسته حاجي وکيل پنجشيري هڅه کوي چي د نوموړی ماستر پلان تعديل له مارشال فهيم څخه حکم واخلي خو بريالي کيږي نه . وروسته حاجي ګلبهار دخپل دفتر امر عطاالحق ته دنده سپاري، ترڅو دسيمي دتعديل حکم تر لاسه کړي .

عطاالحق موضوع د ملي امنيت د رياست ۱۴۲ رياست کارمند عبدالقادر نومي سره شريکوي او عبدالقادر دغه موضوع رئيس محمد نومي ته وايي ، هغه ورته وايي چي په دي شرط دغه حکم اخلي چي يو سلو پنځوس زره دالره راکړي .

نو حاجي ګلبهار دغه شرط مني . لنډه داچي په تزويري ډول د مارشال فهيم حکم جوړيږي .

او بالاخره موضوع افشا کيږي او له امله يي رئيس محمد او عبدالقادر په ۲۲/۹/۱۳۹۰ نيټه نيول کيږي او د نيولو په وخت کي يي په موټر کي دوه جعلي مهرونه او يو شمير جعلي اسنادونه تر لاسه کيږي ، او دغه راز له کور څخه يي ۱۹۰ زره دالره او ۴۸ مهرونه او يو صندوق جعلي اسناد هم په لاس راځي او په ۲۶/۹/۹۰ عطاالحق هم ګرفتار او په خپلو جرمونو اعتراف کوي .

دمحکمي لخوا په لمبر ۲۱۲ ـــــ ۲۷/۱۲/۱۳۹۰ فيصله کي رئيس محمد ،ګلبهار حبيبي، عطاء الحق صابر او عبدالقادر په شپږو شپږو کلو بند او علي سويه د نوموړو پيسو په ورکړي سزا ورکړل شي، دغه راز په نوموړی حکم کي داکتر عبيد او حاجي ياسين د ساختمانونو د کنترول رئيس او د شپاړسمي ناحيي مسولين او د شپاړسمي امنيتي حوزي مسوولين او عبدالنسيم او انعام الله تر عدلي تعقيب لاندي ونيول شي .

مجاني خيرخواهان او خير انديشان، کله کرايي او کله بي کرايي ، هيواد کي راټوليږي، او په دي قضيه کي هم ،هم سلا شول .

د ننګرهار ولايت يو شمير سوداګر د عرض پاني په تر خ کي د جمهوري رياست مقام ته عرض کوي، چي ګلبهار حبيبي ملي او يو وطن دوست سوداګر دي او دهغي نا علاجه ناروغي له امله چي لري بايد له بند څخه خوشي شي او په پاي کي نوموړی د جمهوري رياست له حکم سره سم له بند څخه خوشي کيږي . داوه ددغي قضيي لنډيز .

کومه اصطلاح چي نن کارول کيږي، د ملي سوداګر اشتباه ده. يو لا هم ملي سوداګر نه بلکي شخصي سوداګر دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خپلو ګټو مین دي، دمالي نه فرار،درغلي، او هر ډول غبن نه کار اخلي. البته یو شمیر سم کسان به هم پیدا شي. ددوي ډیر کسان دمامورینو دانحراف سبب ګرځي.

ګلبهار پیسو کار وکړ، قانون تطبیق نشو.

رئیس محمد نورو کسانوته هم جعلي اسناد او لاس لیکونه تهیه کړیدي، چي د ځینو نومونه دادي: چي برسي نشول.

1. جدول منسوبین امنیت ملي

شماره	شهرت منسوبین امنیت ملي			سکونت	محل وظیفه	ملاحظات
	اسم	ولد	ولدیت			
1	شمس الرحمن	نورالله				
2	عبدالربي	عبدالطیف				
3	عبدالمالک	عبدالرازق				
4	جاوید	محمد داود				

2 .جدول منسوبین وزارت امور داخله

شماره	شهرت منسوبین امنیت ملي			سکونت	محل وظیفه	ملاحظات
	اسم	ولد	ولدیت			
1	شاه ولي	شهاب الدین			وزارت داخله	
2	صفي ولله	امان الله			//	
3	مختار	غلام دستګیر			//	
4	محمد ابراهیم	علي اکبر			//	
5	یوهما	امام الدین			//	

3. جدول منسوبین ملکي

	شهرت منسوبین امنیت ملي	سکونت	محل وظیفه	ملاحظات

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره	اسم	ولد	ولدیت			
1	محمد هشم	سعدالین		ولایت پنجشیر	کارمند وزارت خارجه	فعلاً درخارج
2	لطف الرحمن			//	//	//
3	صدیق				سابق دستیار امرصحب	
4	عنایت الله	بسم الله محمدي				
5	عبدالرحمن				معامون ولایت ّنجشیر	

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۵۳)

دلوړپوړو چارواکو جعلي اسناد

پخوا هرڅه سم،نظم او دفترداري داصولو سره سم روان ؤ، لکه دا په لاس راغلي ليک او سند څرګندوي چې دي کسانو په جعلي او تزويري توګه تحصيلي اسناد جوړکړيدي اولوړي،لوړي رتبي يي اشغال کړيدي. دابايد ووايم که (کفر از کعبه خيست ، کجا ماند مسلماني) .

دنورو جرمونو سره، غصب و جعل او تزوير هم لوړي کچي ته ورسيد. د لاندي کسانو اسناد هم جعلي دي، ممکن داهم رئيس محمد چې ماهر خطاط دي جوړ کړيوي.

فقط دکمونستي کودتا سره هرڅه ګډوډ شول او ليدل کيږي، چې دلته د پنجشير او يا شمالي ټلوالي تر نوروکسانوڅه مخکي دي.

دا ياداشت د محترم مارشال محمد قسيم فهيم لخوا زما ملګري ته سپارل شوي ؤ. په ياداشت کي ليکل شوي ؤ، چې : (نو ماه قبل حاجي رشيد (دره) براي رئيس محمد زنګ زده بدست پسرم عبدالقادر يک ورق اسناد حکم داده شده را، که يک کمي تغير ميخورد از تغير حکم مبلغ ده هزار دالر امريکايي برايت ميدهيم).

له دي کبله چې لوړپوړي چارواکي دي، چا ونشواي کولاي چې تري پوښتنه وکړي، چې پرمخ دي څوګله دي. د هغو جملو نه فضل احمد معنوي د ليسانس ديپلوم هم جعلي او د مارشال فهيم لخوا ورکړه شويدي.

ايا مارشال داحق لري چې ديپلوم ورکړي، ديپلوم يوازي دعلمي موسساتو کار دي.

دالاندي کسانو په جعلي ډول اسناد جوړ کړيدي: چې يوه نمونه ده.

جدول شهرت افراد و اشخاصيکه براي شان از طريق رئيس محمد اسناد جعلي توزيع ترتيب گرديده است				
شماره	شهرت		نوع ديپلوم	ملاحظات
	اسم	ولد		
1	نضير احمد ضيايي		حقوق	
2	انجنير علي		ديپلوم پل تخنيک	
3	انجنير جان آغا		ديپلوم پل تخنيک	
4	امر الله صالح		فراغت صنف دوازدهم (12)	
5	انجنير عارف "سروري"		ديپلوم پل تخنيک	
6	مولانا عبدالرحمن معاون ولايت پنجشير		ديپلوم پل تخنيک	
7	انجنير ضرار احمد مقبل		ديپلوم دارالمعلمين	از طريق استاد بارش

(c) ketabton.com: The Digital Library

8	جنرال دوستم		فراغت صنف دوازدهم	
9	حشم	سعد الدين	ديپلوم	
10	لطف الرحمن "ازدره"		ديپلوم	
11	صديق		ديپلوم	دستيار امر صاحب
12	انجنير روح الله		ديپلوم دارالمعلمين	
13	جنرال فرديدون		(10) قطعه ديپلوم وزارت داخله	از دوره قانوني صاحب
14	حفيظ منصور			
15	احمد ضيا مسعود			

په ۲۲,۹,۹۱ نېټه کي رئيس محمد ونيول شو، او کوريي تلاشي شو، دکور نه يي جعلي اسناد ،مهرونه او ټاپي او (۱۹۰۰۰) دالره په لاس راغله. عبدالقادر د ۱۲۴ رياست (رياست امنيت ملي) هم ګډون درلود، دوي په ۱۶ کاله حبس محکموم شول، مګر حبس يي پاي ته ونه رساوه اوپه پای کي د ۱۸ ــ نيټه ۹۲. ۱۰ . ۲۲ فرمان له مخي عفوه شول.
ګرچه ستر جنرال عبدالرشيد دوستم کوم مجلس کي وويل « چي خلک وايي چي ما پنځم ټولګی لوستي ده، بد کوي ، ما شپږم ټولګی لوستي ده».
که ددي جملي کسانو نه پوښتنه وشي چي کوم ريښته او کوم پوهنځي دي لوستي ، بي ځوابه دي .
همدا ډول ښاغلي محمد همايون (همايون) دخوست استازي چي په اتحاد جماهير شوروي کي درس لوستي دي او پخواني تخلص يي (خلقي) ؤ ، داسدالله خالد د رای ګيری په غونډه کي چي عمومي رياست ته کانديد ؤ، داعتماد رايي په غونډه کي چي اسدالله خالد هم په شوروي کی دتحصيل ادعا درلوده ، وپوښتل چي درس لاڅه يوازي داستاد نوم دي واخله . موږ قناعت پرکوو هغه لاجوابه پاته شو، مګر بيا يي هم رايي يوړي او په لوړ انداز دولسي جرګي نه بريالي راووت، چي وايي : هستي کند مستي و غريبي کند سستي .
دلته هم ډير جعل کار شمالي ټالوال دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۵۴)

شرين اقا قاتل او دده رواني تکليف

قضيه داسي ده چې ۸/۷ / ۲/۱۳۹۲ نيټه د شپې اته بجې د څلورمې حوزې اړوند د ماهيانو په سيمه کې غلام عباس د شرين اقا له خوا ټپي کيږي او ورپسي يې مجتبی نومې د پنځمې حوزې د سپين کلي په سيمه کې د وسلې په ډزو د شيرين اقا له خوا وژل کيږي .

نوموړی له سيمې څخه تيښته کوي ، مګر د شپې په ۱۲ بجو د خير خانې دکوتل دسر د امنيتي مسوولينو له خوا له يوه ميل کلاشينکوف سره نيول کيږي ،هغوي بهانه کوي چې موږ پنجشير ته ددعا کولو له پاره ځو . دوه تنه مظنونين مصطفي او عبدالبشير بې خبري ښيي.

لنډه داچې له تحقيق او څيړنې وروسته دري تنه مظنونين محکمې ته سپارل کيږي او دپنځمې ناحيې ابتدائيه محکمه د ۱۹۷ ــ ۱۴/۷/۱۳۹۲ فيصلې سره سم عبدالبشير او مصطفي ته برأت او د شرين اقا په برخه کې حکم کوي چې هغه دې رواني روغتون ته واستول شي، چې دا دمحکمې لخوا يوه پوره پلمه ده .

او قضيه د استيناف مرحلې ته راجع کيږي ، او شرين اغا پرته له دې چې توقيف شي ازاد ګرزي .

اړونده محکمه دهغه ضامن ، چې سيد رفيع د عبدالغفار زوي دې حاضر وي او په نظارت کې اچول کيږي . وروسته هغه هم په دې تعهد ، چې شرين اقا به پيداکوي له نظارت خانې څخه خوشې کيږي . خو دريغه چې وژونکي شيرين اقا تر اوسه حاضر شوي نه دی .

مګر شرين اغا روغ رمټ دی او ولسي جرګې ته يې ځان کانديد کړي ؤ. محکمه اوقضا نه دخدايه ترس لري او نه دقانونه ، ولي دقضا مصؤنيت او استقلاليت په اساسي قانون کې تضمين شويدي .

شرين اقا چې دده په ادعا ديوي فاميلي حيثيت له کبله دوه تنه وژني ، نو حتمآ رواني تکليف نلري ، فقط پيسې لري او دپنجشير اوسيدونکي دی، محکمه به ارومرو خپله لار ورسره نيسي .

دري شيان دهيواد دبدخبتۍ لامل دي:

1. پارلماني مصؤنيت
2. دقضا استقلاليت
3. دمطبوعاتو ازادي (چې بندو باره او بې سرحده ده).

ددې قضيې هيرو هم پنچشيري دی.

جنرال عبدالبصير سالنګي يو وخت کيسه کول، کوم وخت چې نوموړي د کابل د امنيتي قوماندان ؤ ، ولسمشر کرزي تري تپوس کړيوؤ، چې په کابل کې اختطافونه او غلاوي څوک کوي؟ دی داسې وايي چې ماته ورته وويل چې د خوست او يا کندهار نه د لته خو څوک نه راځي، همدا د کوتل هغه خوا کسان دي چې دا کار کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵۵)

دننګرهار په ګمرک کي دلرګیو چور

درپوټونو په حواله د ۲۳۷۸ داني چارتراش لرګیو چور، چي دطالبانو د واکمنۍ په وخت کي ددي له پاره چي په قاچاقي ډول بهر ته وړل کیدل ، ضبط اود جلال اباد په ګمرک کي ساتل شوي و.

کله چي دطالبانو واکمني له منځه ځي، نو د سیمي چارواکو ته زمینه برابریږي تر څو هغه چارتراش لرګي تر لاسه کړي .

موضوع د یوه پلاوي له خوا څیړل کیږي په ډاګه کیږي، چي دګمرک درئیس مولاجان دزمینه سازي په پایله کي چي ګویا دا دمجاهدینو مال دي او بیه یي ۱۵۸۰۲۵۰۰ افغاني کیږي یو شمیر فرصت طلبو اشخاصو ته چي وایي په حاجي قدیر پوري اړوندو، دده دحکم پر اساس په کال ۱۳۸۱ کي ویشل کیږي او هغه هم په دي ډول: ډګروال ملنګ ۵۸۶ داني چارتراشي چي بیه یي ۶۱۵۳۰۰۰ افغانی، شامحمود ۴۸۴ داني چارتراشي چي بیه یي ۵۰۸۲۰۰۰ افغاني ، غنچه ګل ۷۲ چارتراشي او پنځوس داني دبازو لرګي چي بیه یي ۱۲۵۸۰۰ افغاني ، وطن خان ۲۰۰ داني چارتراش او سل داني بازوګان چي بیه یي ۵۵۴۰۰۰ افغاني ، مهدي خان ۴۰ داني تلیپر چي بیه یي ۵۶۰۰۰ افغاني ، لطف الله ۱۵۸ راګه ګزي لرګي چي بیه یي ۲۳۷۰۰ افغاني ، محمد علي ۲۱۶ داني چارتراش چي بیه یي ۲۲۶۸۰۰ افغاني ، باګت نام ۱۲۰ داني چارتراش چي بیه یي ۱۲۶۰۰۰ افغاني تر لاسه کړیدي او په دي ډول دملي بودجي د حیف و میل زمینه برابره شویده .

او په کي مولا جان جهادوال چي دګمرک رئیس و ګرم بلل کیږي، خو څرنګه چي نوموړی په پاکستان کي ژوند کوي نو قضیه تر اوسه لا ینحله پاتي ده .

پدي هکله د جمهوري ریاست د مقام لخوا ۱۳۸۶/ ۸۵/۷/۷ ګڼه لیک هم صادر شویدي .

حال داچي دحاجي قدیر په ابتکار چور شول. پوښتنه بیله دي هلته نشته .

داخو لا لرګي وه ، مجاهدینو او زورواکانو الوتکي او ټانکونه پرزه او تر خط ورواړول .

داسي چور په نورو ولایاتو کي هم ولیدل شو. د هرات مجاهدین هم تر دي څه کمي نه درلودل، د بلخ ولایت د حیرتانو د بندر مالونه ، د ګمرک مالونه، د مځکو غصب، شخصي او دولتي شتمني یوازي د استاد عطا، حاجي محقق او حاجي دوستم تر منځ وویشل شول. څوک به وي چي پوښتنه وکړي ؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵۶)

د عامي روغیتا په وزارت کي یوه درغلی

وايي چي اوبه دسره راخړي دي ، چي زياتره درغلی شويدي دلوړ پوړو چارواکو د شناخت او يا زمينه سازي له وجي نه رامنځته شويدي او تر ځو چي د لوړ پوړو چارواکو مخه ونه نيول شي ددرغليو مخنيوي نا ممکن بريښي.

دکشفي ارګانونو د څيړني په پايله کي څرګنده شويده، چي د عامي روغتيا په وزارت کي يو شمير مامورين چي په رسمي بستونو کي مقرر، خو د انکشافي بودجي له لاري يي لوړ معاشونه تر لاسه کړيدي .

قضيه داسي شروع کيږي :

ددولتي چارواکو له خوا پنځه مليونه دالر په غزني کي ديوه روغتون له پاره د عامي روغتيا وزارت ته تخصيص ورکړل شوي، تر څو د روږدو کسانو دتداوي له پاره بندوبست وشي .

ددي پرځاي چي د روږدو کسانو درملنه په نوموړو پيسو وشي داسي څرګنديږي، چي داوو تنو مامورينو معاشونه له دغو پيسو څخه اجراکيږي ، په داسي حال کي، چي نوموړی اشخاص د معتادينو په پروګرام کي نه وو شامل.

۱ د حضرعلي د محمد حسن دزوي له پاره هره مياشت ۱۱۷۵۰ افغاني

۲ د عبدالعزيز د عبدالاحد زوي له پاره هره مياشت ۴۵۰۰۰ افغاني

۳ دمحمد فهيم له پاره هره مياشت ۴۰۰۰۰ افغاني

۴ دوحيدالله وافي له پاره هره مياشت ۸۱۶۶۶ افغاني

۵ د محمد صبور له پاره هره مياشت ۱۱۷۵۰ افغاني

۶ د ميرويس سجاد له پاره هره مياشت ۱۴۵۵۲۵ افغاني

۷ د هما شيرزي له پاره هره مياشت ۴۰۰۰۰ افغاني .

سربيره پردي چي څيړنه پاي ته نه ده رسيدلي خو دومره په ډاګه شوي چي احسان الله شهير د غلام حسن زوي په داسي حال کي، چي د بشري منابعو د رياست سرپرست وو او په عين وخت کي چي په يوه بست کي مقرر و خو د مياشتي ۱۵۰۰۰۰ افغانی د قرارداد په توګه ورته ورکړل شويدي .

او هر يو عبدالعزيز چي د انکشافي بودجي مدير ، حاجي فهيم دانکشافي بودجي غړي ، وحيد الله وافي د معلوماتي تکنالوژي په په بست کي مقرر و، خو دلار جوړوني له کبله په غير قانوني توګه له ۱۳۸۷ کال څخه تر ۱۳۹۰ کال پوري په غير قانوني توګه معاشونه، هغه هم د معتادينو له بودجي څخه تر لاسه کړيدي . وليدل شي چي ددي درغلی پايله څه کيږي .

داپول خدای ورکړي او باد راوړي بودجه ځيني کسانو ته ارزاني شوي ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵۷)

دحکم نه تنفیذ

یو پوه چي ابن خلدون نومیري د فساد اصلي لامل دحاکمو طبقو زیات تمایل، تجملي ژوند، په ګوته کوي، دنوموړی په باور حاکمه طبقه د تجملي ژوند له پاره زیات لګښت ته اړباسي چي په اداري فساد لاس پوري کړي.

دابن خلدون له وینا سره سم په هیواد کي یو شمیر چارواکي دذاتي ګټو ،عیش او نوش له پاره هڅي او هاند کوي ، تر څو له هري لاري چي کیږي پیسي لاسته راوړي او دځان او کورنۍ له پاره لوړپوړیزي ودانۍ جوړي کړي او ... پخوا به اوړی د پغمان او ژمی دجلال اباد هوس ؤ، اوس دوبی او دوشنبه ده.

دباوري رپوټونو او مډیا په حواله همدا اوس تر پنځو زرو تنو، چي دبیلا بیلو جرمونو په تور تورن دي دقانون د تنفیذ ارګانونه په دي نه دي بریالي شوي، چي هغوي دپولیسو له لاري جلب او اړوندو ادارو ته دحکم دتنفیذ دپاره ونیسي.

داپه داسي حال کي چي دهیواد د کشف اوتحقیق دقانون ۱۷ او ۱۸ مه ماده صراحت لري، چي مجرمین دکشفي او امنیتي ارګانونو له خوا جلب او باید ونیول شي .

چي دا ډیره د افسوس خبره ده چي دغه کار تر اوسه دعمل جامه نده اغوستي . بي مسؤلیتي او بي بازخواستي یي مهم رکن دي.

دامنو چي امنیتي ارګانونه مشکلات لري، پولیس عملاً په جګړه کي ولاړ دي ، ادرس یي پوره معلوم ندي، کوڅي نومونه نلري، کورونه بیله لمبر دي .

اما بیاهم پولیس دتورنانو په نیولو کي دمجازاتو دتنفیذ په هکله بي علاقي دي . دلته دپیسو ورکړه اوشخصي سپارښتونه بي روله ندي .

ددرندو او خطرناکو مجرمینو دپاره بیله کنتروله سرحدونه سمه زمینه برابره کړیده . همدا سبب دي چي کمزوری امنیت ،دفساد زمینه برابره کړیده او دمجرمینو فرارته لار هواره شویده .

دحوزي او یا مربوطه پولیس په نیولو کي ګټه نشته، هغه هفته واره او یا میاشتني حق تري اخلي او خپله لار نیسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۵۸)

دیو ي ښځي دسنګسار

په هیواد کي دبشري حقونو په وړاندي یوه ستونزمنه مسله چي لا تر اوسه دافغاني سنتي ټولنه چي د پرمختګ او داقتصادي پرمختیا وو کي دښځو په وړاندي لوي خنډ جوړوي هغه دښځو په وړاندي تاوتریخوالي دي چي له امله یي ښځي وژل کیږي ،وهل کیږي ،ټپي کیږي او ان داچي په بدو کي ورکول کیږي او خرڅیږي ان سنګساریږي.

دښځو په وړاندي دسنګسار سزا چي موږ یي یوه بیلګه دګرانو لوستونکو له پاره خپروو :

دهشت صبح ورځپاڼي په ۱۳۹۲/ ۲۰/۹ ګڼه کي یو رپوټ د " یوه ښځه دسنګسار له سزا څخه خلاصون وموند" تر سرلیک لاندي خپور کړیدي چي په کي ویل شویدي .

وروسته له هغه چي پولیسانو دطالبانو له منګولو څخه حلیمه نومي خلاصون وموند هغه دپولیسو قوماندانی وروسته یي خپلي کورني ته وسپارل شوه .

په کندز کي امنیتي مقاماتو بي بي سي ته وویل : چي اوس حلیمه دپولیسو تر نظر لاندي مصؤنه ژوند لري دکندز ولایت دپولیسو دقوماندانی ویاند سید سرور حسیني وویل : چي دغه ښځه دري ورځي دطالبانو په ولکه او پټنځاي کي وه چي د کندز ولایت په دشت ارچي ولسوالي کي شتون لري .

نوموړی داهم وویل چي طالبان دکندز په ولایت کي پټنځایونه لري .

دځیني په وینا حلیمه پنځه تنه اولادونه لري او دمیړه له خوا یي چي طالب دي په دي ګومان چي له بل سړي سره ناروا اړیکي لري طلاق ورکړل شوي وو ، او کله چي دهغي له طلاق څخه طالبان خبرشول نو دهغي دسزا له پاره یي په کړونو لاس پوري کړ .

اوس طالبان او دهغي میړه دسیمي څخه تښتیدلي دي .

البته کوم طالبان دچادخوا هڅول کیږي، او قاضي او فیصله یي په کومو شرعي او قانوني معیارو ولاړدي،خپلي فیصلي صادروي .

دایو افت دي ، تر هغه وخت پوري به خداي .ج. پرموږ رحم ونکړي چي افغان پر افغان رحم ونکړي.

دالظهر پوهنتون مشرښاغلي فتاوي وویل چي افغاني طالبان داسي مسلمانان دي چي بل ځاي نمونه نه لیدل کیږي. طالبان اوس پوهیږي چي تناو دبل چا په لاس کي دي، لار تري ورکه ده، پدي پوه دی چي دبل کټ تر نیمو شپو دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۵۹)

دهرات ښاروال

دیوه باوري رپوټ له مخي دهرات ښاروال محمد رفیق مجددي، چي دهرات په ولایت کي یي داوو ساختماني تړونو نه، پرته له دي چي مرکز خبروي دقانون او مقرراتو پرخلاف له بهرنیو او کورنیو شرکتونو سره لاسلیک کوي ، دناوړي ګټي په تور تورن شو.

دنوموړي موضوع څیړل او دوسیه کابل ته غوښتل کیږي او د کابل د استیناف محکمه نوموړی د خپلي ۷۷۱ ـــ ۱۶/۱۲/۱۳۸۵ فیصلي له مخي نوموړی په شپږو میاشتو تعلیقي حبس او نوي زرو ډالرو په ورکړي محکوموي.

مګر د ستري محکمي ته راجع او په خپل ۴۸۴ ـــ ۲۸/۳/۱۳۸۸ قضایي قرار کي نوموړی په پنځه کاله او یوه میاشت تنفیذ حبس او دنوي زرو ډالرو، چي دوه سلنه مالیه او یو سلنه صکوک یي له قرار دادیانو څخه نه دي اخیستي او حیف ومیل شوي ، په ورکړي محکوموي ،مګر سزا تنفیذ نشوه، او څو موضوع د تجدید نظر کمیسون ته وړاندي کیږي، په پایله کی پورتني حکم لغو او موضوع دعامه امنیت محکمي ته راجع کوي چي په پاي کي برائت اخلي .

دادي داداري فساد ددوسیي پایله چي په کي روابط او زور واکي حاکم او نږدي دي، چي یوه درغلي کونکي ته د سزا پرځاي تقدیر نامه هم ورکړل شي .

ولي روښانه خبره ده چي کفایت کوي ، چي دنامه پسوند یي (مجددي) دي .

دزورور اوبه مخ په لوړه ځي ، که نه ؛ ۵ کاله بند او برآئت تر منځ لوي توپیر موجود دي . څرګنده ده چي افغانستان ولس صابر قوم دي او زغم لري .

ګزارش داسي دی:

- دهرات ابتدائیه محکمه برائت.
- دکابل د استناف محکمه ۶ میاشتي حبس.
- د تمیز دیوان پنځه کاله او یوه میاشت حبس.
- د تجدید نظر محکمه برائت.

څلور محکمي څلور مختلف حکمونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۶۰)

دبلخ مستوفیت

دسیل بین د را رسیدلي ریوټ په حواله په غیر قانوني توگه د ۳۲۸۵۰۰۰۰۰ افغانیو دتخصیص صادرول د خزاینو دریاست ، دبلخ دمحلي ارگانونو په گډون، چي تور یي په سید محبوب الله شریفي د سید احمد شاه زوي او سهیل تابش دعبدالصبور زوي لگول شوي .

نوموړی ریوټ چي ډیر اوږد او په دي لیکنه کي یي د ځاییدو امکان نشته ،نو په لنډه توگه یي یادونه کوو .

لکه چي مخکي مو وویل د خزاینو دریاست ددوو تنو چي نومونه یي ذکر شول او دبلخ ولایت د سیمه ییزو ارگانو نو تر منځ دیوه جوړ جاړي ، په ترڅ کي په غیر قانوني توگه ۳۲۸۵۰۰۰۰۰ افغانیو تخصیص صادریږي او دیوه ساعت په ترڅ کي ۳۲ قطعي چکونه چي ټول یي ۶۱۲۱۷۷۸۷ افغانی کیږي، له بانک څخه ایستل کیږي او داسي ویل کیږي چي نوموړی چکونه مخکي تر دي چي تخصیص ورسیږي جوړشوي او پیسي یي تر لاسه شوي دي .

دبلخ ولایت مستوفي محمد اسحق په دي پوهیږي، چي دومره زیاتي پیسي څنگه لگیږي او تخصیص راځي او ددولت ددارایي په برخه کي مسولانه اجرات نه ترسره کیږي، نو مسوول گڼل کیږي ، او دغه راز هریو سید محبوب الله شریفي او سهیل تابش، چي له دندي څخه دناوړي گټي په اخیستلو پرته له دي، چي دبلخ ولایت سیمه ییزارگان دومره زیات تخصیص ولري تخصیص لیږي .

خو دقضیي د پیسو زیاتوالي ته په کتو سره تر څو چي دموضوع تر شا صلاحیت لرونکي چارواکي شتون ونه لري ، نو دغه کار له امکان نه لري بریښي .

البته دنه بازخواست په ډاډ مامورین دا اجرآت او کړني کوي، داجوته خبره ده چي داسي ناوړو او غیرقانوني اجرآت دخداي او رسول په خاطر ندي ، بلکه دپردي شاته به حتمي څه وي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۱)

د مهاجرینو دراستنولو پخواني وزیر

د باوري رپوټو نو په حواله دچین ولسي جمهوریت، دمهاجرینو له پاره دمرستي او اعاشي له پاره دوه سوه زره ډالره مرسته وکړه او نوموړی مرسته د مهاجرینو دراستنولو دوزارت دبو دجي ضمیمه وګرځول شوه.

له نوموړو پیسو څخه ۱۶۵۵۵۰۰ افغانی د ځانګړي حوالي په اساس بصیر احمد معتمد ته ورکړل کیږي. په دغه پیسو کي داختلاس او درغلي پیسي دپلټني په پایله کي تثبیت او محکمي ته راجع شوي دي ، ددغو پیسو له جملي څخه ۴۲۵۲۹۹۷ افغانی دنوموړی وزارت بهرنیو نمایندګیو ته او ۱۵۷۵۰۰۰ افغانی د کندهار مهاجرینو له پاره د شیر محمد اعتباري، له خوا او داستاد اکبر اکبر د سپارښتنو له مخي، عرض کوونکو ته پرته له دي چي کومه لایحه موجوده وي ورکړل شویدي .

پاتي نوري پیسي دمهاجرینو دراستنولو دچارو وزارت مرکزي معین عبدالقادر احدي او د نوموړی وزارت اطرافي معین فضل احمد عظیمي ، مالي او اداري رئیس ډاکتر محمد عثمان ظفر له خوا توزیع شویدي .

داپه داسي حال کي هغه مهاجرین، چي سختو دیخنی او ګرمی ورځو کي له ګاونډیو ملکونو څخه ایستل کیږي هیڅ مرسته نه ده شوي .

دغه پیسي چي دتعامل او معیار پرخلاف توزیع شوي او د اسي اشخاصو ته، چي دمهاجرت تصدیق نه لري توزیع شوي ، نو له دي امله استاد اکبر اکبر او شیر محمد اعتباري دمهاجرینو دراستنولو پخواني وزیران تورن او مسوول ګڼل شوي دي .

فضل احمد عظیمي ته څوک څه نشي ویلاي ولي داحمد ضیا لومړي مرستیال په قول دملي قهرمان ددوستانو څخه دي .

جرمونه په هر ټولنه کي شته ، مګر هلته بازخواست شته ، دافغانستان په اداره کي بازخواست کمزوري دي.

ولي چي مسؤل چاراواکو لخوا په یوه بهانه او بله بهانه مخنیوي کیږي. ډیر لږکیږي چي دوزیر پخپل رئیس زور ورسیږي او د رئیس په مدیر.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۲)

زوریا زر

د سردار محمد داود او سردار محمد نعیم وارث ، دسردار محمد نادر نعیم د ۲۲۰ جریبه ځمکي چي شرعي اسناد په لاس کي لري.

نوموړی ځمکه د کابل ولایت دشکر دري ولسوالی د کوچکین په کلی کي موقیعت لري او دشکر دري د ولسوالی له خوا یي د کابل محکمي د ۸۰ ـــ۲۳/۳/۱۳۸۸ قضایي قرار له مخي یي ملکیت ثابت شویدي، دحاجي همیشه ګل له خوا په غیر قانوني توګه غصب شویده .

دغه راز د ځیرونو په ترڅ کي معلومیږي، چي همیشه ګل غاصب او دمحکمي له پریکړي څخه متمرد او درغل ګڼل شویدي.

د اوو موردو په اساس چي یاد ملکیت دسردار محمد نادر نعیم ګڼل شوي، خو بیا هم هغه له غصب څخه نه اوړي او نه هم محکمي ته حاضریږي ، یو کانتینر دځمکي پر سر ږدي تر څو خپل ذولید ثابت کړي . دشکر دري دپولیسو له خوا ولسوالی ته لیږدول کیږي او بیا هم دغاصبینو له خوا دوه کانتینره په مخفي ډول په نوموړی ځمکه ځاي کي پرځاي کیږي، ددي د پاره ذوالیدي ثابت کړي.

دمحکمو او دپولیسو له خوا په داسي حال کي چي دغاصبینو مخه نیسي دستایني وړ دي او داخبره چي غاصبین تر اوسه ولي په سزا نه دي رسیدلي، دا دپوښتني وړ ده ، هیله ده چي قانون سره سمه سزا ورکړل شي .

دپام وړ خبره داده چي همیشه ګل دمیراحمد دقضیي اصلي خوا، لخوا وکیل ټاکل شویدي، په مختلفو ډولونو سره اصلي مدعي میراحمد نومي د دعوا نه تیر، مګر وکیل یي نه تیریږي، چي وایي (مدعي سست و ګواه چست) .

دسردار محمد نادر نعیم دکمزوري نقطي نه چي حیا لري ګټه پورته کوي .

دابايد ووايو چي دزور او زر په څنګ کي بي حیایي هم لوي رول لري .

عدالت او غوڅ اجراات نشته.

حاجی همیشه ګل دمیراحمد د وکیل په توګه دعوا مخ ته وړي، چي اصلي مدعي میراحمد ددعوا نه انحراف کړیدی، مګر په چا یي مني؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۶۳)

دمالیي په وزارت کي داختلاس او درغلي قضیه

دیوي باخبري سرچیني په ریوټ کي ویل شویدي چي دپنجشیر د آب دري دشرکت رئیس محمد رسا د ملا زوي چي له کورنیو چارو وزارت سره د غوښتي ترون لري ، کله چي خپل ترون تکمیل او د ۹۱۷۵۱۲۲ افغاني حواله اخلي او وروسته دپیسو چک له وزرات مالیي څخه اخلي .

دوه ورځي وروسته محمد رسا نومي دخزانو د ریاست دتادیاتو مدیریت له کارمندانو په مرسته د نمورو پیسو دویمه حواله په جعلي اسنادو جوړوي او دشرکت په نوموړی حساب انتقالیږي .

وروسته له دوو ورځو د نوموړي ریاست یو کارکونکي د بسم الله په نامه متوجه کیږي چي پیسي دوه ځله د پنجشیر د آب دري د شرکت په حساب انتقال شوي نو موضوع د نوموړی ریاست مرستیال محمد اقا خبروي . هغوي موضوع د افغانستان بانک ته خبر ورکوي چي ددریم چک پیسي دشرکت په حساب انتقال نه کړي هغو د رد د ځواب ورکوي چي پیسي انتقال شوي .

کله چي محمد رسا نومي پوهیږي چي موضوع افشا شوي نو پیسي ببیرته د مالیي وزارت په حساب تحویلوي او قضیه دکشفي ارگانونو ته خبر ورکول کیږي چي وروسته له تحقیق څخه د مالیي د وزارت ۱۲ تنه کارکونکي او د مالیي پخواني معین وحیدالله شهراني د جرمي شریکانو په توگه په کوته کوي . بالاخره د شهراني په اړوند دلایل قانع کوونکي ارزول کیږي او دنورو څوارلسو کسانو جرمي عوامل ثابت دي په دي برخه کي کوم تجویز نه نیول کیږي .

داسي فکر کیږي چي دنوموړی قضیي تر شا زور واکان شتون درلود چي قضیه هیڅ دوران ونه موند او قانوني تعمیم ییپه اړوند ونه نیول شو . استدلال داؤ چي محترم حاجي رسا دمقاومت په وخت کي د امر صاحب سره ډیره مالي مرسته کړیوه. رښتیا او دروغ به یي څوک سپین کړي؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۶۴)

دډيزل جنراتورونو ترون

دهيواد جمهور رئيس حامد کرزي په کندهار کي، دبريښنا د ستونزي دليري کولو له پاره په خپل ۵۱۹ ــــ ۲۹/۱/۱۳۸۷ حکم کي سپارښتنه وکړه، چي دهمدي حکم پر بنياد A.G.N دعبدالغفار نعيمي له کمپنۍ سره ترون وشو، چي يوازي اووه ډيزل جنراتورونه 500KW هر يو له دووپايو ترانسفارمر 500KVA ستيکرد نايزيشن پينلونو سره راوړل شول .

هغه يو تخنيکي عوارض پيدا او کرينک شافت يي مات شو او پاتي شپږو پايو له 2MW څخه زيات توليد نه کړاي شو .

چي مسولين يي شپږ مياشتي لادرکه او د نوموړي پروژي کار په داسي حال کي ، چي ۵۹۴۶۴۸ دالر AGN کمپنۍ ته او ۱۸۳۸۰۷۶ افغانۍ يي داوارولو او د احاطي له پاره د ساختماني ته به ورکړل شي په ټپه ودريد .

جالبه خبره داده چي د هيواد ټولي اداري د نوموړي ترون څخه ځان بي خبره ښيي، دکندهار اداره وايي چي دبريښنا انرژۍ وزارت له خوا يي ترون شوي خو دبريښنا وزارت خپله بي خبري څرګندوي . سربيره پرهغي د کمپنۍ ادرس او پيژندنه چي نوموړي جنراتورونه يي قرارداد کړي معلومه نه ده او پروژه همداسي بي ښتنه پاتي ده .

ځيني بيا وايي چي کله اسدالله خالد د کندهار والي و، هغه ښايي چي مالومات ولري .

خو دبريښنا د زياتي اړتيا له مخي يو پلاوي د ماليي د وزارت د استازي، د کندهار ولايت د استازي ، دبريښنا موسسي مرستيال انجينر همايون کوهستاني ، ددفتر رئيس الحاج نور الحق فقير يار ، دبريښنا وزارت په اداري چارو کي مرستيال انجينر محمد اکبر بارکزي ، تر رياست لاندي وګمارل شول تر څو د جنراتورونو د پيرودني موضوع چټکه کړي او د متحده عربي اماراتو ته سفر وکړي .

AGN کمپنۍ د نوموړو جنراتورونو بيه ۶۷۰۰۰۰ دالره ټاکلي وه ، نوموړي پلاوي د يادو جنراتورونو د ترون څخه بي خبري په ګوته کوي او وايي چي نوموړي پلاوي يوازي د نوموړي کمپنۍ د امکاناتو د مطالعي له پاره متحده عربي اماراتو ته تللي و او بس.

لنډه داچي د لګښت سره سره دغه پروژه عملي نه شوه او نه هم کومه اداره دهغي مسووليت پر غاړه اخلي . دادي داداري فساد يوه نوي ډول بيلګه ده . مګر پيسي ورکي ، چي اخير کي نه جنراتور په لاس راغي او نه پيسي ، مګر پيسي راټولي شوي . دداسي کمپنۍ سره قرار داد شويدي چي چا ته يي ادرس معلوم ندي او يا ادرس نلري. دکندهار ولايت داداري رياست ۱۲۳۳/ ۸۸/۶/۱۰ ليک دشکايت ارګانهاي محل عمومي رياست په عنوان هم اغيزه ونکړه.

زموږ په هيواد کي داسي معاملي او اجرات کيږي، چي څوک يي اصلاً د کلا وي سر نشي موندلای. بله بيلګه:

دپنجشير د ولايت سړک، چي پنجشير ولايت اصلاً يو سړک لري، چي چهاراهي پکي نشته.

دحيرانتيا خبره داده ؛ چي سړک جوړشويدي، مګر جوړونکی او دپيسو ډونر يي يي معلوم ندي.

يوازي ولسي کسان شکايت لري چي څوک غوږ هم نه پر نيسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۵)

د بهرنيو هيوادونو د ځواکونو له خوا د افغانانو د وژني يوه بيلگه

د يوي باوري سرچيني په حواله ويل کيږي چي د يوه استراليايي تبعه ويلم رابرتس له خوا ديوه لفظي شخړي په پاي کي فضل الربي مشهور په کريم الله په ۱۴/۳/۱۳۸۸ په ميدان ښار کي په داسي حال کي وژل کيږي چي شپيته تنه پرسونل هم موجود وو. رابرتس د کتار مشر دي.

نوموړی چند راسنگ ته چي د شکور د سرتيم دي امر کوي چي کتارته حرکت ورکړي ، چند راسنگ د کريم الله په موټر کي سپريږي او د غزني پر لور حرکت کوي . غزني ته نږدي کتار دروي او يو څو هوايي فيرونه کوي . او دشاهدانو له شهادت سره سم رابرتس ديوه لاسي بم په وسيله د نوموړی موټر ته اور اچوي او هغه سوځي ، کتار د پکتيکا خواته روانيږي خو چند راسنگ د پيښي جريان د FHI موسسي ته خبر ورکوي . رابرتس له غزني څخه بيرته د کابل پر لور راځي او له موسسي څخه پاسپورت او لس زره ډالره له ځان سره اخلي او غواړي چي د هوايي ډگر له لاري دوبي ته ځان ورسوي خو دملي پوليسو له خوا بندي او وروسته له څيړونو ابتدائيه محکمه په خپله ۱۱۲ ــ ۵/۸/۱۳۸۸ فيصله کي نوموړی په اعدام محکموي ، کله چي دوسيه د حق العبدي له پاره ستري محکمي ته راجع کيږي نو په سل زره ډالره د خصومت د قطعه کولو له پاره حکم کوي چي بيا وروسته د ستري محکمي له خوا په ۲۸۳۵ ــ ۲۱/۸/۱۳۸۹ فيصله کي د حق الله په برخه کي په شل کاله بند محکوميږي . دادي د بهرنيو ځواکونو له خوا د افغانانو د وژني يوه بيلگه او بي پروايي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۶)

روابط مهم دي که ضوابط ؟

یوه باوري خبري سرچینه رپوټ ورکوي چي د ۱۳۹۲ کال د چنګاښ د میاشتي په اته ویشتمه ، د هجران هجرت شرکت رئیس حاجي میرزا د محمد رحیم زوي، د هیواد د جمهوري ریاست مقام ته شکایت کوي ، چي په غیر قانوني ډول یې د ملي امنیت د موظفینو له خوا یې شرکت پلټل شویدي ، چي له دغه امله د افغانستان د اسلامي جمهوریت دمقام له خوا په ۲۷۶۵ ـــ ۲/۵/۱۳۹۲ حکم کي سپارښتنه کوي تر څو د نوموړی شکایت د یوه مسلکي ټیم له خوا و څیړل شي او دملي امنیت ریاست دي دڅیړني پلاوي ته لازم شرایط برابر کړي .

د څیړني په بهیر کي حاجي میرزا ادعا کوي چي دخپلو کارکونکو د وهلو ډبولو سربیره ۴۲ عرادو زرهي وسایطو، چي د اینا لیا د ځواکونو پوري تړاو لري او دغه راز دیو شمیر جواز سیر او پلیټونو د ګرزیدني کارتونه او کمپیوټرونه له ځان سره وړي دي .

او زیاتوي چي دغه دسیسه د عبدالقیوم کټوازي له خوا ، چي مخکي د پکتیکا ولایت والي وو او اوس د ملي امنیت د عمومي ریاست مرستیال دي جوړه شویده ، کله چي نوموړی والي وو نو ورسره پیژندل او له ما څخه یې څو ځله د پیسو غوښتنه کړي وه ، چي ددوستانه اړیکو له امله یې غوښتنه پوره شویده .

خو کله چي موضوع د پولیسو له خوا څیړل کیږي او لیکي چي یو شمیر زرهي وسایط له جعلي پلیټونو سره، چي دولسي جرګي او مشرانو جرګي او ملي امنیت له نوم څخه په دوو سرایونوکي ، چي یو دبګرامیو دولسوالی او د کابل په شش درک کي وه ، او یو شمیر مجهول الیهویه خلکو ورڅخه ګټه اخیسته . او نوموړی اشخاصو په پام کي لرل چي پر یو شمیر دولتي ادارو تروریستي حملي وکړي ، چي د نوموړو پیښو د مخنیوي له پاره یې دغه کار کړیدي .

د ګمارل شوي پلاوي له خوا نوموړی شرکت پلټل کیږي ، په پایله کي یې ۱۳۶ مشکوک جواز سیرونه ، چي په درغلي جوړ شوي و، ۷ قطعي د ګرزیدني کارتونه د کورنیو چارو وزارت د تروریزم سره د مبارزي د مرستیال په لاسلیک ، ۵۹ جوړي نمبر پلیټونه او ۸ قطعي د ګرزیدني کارتونه د مشرانو جرګي د امنیتي مسوول په لاسلیک او یو کارت د ملي دفاع وزارت د پوهنتون د قوماندان په لاسلیک ، دوه داني کمپیوترونه، دوه میله کلاشینکو فونه او یوه میل تفنګچه په لاس راوړل کیږي او ۴۳ عرادي زرهي واسطي چي د خاوندانو هویت یې معلوم نه دي په ورکشاف کي موجود و.

کله چي جوازسیرونو د ترافیکو ریاست ته راجع کیږي ، څرګندیږي چي ۲۲ جلده جواز سیرونه جعلي دي .

میرزا کټوازي نه چا بازخواست ونکړ.

په ډیر زحمت بندي شو ، چي وروسته ژر خوشي شو ، ولي چي دمشرانو جرګي مشر مسلمیار یې شاته ولاړ ؤ.

په پایتخت کي په جعل کاري لاس پوري او دوام ورکوي، مګر بیا هم څرنګه چي رابط لري دبند نه خوشي شو.

پیسه او بډي کار کوي، مګر واسطه هرځای کار کوي او په موږ کي ډیر دود ده.

په موږ کي واسطه بده نه ښکاري، که حق وي او یا ناحقه. میرزاخان کټوازی، فکر نه کوم چي مجازات شي، ځکه هم زور لری او هم زر.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۷)

د ملي دفاع وزارت او اختلاس

له بده مرغه زموږ په هیواد کي یو شمیر کړي پرته له دي چي خپلو دیني او عقیدتي مقدساتو او ارشاداتو ته پاملرنه وکړي، په دغه کرغیړني پدیدي لاس پوري کوي ترڅو، چي نا جایزه او ناروا ګټي تر لاسه کړي چي موږ یي یوه قضیه د بیلګي په توګه خپروو.

داسي مثالونه ډیر دي، دلته هغه لیکم چي زما سیل بین ته په لاس راغلي دي، داسي لیکل شویدي.

د ملي دفاع وزارت دلوژستیک دریاست له خوا د ۲۱ قلمو روغنیاتو او مبلایلود کال ۱۳۹۳ د اړتیا دوسیه جوړه او دنوموړی وزارت دخریداری څانګی ته یي لیږلي ده چي بیه یي ۲۰۵۴۳۴۱۲۳۰ افغاني کیږي.

په لومړي ګام کی د نرخ اخیستلو اداره په جعلي استعلا مونو سره ، چي معلوم نه دي له کوم شرکت ،کوم دوکان ، کومي مغازي او په کوم ځاي کي یي نرخ اخیستي دي.

په دویم ګام کي چي موضوع اعلان ته وسپارل شوه د خریداري د اداري دپرسونل له خوا چاته افر توزیع نه شو.

لنډه داچي د افر د خلاصوني غونډه جوړه، چي په ټیټه بیه افرونه شپږ سوه پنځوس ملیونه ، بل افر ۹۸۰ ملیونه ، بل ۱۱۰۰ ملیونه ، بل ۱۵۰۰ ملیونه او وروستني افر ۱۹۹۹ ملیونه په ډاګه شول.

هغه قرارداد چي دوه ملیارده افغاني نرخ ورکړي او هغه کسان چي په فساد کي لاس لري هغه قرارداد کونګي ته ۱۹۹۵ میلونو افغانی، چي لوړه بیه یي درلوده او له اخرین قیمت څخه پنځه ویشت ملیونه دالره تفاوت لري یو ښکاره فساد دي، نرخ ورکړ. مثلاً دیوی ډوډی بیه لس افغانی ده، په هر ځای کی چي وی بیه یي هماغه ده او یو لیتر مبلایل چي بیه یي ۱۲۰ څخه تر ۱۵۰ افغانیو ده ، او هغه نرخ چي د پیرودني هیات اخیستي ده ، بیه دیوه لیتر له ۵۰۰ څخه تر ۶۰۰ سوو افغانیو ده . وګوري څومره تفاوت دي. دایو مثال ؤ، چی عرض شو.

هیواد کي عمده فساد دهیواد په خریداري قرار دادونو او د ګمرک په محصول او قاچاق کي دي . یعني په خریداري او قرار دادونو کي قیمت لوړوي، شکایت یي نه پورته کیږي، ددواړو ګټي پکي تضمین شوي وي . او ګمرک برعکس قیمت کښته لیکي چي بیا ددواړو خوا ګټي تضمین کیږي، او قاچاق او یا دمخدره مواد معامله څه بل ډول ده، مامورین حق اخلي او دمراقبت نه سترګي پټوي . قضیه پټه پاته کیږي، غوږ تر غوږ نه خبریږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۶۸)

مسخه شوي قاضيان

سيل بين چي سيل کوي او تر ټولو ځان بي وسه ګڼي او يوازي غم خوري.

اوريدلي مي وه چي ددولت کوم چارواکی دکومي پيښي په اړوند، د هيواد په بوه محبس کي بندي وو .

کوم بنديان چي له نوموړی سره په يوه کوټه کي بنديان وو، ورڅخه پوښتلي ؤ، چي ښاغليه تا به په خپله دچاروا‌کی په موده کي څومره بډي اخيستي وي او عيش نوش به دي کړي وي ؟

نوموړی چارواکي ورته ويلي وو : هغه وخت چي ما ددولت په اداره کي يوه څوکی درلوده لږ او ډيري بډي وي خو اوس چي چور او تالان دي زه بندي يم .

دغه کيسه کټ مټ د پښتني بانک دپنځه ديرشو مليونو ډالرو داختلاس دقضيي په برخه کي او دغي ته ورته په نورو قضيو کي صدق کوي، چي سړی په دي باوري کوي چي رښتيا هم چور او تالا دي.

دهغه راپور له مخي چي د کابل د ولايت دامنيت د استيناف دديوان د ۲۵۵ ـــ ۲۷/۱۱/۱۳۹۲ قضايي قرار له رويه چي ډير اوږ دي او موږ يي لنډيز رااخلو،په کي راغلي دي چي د پښتني بانک رئيس ښاغلی و حيات الله دياني ،او نور مسؤل امران .

تش په نامه ديو شمير شرکتونو دمامورينود مرستي او همکاري په پايله کي دغه اختلاس په داسي ډول رامنځته کيږي :او شرکتونه ددرغلي په توګه ديوه او بل نومونو په نامه، چي نه شرکت وجود لري او نه هم دتضمين کورونه او جايدادونه شته، چي له امله يي په هوايي ډول پنځه ديرش مليونه ډالره دقرض په توګه اجراشويدي.

ددياني صاحب دفساد قضيه نه پوهيږم چي څه نوم ورکړم، رشوت ووايم او که غلا او که کسه بري. دخپل نور مامورينو په ګډون يو عادي جرم ندي ، بلکي ملي خيانت دي ، چي ملت متضرر او دولت بدنامه دي . دومره ډير مبلغ په تنهايي نه خوړل کيږي، حق بايد ورکړي. کټ مټ د ميوند برکي غونډي کيسه ده.

مجددي صاحب د خپل مهربانه زړه او نفوذ نه کار اخلي، په خپل تضمين ، قاضي القضات عظيمي دشلو کلونو محکوم دخوشي کيدو امر اخلي.

وايي چي دکابل بانک قضيه تردي لا ويرنه ډکه ده.

داکيسه دسيل بين دپاره يوه نمونه ده، دکابل بانک موضوع تر دي تراجيدي ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۶۹)

چارواکي هم په میخ وهي او هم په نال ؟!

په هیواد کي دچاپیریال دککړتیا په اړوند ، چي څه ډول یي مخنیوي وشي په لوړه کچه غونډي جوړیږي او پریکړي کوي، چي د نورو عواملو ترڅنګ مهم لامل یي د بي کیفیته او ټیټ کیفیت تیلو واردول دي، چي مخه یي نه نیول کیږي او ددي پر ځاي چي زموږ لوړ پوړي چارواکي یي واردونکو ته سزا ورکړي پر عکس هغو ته دخرڅلاو زمینه برابر وي.

دیوي باوري سرچیني په حواله دنوید ایل شرکت دیوه لیک پر ترڅ کي د جمهوري ریا ست مقام ته په یوه لیک کي لیکلي، چي دنوید ایل شرکت سره تړون لاسلیک کړیدي چي د هغه له لاري هیواد ته تیل واردکړي ، کله چي دنوموړو تیلو اووه ټانکره تیل د مسولو ادارو له خوا نیول کیږي او ګوري چي تیل بي کیفیته دي نو دهغوي د خرڅلاو مخه نیسي او په لیک کي یي داسي ویل کیږي، چي له نوموړو تیلو څخه دخښتو پخولو په بټیو کي کار اخیستلاي شي. نو له همدي امله ددي پرځاي چي زموږ لوړپوړو چارواکي ددغسي تیلو مخه ونیسي او واردکونکو ته یي سزا ورکړي ، پرعکس دافغانستان داسلامي جمهوریت دجمهور رئیس مرستیال مارشال محمد قسیم فهیم دشرکت دچل ول سره مل کیږي او په خپل ۱۰۷۲ ګڼه حکم ورکوي، که چیري له نوموړو تیلو څخه په ځینو مواردو کي ګټه اخیستلاي شي، دګټي اخیستلو موارد دي تثبیت او داړوندو ارګانو نو دپلاوي تر نظر لاندي دخرڅلا و په برخه کي قانوني کړني وشي.

نو په دغسي حالاتو کي چي په خپله زموږ د هیواد لوړ پوړي چارواکي د شرکتو نو چل او ول مني او په دي نه پوهیږي چي موټرو لوګي دهیواد فضا او د بټیو لوګی کومي بلي فضا ته پورته کیږي ؟

او پدي ډول دګټي اخیستلو زمینه برابریږي . او پدي بهانه بي ارزښته تیل دنورو تیلو سره ګډ او بیا په لوړ قیمت بازار ته عرضه کیږي، داسي عمل یواري نه بلکه په دوام داره ډول تکراریږي ، چي کله یوه بهانه او کله په بله پلمه دوام مومي ، او ساده پلمو ته لبیک ویل کیږي او ضرر یي عام وي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۰)

د محصل تبادله

دباوري سرچينو په حواله عبدالروف د عبدالغفور زوی او عبدالغني دعبدالباري زوی، چي دغزني ولايت اوسيدونكي دي د ۱۳۸۴ كال د زمری دمياشتي په اووه لسمه نيټه، چي دډاكتر هاشم ښېنتوني په تور او له دښمنانو سره دمرستي په تور نيول شوي و او عبدالروف چي د ۱۳۸۶ كال دسلواغي دمياشتي په شپږمه گڼه قرار له مخي دستري محكمي دعامه امنيت ديوان له حكم سره سم په شل كاله بند محكوم شويدي .

او دغه راز عبدالغني، چي د ۱۳۹۲ كال دتلي دمياشتي په ۲۴ نيټه د ۲۲۶۷ گڼه قرار له مخي په پنځه كاله اويوه مياشت بند محكوم شوي و او دسناتور بخت بي بي دزوی ميرويس او زوم يي د حكمت الله په نامه ، چي دپوليسو افراد ؤ، دمخالفينو له خوا نيول شوي و، چي وروسته حكمت الله په قتل رسول شوي او زوی يي چي په هند كي ددويم صنف محصل و، دهغه په بدل كي دخلاصون غوښتنه كړي وه، چي نوموړی دوه تنه جنايت كاران د تبادلي په ډول خوشي شول .

نو داپه هيواد كي دجرايمو يوه بل ډول بيلگه ده، چي له بده مرغه زموږ په هيواد كي يي رواج موندلي دي.

داسي تبادله په ډيره ظالمانه دوسلوالو مخالفينو لخوا څو ځلي تكرار او دمجبوريت له مخي عملي شويده.

گرگان گيري او اختطاف ناوړه پديده د پاكستان نه افغانانو دځان سره راوړيده ، چي دا پخوا افغان هيواد نه پيژنده .

داسي د تبادلي معاملي څو ځله منځ ته راغلي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۱)

د اختلاس یوه قضیه

دیوه تور په ترڅ کي چي دخوست ولایت دملي امنیت د ۸۲ اداري په پخواني مدیر فاروق جان باندي پوري شویدي په کي ویل شویدي : کله چي نوموړی د وزیرانو شورا د ۱۳۹۰ کال دغوایي دمیاشتي ددیارلسمي نیټي د څلورم نمبر مصوبي له مخي د هغه پلاوي په ترکیب کي، چي دګمرګ ،امنیه قوماندانی او دترافیک د مدیرت استازي په کي ګډون درلود دنده ترسره کوله، چي ترڅو دښي لاس اشترنګ موټرونه او دنورو موټرونو دبيي په ټاکلو کي ګمارل شوي و، نو په غیر قانوني ډول یي پليټونه توزیع او دموټرو په بیه کي کموالي راوستي، چي له امله یي ۲۳۸۶۵۰۰۰ افغانیو زیان ددولت بودجي ته اړولي دي، چي په دغو پیسو کي دفاروق جان دخساري سهم ۳۹۷۷۵۰۰ افغاني کیږي وروسته له تحقیق څخه کله چي موضوع محکمي ته راجع کیږي، دخوست د امنیت عامه دیوان له خوا د ۱۳۹۱ کال د مرغومی دمیاشتي داوولسمي نیټي د ۱۷۸ فیصلي له مخي په دولس زرو افغانیو جریمي متهم پیژندل شوي او بیا دستري محکمي د تدقیقي نظر له رویه موضوع داستیناف محکمي ته راجع شوي .

دادبېو او اختلاس یوه قضیه چي دپریکړو دڅرنګوالي په اړوند یي قضاوت لوستونکو ته پرېږدو .

دلته ستاسي پام دخوست دامنیت عامي محکمي فیصله ته راګرځوم ، چي دلته انصاف مدنظر ندي نیول شوي ، د ۲۳۸۶۵۰۰۰ افغانیو په مقابل کي په (۱۲۰۰۰) افغانیو مجازات شویدي ، په رښتیا چي انصاف نشته .

په محکمو کي داسي غیر عادلانه د افراط او تفریط په چوکاټ کي ډیري کیسي اوریدل کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۲)

دګلاب الدين شيرزايي پور

ګلاب الدين شيرزايي ۲۵ مليارده پخوانی شني (جنبشي) پيسي، ددولت نه پور ورېدي او دده دبانک شتمني ګنګل ګيري ، مګر دبي مسؤليتي او بي تفاوتي له کبله داشتمني ۲۵ ميلونه افغاني دګنګل سره دمزارشريف دپښتني بانک دمدير ښاغلي محمد ياسين لخوا د دادمحمد بانک ته ليږدول کيږي . او پدي وسيله دولت ته يوه لويه خساره رسيږي .

ګرچي محمد ياسين تر ډيره وخت نه ورک ؤ .

کله چي په خپل تقاعد پسي راغلي تصادفي ګيرشو . دده په بند به هيڅ ونشي ، خو د دولت خساره به جبران نشي . داهم دفساد نه ډيرو نه يوه نمونه ده .

ښاغلي محمد ياسين او داد محمد به جرم دخداي په خطر نه ؤ مرتکب شوي ، ممکن دنورو سره يي هم سربښورولي وي .

ولي پوه دي، هر سړي پوه دي چي بازخواست او تپوس نشته .

که څه هم هر څوک دفساد ناري وهي ، مګر دمسؤولو کسانو لخوا اقدام دايمان په برکت کيږي او ملي ارزښت ورته ارزش نلري په بي ننګي کي ډوب دي .

ګرچه ګلاب الدين شيرزايي مړ شو ،ځيني وايي په مرموز ډول ووژل شو .

دتميز ديوان د نوموړي دوسيه تر اوسه فيصله نکړه .

شيرزايي هم نه بي واسطي او نه بي پيسو دی، چي تر اوسه محاکمه نشو.

ګلاب الدين شيرزايي څنګه ووژل شو ؟

ديوي باوري سرچيني له رپوټ سره سم ګلاب الدين شيرزايي چي درامش نومي په کرولا موټر کي دهغه له معامله دارانو څخه وو د ۱۳۹۰ کال دلړم دمياشتي په اووه لسمه نيټه د قلمي تفنګچي په واسطه د څلورمي ناحيي په سيمه کي وژل کيږي . پوليس د قاتل په لټه کي کيږي او په پايله کي رامش نيسي ، لنډه داچي دنوموړی قضيه ددويمي حوزي ابتدائيه محکمه په خپله ۲۶۸ ـــ ۱۱/۱۱/۱۳۹۰ فيصلي کي رامش نومي ته برآت ورکول کيږي .

او دکابل استيناف محکمه په خپله ۵۳۰ ــ ۱۸//۴/۱۳۹۱ فيصله کي دابتدائيه محکمي پريکړه تائيدوي،

بالاخره نوموړی فيصله دستري محکمي دديوان له خوا رديږي . داچي بيا وروسته څه وشول معلومه نه ده خو دخواشيني ځاي دادي چي ولي دنوموړی وژونکي په سزا ونه رسيد ؟

داهغه پوښتنه ده چي کارپوهان يي داداري فساد زوراورو ته منسوبه وي . مګر دابتدائيه او استناف قاضيانو نه چا ونه پوښتل .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۷۳)

دتیمورشاه اعدام

هغه وخت چې د ۱۳۸۶ کال د لړم د میاشتې په پنځلسمه نیټه ، د جمهوري د ریاست د مقام له خوا د ۱۸ مجرمینو داعدام حکم صادریږي ، نو اړوندو ادارو ته دنوموړی حکم سپارښتنه کیږي او د محبس قوماندانې ګمارل کیږي چې نوموړی شپاړس تنه له نورو محبوسینو څخه جلا تر څو داعدام حکم ورباندې عملي شي.

نوموړی چې باید د لومړي نمبر قول اردو په پولیګون کې اعدام شي، نو دیوه استعلام په ترڅ کې دملي دفاع وزارت ته لیکي ، خو له دري تنو پهره دارانو کوم صلاحیت لرونکي شخص چې استعلام اړونده ادارو ته راجع کړي، د ملي دفاع وزارت کي شتون نه درلود .

وروسته د محبوسینو دعمومي رئیس د تلیفون له لارې، چې ګواکې موضوع یې له لوی درستیز سره شریکه کړی او هغه لومړی نمبر قول اردو ته امر صادر کړي دي.

نو شپاړس تنه محکومین دهغوي دمسوول ټیم سره چې ټول ۵۲ تنه کیږي دپولیګون په خوا روانیږي، د لومړی نمبر قول اردو منسوبین، کله چې نوموړی ډله هلته رسیږي ، هغوي مزاحمت ایجادوي او ان داچې هغوي تحقیر او توهین کیږي .

دهمدې مزاحمت له مخې دوه ساعته ناوخته کیږي او دشپې تیاره خوریږي . دیادوني وړده کله چې محکومین د سمونیار ضیاء الدین له خوا تالاشي او په دویمه دروازه کې دجان ګل له خوا چک کیږي او د سمونوال عبدالکریم له خوا یې ورسره توکي اخیستل کیږي او دنوموړی له خوا ولچک کیږي ،ټول معدوهین دشاله خوا ولچک کیږي ، خو تیمور شاه د مخې له خوا . نورو معدوهینو پر سر مخصوصي خولۍ اچول کیږي، خو دتیمور شاه پر سر دسمال اچول کیږي .

لنډه داچې محکومین دشپې په اتو بجو نوموړی د اعدام ځاي ته درسیدو سره معدوهین له موټرو څخه کښته کیږي او شا یې دیوال او مخ یې دغرب پلو ته په کتار درول کیږي . یوه موضوع د یادوني وړ ده چې سره له دومره تلاشیو تیمورشاه سره یو مبایل شته، چې سیمکارت یې دده له خوا ژویل شوي وو.

خو داچې قصداً لازم تدبیر ورته نیول شوي نه وو او تیمور شاه په داسې ځاي کې درول شوي وو، چې دیوال کنډو درلود ، کله چې حکم ورباندې تطبیق کیږي وروسته لیدل کیږي ، چې د تیمورشاه جسد دهغوي په منځ کې نشته او تښتیدلي دي ، په ډیر مهارت ګام په ګام ورسره مرسته کیږي .

دتیمورشاه دتښتیدلو په پیښه کې یوه توطیه په کار وړل شوي وه، چې مخکې جوړه شوي وه، چې واړه مامورین لکه سیدخان د محمد یاسین زوي ، دوست محمد دمراد خان زوي او عبدالکریم د فضل قادر زوي وپیژندل شول دایو ډول دزورواکې او دبډو یوه بیلګه وه، چې یوخطرناکه جنایت کار یې په پایله کې له اعدام څخه خلاص شو .

تیمور یوبل ځل هم نیولي شوي ؤ، چې د لس زرو دالرو په مقابل کې په سالنګ کې وتوانیدي چې فرار وکړي او مخ کې هم یوه بهرني ښځه ګروګان نیولي ؤ، چې دفرانسې تبعه کلیمنتس کانتوني نومیده.

اوددویم ځل دپاره هم په تیښتې موفق کیږي .

دمحبس مامورینو دده دتښتې دپاره ګام په ګام پدې ډول زمینه برابره کړه:

1. اعدام باید د پلچرخي محبس په دننه کي وای، نه دپولیګون په میدان کې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

2. کیدای شوای چې اعدام نه په ډلیزه ډول، بلکي په څو ځلي د څو تنو دپاره ، چې سم کنترول او اجرا شوي وای.
3. اعدام باید په رڼا کي شویوای ، نه دشپي په تیاره کي دعقرب میاشت اته بجي پوره تیاره وه.
4. دنورو پر سر توري خولی وي، د تیمور پر سر دسمال ؤ.
5. نور دشا دخوا ولچک ؤ، دی دمخ دخوا.
6. دی په داسي ځای کي ودریدي، چې دکتارپه اخیر کي ؤ او شاته دیوال کنډو ؤ.

نومورِي دهغه وروسته بیا هم دخلیل ځدران زوی دپیسو په مقابل کي اختطاف او ووژی.

مسؤل مامورین مجازات نشول، دمحکمي او څارنوالي تر منځ يي دوسیه په تګ او راتګ کي وه، محکمه کله اعتراض کوي، یا کله حبس معطل حکم کوی او کله تیرشوي حبس باندي بسنه کوي.

تیمور دهغه خطرناکو جانیانو د ډلي دی، لکه حبیب استالفي او یا رئیس خدایداد غوندي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۴)

دالبيروني پوهنتون رئيس

دالبيروني دپوهنتون دمحصلانو اتحاديي ديوه ليک په ترڅ کي مسوولو مقاماتو ته خبر ورکوي ، چي دالبيروني پوهنتون رئيس ، محب الله بارش دمحمد ايوب زوي چي ۵۲۰۰۰ ډالره درشوت په ډول له ثبات شرکت څخه ، چي دالبيروني پوهنتون بيا رغاونه پرغاړه لري، اخلي او دغه راز محمد ايوب نومي په دري زرو ډالرو اختلاس او گل مير نومي هم په دري زرو ډالرو تورن کړيدي .څرگنده فساد دي ، بيارغونه درئيس کار ندي ، بلکه دوزارت صلاحيت دي . دا ټولي کلاه برداري ده.

موضوع له تحقيق وروسته محکمي ته ځي او د کاپيسا ولايت ابتدائيه محکمه په خپل ۶۴ ـــ ۹۰/۴/۵ گڼه حکم کوي او محب الله بارش په دري کاله حبس او داختلاس شويو پيسو په معادلو ورکړي په سزا محکموي . خو بالاخره چي موضوع داستيناف محکمي او اداري فساد په وړاندي اختصاصي محکمي ته ځي ، نو نوموړی ته برائت ورکول کيږي.

ښاغلي بارش سو استفاده تر دي اندازي بي شرمانه ؤ ،چي يو محصل نه يي ولندن ته د ليږلو په پلمه زر دالر رشوت واخيست . پداسي حال کي چي د محصلينو ليږل د وزارت کار دي.

نوموړي پدي لوړ مقام بيا هم پر خپل محصل زړه سوی ونکړ.

بارش په څو نورو قضيو کي ښکيل دي. موږ د محکمي په پريکړه کوم اعتراض او مخالفت نه لرو. يوازي دومره يادونه کوو چي رسنۍ هميشه دقانون پر تنفيذ ارگانونو تور لگوي، چي څوک په اداري فساد او اختلاس متهم کيږي نو دچارواکو د ملا تړ له امله ورته سزا نه ورکول کيږي .

هيله مو دا وه چي په دغه برخه کي هم دنيوکه کونکو رسنيو دنيوکو کومه چاره په کي نه وي .مگر اقاي بارش ددي روښانه فريب کاري او سو استفاده نه مجازات ونه ليد .

داچي ديو علمي او اکادميک په محوطه کي دومره ښکاره ناوړي گټي دي ، نور دي خدای (ج) رحم وکړي. پدي اخلاقو نوموړی اوس هم استاد دي. او دمحمد يونس قانوني نه يي ۵ زره دالره اخيستي ؤ.

حيرانونکي داده چي داسي حمايه گري او بي تفاوتي يو دبل حمايه کيږي . ښاغلي بارش باندي دمحکمي حکم صادر شوي ؤ ، مگر دکابل پوهنتون کي په تدرئيس اخته ، پوليسو ده ته موقع ورکړه ، او دمحکمي حکم يي تنفيذ نه کړ .

خو بالاخره دستري محکمي ۴۸۸ ـــ ۸۹/۵/۲ فيصلی په اکر او مگر دوسيه داعتراض تر نامه لاندي دفرار زمينه برابره کړه. استاد يي دا ډول ککړ وي، نوردي خدای رحم وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۵)

عصمت الله دولت زی

ماسیل بین داسي یو رپوټ تر لاسه کړي و، چي پکښي ویل شوي و چي د کابل امنیه قوماندان عصمت الله دولت زی ۱۷۵ تنه ، په بیلابیلو جرمونزوو تورن کسان پرته له دي، چي قانوني کړني تر سره کړل شي په خپل امر یوازي د ۱۳۸۶ کال په شپږو وروستیو میاشتو کي، له نظارت خاني څخه خوشي کړيدي .

کله چي موضوع څیړل کیږي علیشاه پکتیاوال، چي د کابل د امنیه قوماندانی جنایي امر و ، وایي چي په عسکري کي د حکم تطبیق حتمي کار دي، نو کله چي قوماندان امر کاوه موږ هغه عملي کاوه.

سمونوال جلات خان چي د کابل ا منیي قوماندانی د سرقت مدیر دي وایي: چي عصمت الله دولت زی ټول کارونه په خپل انحصارکي اخیستي وه او نوموړي هم کوزه هم کوزه ګر او هم ګل کوزه وو.

لنډه دا چي د نوموړو ۱۷۵ تنو د خلاصون څیړنه کیږي ، داسي څرګندیږي چي عصمت الله دولت زی د قانون پر خلاف او له خپل صلاحیت څخه لوړ امرونه صادر کړي او تورن کسان یي د نظارت خاني څخه خوشي کړیدي.

خو دولت زی دا ادعا نه مني او وایي:

چي کله ما د قانون خلاف امر ورکاوه نو باید داړوندو ادارو له خوا د پشنهاد په ډول رد کړي واي. خو داسي هیڅکله نه ده سوي. خو د څیړني پلاوي په دي باور دي ، چي دولت زی قصدا د قانون څخه سرغړونه کړي او هغه د مجازاتو وړ بلل شویدي.

نوموړي دابتدائیه نظامي محکمي دجدي دمیاشتي ۱۳۸۸ کال جلسه کي په بند محکوم شو.

نموړی ددویم مرستیال محترم عبدالکریم خلیلي حمایي له کبله بیرته مقرر او حبس چا پر تنفیذ ونشواي کولاي ولي، چي دداکتراشرف غني په قول دولت یو سهامي شرکت دي ، ددي دپاره چي جزا نموړی ته پند شي او نورو ته عبرت ، مګر هیڅ ونشوه .

چي د نظامي ابتدائیه محکمي د ۱۳۸۷ کال د لړم د میاشتي د لومړي نیټي ۷۳ فیصلي له مخي، نوموړی په څلور کاله بند محکوم شو، مګر بلي محکمي د ۱۷۳ ګني د حکم له مخي نقض کیږي. دمجرم په ګټه دقاضیانو د پاره ساده لار په یوه بهانه او پلمه دحکم نقض او یا اعتراض اسانه لار ده، چي دعدالت نه فرار وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۶)

د ۹۲۱ لاریو داوسپني قاچاق

په رپوټ کي راغلي دي په ۱۳۸۵ کال کي د (دوراني کاروان شرکت) د اسیاي میانه څخه ۶۵۹۵ ټنه زړي اوسپني د تور غونډي دلاري راوړي.

په دي ترڅ کي ۹۲۱ لارۍ موټر چي اوسپني پکښي بار وي په جعلي اسنادو سره، پرته له دي چي محصول شي د سپین بولدک له لاري پاکستان ته اړول کیږي، چي د محصول پیسي یي ۵۳۴۳۳۵۲۶ـ افغاني اټکل شویدي.

دهغه جملي نه د صلاحیت لرونکو مقاماتو له خوا ۴۵۰ ټنو نه، چي ۲۷۰۰۰ ټنه اوسپنه کیږي د تورغنډۍ په بندر کي ساتل کیږي، موضوع د مالیي وزارت ته وړاندي کیږي نو امر ورکول کیږي، هغه تاجران چي حاضر دي چي محصول ورکړي، ۱۱ سلنه دي تري واخیستل سي او هغه تاجران چي تښتیدلي دي شپیته سلنه جریمه دي هم تري واخیستل شي.

د هندکش بارچالاني شرکت د۷۵۷ لار یو په بدل کي، چي تښتول شوي دي ۱۱۰ لاري د اصلي مالکانو له خوا، چي فضل رحیم او طالب نومونه یي دي په تضمین کي پریږدي.

د فیفون بارچالاني شرکت د۱۸ لاریو په عوض کي ۳ لاري په تضمین پریږدي او وروسته تر پلټني د هرات ولایت د ابتدایي محکمي په ۱۳۱ فیصله کي ۱۵/۸/۱۳۸۵ تورن کس به مجازاتو محکومو‌ي او فیصله کوي . چي پلورونکي، اخیستونکي او هم د ګمرک د رییس صدیقي څخه تحقیق وکړي.

لنډه دا چي د یوه اوږده تحقیق د بهیر څخه د تورنو کسانو او په قضیه یي پنځه تنه څارنوالان، چي په کتمان د جرم کي سهیم وه دولت ته د ۷۷۹۰۷۱۵۸ـ میلیونه عوایدو د زیان په اړوند چي خپلي دندي صحیح سر ته رسولي نه دي او دڅارنوالي مرستیال ښاغلي فضل احمد فقیریار ، محب الله د حیات الله زوي ،څارنوال عبدالمتین حمدي ، او څارنوال محمدعارف هم پدي قضیه کي دناوړو اجراتو له کبله ګرم بلل کیږي. کله چي محکمه ونه غواړي ، چي فیصله صادره کړي، نو د اعتراض په پلمه دوسیه مسترد کړي.

او محکمي لکه دېخوا په شان پر عدالت سترګي پټي کړي، مسؤل کسان تر اوسه ازاد ګرځي.

او په نیولو کي یي یو کس هم چندان علاقه څرګنده نکړه. دلته هم خاینانو یو بل ته لاس ورکړ.

نه ملزمان محاکمه شول، نه هغه هیآت چي فیصله یي بررسي کړیوه او نه د ګمرک ماموران. دا دفساد څرګنده نمونه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۷)

بیدل شرکت

د یوي باوري سرچیني په حواله د بیدل شرکت د زورواکو د زورزیاتي له امله شکایت کوي او د خپلو حقوقو غوښتنه کوي، چي له ۱۳۷۲ کال څخه تر ۱۳۷۷ کاله پوري یي وارداتي تیل ، د حیرتانو له بندر څخه ایستل شویدي.

د حیرتانو ذخیره چي د نفتي موادو پوري اړونده ده، وارداتي تیل په هغي کي ذخیره او د محصول په ورکړي سره هر شرکت خپل تیل وباسي.

د بیدل شرکت چي په ۱۳۷۲ کال کي ۶۸۵۲۰۱۱ کیلو پطرول وارد اوله هغي څخه ۱۴۸۱۳۸۵ ترلاسه او ۳۷۲۵۳۳ باقي پاتي دي. د وخت د استاد رباني تر مشر تابه لاندي د مجاهدینو حکومت دي.

له کال ۱۳۷۳ تر ۱۳۷۷ کاله پوري ۱۳۲۹۸۲۱۷ کیلو ډیزل او له دي جملي څخه ۱۲۷۷۷۸۵۰ ترلاسه او ۵۲۰۳۶۷ کیلو باقي پاتي دي.

په همدي ډول په ۱۳۷۶ کال کي پطرول ۱۵۴۵۲۲۲ کیلو او له هغي څخه ۱۳۲۹۳۳۴ او ۴۱۵۸۸۸ باقي پاتي دي .

خو د پاتي تیلو بیه یي نوموړي شرکت ته ندي ورکړي ،نو خپل عرض پاڼه د افغانستان اسلامي جمهوریت مقام ته وړاندي کوي او په دي برخه کي حکم کیږي، چي خپل حق دي ورکړي شي.

خو له هغه راهیسي تر اوسه د نوموړي شرکت خپل حق تر لاسه کړي ندي، ولي چي د چور په وخت پوري اړه لري.

دا د بیروکراسي او فساد یوه بل ډول بیلګه ده ،چي مونږ تري یادونه وکړه.

تجربه ښیی چي دمامورینو بي تفاوتي او بي کفایتي، دفساد پر څنګ افغان قوم ته لویه بدبختي راوړیده.

او بازخواست نشته چي پوښتنه وشي چي ولي ؟

پدي حصه کي دریاست جمهوري دمقام (۱۲۵۰ــ ۵،۳،۸۵) حکم هم تاثیر ونکړ.

مقصد دهغه وخت حکومت او دشمالي ټلوالو له خوا جوړ شویدي .

زموږ په هیواد کي په عمومي ډول پوښتنه نشته .

دبیدل شرکت نه پخواني دولت حق نه ورکوی او نه موجوده دولت.

دریاست جمهوري مقام احکامونه په لاس لري، مګر عملي جنبه یي نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۷۸)

په بهرنیو چارو وزارت کي د ۱۵۰۰۰۰ دالرو د اختلاس

قضیه داسي شروع کیږي چي د بهرنیو چارو وزارت، د وارداتو مدیریت په خپل ۱۹/۱۲/۱۳۸۴-۱۴۰۰۸ گڼه لیک ، د ډاکتر عبدالله په لاسلیک د هرات نماینده گي ته لیکي چي ۲۵۰۰۰۰ ډالرو له جملي څخه چي په نوموړي نمایندگي کي شته ۱۵۰۰۰۰ زره یي نغده توگه مرکز ته راوړي ، تر څو د فرعي حساب له مخي ددولت حساب ته شاملي شي.

وروسته کله چي دتفتیش دمدیرت له خوا د نوموړی نماینده گی کارونه پلټل کیږي، دي پایلي ته رسیږي چي نوموړی پیسي ددولت حساب ته نه دي شاملي شوي .

نو په پایله کي د قانون د تنفیذ د ارگانونو له خوا څیړل کیږي او په پایله کي محمدالله افضلي د هرات د نماینده گي رئیس، محمد اسحق مومند د محاسبي مدیر او د هرات د نماینده گی اداري مدیر عبدالغفار جمشیدي د نوموړو پیسو د اختلاس په تور تورن پیژندل کیږي.

څرگندیږي چي محمد اسحق مومند چي د قضیي اصلي عامل دي، ورکیږي او ماموریت پریږدي ، خو د انتر پول پولیسو له لاري یي د نیولو هڅي شوي دي، چي آن انترپول یي هم په موندلو کي تر اوسه بریالي شوي ندي.

دلته دا دود شویده ، چا ته چي پیسي په لاس ورغلي، بیا په هیڅ صورت ورکولو ته حاضر ندی.

یا مثلاً د پولیسو یو مامور چي مجروح نومیدي ، د ۵۰ زرو کلدارو د بډو زمینه برابره شوه، یو ملگري یي اخطار ورکړ ، چي امر درباندي خبریږي. دده استدلال داؤ ، « چي پنځوس زره کلداري پدي ارزي ، چي پر طرد سم ».

هغه پول هم وسول، دوه کاله طرد ؤ. وروسته بیرته واسطي او یا پیسو کار وکړ.

دهرات دپیسو باید هغه وخت پوښتنه شوی وای او د احتیاط نه کار اخیستل شوی وای، چي باید ورکي شوی نه وای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (79)

(I.S.S) شرکت

د فساد يوه بله بيلگه چي د اړوندو مسولينو له خوا په څومره بي تقاوتي ورسره عمل شويدي، چي رپوټ يي په لاندي توگه خپريږي.

د I.S.S کمپنی چي يوه خصوصي کمپنی او د لوژستيکي توکو د تهيه کولو دنده يي درلوده په 1384 کال کي 1384/2/16 1-10705 نيټي جواز له مخي د بصيراحمد د خير محمد زوي په نامه جوړشوي، چي اصلي واکداران يي دوه تنه خارجي اتباع دي.

نوموړي شرکت له 1384 څخه تر 1388 کال پوري ټولي 197484625 افغانی د ماليي له اړخه پوروړي چي نوموړي شرکت وربانديي قناعت نه کوي او يوه عرض پاڼه د جمهوري رياست د لومړي مرستيال په عنوان وړاندي کوي چي په اړوند يي د جمهوري رياست لومړي مرستيال مارشال محمد قسيم فهيم داسي حکم ورکوي 297- 1391/3/22 وکتل شو" د عارض د عرض پاڼي د غوښتني له مخي د نوموړي ماليه دي بيا وڅيړل شي او ضمناً تر څو چي بررسي پايلي ته رسيږي وروسته د تضمين له اخيستلو ماليه دي په لسو کلونو قسط په اړوند حساب تحويل شي " کله چي موضوع څيړل کيږي نوموړي شرکت سربيره پردي چي ماليه يي نه ده ورکړي، خپل نظامي وسله او تجهيزات چي د کورنيو چارو وزارت له پروتوکول سره سمه بايد امنيتي ارگانونو ته وسپارل شي هم نه سپاري.

دغه دوه تنه افريقايي اتباع د نوموړي شرکت د انحلال څخه وروسته ټولي وسلي او مهمات له ځانه سره وړي او معلومه نده چي چيرته به وي، د قسطونو سره وتښتيد، ولي چي ضامن يي نه درلود .

رپوټ ورکونکي په پاي کي د نوموړو زياتو پيسو د ماليي ورکړه او د نوموړو سلاگانو د ورکيدو لامل دادي، چي د جمهوري رياست د لوموړي مرستيال له خوا يي د ځنډ زمينه برابريږي .

فساد اداري يوه ساري پديده ده، که يو څه ونه ويل شول نور يي هم زده کوي ، چي په همدي ډول زموږ په هيواد کي يي سراسري جنبه ومونډله ، ان بهرنيانو هم زده کړل .

په دي موضوع کي هم دمالي وزارت په خپل وخت او زمان پسي ونه گرځيدل، تر څو شرکت فرار وکړ، دکورنيو چارو وزارت هم دوسلو موضوع جدي ونه نيوله .

عامه دارايي او ملي گټي څوک پروا نه کوي او د داکسانو نه هم څوک نه تپوس کوي او نه عدلي تعقيب.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۰)

لیست قسمتی از املاک غصب شده وزارت دفاع را مشاهده کنید

ریاست املاک و موسسات وزارت دفاع ملی باید بداند که اگر از ملکیت و جایداد این وزارت دفاع نتواند، مسلم است که خاک، حریم و تمامیت ارضی کشور هرگز دفاع نمی تواند.

این مطلب را با طرح سوالی اغاز می کنیم و سوال هم طور ذیل است؟

آیا جز و تامهای مربوط وزارت دفاع با هزاران تن فلتن (لشکر) و صدها تن باجه خانه (باند موزیک) وسایط و تجهیزات حربی راکت های سکارد و لونا -- دستگاه های اوره گان، راکتهای دافع هوا (فدافند) بی ام چهل، وسایط زرهدار و وسایل و اکمالات مربوط شان در هوا زنده گی می نمودند و یا بالای زمین ؟ اگر بالای زمین بوده اند، ان همه زمین چه شد. جواب این سوال را حتماً ریاست املاک و موسسات وزارت دفاع بدهد.

مشت نمونه ی خروار از جایداد های وزارت دفاع که توسط غاصبین از دست ریاست املاک و موسسات این وزارت کشیده شده و کنون به جایداد شخصی تبدیل گردیده، به ان اشاره می نماییم:

زمین ملکیت غند توپچی گارد ملی و قطعه ی سکارد (فعلاً شهرک حاجی نبی) که قرار بود استادیوم بزرگ ورزشی برای منسوبین اردو اعمارو تمرینات قطعات کوماندو دران اجرا شود.

زمین قلعه ی تاریخی شیرپور (فعلاً شیرچور) قرار بود در این محل موزیم وسیع اردوی ملی جهت زنده نگه داشتن حماسه ی وزیر محمد اکبر خان با مکناتن، اعمار و تفنگچه ی او که از طرف یکی از مجاهدین غلام منش به اجنبی ها تحفه داده و یا فروخته شده بود منجمله در این موزیم با توپهای ساخت فابریکه ی حربی زمان امیر شیر علی خان نگه داری شود.

زمین ملکیت مرکز تعلیمی گلزار چهار اسیاب و چهار اطراف ان (فعلاً از طرف چند حاجی غاصب ،غصب و شهرک بالای ان اعمار شده) .

زمین ملکیت غند 24 فرقه ی 10 مربوط گارد ملی (بند قرغه و حومه های ان) فعلاً شهرک ملا عزت .

زمین ملکیت غند 23 فرقه ی 10 گارد ملی واقع قلعه رحمت خان (فعلاً غصب نصرت مینه ی اتحاد اسلامی) .

زمین ملکیت غند 22 فرقه 10 گارد ملی و فرقه ی 7 واقع گلباغ ریشخور و باغ شاه محمود خان که منحیث شهرک بفروش رسیده است.

زمین قرار گاه فرقه 10 باغ سردارد داود که درخت های سیب و ناک ان قطع بشمول فامیلی های ان غصب شده . قسمتی از زمین فرقه هشت واقع قلعه ی جواد که غصب شده ، در زمان غصب زمین های فرقه ی 7 و 8 محترم جنرال باز محمد احمدی قوماندان فرقه بود .(فعلاً معین مواد مخدر(

حدود بیست جریب زمین حربی ښونځی مربوط وزارت دفاع ملی واقع مهتاب قلعه که گویا بر ان فاطمیه ی اعمار می شود، ولی صرف بالای نیم جریب ان فاطمیه اعمار شد.

قرار گاه غند نمبر یک (زمین لیله ی لیسه خوشحال خان مقابل لیسه ی عالی حبیبیه).

زمین مربوط دیپو های سابقه وزارت دفاع (تپه مرنجان) که فعلاً در یک قسمت ان مین پاکی (اومر) جاگرفته است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمین غند تانک فرقه ی 10 گارد ملی واقع کمپنی که از طرف اتحادیه ها بفروش رسید.

زمین ملکیت قطعه ی 315 واقع خیر خانه.

زمین ملکیت لوای 3 گارد ملی واقع باغ شریف و فارم پیله وری کرم ابریشم واقع ده دانا.

ملکیت زمین حربی پوهنتون واقع پلچرخی و (زمین های امواج کوتاه یک ه توت و متوسط نزدیک محبس)

خلاصه یک قسمتی از زمین های فرقه های 17 – 11-14 و فرقه ی دهدادی – قوای 4 زرهدار هرات و سایر جزوتامهای مربوط اردو .

ماخذ: اداره ی جیودیزی و کادستر افغانستان .

عبدالرووف لیوال.

په ننګرهار کي دځمکو غصب:

غصب که د ځمکي وي او یا د نورو توکو، د اسلام د مبارک دین دارشاداتو له مخي حرام او عاملین یي د سزا وړ بلل کیږي.

سر بیره پرهغي د غصب شوي ځمکي پر سر عبادت د لوي خداي ج په وړاندي نه قبلیږي ،نو د ځمکو دغه غاصبان چي رپوټ یي لاندي خپرږي او ځانونه د چا خبره دو اتشه مسلمانان بولي څنګه د ځمکي غصب ته ملاتړي، که دا ځمکه د بیت المال وي او یا د اشخاصو؟

د ځمکو د غصب په اړوند، چي د زورواکو له خوا یي لړۍ د هیواد په بیلابیلو ولایتونو کي شروع شوه، نو دغه کار د هیواد د خلکو له خوا د نیوکي اوکرکي لامل وګرزید ، هماغه وو چي د جمهوري ریاست د مقام له خوایي د ۲۱/۱۲/۱۳۹۰-۸۱۸۵ حکم له مخی د ځیرني سپارښتنه وشوه، کله چي د ځمکو د غصب په اړوند یو پلاوي د ننګرهار ولایت ته ځي، خپل رپوټ په لاندي شرح وړاندي کوي.

هیات کله چي د ننګرهار ولایت د سرخرود په ولسوالی کي د غصب شویو ځمکو اسناد څیړي نو داسي ارزونه کیږي، چي په رښتیا دغلته پنځه ویشتزره جریبه دولتي ځمکه غصب شویده او په هغي کي د زورواکو له خوا ښارګوټي جوړشویدي.

1. داستاد سیاف په نامه شهرک ،چي د شیخ مصري سفلي په سیمه کي ۱۳۸۲ کال د ننګرهار اتحاد اسلامي د شورا لخوا ،چي نمره بندي او ویشل شوي ده، چي ټوله ۳۵۰۰ جریبه ځمکه کیږي، اتحاد اسلامي محضي یو نوم دي ، یوازي محترم عبدالرسول سیاف تري ګټه اخلي.
2. د پیرسید اسحق ګیلاني په نامه ښارګوټي، د شیخ مصري په دښته کي په ۱۳۸۲ کال کي شروع او ویشل شویدي، چي ۱۵۰۰۰ جریبه ځمکي احتوا کوي.
3. قومي ښارګوټي (ولس ښارګوټي) چي د بهاولي کشکک په کلي کي په ۱۳۸۸ کال کي، د انجینر غلام حیدرتر ریاست لاندي جوړ او ویشل شویدي، ۲۵۰۰ جریبه ځمکه په برکي نیسي.
4. د شهید عبدالقدیر ښارګوټي ، په نامه چي د خیر آباد بهاولي او فتح آباد په کلي کي په ۱۳۸۸ کال کي، چي د حاجي غلجي او حاجي دوست محمد له خوا نمره بندي اوویشل شویده او ۱۵۰۰ جریبه ځمکه احتوا کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

5. دچمتلي ښارګوټي چي په سرخرود کي د مهاجرينو له پاره په ۱۳۸۸ کال کي جوړ شوي او نمري يي توزيع شوي، چي ۴۵۰۰ جريبه ځمکه احتوا کوي .

استاد سياف صاحب داسلام او اتحاد په نامه غصب ، روا او ناروا مځکي او شتمنی راټوله کړي چي مالکانه تصرف يوازي په شخص پوري اړه لري.

6. د بالفروش حاجي اميرجان د شرعي وکيل له خوا د پيژندني، احمد ګيلاني له خوا د ۴۰۰ جريبه ځمکي غصب چي د سلو جريبونو سند يي پلاوی ته وړاندي کړيدي،په نوموړو ښارګوټو سربيره د ۵۷۹ تنو له خوا ۲۵۵۲۳ جريبه ځمکه غصب چي د ننګرهار د کانال او د ولايت د مقام له خوايي نوم لړ پلاوي ته وړاندي شوي دي.

د يادوني وړده چي د املاکو له خوا د جناب اشرف سيد علي افندي ۴۷۳ جريبه ځمکي سند وړاندي کړي ،حال دا چي د ۵۰۰۰ جريبه ځمکي ذ وليدي دعو او ۱۵۰۰۰ جريبه ځمکي يي غصب کړيده.

داسي څرګنديږي، چي پورتني کسان په جهاد کي مطرح کسان ؤ، چي جهاد دخدای او وطن دپاره نه ؤ، چي نن په غصب تبديل شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۱)

مصؤنیت که معافیت ؟

لکه چي هشت صبح ورځپاڼي د وري پر ۱۶ مه کال ۱۳۹۲ په یوه اوږده مقاله کي، دښاغلي نعمت الله بشروال په قلم د" پارلماني مصؤنیت تر سیوري لاندي څه تیریږي " دا لیکنه خپره شوي چي موږ یي لنډیزرا اخلو: څرګنده ده چي دحکومت او پارلمان د اخلاقو او علمیت ترمنځ توپیر ډیر دی .

په لومړي سرکي ددولت دري ګونو څواکونو یو له بل سره همکاري او همغږي درلوده او د تل له پاره په مسایلو کي یي ملي دریځ درلود.

د قانون جوړوني بهیر چټک و او دعامه افکارو ارزونه مثبته وه، لنډه دا چي د ملي شورا په پنځلسمه دوره کي د لاسته راوړنو په نسبت نیمګرتیاوي او کمبودیيو پله درنه وه، خو اوس د ملي شورا شپاړسمه دوره څرنګه کولاي شي، د خپل د نه مشروعیت تور له ځان څخه پاک کړي ؟

د ۱۳۸۹ کال د ټاکنو نامطلوبي پایلي او د ټاکنو کمیسیون د ناقص مدیریت، نامني او د بهرنیو زیاته مداخله او په پایله کي د زر او زور خاوندانو هڅي دولسي جرګي ته درسیدلو په لارکي. دولسي جرګي غړو له اولا تر اوسه د قانون جوړوني په برخه او پر حکومت د نظارت په برخه کي زیاتي نیمګرتیاوي درلودي او استازو له دولتي مقاماتو څخه د امتیاز اخیستلو او شخصي ګټو باندي ولاړي دي.

پدي ورستیو کي زیاتي افشاګرئ وشوي او خبره دي ځاي ته ورسیده ، چي دولسي جرګي غړي په ډله ییزه توګه په درنو جرمونو تورن شي، لکه تفرقه اندازي، د مخدرو توکو قاچاق، کمیشن کاري ، وژني،تښتوني، دزورزیاتي کارول او له دولتي دریځ څخه ناوره ګټه او .... لکه چي په رسنیو کي خپاره شوي دولسي جرګي شپږ تنه هر یو ۱. سلیمان خیل ۲. لالي حمیدزي ۳. تمیم ۴. محسني ۵. حاجي ظاهر قدیر ۶. همایون د مالیي وزیرحضرت عمر زاخیلوال له خوا تورن شول او ۷۲ تنه د کورنیو چارو پخواني وزیر لخوا تورن شول، او دغه راز دولسي جرګي یو غړي انور سادات د یوه ځانګړي قوم ته د سپکاوی په تور د لویي څارنوالي تر تعقیب لاندي راغلي ، چي په رسنیو کي د زیاتو بحثونو لامل شول او د افغانستان خلکو ته یي ټکان ورکړ او داسي نور....

خو په خواشینی سره چي ځیني قانوني مواد د ملي شورا له خوا نقض کیږي.

متهیم وکیلان تحقیق ته حاضر نشول.

په یوه وروستي کال کي ولیدل شول، چي د ملي شورا دد واړو مجلسونو ددي ممانعت وکړ، چي د پارلمان له غړو څخه تحقیق وشي.

د اساسي قانون د ۱۰۲ ماده تر پښو لاندي شویده.

دوکیلانو عمده استقامت، مقرري، قرار دادونه ، قاچاق ، غصب او دوزیرانو استیضاح کي خلاصه کیدي، آن چي پخپله دولسي جرګي په دننه کي دالرونه سره تبادله او ویشل کیږي، دهیڅ ډول اخلاقو پابندي نلري ، پارلمان پریږدي ټولي ورځي په کمیشن کاري پسي ګرځي او دچورلمان لقب یي وګټي.

هغه وکیلان چي په درنو جرمونو تورن وو پرته له ځنډه به یي عدلي او قانوني ارګانونه ته پیژندلي واي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دويم دا چي ځيني استازي چي واقعاً پوه او صادق شخصيتونه دي، خپله پاکي خلکو ته څرګنده کړي تر څو له نا پاکانو څخه جلا شي او په مقابل کي يي بايد ژر تر ژره پر هغو اشخاصو، چي تورلګول کيږي عدلي او قضايي ارګانونو ته وروپيژني تر څو اسناد او مدارک وړاندي او په پايله کي لازم حکم صادر شي.

په دغه صورت کي ولسي جرګه خپل ملي او اسلامي حقيقت يو ځل بيا په لاس راوړي او باور تر لاسه کړيواي.

اوس دملي شورا غړي نه يوازي مصؤنيت لر ي ، بلکي معافيت هم لري ، مګر تر ټولو لويه ستونزه چي دقانونيت ، عدالت لوي خنډ دي هغه دملي شورا غړي دي ، چي دهر قانون ماتوونکي ، زورګري ، قاچاق بر او قاتل شاته ولاړدي او په ګټه کي ورسره شريک دي ، چي دا پخپله وکيل هم پري قانع دي ، داهغه وکيلان دي، چي ۶۲ تنه يي غير قانوني په شورا کي ناست دي او د محکمي دحکم خلاف راغلي دي.

قيس حسن هم د مځکو دغصب تر اتهام او دوزارت ترانسپورت شکايت لاندي دي ، مګر حقيقت ونه ليدل شو ، ځکه وکيل خو يو دبل ګټي ساتي .

داساسي قانون د ۱۰۱ او ۱۰۲ مادو څخه غلط تعبير او غلطه ګټه پورته کيږي.

اوس بايد بالاخره ددي سرطان دداني چاره پدي وکړي، چي د پارلمان دانحلال لار هم وسنجول شي.

کله چي ددوي جيبونه خالي شي داستيضاح دپاره پلمي جوړوي.

په کال کي دري مياشتي رخصتي ، که اخترونه او جمعي تري وباسو فقط په کال کي ۱۰۲ ورځي کارکوي. بيا هم غير حاضري کوي .

کله يو وخت وزير سلب اعتماده شويدي، په لنډ وخت کي بيا په ډير لوړه شميره اعتماد تر لاسه کړيدي ، لکه دسرحداتو وزارت کي اسدالله خالد ناکامه ، مګر دملی امنيت عمومي رياست کي په ډيرو لوړو رايو کاميابه شو.

همدا ډول بسم الله خان محمدي د کورنيو چارو دوزارت نه سلب اعتماد، خو وزارت دفاع ته په لوړو رايو بريالي راووت، داخبري ټولي په جوړجاړي پوري اړه لري، چي دملت د تش په نامه داستازو نه ليدل کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۲)

جنرال عبدالرشید دوستم

ددوستم په اړوند ډیري تبصري او څرګندوني کورني او بهرني خپرونو کي نشر شویدي، مګر جناب ددي پروا نلري ، داخلاقو تر سره خط تیر شوي دي . دوعدي او خولي خیال نه ساتي .کله ،کي، جي، بي ، کله دداکتر نجیب ملګري ، کله دهغه مخالف ، ګلبدین حکمتیار په غیږ کي ونیسي ، او کله به حضرت صبغت الله مجددي دخالد بن ولید مقام ته ورپورته کړي ، کله داستاد رباني بچه خوانده شي .

ازبک قوم پر راټول او څوک سر نشي تري پورته کولاي ، بهرني شهرت لري ، کله ترکیه یا ازبکستان یي په لاس کي ونیسي ، او کله هندوان ورسره سرخوځوي .

مارشال فهیم (پوه چک) بولي ، دمجاهدینو نه د پاکیدو دپاره مځکه متر په اجاره اخیستل داکتر عبدالقیوم کوچي په خپل ( ) ( ) مخ کي مضمون پر لیکلي .

داکتر اشرف غني احمدزي لاس ورواچاوه او خپل لومړي مرستیال په توګه یي وټاکه . ولي چي اشرف غني غواړي رئیس جمهور شي ، که نه ده هم خپله مقالي پر لیکي دي . داچي وایي سیاست دوست او دښمن نلري ، اصلاً باید دا ووایو چي سیاست مداره اخلاقو درعایت پابندنه دي .

دکرزي په وخت کي دجنرال دوستم پیښي دجوزجان پر والیانو لکه جمعه خان همدرد او ښاغلي ساعي حملي وکړي ، داکبر باي په کور ورننوتل او داسي نور .

ویل کیږي چي دده کوم نژدي کسان که سر تري پورته کړي ځوان مجرد هلکان ور خوشي کړي ..... چي په داد یي ورسیږي . کله چي دولسي جرګي وکیل (فیض الله ذکي) یاغي شو ، وایي چي غیر اخلاقي برخورد یي ورسره وکړ ، چي باالاخره هغه ددرمل دپاره ازبکستان ته لاړ. جنرال صاحب معتاد دي. چي ان درملنه هم ورته ګټه ونه رسوله .

دلیلي ددښت ، دطالبانو جنګي څو زره اسیرانو سره ،چي هغه پخپله تسلیم شوي وه ، دجینوا دکنوانسیون خلاف ټوله په فجیح ډول ووژله.

او دچینایانو سره دسرپل دنفت او ګازو دامو دریا پروژي هم ممانعت وکړ. او ددي ملي پروژي مخالفت وکړ، او چینایان یي تهدید کړل، چي دهغو انجنیران وتښتیدل.

سر خوشه ګرځي، قانون ورته عاجز دي، مقررات نه مني.

عبدالرحمن خان د قدرت دساتلو د پاره د ډیورنډ خط امضا کړ، مګر ډاکتر غني احمدزي د قدرت د لاس ته راوړلو د پاره د اخلاقو تر سره خط تیر شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۳)

د صدر مارکیت

اداري فساد چي يوه کرغيړنه پديده ده ، له بده مرغه دغي پديدي چي د يوه نظام ستني لکه دلرګي چـــنجي خوري او که چيري مخه يي ونه نيول شي د يوه نظام د چپه کيدولامل ګرزي.

که چيري له فساد سره پريکړونی مبارزه ونه شي، د ټولني ګيډي ته لاره پيداکوي نو له دي امله ښايي چي د فساد پرضد د ټولني په بيلابيلو برخوکي لکه اداري فساد، اخلاقي او فرهنګي فساد ، تروريزم ، مخدر توکي اونور مهمو برخوکي مبارزه هم اغيزه ونلري.

د اداري فساد په لړۍ کي چي لاهم يي پای نه دي موندلي دکابل په باغ عمومي کي پروت د صدر مارکيټ څلويښت فيصده عوايد ، چي تر اوسه اړوندي اداري په دي بريالي شوي نه دي چي هغه تراوسه د دولت حساب ته يي وليږدوي.

دجمهوري رياست لمبر ۴۱۱ او نيټه ۹۲/ ۱۱/ ۲۱ فرمان هم ځای ونه نيوي.

د صدر مارکيټ مساحت چي 25 بسوي دي او پکي دري سوه بابه هټۍ جوړي شويدي او په اوسط ډول امتيازيي (5000) دالر وڅخه تر (25000) زرو دالرو يو شمير دکاندارانو ته ورکړل شوي او تر اوسه پرته له دي چي 40 سلنه عوايد يي د دولت حساب ته شامل کړي هلته سوداګري دوام لري .

دغه مارکيټ چي اصلاً د قومونو او قبايلو چارو په وزارت پوري اړه لري او د هغي ملکيت دي، خو صدر مارکيټ د کابل ښاروالۍ له خوايي د عبدالواسع د محمد غوث زوی سره د شلو کلونو د پاره قرار داد شويدي، مګر ديو جوړ جاړي پر بنا د ښاروالي فيصدي نه اخيستل کيږي.

لنډه دا چي د قومونو او قبايلو چارو وزارت هم په دغه برخه کي مهمه ونډه نده اداء کړي . د ۱۳۸۲ کال را پدي خوا دامارکيت دعبدالواسيع په لاس کي دي ، په قرارداد کي راغلی دي ، چي ۴۰ فيصده پيسي به تحويله وي. قضيه ديوي محکمي نه بلي ته بي فيصلي ليږل کيږي، بالاخره د مرکزي محکمي د استناف ديوان ۱۶ــــ ۸۶/۳/۱ قضايي قرار بي نتيجي صادر کړ .

د رپوټ له مخي داسي اټکل کيږي چي د نوموړي مارکيټ څلويښت فيصده عوايد 96124423 افغانۍ کيږي تر اوسه د دولت خزاني ته نه دي ليږدول شوي، خو داچي وروسته تر دي برخه کي کومه کړنه تر سره کيږي دابه وخت ځواب ووايي. دا دود شويدی، چي ددولت مال خوړل مباح ښکاري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۴)

تورنجنرال اندرابي صاحب

تورن جنرال دوست محمد اندرابي د غوث الدين زوی او د ملي دفاغ وزارت د پالیسي او ستراتيژي معاونيت ته اړوند دي، په تحصيلي جعلي اسنادو ځان يي د تورن جنرالي رتبي ته رسولي دي او ددي متل پر مصدوق چي(کوږ بار تر منزله نه رسيږي) نو بالاخره يي د جعلي تحصيلي اسناد بر بنډ او سر بيره پرهغي د جمهوري رياست د مقام 742 حکم ، نيټه 1381/2/4 د يو شمير ليکونو په جعل ددوسيي د 18 پاڼو په اتلاف ، د ملي دفاع وزارت ددوو اورګانونو څخه د موادو تر لاسه کولو او په خپل سر ددندي پر پريښودلو تورن ګڼل شوي دي .

نه چا جلب کړای شوای او نه محاکمه شو. دجعلي اسنادو پر بنا دبغلان د ښار کور تر اوسه په لاس کي لري.

بلاخره د اداري فساد پرضد ابتداييه محکمی په خپل 138- 1392/11/14 حکم کي فيصله وکړه چي نو موړی شپږ کاله او شپږو مياشتو تنفيذي بند محکوم شو،مګر بيا پري تنفيذ نشواو برحاله جنرال دي.

داچي ده غوندي نوروبه څومره تحصيلي اسناد جوړکړي وي ښايي چي شمير يي ډير زيات وي.

مګر اندرابي صاحب په ډير جرآت خپل ژوند او ماموريت ته دوام ورکوي، حکم پر تطبيق نشو .

څګه درندي او چالاکي په څنګ اړيکي هم بي نقشه ندي. دمامورينو بي مسوليتي او بي تفاوتي تر ټولو لوی رول لري.

انسان حريص او يو عاصي مخلوق دي، په نورو هيوادو کي هم جرم او خيانت شته، مګر هلته بازخواست او تپوس هم شته، لکن زموږ هيواد کي نه .

نوموړي جنرال صاحب د فساد اداري ابتدائيه محکمي د ۱۳۸ ـــ ۹۲/۱۱/۱۴ حکم پر بنا پنځه او شپږ مياشتي حبس محکوم شو، مګر د مامورينو د بي تفاوتی په خاطر ازاد ګرځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۵)

دایي قباله په چا يي مني ؟

اداري فساد چي د انحطاط لامل او د هيواد چارواکي د ملي ګټو پر ضد دروئ او د خلکو باور په دولتي او غير دولتي دستګاه راکمومي. او دغه راز د ټولنی اعتقادي او اخلاقي ارزښتونه له نابودۍ او آن داچي په هيواد کي د اقتصادي پرمختيا بهير کمه وي او تر پوښتني لاندي يي راولي. فساد دومره عمومي او عام شوي دی چي هيڅوک تري پاک نه دی که لوړ دی او که کښته .

ديو شکايت له مخي چي د ستري محکمي د قطعي او نهايي احکامو پرتطبيق باندي راغلي دي: چي حاجي راز محمد د پاينده محمد زوي ، رحيم الله د عبد الله زوي چي د صادقه، زينب، مريم، شريفه اودلاورشاه چي د عبدالمجيد اولادونو دي شرعی وکيل دي، د هغوي په وړاندي د عوا مخي ته بيايي.

نو د کابل د څلورمي ناحيي ۲۴ لمبر کور اړوند د کلوله پشتي په سيمه کي د يوي حويلي د خلاصولو په اړوند چي د ثلاثه محکمو د فيصلو په اساس حاجي راز محمد ته ورکړل شي.

د نوموړو فيصلو د حکم د تطبيق پلاوی په 1387/5/29 نيټه ليکلي دي، چي موږ پلاوي حويلي ته ورغلو په هغي حويلي کي يو شمير محصلين سکونت لري، چي له هغي ډلي څخه يو تن د عبدالقهار په نامه چي ځان د هغوي مشر او استازي ځان معرفي کوي وايي: چي موږ دغه حويلي نه پريږدو ځکه چي موږ د استاد ربانی په اجازه دلته ژوند کوو او زياته يي کړه چي موږ استاد ربانی ته تيلفون وکړي هغه راته وويل چي کوم څوک مه پريږدي دغه کور او حويلي زماده، او دزور او وسلي نه کار اخلي .

پلاوي څوځله ورغلي خوڅوک حويلی ته نه پريږدي او اوړوندو ادارو ته مو خپل محضر په 1392/3/24 کي وليکه. مرحوم ددي حويلی سره خاصه مينه درلوده ، د درو محکمو سربيره يي بيا تجديد نظر وغوښت، مګر بيا هم حکم دده په ګټه تمام نشو، مګر دغصب نه يي لاس وا نه خيست او حق ته تسليم نه شو، پدي کار پسي دده سکرتر جمشيد اقبال ګرځيدي، استاد داحال نفوذ کاوه او هر چا ته به يي تليفون ورکاوه او په خپله بد خشي لهجه به يي استدلال کاوه.

داستاد دشهادت سره هم دا سرپال ختم نشو.

او اوس محترم صلاح الدين ربانی هم علاقه پيداکړيده او دستري محکمي ۸۵۲ ـــ نيټه ۹۲/۱۰/۱۷ ليک د کورنيو چارو په وزارت باندي بي تاثير پاته شو. دکور غصب دوام لري.

آن د پلاوي مخه يي ونيوله او د يوه تن پوليس ښځي سره لاس و اچاوه او دهغه ګريوان يي وشکوله او د جنايي يوتن پوليس ته شکنځل وکړه او ورته ويي ويل: چي هيڅ اسناد نلرم خو زور لرم هيڅوک ددي توان نلري چي دغه حويلی خالي کړي.

پلاوي چي هر څه وکړل، نوموړي حويلی يي خالي نشواي کړاي.

دا په داسي حال کي چي د اساسی قانون 129 مادي له مخي د محاکمو فيصلي واجب التعميل دي د کورنيو چارو وزارت ته وليکل ، خو داچي ايا دغه حويلي خالي شوه او که نه موږ تري خبر نه يو، خويوشي ويلاي شو، څرنګه چي نوموړي اشخاص د استاد ربانی په امر هلته ژوند کوي. پدي حالت کي ګمان نه کيږي چي د زور او زرپه وړاندي د کور د څښتنانو هيله پر ځاي شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحویلۍ په هکله داستاد دعوا دثلاثه محکمو برسیره تجدید نظر محکمه هم رد کړه . مګر استاد ددي حویلۍ سره خاصه مینه لري .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۶)

د نوي ښار پروژه

دنوي ښار پروژه چي د هیواد د زیربنایي پروژو په کتار کي راځي اوله زیات ارز ښته څخه برخمنه ده، چي په جوړولو سره به یي افغانستان په یوه سوداګریز مرکز بدلیږي او د نفوسو ډیر والي چي اوس یي د کابل په ښارکي د چاپیریال له اړخه او ځینونو نورو ستونزوله امله لکه ،کانالزاسیون او د څښاک د پاکو اوبو دنه شتون له اړخه رامنځته کړیدي او دپروژو مصرف دچاپان دولت پر غاړه اخیستي دي.

ددغي ملي پروژي چي لومړني کارونه یي دوزیرانو شورا د لومړي نمبر مصوبي اوپه 1388/1/3 نیټي شروع شوي له بده مرغه دځیني وسله والو زورواکو د ذاتي ګټوله مخي چي په نوموړي سیمه کي د یو شمیر خلکو څخه په غیر قانوني توګه په لاس راوړي، تراوسه یي پرمختګ په ټپه دریدلي دي.

ټاکل شوي وه ، چي نوموړي پروژه 1392/2/16 نیټه د هیواد د لوړ پورو چارواکو په ګدون پرانیستل شي خو دریغه چي په 1392/2/5 نیټه کله چي د نوموړي سیمي زورواکي خبریږي دورځي په نهو بجودخښتو د بټیو کار ګران، چي زیاتره یي پاکستانیان دي او د ننګرهار یو شمیر اوسیدونکي او د ده سبز ولسوالي یو شمیر اوسیدونکي چي د زورله لاري او د الله ګل مجاهد په قومنده اوپه پاي کي مظاهره په خشونت اوړي او دولتي ضد شعارونه ورکوي، چي په پایله کي یو تهجیراو د نوي ښار اداري سوځوي او دولتي بیرغونه تخریبوي او درئیس جمهور عکسونه سوځي.

او هغه خلک چي نوموړي مظاهره یي رهبري کوله دغه کسان وه.

۱- الله ګل مجاهد د شیر ګل زوي دولسي جرګي وکیل

۲- حاجي جنت ګل د نوموړي وکیل ورور.

۳- قوماندان نورګل

۴- ملک ګل محمد د نوموړي اشخاصو قوماندان

۵- حاجي میر افضل دده سبز د شورا رییس.

۶- صبغت الله د پلچرخي اوسیدونکي

۷- ملک اسمعیل

۸- ملک یعقوب د الله ګل له اړوندانو څخه دي

۹- حاجي عبدالعزیز د عبدالطیف زوي

۱۰- میرزا محمد د عبدالکریم زوي د درخت یکه ده سبز اوسیدونکي

۱۱- زیارت ګل د اغا جان زوي.

۱۲- عبدالنصیر

۱۳- مولوي صدیق الله د پلچرخي د تنګي غارو اوسیدونکي.

نوموړي اشخاص چي سربیره پردي په نورو جنایي قضیو وسله والي حملي، د موترو سوځوني، د کورونو ورانول ،مجروحیت. د غیر قانوني وسلو په استعمال، غیر قانوني پیسي اخیستني او د ځمکو پر غصب متهم دي. او د حاجي الله ګل

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر ملاتړ لاندي دي په نوموړي سيمه کي وسله وال ګرزي، لنډه داچي بل ځل هم کله چي جاپاني هيآت له نوموړي سيمي څخه ليدنه کوي د الله ګل مجاهد د ورور له خوا چي د تيلوتانک لري دهغه ځايه پرهغوي ډزي کوي.

پداسي ډيرو مهمو ملي پروژو د تطبيق مخنيوى دزورواکو له خوا نيول کيږي او دمفسيدانو پواسطه پروژي د ناکامى سره مخامخ کيږي.

چي ددغو زورواکو له خوا د کابل د نوي ښار د پرمختک مخه نيول شوي او عاملينو ته يي چا سزا نه ده ورکړي او نه يي مخه نيولي ده، داچي دغه پروژه به کله د ځمکو د غاصبانو او زورواکو څخه خلاصون مو مي دابه وخت دي پو ښتني ته ځواب ووايي.

په پايتخت کي څوک دزورواکو مخ نشي نيولاي او دملي پروژو د خنډ سبب ګرځي ، نو ولاياتو کي به ارومرو تر دي بدحال وي . داسوال رامنځ ته کيږي، چي ايا افغانستان دولت دي او که نه ؟

موږ بايد اول دولت شو ، بيا قانون تطبيق شي .

دا لويه ملي پروژه د الله ګل دخښتو د بټيو تر ګټي قرباني شوله.

پدي هکله دشوراي امنيت ملي ۲۷۳۷ برج د جوزا په ۲۳ د کورنيو چارو وزارت هدايت او امر هم په عمل کي پلي نشو.

داسي ډيري ملي پروژي شته ، چي د زورواکانو تر ګټو قربان شوي، آن ممکن بهرني ميرڅمن هم دخپلو ګوداګيانو پواسطه پکي لاس ولري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۷)

ظاهرشاهي سراي

اداري فساد ، ترووريزم او مخدر توکي بهرنی پديدي دي، چي هيواد ته له بهرنيو پوځونو سره راننوتي او د افغانانو ټول معنوي او تاريخي وياړني يي له ګواښ سره مخامخ او د هيواد اعتبار ته يي په ملي او نړيواله کچه زيان ورساوه.
هيواد ته د بهرنيو ځواکونو راننوتل د نورو نا خوا لو ترڅنګ يوه هم د ځمکو او جايدادونو د غصب مساله ده، چي له بده مرغه د زورواکو کړيو له خوا او د هيواد په دولتي او په ځانګړي ډول عدلي او قضايي ارګانونو کي د فساد له امله د جايدادونو په تزويري ډول شرعي اسناد جوړ شوي، چي ځيني يي افشاا وځيني يي لاهم په خپل حال پاتي دي.
د شرعي او تزويري اسنادو د جوړلو په لړي کي يوه هم د ظاهر شاهي سراي، چي په کي ۱۷۵ با به دو کانونه هم په کي شتون لري، يوه اوږده پروسه ده، چي له نيکه مرغه د دولت په پايله کي دابتدائی محکمي فيصله له بطلان سره مواجه شوه.
دغه تزويري هڅه چي داستان يي ډيراوږدي موږ يي دلنډيز يا دونه کوو.
يوتن غلام سخي نومي او د غلام بها والدين زوي دي د 033ـــ 1387/4/13 وکالت له مخي چي د افغان سفارت له خوا په کانادا کي جوړ شوي او د وثايقو د محکمي دريم زون 477-1306 /1387/4/29 شرعي خط له مخي ، سراي چي د ظاهرشاهي سراي په نامه يي شهرت درلود او د ملکيت ادعا چي ګواکي نوموړي ملکيت د دولت تر تامين لاندي راغلي دي هڅه پيل کوي چي بالاخره توانيږي چي دا سرای واخلي، مګر کابل ولايت د مرافعه محکمي د لومړي زون 38/30ـــ1387/8/8 قضايي قرار له مخي يي د 15ـــ1359/11/26 قرار لغوه او نږدي وه چي دغه تزويري ملکيت، چي د لومړي ناحيي اړوند د املاکو عمومي مديريت د درغلي ، چال او فريب ليکني په پايله کي غير حق بل ته وسپارل شي.
ظاهرشاهي سراي دکابل په لومړي ناحيه کي موقيعت لري
او په دي ډول د تزويري شرعي قباله، چي د مزاري نومي په نامه جوړه شوي وه مخه نيول کيږي.
داسراي چي دموقعيت پر بنا په ميلونونو دالرو قيمت لري ، ددريم زون دمحکمي قاضاياتو جعلي اسنادو ته ارزش ورکړي او هغه يي د مزاري نومی ميرمني ملکيت بللي دي ، مګر ددي محکمي قاضاياتو ته چا څه ونه ويل شوای، قاضي صاحبان اوښ دباره سره په بډه وهي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۸)

شیطان باید ورته ګوته په غاښ ونیسي

یوه کیسه مي اوریدلي ده چي د هیواد په یوه سیمه کي چي ګردنه نومیده په رڼا ورځ به غله هلته ناست و او دخلکو پیسي اوشته به یي تري اخیستل.

اوس چي سړي د دیپلوماتانو کړو وړوته ګوري کړني یي کټ مټ د ګردني غلوته پاتي کیږي ، خو فرق یي دادي چي دګردني غلو د هیواد په دننه کي نوم او شهرت درلود ، خود دیپلوماتانو په نړیواله کچه او له افغانستان څخه بهر د افغانانو پزي پري او هویت ته یي زیان واړاوه.

د باوري ریپوټونو په حواله دهیواد جنرال قونسل په کانادا کي ښاغلي وحیدالله منور د امین الله زوي و، ددي له پاره چي د افغانستان قونسلګري میاشتني کرایه ستونزه د کانادا د تورنتو په ښار کي له مخه لیري سي نو یواپارتمان رانیسي چي ددایم دپاره به دافغانستان ملکیت وي ، دا کاروشو، دده په باور چي د ړندو او کڼو حکومت دي نونوموړي اپارتمان ددي پرځاي چي د افغانستان د اسلامي جمهوریت په نامه یي وپیري، برعکس اپارتمان په خپل نوم قباله کړ.

کله چي وحید الله منور پر ځاي حبیب الله قادري د جنرال قونسل په توګه د کانادا په تورنتو کي مقرریږي متوجه کیږي ، چي اپارتمان د وحید الله منور په نامه دي نوموضوع د بهرنیو چارو وزارت ته لیکي.

وزارت خارجه پام کیږي چي منور صاحب دده کور او اپارتمان په تضمین سره، له د بانلو کمپنۍ څخه 410000 دالره پورهم اخیستي، او کور یي په ګروي ورکړیدی، څرنګه چي وحید الله منور د نوموړي د پیسو سود بانک ته نه ورکوي نو کمپني د اپارتمان دتشولو پریکړه کوي تر څو لیلام شي او خپلي پیسي تر لاسه کړي. لنډه داچی دبهرنیو چارو وزارت یو پلاوی لیږي او ثابتیږی چي په ربښتیا اپارتمان د وحیدالله منور په نامه دی، خو وحیدالله منور ژمنه کوی چي د بانلو دکمپنۍ پیسي ورکوي او کله چی پیسي خلاصی شي نو بیا اپارتمان دافغانستان دسلامی جمهوریت په نامه کوي.

بهرنیو چارو وزارت باید دا کور دوه ځلي رانیسي .

داپه داسي حال کي چي وحید الله منور د امریکا او کانادا ستیزن شیف دي، تر اوسه نوموړي حاضر شویدي نه دي . نو په دي ډول د 553063.25 دالرو د اختلاسو مساله په یخ ولیکل شوه او لمر ته کیښودل شوه.

دفرار تروریستي مکان میرام شاه دي، او اقتصادي تروریستان ، لکه فطرت، نادر اتش او وحیدالله منور په واشنګټن کي دي.

ګل احمد شیرزاد دبهرنیو چارو وزارت اداري رئیس، چي هغه وخت پدي برخه کي هم مسؤله دي چي بیا وروسته په هسپانیه کي مستثار ؤ، پسله ختم وظیفي هم لا درکه شو.

دبهرنیو چارو وزارت هم د تدبیر او احتیاط کارندي اخیستي او نه یي د کور د پیریدلو اجرات تعقیب کړیدي، چي دا زیان راورسید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۸۹)

په بهرنيو استخباراتو پوري تړلي رسني

د ملي آرمان ورځپاني د 1391 کال دغبرګولي د مياشتي په نهمه نيټه په يوه تحقيقي مقاله، چي د مهرالدين مشيد له خوا ليکل شوي خپره کړي، چي موږ يي د يو ي برخي لنډيز را نقلوو.

په 2001 کال کي د طالبانو تر سقوط وروسته او په ځانګړي توګه در سنيو د آزادي تر اعلان وروسته 2002 کال په جنوري مياشت کي در سنيو د شاتو مياشت شروع شوه او تر اوسه چي لس کاله تيريږي لا هم دوام لري.

درسنيو د غه جوش او خروش د اروپايي ، امريکايي، ايراني او پاکستاني هيوادونو، په مالي مرسته يي په خپرونو د بيان د آزادي تر نامه لاندي شروع کړيده، زموږ په هيواد کي ځانګړي استخباراتي او سياسي موخي لري او فرهنګي استعمار ته يي لار هواره کړيده.

د ايران او پاکستان استخباراتو له غربي هيوادونو څخه زيات، ددغه جشن ملاتړکوي او له هغو څخه د خپلو ستراتيژ يکو ګټو د لاسته واوړلوله پاره شروع کړيده.

ددغو دوو دوزخي استخباراتو، چي دري لسيزي د ځينو کړيو په رګونو او ريښوکي اوپه ځانګري توګه په اسلامي کړيو کي، د جولا د جال په څيرلا څه چي فولادي جال يي جوړ کړيدي اوددغو کړيو مشران او لوړپوړي چارواکي چي له استثنا پرته ځانونه دهغو مزدوران جوړکړي ، وخت يي غنيمت ګڼلي او اوس يي په دووبرخوکي يعني د رسنيو او دوسله والو په تو ګه په مانورونو شروع وکړه.

او د وسلي او باروتو پرځاي يي د استخباراتي پيسو سيلا و يي خپلو مزدورانو ته را روان کړ، تر څو په دي او هغه نامه دخپرنيز تاداو کيږدي.

په همدي ډول يي يوه برخه پيسي طالبانو ته ځانګړي کړي، ايران او پاکستان په دغو ډلو ټپلو قناعت ونه کړ او د اشخاصو په رانيولويي شروع وکړه، البته د هغو اشخاصو په وجود کي چي د شخصيت له ضعف څخه رنځ ګالي او په دي ډول د بهرنيانو په جال کي ولويدل، د دواړو هيواد ونو استخباراتو درک کړي وه، چي له دري لسيزو جګړو او ځمکي سوزوني څخه وروسته هنوز لري ده، چي د جهاد واقعي وارثان سر راپورته او د هغوي آرمانونو په خپرو لو او ټينګښت لاس پوري کړي.

له دي امله يي د هيلي ستر ګي د خپلو پخوانيو مزدورانو خواته واړولي ، ځکه ددواړو هيوادونو استخباراتي ساز مانونو درک کړي وه، چي څوک کولاي شي چي د هغو له پاره په افغانستان کي ستراتيژيکي فعاالليتونه وکړي، او په دغه ډول دوي پوهيدلي وه، چي لاهم د هغوي مزدوران له لازمو سياسي او نظامي ظرفيتونو څخه برخورداره دي، ترڅو واقعي مجاهدين شاته ووهي او د جهادي ټيکه د ارانو په توګه رامنځته شي او دمقدس جهاد تر نامه لاندي له افغانستان سره په جفا کاري لاس پوري کړي او د هغوي شتمني چور اوپه باد راوړو پيسو لادسترسي پيدا او سياسي نفوذ نور هم تر لاسه کړي.

او له بله اړخه له د غو امکاناتو څخه په نا مشروع ګټي اخيستني سره، د مجاهد ينو په سر کوبولو او د افغانستان په ريښتينو آزادي غوښتونکو ګوزارونه وکړي، دغه ابزار او امکانات د افغانستان ملي ګټو پر ضد وکاروي او هر کله چي تر پوښتني

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاندي راځي، نو د جهاد له نقاب څخه ګټه واخلي او د هغه ددیني ضد ابزارو په توګه وکاروي او هر کله چي ګټي تر خطر لاندي راځي او یا د خلکو تر قهر لاندي راځي نو د جهاد او سپنیز دیوالونه له ځان څخه راچا پیر کړي.
له دي امله د پاکستان او ایران استخباراتو پیدا کړیده، چي له دغه مومیایي خلکو څخه هر شي جوړولاي شي، چي د پریمانه پیسو په را استولو سره د هغوي ملاتړ کوي، د ځینو له پاره سیاسي حزبونه د ځینو له پاره مذهبي او قومي حزبونه او دځینو له پاره فرهنګي ټولني، د ځینو له پاره رسنیز مرګزونه، دځینو له پاره د قدرت شورا او وځینو له پاره ..... جوړوي او ټول په پاکستان او ایران کي د رسمي سازمانونو پرمحوررونو لکه د امام کمیټه او دا سي نوروړا څرخوي.
ښکاره ده چي په لس ها وو رسني د آزادو رسنیو تر نامه لاندي فعالیت کوي، چي په ټولیزه توګه د بهرنیا نوله خوا جوړي شویدي، چي زیاتره یي قومي او سیاسي دي چي دموکراسي ضد او بیان ضد قومي او ژبني اختلافونو ته لمن وهي.
دا رسني پدي اندازه بي بندوباره او بي مسؤلیته دمطبوعاتو او دبیان دازادي تر عنوان لاندي په قانون او اخلاقي معیارونه او ملي ارزښتونه تیري کوي . که دي لاس ورواچاوه، په یو سلا سازمان یافته مافیاغوندي په اعتراضونو لاس پوري کوي ، اود نظام دکمزوري سبب ګرځي او یا په بل عبارت دنظام دکمزوري نه ګټه پورته کوي او په خطاهرو لاس پوري کوي.
دپارلماني مصؤنیت بي شرمانه مصؤنیت اودمطبوعاتو بي شرمه ازادي، دقوم دبدبختي سبب ګرځیدلي دي او دپردو دکلتور دراوړلو دپاره په چوپړ کي ولاړ دي او خپل ملي حیثیت نه بي خبره دي. نستو نادري د نور تلویزون د (سرزمین من) په پروګرام کي په ډیر بي پروایي د هیڅ چا دعزت پروا نلري او دپروګرام دروزي یو دام دي، ده پخپله کمزورى اخلاق درلود، آن دافشاګري تر عنوان دمعدن وزیر وحیدالله شهراني نه ۴۰ زره دالره حق سکوت واخیست او داسي نور.
از اقا مامون هم پدي برخه کي چي څنګ دقلم پواسطه دخلګو پر ناموس او مال حمله وکړي، تر څو دیو باناموسه افغان لخوا ، دخپل ناموس ددفاع په خاطر پر مخ تیزاب ور وپاشل شول. دنوري رسوایي له مخنیوى په خاطر هندوستان ته وتښتیدى. یوازي اسلامي او افغاني اخلاق معیار بلل کیداى شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۰)

میر عبدالاحد صاحبي

د یوي باوري سر چیني په رپوټ کي ویل شویدي، چي میر عبدالاحد صاحبي دکابل ښاروال په یو شمیر قضیو کي تورن بلل شویدي، چي دده پر بي کفایتی ښه دلالت کوي .

۱- د هغو شپږ و ملیونو دالر و بلا عوض مرستي، چي د نړیوال بانک له خوا د کڅافاتو دلیږدلو له پاره شوي وه او یوازي شل زره دالره مصرف شوي او پاتي یي په ښاروالي کي د ظرفیت دنه شتون له امله پاتي او تړون یي فسخ شویدي.

۲- د قواي مرکز دشني سیمي تعدیل، چي د کنترول او تفتیش اداري له خوا یي موضوع مطرح شوي او ددعوا طلبي په ډول یو شمیر مالکانو او نورو اشخاصوته توزیع کړیده.

۳- دده بوري د پارک د اجاري قضیه، چي د داوطلبي له لاري محمد اصغر عطایي ته په اجاره ورکړل شوي وه ولي د ښاروالي له خوایي کار په ټپه دریدلي دي.

۴- د جمهوري ریاست د مقام د 4748 – 138/8/2 حکم دنه تعمل قضیه، چي پرزه خرڅوونکي دبګر امیو مارکیټ ته نقل مکان شي.

۵- دپدولي په دښته کي د جمهوري ریاست (4819) 1385/2/5 حکم چي باید افسرانو ته ددو وکلونو د معاش په بدل کي ورکړل شي عملي نه شول.

۶- د کابل سرینا هوټل په تړون کي تقلب، چي د ماس دیزاین شرکت چي په صاحبي پوري اړوند ؤ او دتجارتي دیوان د (17) 1388/5/16 دتجارتي قضایي قرار له مخي نوموړي د عدلي تعقیب وړبلل شویدي، چي محترم صاحبي صاحب پنځه کاله بند محکوم شو، چا بندي نکړ، ولي (څوک چي مربي لري هغه مربا خوري) او بل میرمن یي انګریزه وه، دا دکریدت دپاره یو ضریب ؤ، دکمونستانو په وخت کي هم روسي ښځي او میرمني په درلودلو سره په دولت کي دلوړ اعتبار سمبول ؤ. کمونستانو وخت کي هم کریدت څلور طبقي درلودي: لومړي KGB ، دویم روسي ښځه ، دریم روسي تحصیل، څلورم دحزب غړیتوب."صاحبي بیچاره دکوم نفر څخه پوښتنه وکړه، چي ته مي یو ځاي لیدلي یي ، هغه ورته وویل چي زه خو ستا سکرتر یم " حافظه یي کمزوري وه، او یا یي لږ کار تري اخیستي . اکثره وخت به ګنګس ؤ، دلته البته هم روابط پر ضوابطو ترجیح پیداکړه.

تر ابادي یي خرابي ډیري وي. داونی اخري ورځي به یي په دوبی کي تیره ولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۱)

یو شمیر چارواکي د مخدرو توکو په قاچاق کي مرسته کوي

د پیام مجاهد اوو نیزي په خپله 1390 کال د چنګاښ د میاشتي په 11 مه ګنه کي، د جمهور رییس ددویم مرستیال ښاغلي عبدالکریم خلیلي له قوله ولیکل، که چیري په دولتي چارواکوکي له یو شمیر له قاچاق وړونکو سره مرسته ونه کړي ، په دو مره لویه پیمانه د مخدر و توکو قاچاق امکان نلري.

ښاغلي عبدالکریم خلیلي د چنګاښ د میاشتي په ښځمه، د مخدرو توکو سره د مبارزي د نړیوالي ورځي د لمانځلو په غونډه کي وویل: که چیري د سیمي هیوادونو کي د ننه یو شمیر کړی له مافیایي ګرو پونو سره مرسته او همکاري ونه کړي، هیڅ امکان نلري چي په دي لویه پیمانه مخدر توکي قاچاق شي.

هغه وویل: چي دغه عناصر باید وپیژندل شي او د قانون منګلوته دي وسپارل شي.

ښاغلي خلیلي له قضایي او عدلي ارګانونو څخه وغوښتل چي قاچاقبران په جدي توګه په سزا ور شول شي.

په داسي حال کي چي ددولت ډیر لوړ چارواکي هم پدي خبردي او هغه هم شکایت وکړي، دنوموړي خبرچي یو الهام دي . مګر بیا هم غوړ تر غوږه شور نخوري ، اجرات نکیږي، وایي چي وطن په عمل او اقدام جوړیږي نه په خبرو، خداي .ج. دي پر غریبانو ورحمیږي .

کله چي جمهور رئیس او یا مرستیال یي شکایت لري، زموږد غریبانو به څه حال وي ؟

دولتي چارواکي پکي لاس لري او دهر جنایت شاته قوي لاسونه کار کوي. ددولت لوړپوړي چارواکي نه پوهیږي چي د چا نه د اجرااتو هیله لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۲)

وادي ګرګان

وايي چې نه شرم لري او نه دخدايه ترس.

ملي آرمان ورځپاڼي په 1392/5/1 ګڼه کې يو خبر خپور کړي چې :

ولسي جرګې د کورنيو چارو وزير مجتبي پتنګ څخه د باور رايه واخيسته.

ولسي جرګې له نوموړي څخه يو شمير پوښتني وکړي، وروسته له هغه مجتبي پتنګ د وکيلانو د پوښتنو په ځواب کې وويل: ما فکر کاوه چې تاسي به له ماڅخه ستراتيژيکي پوښتني وکړي، خو تاسي عادي پوښتني مطرح کړي. نوموړي د يوه وکيل ددي پوښتني په ځواب کي چې يو موچي جنرال شويدي؟

وويل: که چيري يو موچي تحصيل وکړي او زياروباسي کيدلاي شي چې جنرال شي.

او ممکنه ده چې موچي په کابينه کي وزير شوي هم وي.

پتنګ د يوه وکيل ددي پوښتني په ځواب کي چې افغانستان د (وادي ګرګ ها) د سريال سره شباهت لري وويل: ليوان په هيوادکي شته نو ښايي چې ددغو ليوانو او مافيايي کړيو پرضد ګډه مبارزه وکړو او بايد يو بل تخريب نه کړو.

هغه له خپل يوه مرستيال څخه هم شکايت وکړ،چې زما پر ضد کمپاين کوي، چې دغه خبره د بلخ ولايت د يوه وکيل له عکس العمل سره مخامخ شوه وي ويل: چې ښاغلي وزير د ولس استازي توهين کړل.

د کورنيو چارو وزير د هغو وکيلانو نوم وانه خيست، چې له نوموړي څخه يي غير قانوني غوښتني درلودي . دا بايد ووايو چې داسي وکيلان ډير دي.

نو ثابته ده چې دولسي جرګې دا دوره تر موجوديت يي نه موجوديت دولس په ګټه دي ، پتنګ صاحب حق درلود او رښتيا ويل ، تر پارلماني مصؤنيت لاندي ډير نارواوي وشوي ، هر کله چې به اقتصادي اړتيا ورته پيداشوله ، نو پر وزيرانو باندي مخ راواړوي ، کله دا وزير او کله هغه وزير ته داستيضاح وختونه کيښودل ، دښاغلي رمضان بشردوست خبري چې ويل به يي چې مخ ته مي کميشن کار ناست او شاته هيروييني . وکيل صاحبان په هر بدبختي لړلي ؤ،غصب، کميشن کاري، درغلي، رشوت خوري، قانون شکني، بدماشي او جاسوسي ددوي پيشه وه، وکيل نيک محمد دکابل د قره باغ ددولسمه مي دوري وکيل، چې دنجيب ګاو دخور ميړه ؤ، ده به ادعا کوله، چې ګوندي نه دي، مګر پرچميانو ته نژدي ؤ، ويل چې ببرک شينواري د محمد هاشم ميوندوال، توطيه لومړي دکي جي بي په هدايت عملي کړ او د وکيل سيف الرحمن شينواري په کور کي ديو ديوال په درز کي يو خط چې مخکي جوړشوي او دکودتا په نامه دځينو نامتو دولتي لوړپوړي چارواکو نمونه پکي ليکل شوی ؤ، چې دپاکستان او امريکا په هدايت د سردار داؤد خان په مقابل کي کودتا کوي او زموږ د ډيرو بيګناه وطندارانو د زجر او قتل سبب شو، دا توطيه ؤ، مګر دپرچميانو لخوا لکه صمد اظهر او حسن شرق په خپلو کتابونو که دا توطيه لا اوس هم تائيده وي. ببرک هم په پارلمان کي ناست دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددي راپور پر بنا : مرستيال خان، ماما زرغون شاه، عارف شينواري، مولوی سيف الرحمن، ډګروال کواټ خان او يو لوی شمير قومي او نظامي مشران لکه ، عبدالرزاق خان قوماندان هوايي، حاجي منان تجار او نور په مختلفو معيارو په حبس محکوم شول.

دداسي عدم علاقه او غيرحاضري ټولو په تلويزون کي ليدلي ، کومه ادعا چي دملت داستازي په حيث دوي کول ريښتيا نه ؤ ، دوي ملت نه و انتخاب کړي ، ۶۲ تنه ددرغلی له لاري د ښاغلي فضل احمد معنوي انتخاب ؤ. ولي چي بي قانوني دقانون ګذارانو نه رامنځ ته شوه .

پر وکيلانو هر ډول تور لګيدي، اما يوه هم ځان ته نه راجع کاوه. د ۸ صبح ورځپاڼي د سرطان ۲۲ کال ۹۳ دوي ته کميشن کارانو اودلالانو خطاب کوي او دمدنيت ورځپاڼه ۲۲,۴,۹۳ په نيټه د مصؤنيت دقانون په هکله ورته وايي : (از خدا بترسيد و ازخلق بشرميد) داسي څرګنديږي چي نه ډار لري او نه شرم. ولسي جرګي د راتلونکي ژوند د ټولو امتيازاتو دپاره د تصويب تضمين کړ. داسي ډير شويدي، چي يوه ورځ داستحضاح دپاره يو وزير راغواړي، بله د راکړي او ورکړي پر بنا دهغه تقدير کوي او رايي ورکوي، مثلاً اسدالله خالد او يا بسم الله محمدي نه سلب اعتماد وکړ، محمد يي دکورنيو چارو نه ليري او سلب اعتماد شو، بله ورځ يي ددفاع وزارت ته بشپړ رايه واخيستل. اسدالله خالد هم دامنيت ملي عمومي رياست اوچته رايي يوړي.

دا مثالونه ډير دي. دهيڅ وکيل نظر که تائيد وي او که ردوي، ملي او يا اسلامي بنسټ نلري، ارومرو به دغرض او دبي عادلانه انګيزي نه وي، دهيڅ افشاګري او انتقاد جدي نه نيسي او نه په شرميږي.

کله چي منتخب نوي جمهور رئيس داکتر صاحب اشرف غني احمدزي دوی ، ددوي کړونو ته متوجه کړي، دهغه پدي سبا شعبه شعبه ګرځيدل.

هغه کسسان هم پارلمان ته راغلي وي، چي ملي خيانت يي ښکاره ؤ. د ديکتاتوري پولي تاريا د پاره دهيواد استقلال تر سوال لاندي کړ، لکه ببرک شينواري ، سيد محمد ګلاب زوی، نورالحق علومي او څو نور.

د نور مافيا په څنګ کي د ملک طوطي زوی ببرک شينواري هم ناست، چي د تره کي نورمحمد د ځوانانو د سازمان مشرتوب يي کاوه او دبداخلاقي شهرت درلود.

دځوانانو د سازمان او خلقي جلسو تر عنوان لاندي د ځوان انجينو او هلکانو د پاره د بد اخلاقي زمينه برابرول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۳)

په ولسي جر ګه کي څه تیریږي؟

چراغ ورځپاڼي په خپله 1391 کال د غبر ګولي د میاشتي په نهمه نیټه، یو مضمون" د ر مجلس نماینده ګان از خانه ملت تا مرکز پولشویي شماري از نماینده ګان" ترسرلیک لاندي خپور کړي چي موږ یي ځینو برخوته د لوستونکو پامه را اړوو.
ابو مسلم شیرزاد لیکي :

د ولسي جرګي شپاړسمه دوره بالاخره له یو زیات شمیر غوغاووسره، چي تقلب او د هغي په اړه د ځانګري محکمي رامنځته کولو سره تړاو در لود د 1389 کال د مرغومي د میاشتي په شپږمه پرانیستل شوه.

له پرانیستني څخه یي اوولس میاشتي تیریږي، لاهم یو شمیر د ملت استازي په خپلو نیمګړ تیا وو له امله پر حکومت پړه اچوي، خود د مجلس ساختاري ضعفونه ، خراب مدیریت او معامله ګري په دننه د مجلس کي تریخ واقعیت دي چي باید ومنل شي، چي ډیر وخت یي نصاب نه پوره کیږي.

دوخت په تیریدوسره داسي ګونګو سي تر غوږو شوي، چي د ولسي جرګي یوشیمر غړي په جاسوسي، پولشویي ، معامله ګری، کمیشن کاری، او د غیر قانوني ساتونکي هغه څه دي چي د ولسي جرګي کمزورتیاوي په ګوته کوي او لا په نورو بدبختي ککړ دي، هر یویي وایي چي زه نه یم.

د مالیي او کورنیو چارو وزیرانو نه استیضاح، چي پر وکیلانو د پیسو اخیستلو تورونه ولګیدل او ځانته یي قومي بوي او رنګ خپل کړ. او دغه راز د پیسو معامله ګري خپل رول اداکړ.

جاسوسي او له بهرنیو هیوادونو څخه د پیسو تر لاسه کول:

د کابل او واشنګټن ترمنځ ستراتیژیک تړون د تصویب په اړوند دپیسو، دویش ګونګوسي راپورته شوي او پر یو شمیر وکیلانو د جاسوسی ټاپي ولیګدي او دغه چاره ددي سبب شوه چي د ولسي جرګي ریس خپل نړیوال کمیسیون ته دنده وسپارله، تر څو ددغي موضوع په اړوند تحقیق وکړي، اما نتیجه اعلان نه شوله ، مالومه ده چي دحکومت اخلاقي او علمي سویه تر تش په نامه دملت تر استازو ډیره لوړه وه.

په ډیري بي پروایي دروازه په دروازه ګرځیدل او کمیشن کاري دایر وي .

څه چي یي مصرف کړیدي، هغه باید را وګټی او دراتلونکي دوري خیال هم ورسره دي.

دملت د استازو دا کار عادلانه دي، چي پیسي ورکوي او بیا پیسي اخلي. یو وکیل صاحبي وویل، (ما هم مفت نیا مده ایم).

ملا ترخیل دکابل دکوچیانو استازي، دانجنیر پښتون نه دباور ورکولو په مقابل کي مبلغ وغوښت. هغه چي ورنکړ ناکامه شوو.

یوه میاشت د مخه د فساد پروړاندي د مبارزي د عالي اداري رئیس، د پیسو اخیستلو موضوع د مجلس د اداري هیات د ټاکنو او د نامزد وزیرانو په اړوند راپورته کړه ، چي دغي موضوع د مجلس په حیثیت ناوړه اغیزه وکړه ، ولي مجلس ونه توانید چي عزیز الله لودین ځواب ورکولوته را وغواړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په زنانه تشنابونو کي به دنوو دالرونو کښهار په لار کي هم اوريدل کيده، داحقيقت بايد وويل شي ښځي وکيلاني په لږ څه هم قناعت کاوه ، مګر نارينه وکيلان دريانوشه ؤ، ياني ډېلي مقرري غوښتي اويا قراردادونه .
که به کوم وکيل جلب او يا اعتراض وشو ټولو به دي مني ، چي سبا زما هم داحال دي ، لکه غومبسي په دفاع به يي لاس پوري کړ، که به څه هم خپل منځ کي په بوتلانو او کوري بلند بوټانو سره يوبل ويشتل . ښځي هم تر نوروڅه کمي نه درلود ، وکيله صاحبه نظيفه ذکي هم پر حميده احمدزي دکامري ومخ ته خپل ګزارونو ته دوام ورکړ .
داسي معلوميدل چي ځينو وکيلانو ددي کور لياقت نه درلود ، نه يي داخله مقرراتو پروا درلوده .
دځراغ ورځپاڼه په همدي نيټه دولس استازي په جاسوسي، کميشن کاري، معامله ګيري، پول شويي، دمځکو غصب، غيرقانوني، توپک والا ساتل، متهم کړيدي. په هرصورت دولس استازي دداسي اتيهاماتو پروانکوي او په خپل کار اخته دي. يو تدبير ددوي مخنيوي کولای شي، چي جدي او قانوني برخورد ورسره وشي. دولسي جرګي ځيني ښځيني ميرمني خپل عزت چندان خيال نه ساتي، تبصري ورباندي سته، مثلاً دهغه جملي نه فوزيه ګيلاني دهرات د ۱۵ دوري وکيله په يو خصوصي مجلس کي دزنا تعقيب عدلي چندان لازم نه بولي. فوزيه کوفي، مريم کوفي، فاطمه عزيز باندي هم اعتراضونه ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۴)

په سفارتونو کي چور

۱- دغه راز د یوه بل رپوټ له مخي، هغه د اختلاس قضیه چي په توکیو کي د افغاني سفارت له خوا د یوي ودانۍ پیرودني موضوع ده، چي توریي په هارون امین په توکیو کي د افغان پخواني سفیر پوري شویدي، چي تر اوسه یي پایلي معلومي نه دي. کیسه داډول ؤ ، دتعمیر دترمیم مصرف دتعمیر ترخرید لوړراووت .

نو دا قضیه د بناغلي هدایت امین ارسلا په مداخله چي دده زوم دی، تعقیب نه شوه.

۲- د 62732 پوند استرلنګ د باقیداري قضیه ده، چي توریي په لندن کي د افغان سفیر عبدالرحیم شیرزوي پوري شویدي چي دسفارت پیسي یي په ګټه پورته کړیوي.

۳- په برلین کي د افغانستان د پخواني سفیر ناصر ضیا د باقیداري قضیه، چي ۱۳۰ زره یورو ته رسیدلي ؤ، په قیمار وهلي مګر چاڅه ورته ونه ویل ، دادي بیرته مقرر شو.

۴- د محراب الدین مستان د اختلاس قضیه:

د آریانا افغان هوایي شرکت د طلباتو مدیریت په خپل 5103- 1381/3/8 لیک کي بهرنیو چارو وزارت ته لیکلي، چي محراب الدین مستان د معراج الدین زوی، کله چي په پاریس کي د آریانا شرکت استازي وونو ټوله اته سوه زره ډالر اختلاس کړي، چي بیاوروسته په پاریس کي د افغانستان د سفارت د غړیتوب په توګه ټاکل شویدي. تر اوسه د انتر پول پولیسو له خوا د اختلاس د پیسو دور کړي له پاره حاضر کړاي شوي نه دي.

دکاناډا او امریکا تر منځ ماهي غوندي اوبو کي شنا کوي ، نه چاګیر کړ او نه یي پیسي تحویل کړي.

همدا ډول په امریکا کي افغاني سفیر شهریار، دري کورونه چي دعبدالله ملکیار په وخت کي دافغاني مامورینو دپاره په میریلند ایالت کي رانیول شوي ؤ ، پرخپل سرخرڅ، چي دسفارت مامورین اوس خانه به دوش ګرځي ، حتی دهغه وخت دپیسو دتحویل درک هم پوره معلوم ندي .

هرچا په خپل وس او خپل نوبت حمله وکړه، کارکونکي اکثره دبهرنیو چارو دزارت پر بنا په منل شوو معیارو برابر ندي.

او داصلاح په هکله هم تر اوسه کوم اجرات ونشول ، کوم اصول چي دداکتر سپنتا په وخت کي ایښودل شوي ؤ، داکتر زلمي رسول بیرته خراب او تراب کړل.

وحید منور په تورنتو (کانادا) کي د بهرنیو چارو په خپل نامه کړ او بیا یي په ګروي ورکړ، چي لا تراوسه ورک دي.

دافغان بیچاره شال او مال لیلام دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۵)

د لاجوردو په کان برید

د هیواد په ملي شتمینو دخیتي اچولو او د وسله والو زور واکانو او مفت خورو له خوا، د هیواد د کانونو غیر قانوني کیندنو د بهیر په لړۍ کي، دلاجوردو په کان دغیر مسوولو وسله والو له خوا یواځني برید نه دي، بلکي د هیواد په بیلابیلو سیموکي د سیمه ییزو زورواکانو له خوا چي ملاتړ یي د دولت په لوړ پوړیوکي نا ست چاروکو له خوا کیږي ، لا هم په غیر قانوني توګه کیندني کیږي او له بده مرغه یي مخه نه ده نیول شوي.

د باوري رپوټو نو په حواله د سلوتنو په شاو خواکي، غیر مسوولو وسله والو د 1392 کال د مرغومي د میاشتي په 28 مه د نهوبجو پرمهال دبدخشان دکران ومنجان دلاجوردو د معدن په قرارګاه حمله کوي . او له لنډي جګړي څخه وروسته د کان ساتونکي تیت او پرک کیږي، د کان ټول تاسیسات له یوي اندازي تجهیزاتو او اووه میله سلاچي دوه میله یي غیر فعال وه، د حمله کوونکو لاسته ورغله.

کله چي د افغانستان د اسلامي جمهوریت مقام له پیښي خبریږي نو د 1392 کال د مرغومي د میاشتي په 29 مه، د 6834 حکم له مخي یو پلاوي ګمارل کیږي تر څو د پیښي څرنګوالي وڅیړي، کله چي پلاوي د غیر مسوولو اشخاصو څخه پوښتنه کوي، هغوي د نوموړي پیښي لامل د خلکو بي وزلي او بیکاري په ګوته کوي.

د پلاوي له خوا د پیښي د عاملینو په توګه څوارلس تنه په ګوته شول، چي نومونه یي په لاندي ډول لیکل ګیږي.

۱- رجب د محمد ولي زوي د جرم له ولسوالي څخه.

۲- قاري اصیل د شریف زوي دیمګان له ولسوالي څخه.

۳- حاجي محمد حنیف د حاجي شریف زوي // //

۴- نظر بیګ باي د حاجي شاقل زوي // //

۵- محبوب الله د ارباب فیض محمد زوي // //

۶- حاجي رمضاني د محمد نعیم زوي // //

۷- فطور باي // // //

۸- داکتر غیور د باز محمد رضا بیګ زوي د جرم له ولسوالي څخه .

۹- نواب / / //

۱۰- پیر صاحب // // د بهارک له ولسوالي څخه.

۱۱- بابه ارداري // //

۱۲- محمد ا لله د حاجي محمد یعقوب زوي دکران منجان له ولسوالي څخه.

۱۳- محمد هاشم د محمد یاسین زوي // // //

۱۴- حاجي محمد داد د آدینه زوي // // //

پلاوي په خپل رپوټ کي لیکلي دي چي د لاجورد او نورو قیمتي ډبرو ارزښت، په یوه ساده او نه نظارت بیه ټاکل شوي ده، چي لس فیصده یي دولت ته تحویلیږي او په 1392 کال کي یو دیرش میلونه عایدیي دولت ته تحویل شوي، چي په دي حساب

(c) ketabton.com: The Digital Library

310 میلونه افغاني يي د را ايستني بيه شويده، د نوموړي كان له پاره پرسونل په تشكيل كي نشته او د ولسواليو د قوماندانيو ترمنځ هم همكاري او همغږي نشته.

دغه پيېنه په داسي حال كي رامنځته شوي چي د كان قوماندان موجود نه و او معاون يي هم شتون نه درلود، ددولت او دحكومت دكمزوري له كبله داسي پيښي ډيري دي ، دايي يوه نمونه وه.

اما په هرصورت حكومت يوشمير كورنی او بهرنی ستونزي لري ، ملت هم بايد خپله ملي سرمايه وبولي.

مگر چور، فساد، غصب په لوړه پيمانه ليدل كيږي ، دابايد ووايو چي داسي ناروا او چورنه دكمونستانو په وخت كي ؤ، او نه دطالبانو په وخت كي ، چي دي دوه وختونه هم سر اومال او ناموس په امان كي ؤ، مثالونه يي ډير دي . په هره پيېنه كي دزورواكانو او بدماشانو لاس او گټه متصور وي.

ويل كيږي ، چي په دا پيښو كي د بدخشان د وكيلانو او زورواكو تر منځ د فساد زور ازمايي ده، ولي چي حكومت كمزوردي.

پدي پيښه كي خلک د ولسي جرگي وكيل زلمی مجددي نوم اخلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۶)

کانونه او زورواکان

د کانونو لويي پروژې چې د هيواد د اقتصاد په پر مختګ کې ټاکونکې او دیادوني وړ ارزښت لري، له بده مرغه د نا امنۍ او دسيمه ييزو زورواکانو له خوايي مخه نيول کيږي.

په همدي اړوند د را ايستني چاري هم د فرصت طلبو عناصرو، د ذاتي ګټو په موخه په ټپه دريدلي دي.

د چينايي د CNPCIW شرکت رئيس ښاغلي هايلانګ د 2012 کال د مي مياشتي په 27 مه نيټه، د کانونو وزارت ته په يوه ليک کې ليکلي، چې د کان د کار له پاره ستا سوله مرستي څخه مننه کوم.

څرنګه چې پوهيږي د نوموړي کان کار په تعويق کې لويدلي او له دي فرصت څخه ګټي اخيستني غواړم د تعليق ټول جزيات تاسو سره شريک کړم او دامو دريا پروژه دامنيتي ستونزو سره مخامخ شوه.

۱. د امنيتي پلان پر بنياد APPF دري سوه ساتونکي بايد دروان کال د مي دمياشتي تر لو مړي نيټي زموږ په اختيار کې راکړي وای خو تر اوسه د هغو ساتونکو په انتظار کې يو.

۲. په سر پل کې د زياتو سيلابونو دراوتلو له امله پنځلس ورځي زموږ کار په تاخير کې ولويده.

۳..دسيمه ييزو زورواکانو کړني د پلان په تطبيق باندي ناوړي اغيزي پر يباسي، موږ آن داچي د شبرغان څخه د کار کوونکو د ليږد مساله فسخ کړه تر څو زر نفتي سيموته ولاړشو.

دغه کړ نه مو د نامساعدو امنيي او په ځانګړي ډول د سيمي د زورواکانو د تهديد ونو له امله مووکړه.

د نوموړو دلايلو له امله زموږ د وسايلو دراوړل د تعليق حالت کې قرار لري او متخصصين چې بايد اوس په نفتي برخوکي شتون درلود لاي تر اوسه په چين کې دي، د امنيتي اوضاع له نظره معطل دي.

دغه راز د کانونو چا رو وزارت هم يو ليک د عينکود مسودکان په اړوند د ملي امنيت شورا ته هم استولي، چي نا امنيو او د مخاليفينو له خوا يي د بريدونو په اړوند يکي يادونه شويده.

پورتني شرکت چي دجنرال عبدالرشيد دوستم لخوا دخپلو غوښتنو په خاطر تهديد شوی ؤ، چينايي انجنيران تښتي ته اړشول.

داسي ډيري پروژې دي، چي دتوپکسالارانو لخوا دستونزو سره مخامخ دي ، چي بايد حق ورکړه شي.

او دلته هم د امو دريا د نفتو پروژه د خنډ او ځنډ سره مخامخ کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۹۷)

دکابل بانک فاجعه

دکابل بانک د درغلۍ او اختلاس قضیه په هیواد کي یوه لویه فاجعه ده، چي په ملي او نړیواله کچه یي دهیواد حیثت او اعتبارته زیان واړاوه او د نړیوالو زیاتره مرسته یي د خصوصي با نکونو او ادارو سره را کمي کړي. دلومړي سره دا بانک نه ؤ، بلکي یو دام تزویر ؤ.

دغه قضیه چي د افغانستان د اسلامي جمهوریت د 1391 کال دوري د میاشتي د شپاړسمي نیتي د 281 ګڼه او 1390 کال د چنګاښ د میاشتي د اوومي نیتي د جمهوري ریاست د 2698 لمبر حکمونو، له مخي یي څیړنه پیل شوه لاندیني یو ویشت تنه یي تورن وبلل شول.

۱- د کابل بانک د پخواني مدیره هیات رییس شیر خان فرنود د محمد مراد زوي.

۲- د کابل بانک د پخواني عامل هیات سر پرست خیلل الله فیروزي د فقیر محمد زوي.

۳- د کابل بانک د تفتیش امر راچا ګوپال کرشنن د ګوپال کرشنن زوي.

۴- د کابل بانک د قروضو پخواني امر رام چندران د ګورنادن زوي.

۵- د کابل بانک د نظارت غړی انجنیر محمد افضل د فضل حبیب زوي.

۶- د کابل بانک د آي ټي امر محمد طارق میران د غلام فاروق زوي.

۷- د کابل بانک سرتاسري شبکي مسوول کمال ناصر کرور د حبیب الله کرور زوي.

۸- د کابل بانک د قانون څخه د ملاتړ پخواني کار کوونکي محبوب شاه فروتن د مبارک شاه زوي.

۹- د کابل بانک ددولتي اړیکو مسوول امین الله خیر اندیش د خلیل الله زوي.

۱۰- د کابل بانک د عملیاتو پخواني امر عبدالبصیر فروغ د عبدالجلیل زوي.

۱۱- د پامیر هوایي شرکت رئیس او مدیره هیات غړي امان الله حمید د عبید الله زوي.

۱۲- د افغانستان بانک پخواني رئیس عبدالقدیر فطرت، داستاد برهان الدین بچه خوانده ځان مشهوره کړیوو.

۱۳- د افغانستان بانک لومړي مرستیال محب الله صافي.

۱۴- د افغانستان د مالي معاملاتواو را پورونو د تحلیل امر مصطفي مسعودي د عبدالرحیم زوي.

۱۵- د نوي کابل بانک رئیس مسعود خان موسي غازي د حاجي عبدالرحمن زوي.

۱۶- د افغانستان بانک د نظارت ټیم سر ګروپ شیر آقا د ذین العابدین زوي.

۱۷- د افغانستان بانک نظارتي ټیم سر ګروپ ظفر الله فقیري د عیسي خان زوي.

۱۸- د مالي نظارت عمومي امر محمد قسیم رحیمي د عبدالحمید زوي.

۱۹- د افغانستان بانک او نظارت غړي بسم الله د عبدالمحمد زوي.

۲۰- د افغانستان بانک نظارت غړي محمد عارف سالک د محمد اصف زوي.

۲۱- د کابل بانک پخواني کار کونکي عصمت الله بیک .

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل بانک چي په 2004 کال کي د فعاليت جواز تر لاسه کړ، په هغه کي شپاړس تنه برخه لري چي د بانکداري د 34 مادي پرخلاف په مستقيم ډول او غير مستقيم ډول يي په تجارتي غير مجاز ډول يي سرمايه گذاري کړيده.

دغه بانک چي د تخلفاتو راپوريي عامل هيات او د برخه والو عمومي مجمع ته ورکاوه او د بانکداري د 41 مادي پر خلاف يي، د تطهير پول او مجهول الهويه اشخاصوته يي غير نورمال پورونه ورکړيدي ، چي بانک يي د ټکټاني له ستونزي سره مخامخ کړي او د خلکو د امانتونو، چي کابل بانک ته يي سپارلي دي څه کم يو ميليارد دالره حيف وميل شول.

کابل بانک پخوانی هيات مديره چي بايد يو ښه سابقه او تجربه اوپه امانت داري يي شهرت درلود ، مگر برعکس داکسان په خيانت،درغلي، قيمار، اوبد شهرت درلود . او يوشمير لوړوپوړو سره يي هم کريدت کاري، سوغات او نور داد وگرفت درلود. دکابل بانک قضيه له يوی خوا دخلگو پيسي وخوړي او دبلي خوا په ملي او بين المللي ډگر کي دافغان دولت ډير بي اعتباره کړ ، په هر صورت جرم جنايت په هر هيواد کي شته ، مگر هلته بازخواست موجود دي ، مگر زموږ هيواد کي بازخواست نشته. شرم لاهم داده چي محکمي اختلاس ونه باله او هغه يی يوه حقوقي مساله توصيف کړه، شيرخان اوفيروزي يوازي په ډير بي شرمانه ډول په ۱۰ کاله حبس محکوم کړل .

دافغانستان بانک پخواني رئيس ښاغلي فطرت، چي په دوه کاله حبس محکوم شويدي ، او په امريکا کي دفرار په ډول ژوند کوي ، دومره ماهره شيطان ؤ، کله چي به دماليي وزارت لخوا تر تفتيش لاندي شو، يوځلي به يي اوازه واچول، چي دهمدي تفتيش لخوا افغانی کم ارزښته شوي او بازار د دالرو په ليلام کي به يي د ځينو صرافانو سره لاس يو ؤ،ډيره دارايي يي وموندل. په قضيه کي تر ټولو ذيد خل دي . په هرو دوو مياشتو کي بايد بيلانس او تفتيش او د پورو نه لمبرونه ورکول ، او حکومت او خلک يي اغفالول ، اصلي عامل دي ، ددي ټولو وحشي جناياتو سره امريکا پخپل غيږ کي نيولي دي. په فساد کي د شيرخان او فيروزي مل ؤ او ځان يي د استاد رباني بچه خوانده باله.

که چيري دلته که يو نفر دسيستم پر بنا دي خيانت ته پام کړيواي، دا فاجعه به نه وای رامنځ ته شوي ، مگر دلته په خيانت ډول يو بل ته لاس ورکړي ؤ .

کابل بانک دشير خان لخوا په منظور نه ؤ جوړشوي، بلکي يو دام تزوير او فريب کاري په منظور د بانک تر عنوان لاندي خلگو باور پري وکړ او خپله نقده دارايي يي هلته سره جمع کړه.

دسوغات او پراخه لاس له کبله لوړچارواکو حمايه ورسره ؤ، مډرن او عصري فريب کار ؤ. دا دبازار ازاد برکت ؤ، چي ددولت بيله کنتروله بانکونه رامنځ ته شوه. ددولت دنده ده ، چي د ولس د تاوان په مقابل کي احتياطي تدابير نيولي وای. البته دولت يوه عامه کلمه ده، چي اداره يي دهغو په لاس ؤ، چي په دولت کي لوړپوړي چارواکي ؤ.

د افغانستان بانک چي کابل بانک يي کنټرول کړيوای، هغه پخپله پدي فساد کي ورسره لړلی ؤ، قدير فطرت به په خپل قلم درجه ور لوړه کړه چي فعاليت ته دوام ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۸)

د ولسي جرگي ۶۲ غړو درغلي

فساد چي په يوه ټولنه کي د ناسور ټپ او سرطاني غدي حيثيت لري، چي د ټولني په ټولو برخوکي ريښي ځغلوي.

له بده مرغه دغه فساد د 1389 کال د ولسي جرگي ټاکني هم په خپله ولکه کي راوستي، چي په لنډيز سره يي په لاندي ډول يادونه کوو.

د ټاکنيزو شکايتونو کميسيون د 1389 کال ټاکني په درغلي لړلي وبللي، چي دولسي جرگي د سپاړسمي دوري په ټولټاکنو کي په 593 مرکزونو کي تقلب کړي او تقلب يي د ټاکنيز و شکايتونو کميسيون ته ثابت دي .

نو ځرنگه چي قضيي جزايي اړخ لري نوموضوع دټاکنو د قانون د 64 مادي د دريمي فقري سره سم په دغه برخه کي کړني ترسره کړي.

په دغه ليک کي همداراز ويل شوي چي دغه کميسيون دي پايلي ته رسيدلي دي، چي د ټاکنيزو برخو دکارکوونکو له مرستي څخه پرته دغه تقلبونه ناممکن برېښي، شکايتونه ترغور لاندي ونيول شول .

چي څيړنه يي دابتدايه محکمي له خوا څيړل کيږي، نو د قضيي په اړوند د ټاکنو د خپلواک کميسيون اوشکايتونو د کميسيون څوار لس تنه د37 مواردو تخلف له امله تورن وبلل شول، چي نومونه يي په لاندي ډول دي.

۱- فضل احمد معنوي د ټاکنو د کميسيون رئيس.

۲- عبدالله احمدزي د ټاکنو د کميسيون او دارالانشا رئيس

۳- عبدالخالق د ټاکنو کميسيون غړي.

۴- سيد مراد شريفي د شکاياتو کميسيون رئيس.

۵- شاه سلطان عاکفي د شکاياتو د کميسيون غړي.

۶- ضيا رفعت د شکاياتو د کميسيون غړي.

۷- جنرال ايوب اصيل د ټاکنو د کميسيون غړي.

۸- شفيق احمد کوهستاني د ټاکنو د کميسيون د آي ټي رئيس.

۹- امان الله تجلي د شکايتو نو د کميسيون حقوقي مرستيال.

۱۰- نور محمد نور د ټاکنو د کميسيون وياند.

۱۱- گرزيواني د ټاکنو د کميسيون غړي.

۱۲- قاضي سليمان حامد د ټاکنو د کميسيون غړي.

۱۳- مستوره ستانکزي د ټاکنوکميسيون غړي

۱۴- مومنه ياري د ټاکنو دکميسيون غړي.

په دغه بهير کي 235 عريضي د کانديدانو له خوا د شکايتو نو کميسيون ته وړاندي شوي، چي تفصيل يي په دي ليکنه کي نا ممکن برېښي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنده دا چي موضوع د کابل ښار د ابتدايه محکمي له خوا وڅېړل شوه او پرېکړه يي وکړه، چي اړوند و ادارو ته ښايي چي جزايي او حقوقي قضيي، چي په دغه اړوند موجودي دي جلا او ځانګړي محکمي ته دي وسپارل شي.

په همدي ډول عبدالله احمد زي د ټاکنو د کميسيون او دارالانشا رئيس او قاضي سليمان حامد چي د محکمي له قرار څخه يي سر غړونه کوله دندي يي په تعليق کي ولويدي.

چي وروسته له يو لړ څېړنو د ستري محکمي عالي شورا د 1389 کال د لندي د مياشتي په دير شمه د 944 ګڼه مصوبي له مخي پرېکړه وشوه، چي د موضوع جزايي او حقوقي برخي جلا او ځانګړي محکمي ته د شرعي انفصال له پاره واستول شي.

چي په پايله کي د ۱۳۹۰ کال دزمري دمياشتي په دولسمه نيټه د ۳- ۱۵- ۲۶- ۱۴- ۴- ۱۸- ۲۷- ۲۳- ۲۵- ۲۴- ۱۰- ۲۰- ۱۶- ۸- ۷- ۶- ۲۱- ۱۱- ۱۲- ۱- ۲۲- او ۹ قضا يي قرارونو له مخي د ولسي جرګي 62 تنه لاندي کسان حذف او پرځاي دوه شپيته تنه نور بريالي وبلل شول، چي لړليک يي په لاندي ډول خبرېږي.

لست وکلاي جديد و حذف شده توسط محکمه خاص شکايت هاي انتخاباتي						
شماره	لست وکلاي جديد که توسط محکمه خاص معرفي شده اند			لست وکلاي که توسط محکمه خاص حذف شده اند		
	اسم	ولايت	ذريعه قرار قضائي که معرفي شده اند	اسم	ولايت	ذريعه قرار قضائي که حذف شده اند
1	محترم جميل کرزي	کابل	139/5/12 (3)	شريف الله کامه وال	کابل	139/5/12 (3)
2	محترم احسان صاحب زاده	کابل	139/5/12 (3)	عرفان الله عرفان	کابل	139/5/12 (3)
3	محترم بيدار حاجي	کابل	139/5/12 (3)	داکتر عبيد الله کليمزي وردک	کابل	139/5/12 (3)
4	محترم قادر حاجي وطندوست	کابل	139/5/12 (3)	عبدالحفيظ منصور	کابل	139/5/12 (3)
5	محترم روبينا جلالي	کابل	139/5/12 (3)	فوزيه ناصر يار ګلدره اي	کابل	139/5/12 (3)
6	محترم نثار احمد فيضي غورباني	هرات	1390/5/12(15)	احمد فرهاد مجيدي	هرات	1390/5/12(15)
7	محترم رحيمه جامي	هرات	1390/5/12(15)	سيمين بارکزي	هرات	1390/5/12(15)
8	محترم ناصر اعطائي	هرات	1390/5/12(15)	حاجي خليل احمد شيخ زاده	هرات	1390/5/12(15)
9	محترم احمد وحيد طاهري	هرات	1390/5/12(15)	الحاج انجنير منور شاه بهادري	هرات	1390/5/12(15)
10	محترم حاجي زرين	هرات	1390/5/12(15)	الحاج محمد رفيق شهير	هرات	1390/5/12(15)

(c) ketabton.com: The Digital Library

11	محترم معروف فضلي	سمنگان	1390/5/12(15)	جاجي محمد عارف طيب	سمنگان	1390/5/12(15)
12	محترم احمد خان سمنگاني	سمنگان	1390/5/12 (26)	الحاجمخدوم محب الله فرقاني	سمنگان	1390/5/12 (26)
13	محترم رئيس خير الله	سمنگان	1390/5/12 (26)	محمد طاهر زهير	سمنگان	1390/5/12 (26)
14	محترم محبوبه	سمنگان	1390/5/12 (26)	داکتر معصومه خاوري	سمنگان	1390/5/12 (26)
15	محترم نور الدين بيک	کندز	1390/5/12 (14)	شايسته باز ناصري	کندز	1390/5/12 (14)
16	محترم قضل کريم ايماق	کندز	1390/5/12 (14)	سيد داود نادري	کندز	1390/5/12 (14)
17	محترم رئيسه حسين خيل	کندز	1390/5/12 (14)	داکتر فاطمه عزيز	کندز	1390/5/12 (14)
18	محترم گل محمد پهلوان	فارياب	1390/5/12 (4)	انجنير محمد هاشم ارتاق	فارياب	1390/5/12 (4)
19	محترم نجيب الله سليمي	فارياب	1390/5/12 (4)	محمد شاکر کار گر	فارياب	1390/5/12 (4)
20	محترم سلطنت کوهي	فارياب	1390/5/12 (4)	آصفه شاداب	فارياب	1390/5/12 (4)
21	محترم حاجي پاينده	سرپل	1390/5/12 (18)	سيد انور سادات	سرپل	1390/5/12 (18)
22	محترم معلم مير ولي	هلمند	1390/5/12 (19)	مسعود خان نورزي	هلمند	1390/5/12 (19)
23	محترم حاجي ايوب	قندهار	1390/5/12 (27)	محمد نعيم لالي حميد زي	قندهار	1390/5/12 (27)
24	محترم حاجي محمود نور	قندهار	1390/5/12 (27)	حاجي محمد عمر ننگيالي	قندهار	1390/5/12 (27)
25	محترم نياز محمد امير لالي	قندهار	1390/5/12 (27)	داکتر محمود خان	قندهار	1390/5/12 (27)
26	محترم عبدالکريم اچکزي	قندهار	1390/5/12 (27)	عطا الله حبيب	قندهار	1390/5/12 (27)
27	محترم داود سلطان زوي	غزني	1390/5/12 (23)	محمد علي علي زاده	غزني	1390/5/12 (23)
28	محترم عبدالکريم دليلي	غزني	1390/5/12 (23)	استاد محمد عارف رحماني	غزني	1390/5/12 (23)
29	محترم مامور شلگري	غزني	1390/5/12 (23)	الحاج خداد عرفاني	غزني	1390/5/12 (23)
30	محترم نيازمحمد اميري	غزني	1390/5/12 (23)	چمن شاه اعتمادي	غزني	1390/5/12 (23)
31	محترم عاشق الله وفا	بغلان	1390/5/12 (2)	دلاور ايماق	بغلان	1390/5/12 (2)

(c) ketabton.com: The Digital Library

32	محترم محمد نسیم مدبر	بغلان	1390/5/12 (2)	محمد ظاهرغني زاده	بغلان	1390/5/12 (2)
33	محمد اسد الله فلا	لوگر	1390/5/12 (5)	انجنیر صاحب خان	لوگر	1390/5/12 (5)
34	محترم وحید الله کلیم زوي	میدان وردک	1390/5/12 (24)	حاجي عبدالمجید وردک	میدان وردک	1390/5/12 (24)
35	محترم روز محمد نور	جوزجان	1390/5/12 (10)	حاجي محمد اسماعیل	جوزجان	1390/5/12 (10)
36	محترم محمود خان سلیمان خیل	پکتیکا	1390/5/12 (20)	سید اسحاق گیلاني	پکتیکا	1390/5/12 (20)
37	محترمه خدیجه	پکتیکا	1390/5/12 (20)	ناجیه	پکتیکا	1390/5/12 (20)
38	محترم دلاور طوطاخیل	پکتیکا	1390/5/12 (10)	محمد ابراهیم غشتلي	پکتیکا	1390/5/12 (10)
39	محترم حیات الله وزیري	خوست	1390/5/12 (16)	الحاج داکتر میربت خان منگل	خوست	1390/5/12 (16)
40	محترم ولي خان هیله من	خوست	1390/5/12 (16)	لیاقت الله بابکر خیل	خوست	1390/5/12 (16)
41	محترم نور الله معمار	نورستان	1390/5/12 (8)	مولوي احمد الله موحد	نورستان	1390/5/12 (8)
42	محترم حمید الله توخي	زابل	1390/5/12 (7)	عبدالقادر قلاتوال	زابل	1390/5/12 (7)
43	محترم اسماعیل زابلي	زابل	1390/5/12 (7)	عبد الحبیب اندیوال	زابل	1390/5/12 (7)
44	محترمه تورپیکي	زابل	1390/5/12 (7)	زاهرا توخي زابلي	زابل	1390/5/12 (7)
45	محترم رئیس محمد عمر	بادغیس	1390/5/12 (3)	سید محمد موسي جناب	بادغیس	1390/5/12 (3)
46	محترم حبیب الله	بادغیس	1390/5/12 (3)	حاجي غلام سرور فایض	بادغیس	1390/5/12 (3)
47	محترم عبدالطیف	بادغیس	1390/5/12 (3)	الحاج قاضي عبدالرحیم	بادغیس	1390/5/12 (3)
48	محترمه آزیتا رفعت	بادغیس	1390/5/12 (3)	صفیه ایماق	بادغیس	1390/5/12 (3)
49	محترم مولوي دین محمد عظیمي	غور	1390/5/12 (6)	حاجي قربان کوهستاني	غور	1390/5/12 (6)
50	محترم فضل احمد	غور	1390/5/12 (21)	اقاي بحر	غور	1390/5/12 (6)
51	محترم غضنفر	بلخ	1390/5/12 (11)	فرهاد عظیمي	بلخ	1390/5/12 (21)
52	قاري محمد هاشم هیکل زاده	تخار	1390/5/12 (12)	سید اکرام الدین معصومي	تخار	1390/5/12 (11)

(c) ketabton.com: The Digital Library

53	محترم حارنوال عبدالروف	بدخشان	1390/5/12 (12)	الحاجي صفي الله مسلم	بدخشان	1390/5/12 (12)
54	عبدالشكور واقف حكيمي	بدخشان	1390/5/12 (1)	عبدالولي نيازي	بدخشان	1390/5/12 (12)
55	محترمه قاضي منيره	بدخشان	1390/5/12 (1)	حاجي مامور موسي	فراه	1390/5/12 (12)
56	محترم مسعود بختور	فراه	1390/5/12 (22)	الحاج محمد سرور عثماني فراهي	فراه	1390/5/12 (1)
57	نامعلوم	فراه	1390/5/12 (22)	الحاج برید جنرال نقیب الله	لغماني	1390/5/12 (1)
58	محترم عبدالهادي واحدي	لغمان	1390/5/12 (10)	الحاج زيفونون صافي	لغمان	1390/5/12 (22)
59	محترم گل مري	لغمان	1390/5/12 (10)	حاجي پير بخش گرديوال	ننگر هار	1390/5/12 (22)
60	محترم الحاج ملک نذير	ننگرهار	1390/5/12 (9)	انجنير سيد اكرام	ننگرهار	1390/5/12 (10)
61	محترم شنواري	ننگرهار	1390/5/12 (9)	حاجي حيدر خان نعيم زوي	كوچي ها	1390/5/12 (10)
62	الحاج قادر كوچي	كوچي ها	1390/5/12 (10)			

چي له بده مرغه د محكمي نوموړي پريكړه چي واجب التنفيذ وه په عمل كي پلي نه شوه او دمحكمي دحكم خلاف هغه ۶۲ كسان په خړو ستوركو په غير قانوني ،غير عادلانه او غيراخلاقي ډول په شورا ورننوتل، او دحاجي ظاهر قدير چي په باد او باران خوشحاله دي، ددي دپاره چي مرستيال وټاكل شي راټول شو، چي ۱۶ دوره له همدي كبله تر ټولو بدنامه دوره ؤ، او په همدي ډول خيانت يي لاس پوري كړ، چي دابتدائيه محكمي دا فيصله داستناف لخوا هم تائيد شول ، مګر ځاي يي ونه نيوي .
حقيقت دادي ،ددي ۶۲ تنو رايه باطلي او دمعاش اخيستل يي حرام دي . او كوم قوانين چي تصويب شويدي هغه ټوله غيرقانوني دي ، چي بايد لغوه شي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۹۹)

د ولسمشر پرځاي ، خوناوخته څرګندوني

ويسا ورځپاڼي په خپله ۱۳۹۱ کال د چنګاښ د مياشتي په دريمه ګڼه کي ، د فدامحمد فايض له خوا ليکل شوي يو تحليلي مضمون د " د ولسمشر پر ځاي ؛ خوناوخته څرګندوني " تر سرليک لاندي خپور کړي، چي موږ يي لنډيز رااخلو : د ۱۳۹۱ کال د چنګاښ د مياشتي لومړي نيټه ولسمشر ښاغلي کرزي ،د هيواد دري ګونو قواوو ته يوه منظمه او هر اړخيزه وينا وکړه .
هغه له ډيرو خبرو پرده پورته کړه او په پرخپلو او ددولت پر کمزوريو يي اعترافونه وکړل او دراتلونکي له پاره يي ولس ته هيلي ورکړي .
ولسمشر د فساد په شتون اعترافونه وکړل ، کورني او بهرني کړي يي دواړه په فساد کي ښکيلي وبللي.
دايي ومنله چي په دولتي دستګاه کي سمت پالنه ، قوم پالنه او ګوند پالنه وجود لري ،غصب موجود دي، د خلګو حقوق تري وړل شويدي او دي ته ورته، نوري ناخوالي او نيمګړتيا وي هم شته.
ولس مشر اکثره وخت اعتراف کړيدي چي دحکومت ستونزه پخپله دحکومتي چارواکو سره ده ، ولي چي دقومي مشارکت او ترکيب تر عنوان لاندي يو سها مي شرکت غوندي ؤ.
حقيقت دادي چي ولسمشر په ماضي کي هم ډير ځله دغسي اعترافونه کړيدي ، خو مشکل دادي چي عملي ګام نه دی اخيستل شوي .

ملاحظات په نظر کي ديو ملي وحدت پر بنا نيول کيدل ، ولي دنور خطر احتمال کيدي ، دملي ګټو ساتل ، دقانون رعايت نه يوازي دولسمشر مکلفيت ؤ، هيواد دټولودی، بايد هر وګړي دقانون او عدالت رعايت وکړي ، نه داچي (به ما چی) ؛؛.
هغه چاچي د مزار په جنګي کلا کي د لسګونو کسانو ويني تويي کړي ،په ليلي دښته کي يي د زرګونو انسانانو ويني يي تويي کړي . انتقالي عدالت تطبيق نشو.
د کارته نو او ميوند جادي اوس هم دهغه د افرادو وحشتونو کيسي کوي، د هيواد يو زيات شمير الوتکي يي چي ددي هيواد ملي پانګه وه ، څه يي ازبکستان ته بوتلي او څه يي له منځه يووړي ، دشير پور مځکي چور شوي ، د پرديو په لمسه يي د هيواد د تجزيي په تو طيو کي لاس درلود، او په ډيره ښه موقع سره د قومي حسادتونو اوحساسيتونو د پاروني له لاريي ځان هدف ته رسوي. کابينه قومي ده ، ملي شورا قومي ده ، وزارتونه قومي دي او نوري اداري قومي دي .
خو تر اوسه هيچا يي پوښتنه ونه کړه . د جنګسالارانو په موجوديت کي د قانون حاکميت ته زمينه مساعده نه ده ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۰)

دتښتوني يوه قضيه

دپاکستان درا ستنيدو سره د تښتوني پيښې او مخدره توکي هم زموږ په هيواد کې زور موندلي، دا په داسي حال کې چې مخ کې تر دي تښتونو په هيواد کې سابقه نه درلوده ، له بده مرغه دغه کرغيرنه پديده ددي سبب شويده، چې پانګوال په هيواد کې پانګوني ته زړه ښه نه کړي او خپلې پانګې او شته بهرنيو هيوادونو ته وباسي .

ديوي باخبري سرچيني په ريوټ کې ليکل شويدي : کله چې ۱۳۹۰ / ۱۰/ ۳۰ نيټه ډاکټر شعور نيازي د کابل له تايمنيو څخه تښتول کيږي، پوليس دهغه د پيداکولو له پاره په کار پيل کوي.

بالاخره په ۳/۴/۱۱/۱۳۹۰ نيټه داکتر شعور نيازي له تښتوونکو څخه په تيښته بريالي کيږي او سمدستي پوليسو ته خبر ورکوي .

پوليس زر تر زره هغه کورو چې داکتر نيازي په کې ساتل کيده هر يو عبدالصمد د عبدالمنان زوی، دکور خاوند خان اغا د عبدالغفار زوی، حميد درحمان زوی، عثمان د محمد زمان زوی او يو ميل سلا سره نيول کيږي او د تحقيق په جريان کې په خپل جرم اعتراف کوي ، او سربيره پر هغې په نورو جرمونو هم معترف کيږي .

۱ . د مهاجرينو دراستنولو د وزير زوی عبدالله انوري، د قضيي په اړوند هر يو نعمت الله او منيرګل دننګيالي زامن ونيول شول او په شل کاله بند محکوم شول .

۲ . حاجي ګلاب الدين چې په ۳/۱/۱۳۹۰ نيټه تښتول شوي و، چې وروسته تر غوږ پريکيدو او څلور سوه پنځه زره دالره اخيستني څخه خوشي کړاي شوي و .

۳ . د شعور نيازي د تښتوني په اړوند ګروپ کې ،چې يو څو تنه نور منير ګل او نعمت الله چې تير کال نيول شوي او يو شمير يي په تيښته بريالي شويدي ، د تښتوني په څو قضيو او ټيپې کيدونو او وسله والو غلاوو په قضيو اعتراف کړيدي .

کله چې عبدالصمد او ګډونوال يي نيول کيږي ، د سهار له شپږو بجو څخه تر اوو بجو د همغي ورځي فوزيه څمکنۍ دمشرانو جرګي غړي عبدالصمد ته تيليفون کوي.

په داسي حال کې چې تليفون يي له پوليسو سره و، او نوموړي له خپل نفوذ څخه ګټه اخلي تر څو هغه خوشي کړي. فوزيه تر اوسه د پارلمانی مصؤنيت له برکته محاکمه نشوه.

داکتر شعور نيازي په خپلو څرګندونو کې وايي : کله چې زه د هغوي په اسارت کې وم تښتوونکو ته د فوزيي څمکنۍ له خوا تيليفون راغي او له موضوع څخه يي ځان باخبر کړ .

ابتدائيه محکمي عبدالصمد ته برائت ورکړ ، استيناف ۲۰ کاله زندان.

دقضا داستقلاليت پر بنا دابتدائيه قضا ته څه ويل کيداي نشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۱)

د یو شمیر والیانو په اړوند رپوټ

1. کله چي په ۱۳۸۶ کال کي د کنترول او تفتیش د عالي اداري له خواو د غزني ولایت حسابي چاري تفتیش نه وروسته دي پایلي ته رسیږي، چي ۲۴۰۰۰۰ افغانی په داسي حال کي چي د مصرف په اړوند یي معلومات نشته، د مقرراتو پر خلاف د والي د معراج الدین پټان سکرتر په وجه کي حواله او وروسته بیا دغه پیسي ۰۲۴۰۰۰۰ افغانیو تصیح شویدي .
2. د کنترول او تفتیش د عالي اداري له رپوټ له مخي ۱۸۹۳۶۰۰۰ افغانی د سردستي له وجي د غزني والیانو لکه ډاکتر محمد عثمان ، شیر محمد خوستي، بیله اصولي اسنادو مصرف کړیدي.
3. د کنترول او تفتیش داداري د ۱۳۸۷ کال رپوټ کي راغلي دي، چي ۲۱۸۰۹۰۸ افغانی د اوپراتیفي د تیلو په نامه ،د والي غلام غوث ابوبکر له خوا حواله، چي هیڅ مصرفي اسناد وجود نه لري. دهمدي والي د ناوړو اجراتو په هکله د نیویارک ورځپاڼي هم یو لوی مضمون خپور کړیدي.
4. دافغانستان د اسلامي جمهوریت د مقام ۱۵/۱۱/۱۳۸۵ حکم له مخي، یو پلاوی ګمارل شوي تر څو د هغو نومرو دتوزیع څرنګوالي وڅیړي، چي د ماستر پلان پرخلاف په بلخ ولایت کي ویشل شویدي.

په پایله کي څرګندیږي کله چي عبدالرشید دوستم په شمال کي دنظامي زون مشر و، له خپل صلاحیت څخه ګټه اخیستي او ۱۰۶ نومري ځمکي د شني ساحي په سیمه کي ویشلي ، پرته له دي چي د جمهوري ریاست له مقام څخه یي حکم تر لاسه کړي وي .

5. د محمد بهادر مدافع د وژني قضیه ، چي تور یي پر بازمحمد احمدي د بدخشان په والي پوري شوي، دمحمد بهادرد ورور عریضه چي دچارو داداري د ۱۲۸۷—۱۳/۲/۱۳۸۸ لیک په ملتیا اړوندو ادارو ته لیږل شوي، خو زورواکی له امله نوموړي تر اوسه د تحقیق له پاره حاضر شوي نه دي .
6. د محمد حنیف اتمر له خوا د قذف ادعا د بلخ د والي عطامحمد نورپهنامه، چي دکورنیو چارو وزارت د ۹۰۱۸ ---- ۲/۸/۱۳۸۸ لیک په ملتیا د قانون د تنفیذ دارګانونو په نامه لیږل شوي دي.
7. د حیرتانو دبندر د نفتي موادو د اختلاس قضیه ، چي تور یي پر عطامحمد نور ،ښاغلي دوستم او حاجي محقق لګول شویدي.
8. د ناوړي ګټي اخیستني قضیه ، چي د مزارشریف سینما په سیمه کي د عطامحمد نور له خوا ورباندي لوړ پوړي ودانی جوړي شویدي .
9. حاجي دین محمد دننګرهار والي ، ګل اغا شیرزي دکندهار والي او تورن محمد اسمعیل خان په هرات کي چي څه یي په وس ؤ، صرفه یي ونکړه .

دهیڅ چا پوښتنه ونشول، نه تفتیش شول او نه کنترول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۲)

په ګمرکونو کي ددرغلۍ یوه بیلګه

ګمرکونه یواځنی اداري دي چي د وارداتي توکو د محصول له امله، د ملي عوایدو زیاتره برخه جوړوي. نو له همدي وجي څخه په ګمرکونو کي ددرغليو پيښي زياتي او عامه افکار تل د توکو په محصول کي جوړ جاړي کوي او کارکوونکي يي شخصي ګټي په ملي ګټو لوړي بولي.

نو داسي ګونګوسي تر غوږو کيږي کله چي يو کارمند يو څه موده په ګمرکونو کي کارکوي. نو په شخصي ژوند او شتمني کي يي ډير ژر بدلون راځي، موږ دلته يوه ددرغلۍ قضيه چي په ګمرګ کي رامنځته شوي د بيلګي په توګه وړاندي کوو.

دموز لمتد شرکت ۸۴۴۲ کارتنه د بنجارګي توکي واردوي او د ګمرګ په اووم هنګر کي تخليه کيږي، خو بيا وروسته پرته له دي چي محصول ځيني واخيستل شي، له ګمرک څخه ايستل کيږي.

کله چي موضوع تر څيړني لاندي نيول کيږي داسي ادعا کيږي، چي نوموړي توکي د ماليي دمعين غلام جيلاني پوپل په امر له ګمرک څخه ،له محصول پرته ايستل کيږي او تور يي پرعبدالقيوم د محمد عمرزوی، چي دګمرک پخواني سرپرست رئيس و، دګمرک داووم هنګر امر عبدالکريم دعبدالحکيم زوی، ددروازي امر سيد احمد د حاجي محمد زوی ،د وارداتو د مديرت مرستيال سيد مزمل د سيد سکندر زوی پوري کيږي.

د اداري فساد پرضد د مبارزي ابتدائيه محکمي په خپله ۳۰ ــ ۵/۲/۱۳۹۰ فيصله کي هر يو عبدالقيوم ، عبدالکريم او سيد احمد نومي، په پنځه کاله او يوه مياشت حبس او د ۵۸۱۸۴۹۵ افغانۍ په ورکړي علي سويه غياباً محکوم او دغه راز سيد مزمل په دوو کلونو تنفيذي حبس محکو ميږي .

مګر د ايستناف محکمي په خپله ۱۳۰ ــ ۱۹/۹/۱۳۹۰ پريکړه کي هر يو عبدالقيوم ، عبدالکريم او سيداحمد سربيره پر دي چي ۸۴۷۳۱۲ افغانيو ورکړي علي سويه په يوه يوه کال حبس محکوم او سيد مزمل په لسو زور نغدي جريمي او د مزمل شرکت رئيس د ۸۴۴۲ کارتنو د مصادري حکم کيږي . او غلام جيلاني پوپل چي انکار کوي دهغه د تعقيب پانی په حفظ نظر ورکول کيږي .

بالاخره د ستري محکمي عالي ديوان په خپله ۸/۱۲/۱۳۹۰ نيتي قضايي غونډه کي عبدالکريم ، عبدالقيوم او سيد احمد په شپږ ،شپږ مياشتو بند او د ۸۴۷۳۱۳ افغانۍ په ورکړي او غلام جيلاني پوپل د عدلي تعقيب وړ بللي دي . زموږ هيواد کي دقانون تطبيق تل پر کم زور او غريبانو تطبيق کيږي ، جيلاني پوپل ته چا څه ونه ويل .

کښته مامورينو بايد ليکلی امر تر لاسه کړي واي او يا يي داغير قانوني امر نه واي پرځاي کړي.

جيلاني پوپل ځان ته لارپيداکړه .

ګمرک هغه اداره ده چي کنترول يي ناممکن دي ، په ګټه کي مامورين او سوداګران شريک دي، ديو لک افغانيو مال په پنځوس زره محصول شي، چي هم دسوداګر ګټه ده او هم دمامور ، او پدي ډول غوږ تر غوږه نه خبريږي، ولي چي تفاهم موجود دي.

اوريدلي مي دي چي فرانسوي بوټان په پنسل قلم محصول شويدي . قيمت او جنس ته په اساني تغير ورکوي، چي پرمحصول يي ډير اغيز کوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوازي يوازي جدي کنترول او يا قوي وجدان يي مخنيوي کولاي شي. ځيني بيا دپيسو په مقابل کي مقرريږي .
کله چي په ګمرک کي دکميشن کارانو رول کلک شو، درغلي او بډي هم اوچت شوي. کميشن کاران لکه، ارباب او قريدار
دمامورينو داعتماد وړ دي. تجربه لري ، داد او ګرفت يي ورځنی کار دی.
دمامورينو دپاره ، آن هغه احتمالي خطر راکمه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۳)

دحاجي اكبر دتښتوني قضيه

د يوي باوري خبرځاي په حواله، د اداري فساد سره دمبارزي دکابل داستيناف عامه امنيت محکمي د ۱۵ ــــ ۲۵/۲/۱۳۹۱ نظارتي قرار په دي ډول صادر شو،چي عبدالظاهر کوچي د بهادر خان زوی، دملي امنيت د ۹۰ اداري رئيس لخوا ، حاجي اکبر اختطاف او بالاخره د خوشي کيدو په مقابل کي تري (۵۰۰۰۰) دالر واخيستل.

حاجي اکبر چي کوچۍ او دده ساتونکو پيژندلي ؤ ، عرض وکړي . نو له دي امله په ډير صراحت سره دده ساتونکو پر خپل امر شهادت ورکړ، کوچۍ وتښتيد، چي څو کاله وروسته دامرالله صالح رئيس په ليرکيدو بيرته راغی ، مگر زنداني، محکمه شو.

جرم غلط وصف شو ، دايو اختطاف و ، نه سوي استفاده د وظيفو صلاحيت څخه، کوم چي محکمي په لمبر ۱۵ او نيټه ۹۱/ ۲/ ۲۵ کي پري حکم وکړ.

دده په امر د نوموړي دساتونکو او موټروان دځرگندونو له امله تور ورباندي لگيدلي، چي دحاجي اکبر په تښتونه کي لاس لري او بډي يي اخيستي دي.

نوموړي بهر ته تښتي او کله چي راځي نيول کيږي او دپوښتني لاندي نيول کيږي او په پايله يي دنوموړي په اړوند يي مخکني پريکړه ، چي پکي ۷ مياشتي بند او اخيستل شوي پيسو په ورکړه حکم شوي، داستيناف د محکمي له خوا تاييد شوه.

ايا په هغه هيواد کي چي پخپله دامنيت دماموړينو نه امنيت خرابيږي، نوربه نو څه حال وي؟.

دا گمان کيږي، چي په ځينو جناياتو کي پخپله چارواکي لاس لري، لکه اختطافونه، قاچاق او کله کله په لوړو غلاوکي هم او يا دحمايي لاس پروت وي، لکه جنرال عبدالحکيم شجاعي د ارزگان ولايت د پښتنو په ډيرو قصدي وژنو تورن دي، مگر د مرستيال محمد کريم خليلي په زور چا ونشواى کولاى چي د قانون منگلو ته يي وسپاري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۴)

ایراني جاسوسان

دارمان ملي ورځپاڼي په خپله ۱۳۹۱ کال دغوايي دمياشتي په ۱۶ ګڼه کي يو مضمون د (دايران له خوا ولسي جرګي ۴۴ تنو ته مالي مرسته کيږي) تر سرليک لاندي دډاکټر مراديان له قوله ليکلي دي چي موږ يي لنډيز رااخلو :

يو سياسي کارپوه دامنيتي سرچيونو له قوله په ډاګه کړه چي دولسي جرګي ۴۴ تنه دايران له خوا مرسته تر لاسه کوي.

د پوهنتون استاد ډاکټر مراديان په يوه مرکه کي چي دتيري چهارشنبي په شپه خپره شوه ، امنيتي سرچيونو په ډاګه ويلي دي چي دولسي جرګي ۴۴ تنه په منظمه توګه له ايران څخه مرسته تر لاسه کوي ،دغه راز په همدي اړه فهيم کوهدامني ويلي دي په داسي حال کي ، چي دايران له خوا په ولسي جرګه کي ۴۴ تنه جاسوسان دي نو حتمي ده چي نور هيوادونه به هم جاسوسان ولري نو کيداي شي چي دغه تړون ردشي.

په همدي ډول يو بل سياسي کارپوه احمد سعيدي په دغه اړه وويل: که چيري دپاکستان او ايران جاسوسان ستراتژيک تړون سره مخالفت وکړي، دهغوي هويت به معلو م شي او دجاسوسي مهر ورباندي ولګيږي .

له همدي امله ښايي چي هغوي مخالفت ونکړي . نو له دي امله نوموړي تړون دولسي جرګي له خوا تائيد شو.

پداسي حال کي چي نماينده تا د پردو دګټو دپاره خرڅوي ، دبلي خوا داهم ويلي شو چي دولسي جرګي ۶۲ تنه يي ملت ندي ټاکلي ، بلکي د کميسيون مشر ښاغلي فضل احمد معنوي ټاکلي دي، غير شرعي او غير قانوني ، په ډيره بي شرمی يي سترګي سپيني نيولي دي او پر څوکۍ ناست دي .

مطلب ريښتيا دی، ولي چي دايران سفير و مسليميار ته چي دمشرانو دجرګي مشر دي هم ورغلی ؤ. او په ډيره سپين سترګي يي تري غوښتي وه، چی دامريکا سره ستراتژيک قرارداد بايد لاس ليک نه شي.

پدي شورا کي ملي احساس په څرګند ډول کمزوری دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۵)

دمخدرو توکو قاچاق او جان محمد

دباوري سرچينو په حواله يو عراده سراچه موټر ، چې پليټ يې ۵۵۸ فراه دي، دژيړي د ولسوالی د امنيتي موظفينو له خوا تر څارني لاندي نيول کيږي او تلاشي کيږي ، له هغه څخه ۲۱ کيلو گرامه ترياک تر لاسه او تورن يې جان محمد د الله نظر زوی نيول کيږي .

وروسته له څيړونو او تحقيقاتو نوموړي، د مخدرو توکو سره دمبارزي دابتدائيه محکمي له خوا د ۲۱۷ ــ ۲۶/۸/۱۳۹۰ فيصلي له مخي په اتلس کاله بند او دري زره افغانۍ جريمه او دغه راز د موټر دمصادري په سزا محکو ميږي .

کله چې نوموړي دوسيه د استيناف محکمي ته ځي نو موږی د ۲۹۸ ــ ۵/۹/۱۳۹۰ فيصلي په اساس د ابتدائيه محکمي حکم تائيدوي .

او دغه راز د ستري محکمي له خوا هم نوموړي فيصله تائيديږي .

دقاچاقبران تکتيک دادي، چې اصلی مالک پخپله انتقال کي برخه نه اخلي ، بلکي نفر او دريور استخداموي او ډېله اجوره ورکوي او تعهد ورکوي چې دده کورنی ته به خرڅ ورکوي او په خلاصون کي به يې هلي ځلي کوي .

پدي ډول ډريور او انتقال کونکي قرباني او انجام شوی عمل سره مخامخ شي .

نه يم پوه چې دي معامله کي به جان محمد څه رول لري ؟

قاچاق ديو مافيا په شکل او سازمان يافته خپل اجراات کوي.

هغه کسان نيول کيږی چې دمسؤلو مامورينو سره يې اړيکي نه وي ټينگي کړي او يا اصل کس نه نيول کيږي، بلکي استخدام شوي او اجير دپيښي قرباني کيږي.

اصلي قاچاقبران له دي کبله چې پوره عايد لري، نو ډيري پيسي ښندي. کوم څوک هم ونيول شي په زندان کي ښه ژوند او سم شرايط ورته تهيه کوي. درخصتي نه گټه پورته کولای شي، يوځای او بل ځای ته، يو ولايت او بل ولايت ته په اساني تبديليږي.

دهغي ډلي نه روح الله خروټی به دمحبس مدير سره، دکابل نه بغلان او دبغلان نه سمنگان ته تبديل شو. د ۱۶ کالو نه يې يوازي دري کاله تير کړل، دکندهار حاجي لعل جان دشلو کلونه فقط يو نيم کال تير کړ، دگرشگ دولسوالی قومندان عبدالرازق هم همدا ډول دراخله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۶)

وزیر صاحبان

دباوري رپوټونو په حواله دا شمیر وزیران تورن بلل کیږي، چي لنډیز یي د لوستونکو له پاره وړاندي کیږي.

وزیران او والیان یا کافي بي کفایته اویا لړلي ؤ، یا دواړه.

ریښتیا چي اوبه دسره خړي دي. مثالونه :

1. دحج او اوقافو د پخواني وزیر نعمت الله شهراني:

په ۱۳۸۶ کال ګي دحاجیانو دلیږد قضیه ، چي د کاسکو له شرکت سره یي تړون کړي و او له فساد سره د عالي اداري د ۱۳۸۶ کال دکب د میاشتي د پنځه ویشتمي نیټي د ۱۷۸۹ لیک له مخي ، د پنځه سوو زرو ډالرو دزیان په اړوند ، چي دولت ته یي اړولي دي ، پنځه سوه زره دالرو شرکت حواله او وحیدالله شهراني چي دمالیي معین ؤ په هغه ورځ اجرا شوه ،مګر حاجیان چا ونه لیږل .

2. دترانسپورټ پخواني وزیر حمیدالله قادري:

دترانسپورت پخواني وزیر، چي په ۱۳۸۷ کال کي د حاجیانو دلیږدولو په اړوند چي دګلوبل او ناس شرکت سره تړون لاسلیک شوي و او یوولس ملیونه دالره پیش پرداخت شوي، ګلوبل او ناس شرکت اصلاً یو ترانسپورتي هوایي شرکت نه ؤ. پیسي ولاړي او حاجیان ونه لیږدول شول ، مګر وزیریوازي برطرف او ممنوع الخروج شو.

3. جلیل شمس:

داوبو اوبریښنا وزارت د ۲۵ پایو ډیزل جنراتورونو قضیه ، چي په ۱۳۸۳ کال کي دایراني کالاي ناب شرکت څخه په ټولیزه توګه په ۴۸۸۸۸۰۰ امریکایي ډالرو پیرودل شوي و او نوموړي شرکت یي په رسولو ونه توانید .

پکار وه چي دتړون د ځنډ له امله ۱۴۳۸۷۹ دالره جریمه ورکړي ، خو جلیل شمس چي په هغه وخت کي داوبو او بریښنا وزارت مرستیال و، پرته له موجه دلایلو او دواک پرخلاف د ۵۰۰۰۰ دالرو د ورکړي امر یي دجریمي له سرجمع څخه یي نوموړي شرکت ته بښلي وي او دفساد سره دمبارزي د ۳۷۱ ــ ۲۹/۲/۱۳۸۶ لیک له مخي تورن ګڼل شوي او د ځانګړي محکمي دپریکړي انتظار باسي .

4. دترانسپورت پخواني وزیران عنایت الله قاسمي، بسم الله بسمل او غړي نور الله دلاوري ، چي دالمان هیواد داوو تنو اتباعو استخدام دورځي په دوه دوه زره ډالرو چي داداري فساد او بډو پرضد دمبارزي د ۶۴۱ ــ ۱۰/۷/۱۳۸۵ له مخي مظنون معرفي شویدي .

دغه راز نادر اتش داریانا افغان هوایي شرکت رئیس چي تړون یي یوه میاشت او دولس ورځي تمدید کړي و چي له امله یي ۴۸۳۰۰۰ یورو یي عامه شتمنی ته زیان اړولي و. او بسم الله بسمل چي دافغانستان سفیر په حیث په اندونیزیا کي دنده سرته رسوي تحقیق ته حاضر نه شو.

5. عنایت الله قاسمي : چي دافغانستان اسلامي دولت د ۱۸۱۶ ــ ۱۵/۵/۱۳۸۴ حکم پرخلاف د څلورو بالوبوینګ او دوو بالوچارټر طیارو دپیرودني له امله مظنون ګڼل شویدي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

6. سید حسین انوري : په دارالامان کي دسلو جريبو دفارم او ځنګل داجاري دتړون په اړوند، چي دافغان دیولوپمنت له کمپنۍ سره يي دپنځلسو کلونو له پاره لاسليک کړي او ځمکي والي د قانون ۶۹ مادي او دمدني قانون ۱۳۲۰ مادي له مخي ، چي ددري کلونو څخه زيات جواز نه ورکوي ، مګر انوري داقرار داد وکړ .

7. دکرني دچارو پخواني وزيران عبيدالله رامين او سید حسین انوري، دکرني دوزارت معین محمد شريف او دننګرهار د پخواني والي حاجي دين محمد او نور....چي د ننګرهار دکانال ۱۷۵ جريبه ځمکي تړون ، چي د کمو پيسو د يو جريب ۱۳۴۰ او ۱۶۰۰ افغانۍ يي پنځلسو کلونو له پاره د قانون پرخلاف لاسليک کړي مظنون ګڼل شويدي .

8. مسعوده جلال :

دسينما زينب دبيارغاوني تړون د ښځو دچارو وزارت محترمه مسعوده جلال او IOM له موسيسي سره لاسليک شوي، دايراني فرش دري ځله رانيول په زياتو پيسو د ښځو چارو وزارت ددهليزونو دفرش له پاره ، دڅلور غيرضروري کتابونو چاپ دښځو وزارت له بودجي څخه ، د قانون پرخلاف د ۱۰۵۰۰ دالرو مرستي مصرف ، چي د هالند سفارت له خوا دولايتونو د ښځو پريوځاي کولو له پاره مرسته شوي وه .

9. محمد امين فرهنګ :

دسوداګري وزارت دتفتيش رياست درپوټ له مخي ، چي د پارلماني چارو وزارت له لاري د ۲۲ تړونونو د تيلو د پيرودني په اړوند مظنون ګڼل شوي، چي د همدي تړونونو له امله يي ۱۹۴۷۴۵۵۶ امريکايي دالره دولت ته زيان اړولي دي.

10. د مهاجرينو دراستنولو پخواني وزيران استاد اکبر اکبر او شير محمد اعتباري :

چي دچين دهيواد دوه سوو زرو دالرو مرسته شوي پيسي، چي يوازي د مهاجرينو له پاره وي او ديو شميريي په بهر کي د نوموړي وزارت د نماينده ګيو او په هيواد کي دننه دافرادو او اشخاصو له خوا لګول شويدي .

11. سيد مصطفي کاظمي د سوداګرۍ پخواني وزير :

نوموړي دپنځلسو شرکتونو ته ، چي ادرسونه يي معلوم نه دي، د خپلي دندي په وخت کي ۲۱۰۳۱۵۰۳۹ مليونه افغانۍ پرته د تضمين له اخيستلو څخه د سوداګري دخونو له بودجي څخه ويشلي، چي تر اوسه ښېر شرکتونه پيرندل شوي او له دوو شرکتونو څخه اته سوه زره افغانۍ تحصيل شي مظنون بلل شوي دي ، قرضونه او کريدت د بانکونو دنده ده ، نه د اتاق تجارت، څرنګه چي همدا ډول د قانون خلاف کړنه وشوه ، همدا ډول هغه پيسي تر ننه ورکي او بيا لاس ته رانغلي . يو وزير محکمه نه شو او نه يي سزا وليده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۷)

دارزګان والي

له واليانو څخه دشکايتونو په لړ کې دارزګان ولايت لسو شرکتونو استازو، ولسي جرګې ته خپلې عرض پاڼې وړاندې کړې او دوالي امير محمد اخنذاده څخه دبډو اخيستلو له امله شکايت کړی.

دولسي جرګې دشکايتونو دکميسيون ۱۳۹۲ کال دمرغومي د مياشتې دنهه ويشتمې نيټې د ۶۰۲ ګڼه ليک په ملتيا، لکه دقانون دتنفيذ اداره امور، دکورنيو چارو وزارت ته ليکي:

1. دارزګان والي له حاجي محمد دحاجي تاج محمد څخه ديوي ودانۍ دجوړولو له امله ۵۰۰۰ دالر بډې اخيستې او دغه راز دشاروال سکرتر عبدالواسع ديوه ګلدان دجوړولو له امله له نوموړي څخه ۳۵۰۰۰۰ افغانۍ بډې اخيستې دي.
2. دارزګان والي دارزګان ولايت مراباد په سرک دجغل اچولو کې له شريف الله دعزيز الله له زوی څخه ۵۰۰۰۰ امريکايي ډالر د بډې په توګه اخيستي دي .
3. ديخ جوړوني دفابريکې په اړوند والي او شاروال دارزګان له حاجي عبدالحليم دمحمد يونس زوی څخه غوښتي چې ۱۰۰۰۰ ډالره بډې ورکړي .
4. دارزګان والي ديوي وداني له ټيکه دار حاجي ملا نعيم دابراهيم جان له زوی څخه ۲۰۰۰۰ دالره اخيستي او دنوموړي ټيکه دار د ۱۹ لکو افغانۍو حواله يې بنده کړيده .
5. دارزګان والي ديوي بلې ودانۍ له ټيکه دار شريف الله دحاجي عزيز اغا له زوی څخه ۵۰۰۰۰ دالر اخيستي او نور ۵۰۰۰۰ دالر هم ورڅخه غواړي.
6. درحيم رحمت او اکمل شرکتونو استازي احمدالله د محمد قاسم زوی شکايت کړي، چې دوالي له خوا ګواښل کيږي او له نوموړي ۲۸۱۰۰۰ دالر او ۶۳۰۷۲۰۰ افغانۍ د بډو په توګه غواړي .
7. خان محمد دحاجي پاينده محمد زوی شکايت کوي ، چې په ۱۳۸۴ کال کې کله چې ديراود ولسوالي اړوند د شنغله او ځنګل کليو ته سيلاو زيان واړاوه او دکرنې وزارت له خوا هغوي ته دسرپنا جوړولو له پاره ۳۰۰ کورنيو ته ځمکې وويشل شوې او اسناد هم په لاس کې لري . اوس دارزګان دوالي له خوا غصب شوې او زورواکانو ته يې ويشلې دي .
8. عبدالقادر دامان الله زوی شکايت کوي ، چې ما يو شرکت دشهيد اساس په نامه په ارزګان کې درلود، چې ددوو ترونونو په لاسته راوړلو دديراود او چورې ولسوالۍ کې بريالي شوي وم ،خو والي له ما څخه پنځلس لکه افغانۍ په ناحقه او په زور اخيستې دي.
9. نياز محمد دحاجي سلطان محمد زوی شکايت کړي، چې ورزشي ستديوم يې ديوي مياشتې له پاره په غير قانوني توګه تړلي ، چې وروسته د ۳۰۰۰۰ دالرو بډو په بدل کې خلاص او دغه راز ۳۰۰۰ متر مکعبه ځمکه د سنګ کارۍ له پاره مې کندلې ده او خاوره مې ليږدولې ده ، چې دغه ټولې پيسې پر والي پاتې دي او نه يې راکوي .
10. حاجي عبدالله دحاجي عبدالوهاب زوی دمحمدي شرکت استازي شکايت کوي ،چې تل دوالي تر فشار لاندې دي او په دې وروستيو وختو کې له ماڅخه شپږ لکه افغانۍ بډې اخيستې دي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورتنی خلک دپوښتني دتوان نه عاجز راوونل، ولي چي يو ورور يي ملا شير محمد اخوند سناتور او بل يي ملا عبدالحي اخوند دولسي جرگي کي استازي دي . ملي شورا هم مرسته ورسره ونکړه.

يوچا کيسه کول، چي ملا شير محمد اخوند نه يي گيله وکړه چي " تا به په مړو او ژوندو باندي صوفه جوړه کړه" ده ورته وويل چي" يا دا زه نه وم، هغه بابک ؤ ". ملا امير اخوند تر ارزگان ښه ولايت نيمروز ته تبديل شو.

بابک دده پلار يو جهادي قومندان باندي شهرت درلود ، اه خدايه ته رحم وکړي.

زورواکي واليان هم لکه استاد عطامحمد نور،تورن اسمعيل خان، گلاب منگل، او گل اغا شيرزوی اونور هم لرو، چي دجهاد له برکته دهر جرم ، بي عدالتي او بي انصافي مرتکب دي. احتياط پکار دي که بل شکايت وشي ، ښايي وزير شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۸)

دکابل دهوايي ډګر اختلاس

کله چي په هيواد کي دطالبانو حکومت ړنګ شو او بهرنيانو مرستي شروع شوي، نو هري اداري د خپل توان په اندازه د جيب ډکولو له پاره هلي ځلي شروع کړي، چي ددغو هلوځلو په لړ کي دترانسپورت وزارت هم متې راونغاړلي چي رپوټ يي وړاندي کيږي.

دترانسپورت وزارت دخپل ۳۴۲۴ ـــ ۵/ ۶/ ۱۳۸۵ ګڼه وړانديز په ترڅ کي، دجمهوري رياست مقام ته ليکي چي دکابل هوايي ډګر په نامناسب حالت کي قرار لري او دصفا شرکت چي يو پرمختيايي انجمن دي، دتوانيدو دډيرو زياتو هلوځلو له امله دوه مليونه او شپيته زره دالره دوزارت مالي په مرسته داروپاله اتحاديي څخه په لاس راوړي .

دجمهوري رياست محترم مقام هم دبين المللي ستندرد سره دهوايي ډګر حکم ورکوي. او سپارښتنه کوي چي داقتصاد، مالي او ترانسپورت وزارتونه دي دکارڅارنه او وخت پر وخت خپل رپوټ وړاندي کړي.

او دوديم ځل له پاره په خپل ۶۲۷۵ ـ ۲۲/۱۰/۱۳۸۵ ګڼه وړانديز کي دجمهوري رياست مقام ته ليکي چي دهوايي ډګرپيسي داروپايي اتحاد څخه په لاس راغلي نو په کارده چي له بودجي څخه نوموړي کار شروع شي ، بالاخره د صفا شرکت دهوايي ډګر جوړونه په ۱۹۹۸۵۰۰ دالرو قرارداد کوي .

څرنګه چي نوموړي قرار داد دکار لومړني حجم معلوم نه دي په کار شروع کيږي او وروسته تر څيړنو داسي څرګنديږي، چي په نوموړي قرار داد کي پيسي حيف وميل شوي .

چي دابتدائيه محکمي د ۳۱ ـ ۱۴/ ۷/ ۱۳۹۲ دقضايي قرار له مخي ښکاري چي صفا شرکت يو تجارتي انجمن دي او نه يو ساختماني شرکت . دعوا طلبي او افرګشايي هم نده شوي، له همدي کبله دولت ته زيان ورسيد . ارومرو به دلوړو چارواکو لاس پکي وي .

داچي دعوا طلبي نه کيږي او افرګشايي معلومه نه ده، چارواکي دمسؤليت نه پروا نکوي، نو به ارومره (تر کاسي نيم کاسه هم وي).

نه پوهيږم چي دهغه وخت دمالي ، ترانسپورت او اقتصاد وزيران څوک وه، چي ددوي دعدم مراقبت او بي تفاوتي له مخي دا زيان ورسيد. يوازي څو تنه واړه رتبه مامورين مسؤل وبلل شول، چي دا زموږ هيواد کي معلول دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۰۹)

زاخیل وال تسلیم شو

دملي ارمان ورځپاڼي د ۱۳۹۱ کال دغبرګولی دمیاشتي په سلمه نیټه یو خبر خپور کړي ،چي موږ یي لنډیز رااخلو : دا باید ومنو چي دشورا له موجودیت نه ، نه موجودیت دملت په ګټه دي ،تر ګټه یي بد مرغي ډیره ده ، په هر صورت . شف شف نه شفتالو، وکیلان معاش لوړیدل غواړي، دبودیجي موضوع یوه فرعي کیسه ده.

دمالیي وزارت وایي: چي دروان کال په بودجه کي دملي شورا دهر غړي په تنخوا کي پنځوس زره زیاتي افغانۍ تر لاسه کوي.

دولسي جرګي دغړو هڅه په دغه برخه کي هغه وخت پایله ومونده، چي ولسي جرګي دتیر کال دکب دمیاشتي د ۱۳۹۱ کال مالي بودجه څو ځله رد کړه ، اما په پای کي دغبرګولي دمیاشتی په دویمه نیټه تصویب کړه. وکیل صاحبان تر ملت خپل غم ته لومړیتوب ورکوي.

دولسي جرګي غړو په دي ټینګار درلود، چي بودجه په متوازنه توګه نه ده جوړه شوي او ځیني ولایتونه دظرفیت دلوړولو له پاره بودجي ته اړتیا نه لري ، خو دمالیي وزارت دغه ادعا نه منله او ویل یي چي دولسي جرګي غړي دخپلو غوښتنو دپوره کولو له پاره بودجه رد وي ، ترڅو وزیر مالیه حضرت عمرزاخیلوال تسلیم شوو.

دمالیي وزارت مرستیال مصطفي مستور وویل: چي دولسي جرګي له هغوي غوښتي دي چي دهغو په امتیازونو او تنخواګاني دمیاشتي یو سلو نوي زرو افغانیو ته لوړي شي او هم دمالیي له ورکړي څخه معافیت پیداکړي، خو په هر صورت وکیل صاحبان بس نلري ، دمالیي وزیر ماتي وخوړله .

په پاي کي ولسي جرګي بری تر لاسه کړ او دمیاشتي پنځوس زره افغانی یي په تنخواګانو کي زیاتوالی راغي .

په اوس وخت کي دپارلمان هر غړی ته دمیاشتي پنځه ویشت زره افغانی دکور کرایه ،لس زره افغانی دموټر دتیلو له پاره ، لس زره د دسترخوان په نامه او پنځه زره دموبایل دکریدت په نامه اخلي.

که څه هم د حاضري پابندي نلري . دزړه سوي وړ پدي دي ، چي سهار او ماښام دادارو په دهلیزو کي سرګردانه منډي او رامنډي وهي . که ریښتیا ورته وویل شي او یا داجمله واوري نو به په دي پلمه چي دملت استازي توهین شول ، استیضاح به راوړاندي کړي . کمیشن کاران په خپل منځ کي هم چندان تفاهم نلري ، بوتل بازي او بوټ بازي نه هم کله کله کار اخلي . که حقیقت ته وکتل شي یو لوي شمیر یي په رایو ندي راغلي ، بلکي دمعنوي پواسطه راغلي ، څرنګه چي دافتتاح په ورځ خالد پښتون دتشکر په ډول معنوي صاحب ته وویل: که ته نه واي زه نشوای راتلای . نو ضرورت دي چي لګښت راپیداکړي او بلي دوري ته ځان پنډ او چمتو کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۰)

که زما ځان غواړي تر تا به يي قربان کړم

دثريا بها په نامه يوي ښځي د فيسبوک له لاري يوه مقاله د " دا دعبدالکبير رنجبر له خوا لومړني جنسي تيري نه دي" ترسر ليک لاندي دجمعي ورځ په ۹ تير ۱۳۹۱ نيټه له يو تصوير سره خپره کړي چي موږ يي لنډيز رااخلو :

زه ديوي فيمنستي په توګه ديوي له بدبختي څخه خبري کوم :

کبير رنجبر په ۱۳۴۷ او ۱۳۴۸ کلونو کي، چي د سياسي علومو په پوهنځي کي داسيستانت په توګه دنده تر سره کوله ، نو په دغه کلونو کي استاد مير اکبر خيبر دحزب پرچم دتفتيش کميسيون له خوا يوه اعلاميه خپره کړه، چي اکاديمسن کبير رنجبر ديوه جنسي تيري کوونکي او يوه ناروغه شهوتران په عنوان دپرچم دحزب څخه ايستل شوي، نو ټولو حوزو او دميرمنو د سازمان ټولنو ته ابلاغيږي تر څو دحزب نجوني دده په دام کي ونه لويږي داسي زياتوي .

دفخريي په نامه ديوي بينوا نجلۍ باندي دعبدالکبير له خوا جنسي تيری، يوه غم انګيزه کيسه ده چي پلار او مور يي په وړکتوب کي له لاسه ورکړي وو او دخور په کور کي ژوند کاوه، چي دخور ميړه اذر مشهور خياط وو، فخريي هغه وخت دخپل ژوند کيسه وکړه کله چي د سپوږمۍ نه خبره شوه . سپوږمۍ دده د شهوت داقناع قرباني وه.

فخريه چي دجميلي پلوشي او نفيسي شيردل سازماني ملګري وه ، دامتحان په وخت کي له کبير رنجبر څخه مرسته غواړي او کبير رنجبر ورته وايي : فخريي که زما ځان هم وغواړي تر تا يي جاروم ته زما سازماني ملګري يي .

فخريه چي کلونه کلونه دمور او پلار له محبت نه بي برخي او مظلومه نجلۍ وه دکبير رنجبر په خبرو باور کوي او دهغه کور ته، چي په شش درک کي وو ورځي .

کبير رنجبر چي کور کي يوازي و او کورني يي لغمان ته تللي وه ، لومړی ځل يي په اتشين عشق سره غواړي له فخريي څخه ناوړه ګټه واخلي که زما ځان غواړي تر تا به يي قربان کړم، خو فخريه مقاومت کوي او ورته وايي چي زما خواستګاري وکړه، خو کبير رنجبر دشهوت امواج وخت نه ورکوي او په بي شرمانه ډول په هغي جنسي تيری کوي ، فخريه ژاړي چي ژوند يي برباد شو او کبير رنجبر ورته وايي، چي له تا سره به واده کوم .

فخريه يي چي يوه اوونی په کور کي ساتلي وه پريږدي او کله، چي څو ورځي تيريږي کبيررنجبر ځان پټوي او هغي سره دواده نه ځان ژغوري او ورته وايي، چي ته په خپله زما کورته راغلي وي، زه دشوروي دپوليس کانديد يم او واده کوونکي هم نه يم .

فخريه چي اوښکي تويوي او شکايت کوي او خپل دسر ويښته شکوي اناهيتا ته ورځي، خوهغه دکبير رنجبر جنايت دتفتيش کميسيون ته سپاري او دمير اکبر خيبر په امر رنجبر له ګوند څخه ايستل کيږي .

رنجبر له څو ورځو وروسته شوري ته ځي او هلته د کي جي بي غړيتوب تر لاسه کوي او ورسته له هغه دهغه ورور بصير رنجبر هم اوکراين ته ځي او کا جي بي ددستګاه جاسوس کيږي. او دواسيلي متروخين داسنادو پر بنا (صمدازهر) چي دميوندوال وژونکي دي هم دظاهر شاه په حکومت کي د کي جي بي اجنټ او اشعه دشبکي د فتح مستعار په نامه مسوول وه.

له يوولسم دسپتمبر وروسته رنجبر ديوه پلان له مخي، روسيي نه کابل ته راځي او د پارلمان غړيتوب تر لاسه کوي او په وروستي پړاو له سلطان زوی سره مظاهري په لار اچوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو څو میاشتي دمخه په یوه تلویزوني پروګرام کي وایي، چي زما ښځه دقفقاز له مسلمانانو څخه ده او وروسته دیوي نجلۍ داختطاف دافتضاح پیښي څخه ما دبي بي سي په سایت کي وویل، چي دحامد کرزی څخه حیثیت داعادي غوښتنه کووم . او د (دي .ان. اي) له علم څخه مننه کوو، چي دغه جنایت کار یي اړیوست چي دهغه دیوه اولاد، چي دجنسي تیری ثمره یي وه انکار ونه شو کړاي.

دملي باور ورځپاڼه ۱۳۹۲ کال او دوړي په میاشت کي د سپوږمۍ، عرض او داسي لیکلي دي چي دزوی عکس هم ورسره دي لیکي : چي سپوږمی هم دده دشهوت ښکار شویده.

اکادمیسن د هغه پخواني عادت او تکنیک پر بنا دهود خیلو سپوږمۍ نومي نجلۍ د ماهر لور اول اختطاف بیا (خانه امن) او بیا په میکرویان کي، د ډیوي امیل کره ساتلي او جنسي تجاوز پر وکړ او ددي تجاوز نه خدای ج یوګل موره ګک زوی هم ورکړ، چي نوم یي عبدالکریم پري ایښي دي.

اکادمیسن اول زنا بیا دده په ادعا نکاح سویده نوموړي وایي، چي داد سپوږمۍ تقاضا وه چي زما نه یو زوی ولري ، مګر تر اوسه ازاد ګرځي ، په محکمو کي برائت واخیست، چي دابه یوه بل داغ او ټکي دافغان پر قضا باندي وي . مګر دا حق او عدالت ګوند داوکړه چي دي یي دګوند نه وباسي ، کوم چي خیبر کړی ؤ.

ددغو رسوایي سره په مدور میز کي ناست وي. د سیاست او دټولني رهبري کوي، د سیاست مداره تر ټولو لوړی اخلاق غوښتل کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۱۱)

پلنګ در لباس ملنګ

په هیواد کي تښتوني ددي لامل شویدي، چي زیاتره سوداګر خپلي شتمنی بهرنیو هیوادونو ته لیږدوي.

تښتوني لکه ترور او اداري فساد ددي لامل شویدي، چي په هیواد کي پرمختیایي پروګرامونه له ننګونو سره مخ او یا په ټپه ودریږي. دا پدیده دپاکستان نه راوړل شول، چي هلته ډاکو ورته وایي.

موږ دلته دبیلګي په توګه د IWPRU رپوټ خپروو .

نیازي حکایت کوي وروسته له هغه چي تښتوونکو زه موټر ته دننه کړم، نو تور نقاب یي زما پر سر کړ او په یوه ودانۍ کي یي بندي کړم ، هره ورځ یي وهلم او ټکولم، تښتوونکو دري ملیونه دالره یي زما له کورنۍ څخه غوښتل، چي داعمل پر همایون اصفي هم راغلي ؤ.

نیازي وویل کله چي تښتوونکو په دي پوه شول چي پیسي تر لاسه کولاي نه شي، نو غواړي ما ووژني ، نو ما دکوټي چت سوري کړ او وتښتیدم او پولیس مي خبر کړل .

پولیسانو هغوي ونیول .

دافغانستان دصنایعو او سوداګري خونه وایي، چي ۱۳۹۰ کال په ۱۱ میاشتو کي ۸۵ تنه غړي تښتول شوي په داسي حال کي چي تیر کال دغه شمیره ۶۰ تنه وه.

دکابل د صنایعو او سوداګرۍ خوني مرستیال احمدشاه حکیمي وایي، چي دتیر کال دجولاي دمیاشتي زه اوزما ملګري چي دري ملیونه دالر راسره و، دتښتوونکو تر حملي لاندي راغلو، چي پولیسانو په هغي کي برخه لرله. استاد عبدالکریم خلیلي دمخدره موادو په کارو بار کي ددولتي چارواکو همکار ته په ډاګه اشاره کوي.

تښتوونکو هڅه وکړه ترڅو حکیمي او ورور یي وتښتوي، نو دوه تنه ساتونکي یي ووژل شوه ، خو تښتوونکي خپلي موخي ته ونه رسیدل او ویي کولاي شول چي یوازي پیسي وتښتوي.

هغه پوښتنه کوي که چیري دولتي مسوولین له تښتوونکو ډلو څخه ملاتړ ونه کړي ،څرنګه کولاي شي دامنیتي پوستي تر څنګ زما دوه تنه ساتونکي ووژني او زما پیسي وتښتوي .

دتجارت او صنایعو دخوني مرستیال خان جان الکوزي وایي، چي دهیواد لوړپوړي مسوولان او دهغوي خپلوان په تښتونو کي لاس لري، چي یو پوره شمیر یي د پارلماني مسؤلیت لري چي محکه او اسمان یي پیژني ، چي هره ناروا راپورته کیږي ، دملت تش په نامه استاز به پکي لړلی وي، نو له همدي کبله دامنیت په برخه کي لږ پرمختګ شویدي ، اوس دي حالت کي راغلي یو چي غل هم وایي خدایه !، او کاروانی هم وایي خدایه ! دفواید عامي د وزارت معین وحید الله خپل اختطاف چیان پیژني، مګر د ډاره یي معرفي کولای نشي.

هغه ادعا وکړه دغه کسان په دولت کي لوړي څوکي لري او له تښتونکو څخه ملاتړ کوي.

الکوزي وایي: کله چي تښتونکي نیول کیږي دفاسدو چارواکو له خوا سمدستي خوشي کیږي .

هغه داهم وویل چي داسي اسناد اوشواهد په لاس کي لري، چي یو شمیر تښتوونکي دهیواد دقضایي او قانوني چارواکو له خوا ازاد شویدي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

الکوزي داهم وويل چي دلوګر،پکتيا او دلوي ننګرهار په ولايتونو کي چي د تښتوونکو دنيولو هڅي له ستونزو سره مخامخ شويدي .

او همدا دليل دي،چي په هيواد کي سرمايه ګذاري تر ۳۰ سلنو راټيټه شويده .

الکوزي زياته کړه همدا اوس پوليس تر فشار لاندي دي تر څو هغه افراد، چي تيره مياشت په تښتوونوکي د لاس لرلو په تور بندي شويدي خلاص کړي، هغه وويل دغه فشار د تورن دخور چي دسناومجلس غړي وه وارديږي. چي مطلب يي فوزيه سادات او صمد تښتوونکي خور ده .

جنرال ظاهر چي دجينايي تحقيقاتو رئيس دي دغه فشارونه تائيدوي.

له همدي کبله د استيناف محکمي صمد نومي ته برآت ورکړ. او د سناتوري پدي قضيه کي لاس درلودل ثابت دي، مګر مشرانو جرګي په غيږ کي ټينګه کړي. تحقيق ته حاضر نشول. محکمي هم پلمه راوړل، چي مصؤنيت يي بايد پورته شي، د محاکمي نه يي ډډه وکړه. پارلمان يي مصؤنيت نه پورته کوي.

پدي قضيه کي د پارلمان مصؤنيت او دقضا استقلاليت لاس سره ورکړ. داپيښي هم سته چي متعدد کسان خپل دوښمن پيژني، مګر آن اواز ايستلي نشي، چي دهغهي جملي نه ډاکتر چراغ علي دي، چي زوم يي اختطاف او بيا ووژل شو. پر جنرال عليشا پکتياوال د کابل جينايي امر او عبدالجبار ثابت لوی څارنوال ګمان وړي.

پر حاجي عبدالظاهر قدير هم د اختطافونو تور لګيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۲)

پردی لاربښود

دهشت صبح ورځپاڼي د ۱۳۹۱ کال دغبرګولي دمیاشتي په پنځلسمه نېټه، دضیا زیرک له خوا لیکل شوي یو مطلب .

" دیوه سیاسي او نا مناسب مذهبي لاربښود لمانځني " تر سرلیک لاندي خپور شوی مضمون ، چي دیو څو برخو ژباړه یې دګرانو لوستونکو له پاره خپروو .

دایران د حکومت پخواني لاربښود ایت الله خمیني د مړیني لما نځنه دهغو له پاره ، چي دافغانستان دتاریخ او سیاست سره بلدیت لري یو واضع پیغام درلود .

دایران سفیر ښاغلي ظهره وند وروسته له څو میاشتو نیوکو، چي درسنیو او دپارلمان دغړو له خوا دغیر معقولو څرګندونو له امله ورباندي کیدلي، دهغه د ناوړو څرګندونو سربیره، دایران حکومت د افغاني طرف دارانو له خوا هم په جوماتونو کي دایران درژیم تاداو ایښودونکي لمانځنه وکړه، ترڅو وښیي چي ایران په څومره سرسختانه اوزړورتیا سره په افغانستان کي دخپل سیاسي او فرهنګي نفوذ شتون ته پراختیا ورکوي.

دافغانستان په وړاندي دپاکستان او ایران د جګړي دوام زموږد یو شمیر هیواد والو له خوا، چي دهغوي دچوپړ اسباب ګرزي دتاءسف ځاي دي .

زړه پوړنوونکي کړني او راګښونکي شعارونه :

یو جهادي رهبر او اوس دپارلمان غړي، دایت الله خمیني په لمانځن غونډي کي وایي چي هغه یوازي په ایران پوري اړوند نه و، دټولو مسلمانانو له پاره کیدلاي شي چي یو لاربښودوي.

دغسي څرګندوني زموږ له پاره نوي نه دي، ځکه کله چي دهغوي ملاتړي رسنۍ او أن داچي ملي متحده جبهي ته نږدي رسنۍ دافغاني مهاجرو د را ایستني په اړوند او دهغوي دتوکم پالني کړني دافغانانو په وړاندي جګړه دګاونډیانو په ملاتړ دوام لري .

که چیري دغه ښاغلي دغسي ونه وایي ، که چیري دتلویزیون یک دایران دسفیر دپرو پاګند له پاره زمینه برابره نه کړي، نو هغوی ملاتړ له لاسه ورکوي .

دکابل په غرب کي ، چي زیاتره یې هزارګان او ایت الله خمیني ورته مذهبي لاربښود دي.

له هیڅ اړخه خمیني دافغانانو له پاره رهبر کیدلاي نه شي. یو بل وخت افغاني کمونستانو هم تر احمد خان او محمود ، نه د لینن او ستالین پرستش کاوه ، بالاخره پښیمانه شول.

یو ملي شاعر وایي:

لمر دي راخیژي پر لویو غرونو — بیت نیکه وایي زما زامنو
سړي چي مړي خوړ یې پخوا وي — ولس چي مړي نښه یې داوي
پر بل مین شي ځان ځیني هیرشي — خواري او ذلت یې ځکه پخوا شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

امام خميني په افغانستان کي دافغاني شيعه ګانو لخوا د تقليد مرجع په توګه نيولي کيږي، دامذهبي نه بلکي يو سياسي پروګرام دي. په ايران کي هم اوس پوښتنه کوي ، وايي سني يي که مسلمان ؟

جالبه داده چي دغه مراسم دداسي چاله خوا تنظيم کيږي، چي په ايران کي هزاره ګان له ياده باسي .

افغاني شيعه ګان دصدام دجګړي په وخت کي هم دتوپ دخولي شومه شول او په اوس کي بيا دسوريي جنګ ته تشويقوي. د ثورد انقلاب په حمايه روسيی بر بنده تيری هم خميني په ځرګنده ونه غندي.

د ښاغلي خميني خبري او شعارونه په پاريس کي، د تبعيد په زمانه کي او دغه راز په قم کي دهغه له عمل سره زيات توپير لري. ايراني سنيان هلته هم تر فشار لاندي دي.

په ظاهرآ به يي يو شي ويل خو په عمل ،تصميم او پروګرام کي نور څه وه ، دشيعه او سني ديووالي خبري به يي کولي خو په عمل کي به يي سنيان له منځه وړل .

زموږ باور دادي چي خميني ديوه مستبد حکومت تاداو اېښودونکي و، چي دباچا پرځاي يي ولي فقيه کيناوه ، که چيري دخميني ځاي ناستي ښاغلي خامنه يي اختياراتو ته توجه وشي هيڅ تفاوت دخميني، حسيني مبارک او معمرالقذافي له حکومت سره نه لري. دامام صاحب حرکات دنازي هيټلر ته ورته دي. هره ديکتاتوري بده ده، مګر مذهبي ديکتاتور تر ټولو زلند او بي زړه سويه وي.

که چيري افغانان ديوه عادل حکومت او خلکو دحکومت غوښتونکي وي، دمذهب تر عنوان لاندي داستبداد مخه ونيسي ، دايران او پاکستان افراطي ايديولوژي ګانو پرځاي دي ټولنيز عقلاني سياست ته پريږدي .

وايي : دمصر د الحرام د ورځپاني مدير (حسن الهيکل)، چي دامام خميني ليدو ته ورغلي په اخير کي، چي تري راووت خبرياالانو ته يي وويل : ما فکر کاوه چي امام يو اسلامي انقلاب کړيدي ، مګر دا په حقيقت کي يو شيعه انقلاب دي .

لينن غوښتل چي دنړۍ دکاريګرانو تر عنوان لاندي په نړۍ حکومت وکړي. امام غواړي چي دشيعه ايزم تر عنوان لاندي هم پر اسلامي نړۍ حاکم شي او دشيعه اقليت پر ټوله سنيي نړۍ باندي راحاکم کړي. سمه به داوي چي هرډول تفوق صرف نظر شي پردي ، چي (خدای يو، کلام يو، کعبه يوه او رسول يي يو دي)، يو پر بل په صداقت باور راشي، کيدای شي چي سره راټول شي او دي اصل ته پام وکړي. کوم فقهيي توپير چي په څوارلس پيړيو کي ندي حل شوي، اوس يي په ما څه؟؟ دزغم نه کار واخلي او مذهب دسياست وسيله نکړي. اسلام يوه عقيده ده، نه سياسي ايډيولوژي.

متاسفانه اوس لا هم اسلامي نړۍ پدي اور کي سوځي، کله ارامه شي او کله بيرته راتاوده شي.

ايراني فرهنګي يرغل پدي کچه ډير شويدي چي ان زموږ په ادبياتو او االصلاحاتو را ګډ شويدي او ورځ په ورځ نور هم داخليږي، با په شعوري ډول او يا په غير شعوري ډول مثلأ : موږ ځيني نومونه عربي درلودل، اوس غوښتل کيږي چي په ايراني لفتونو او نمونو بدل شي لکه : ولد په فرزند، مامور په کارمند، وکيل په نماينده، خانم په بانو، شمسي په خورشيدي، مکتب په مدرسه، محکمه په دادګاه، متعلم په امرزګار، جاده په خيابان، سرحد په مرز، ليليه په خوابګاه، قوماندان په فرمانده، خوانده په اوازخوان او داسي نور ، دا يو فرهنګي يرغل دي، دا لغتونه او نمونه موږ ته پردي دي.

يا مثلأ په شعوري، له دي کبله چي ايرانيان د ميرويس نيکه د نامه سره حساسيت لري، هيڅ وخت (ميرويس ميدان) نه وايي، هغه کوټه سنګي بولي، نو په قصد سره ددي يادول قابل د مجازات دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۳)

دکانونو درایستلو مخنیوی

یوه لویه ستونزه او ننګونه چي داقتصادي، ملي لویو پروژو په عملي کولو کي ددولت په وړاندي شتون لري، هغه دځینو استخباراتي کړیو اوازي دي، چي دهیواد په ځینو برخو کي دزورواکانو او جنګسالارانو له خوا په لاره کي اچول کیږي او داقتصادي پروژو په استخراج او تړون کي خنډ او ځنډ رامنځته کوي. که چیري ددولت ارګانونو له خوا یي اغیزمني او پریکړوني کړني ونه شي نو هیڅکله به په هیواد کي لویي اقتصادي پروژي په کارونه لویږي.

دیوي باوري سرچیني په حواله دکانونو وزارت یو لیک دملي امنیت دشورا په نامه استولي، چي دهیواد په شمال کي دتیلو او کاني توکو داستخراج په مخکي دسیمه ییزو او زور واکانو له خوا یي مخه نیول .

وروسته له هغه چي دکانونو دسکتور دوامداره جامع پرمختیا لید لوري رامنځته شو، نو په تقنیني چارو کي په زړه پوري اصلاحات دنړیوالو تجربو په رڼا کي او دکانونو دستراتژیک اهمیت دهیواد دعوایدو په زیاتوالي کي دیوي کلیدي اداري په توګه داقتصادي پرمختیا او له بهرنیو سرمایه ګذاریو له پاره رامنځته شو.

لکه چي پدي وروستیو کي لیدل کیږي دسیمي استخباراتي سازمانونه، دخپلو بریڅو له لاري داقتصادي ملي لویو پروژو داختلال له پاره مټي رابډوهلي او دپروپاګند په لاره اچولو سره یي ددي پروژي له خنډونو سره مخامخ کوي.

سره له دي چي دافغانستان حکومت او دکانونو وزارت دمشرتابه پلاوي، ددغو استخباراتي شبکو دپرو پاګند څخه خبر دي او هغو ته یي اخطار ورکړي ، که چیري په شعوري اویا هم په لا شعوري او یا دچا خبره ددښمنانو په ژرنده داوبو اچوني سره زموږ ملي ګټو ته ، چي یواځني سرچیني دځان دبسایني او دهیواد دمالي استقلال شمیرل کیږي خپله موخه وګرزوی، نو دافغانستان دخلکو او حکومت په وړاندي به ځواب ورکونکي وي.

او اوس چي ددوو لویو پروژو (دحاجیګګ پروژه او دامو دریا دنفتي حوزي پروژه) په دي عبارت سره چي ګواکي دپروژو په تړون کي سیاسي کړني او دغه تړونونه دهیواد په زیان دي او .... دسیمي داستخبارتو دپایڅوړو له خوا پروپاګند کیږي .

دغه استخباراتي کړۍ دهغو تعلقاتو او مناسباتو له مخي، چي په دولتي ارګانونو کي دلوړپوړو چارواکو سره لري او هغه مطبوعات، چي له بهر څخه یي ملاتړ کیږي خپلي پروپاګند تنظیموي.

په همدي ډول دپارلمان یو شمیر غړي، چي دنوموړو پروژو په تخریب لاس پوري کوي او دامنیت شورا ورڅخه خبره ده دکانونو پروژي، چي دافغانستان ملي ګټي بلل کیږي او ددولت عواید ، دزیربناوو جوړول خلکو ته دوامداره کسب برابرول ، دچاپیریال ساتنه او دکلیو خلکو ته دجامع پرمختیا پروګرام په جوړولو کي ارزښتمن رول لري هغه تخریب کړي.

دغه ډول دیادوني وړ ده ، چي دحکومت له پلان سره سم چي امنیتي کمپنۍ اوس فعالیت نشي کولاي او حکومت هم تر اوسه دامنیت له له پاره لازم ترتیبات نه دي نیولي، چي له دغه فرصت څخه دسیمه ییزي جنایي کړۍ او په حکومت کي دنفوذ خاوندان د متشبیثنو دازار لامل ګرزي ، چي دحکومت او متشبث ترمنځ بي باوري رامنځته کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددي له پاره چي دهيواد په تاريخ کي لومړي ځل دي، چي افغانستان ته دغه طلايي فرصت په لاس ورغلي، تر څو خپلي کاني منابعو ته پراختيا ورکړي، له نيکه مرغه چي دټرونونو په برخه کي يي روڼ والي او دملي او دهيواد لوړي ګټي په کي په پام کي نيول شويدي.

هيله ده چي دامنيت ملي شورا دامنيتي تدبيرونو په برخه کي پورته ذکر شويو موضوعاتو په اړوند ددسيسه بازانو دتعقيب او دوزيرانو شورا په وړاندي دبي حرمتي، چي ملي ګټو ته زيان رسوي دقانون سره سم مخه ونيسي تر څو دهغو سبوتاژونو مخه چي يو تاريخي فرصت رامنځته شوي ونيسي.

اکثر ليدل کيږي يا اوريدل کيږي، ځيني چارواکي خپله ډيره جزوي ګټه په درلودلو سره دولت او عامه ګټي ته ډير درونډ او ستر تاوان سبب شي. هر تاوان چي رسي دکور دننه خوا وي، لکه چي وايي کلا د دنني خوا خلاصيږي.

پدي برخه کي تر هر چا د واليانو رول اغيزمن دی، چي والي صاحبان د (واجب الاقرم او غير مسؤل) موقف نه راوزي. د ملت او حکومت تر منځ د (پل) موقف نيسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۴)

دقروغ دغونډيو غصب

دباوري سرچينو په حواله چي دملاخيلو ، کاکړو، کوچيانو دقروغ دغره دببرک دکلا په سيمه کي استوګنه ۆ، دکورونو په جوړولو يي شروع کړي وه او د عيدوخيلو کوچيانو له خوا يي مخه نيول کيده .

په دغه ضمن کي دکابل دلويديزو برخو استوګنو خلکو په نوموړي سيمه ادعا درلوده چي دجمهوري فرمان په اساس نوموړي سيمه هديري ته بيله شويده .

په داسي حال کي چي په نوموړي سيمه کي دسيلاو او اوبو دوتللو او ريګريشن تاسسيات تر سترګو کيږي، چي دمحمديه ښارګوټي له خوا سازماندهي کيږي ، او له هغو رسمي معلوماتو له مخي چي څيرونکو ډلي تر لاسه کړيدي دغه سيمه دبيلا بيلو دولتي ادارو ملکيت دي.

که څه هم دکوچيانو او دکابل دلويديزو سيمو داوسيدونکو تر منځ دجوړجاړي هڅي کيږي ،خو څه پايلي ته نه رسيږي ، او دکورنو په جوړولو شروع کوي .

بالاخره په ۲۲/۵/۱۳۸۹ کال کي دکابل دلويديزو سيمو خلک د محمد هاني، حاجي نوروز او يو شمير نورو په هڅوني سره په بيلونو، کلندونو او چوني په اچولو سره خط اندازي کوي او د مسجد دځاي پر سر شخړه راپورته کيږي او پر دولتي مځکو جګړه راپورته کيږي.

ترڅو په پايله کي دنوموړي سيمي خلک دکوچيانو په خيمو او کورنو بريد کوي او دکوچيانو شته غارت کوي او اور ورته اچوي او هزاره ګان نور هم د ډير شدت نه کار اخلي.

وروسته له هغه امنيتي ځواکونه نوموړي سيمه نيسي او کوچيان د دارالامان قصر ته وړي. خو دلويديزو سيمو اشوبګر دځانګړي پروګرام له مخي د ۶،۵،۳ او ۱۳ مي ناحيو سيمه تر تخريب لاندي راولي او ديو زيات شمير دکانونه تاراج او ورانوي.

په پايله کي يو پلاوي دجمهوري رياست دمقام له خوا ګمارل کيږي او محمد هاني ، حاجي نوروز او ټول شريکان يي تر توقيف لاندي نيول کيږي، او داچي په پايله کي څه وشول مالومه نه شوه . غصب په سراسري ډول دود وموندي، مثلاً د دارلامان سيمه کي مځکه اوغونډی دحاجي محمد نبي خليلي ، داستاد خليلي ورور لاندي کړه. قرغه مځکي او غونډي وکيل ملا غيرت، دکابل ښاروالانو ، محمد انور جګدلک او روح الله امان په مرسته نمري کړه. دچمتلي دښت امان الله ګذر خطونه پکي کړه، يو اندازه استاد عبدالرسول سياف او دده وراره ممتاز اغا لاس پر کينود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۵)

دافغانستان په جګړه کي دامريکا لويي تيروتني

دکابل چاپ دورځپانو له ډلي څخه يوي ورځپاني د (دافغانستان په جګړه کي دامريکا لويي تيروتني) تر سرليک لاندي يو مضمون خپور کړي چي لنډيز يي دادي :

امريکا ددي پرځاي چي يو پياوړي دولت درامنځته کيدو او ټينګښت او اغيزمنتيا له پاره يي په افغانستان کي کار کړي واي، او له هغي ډلي څخه يي لکه دملي دفاع ، کورنيو چارو ، ماليي ، پوهني، او دکليو دپرمختيا وزارتونه يي ځواکمن کړي واي او ديو واحد ملي دولت په اړوند يي کارکړي واي، او يالا اقل د خلکو دليدلو له پاره يي دکرزي حکومت ته يي باور او مشروعيت ورکړي واي ، برعکس هيڅ يو داسي بنيادي او اغيزمنه کړنه يي تر سره نه کړه .

دغه راز امريکا له شلو کلونو چي د روس حکومت ماته وخوړه څه شي زده نکړل ،چي څه يي بايد کړي واي، ديوه دموکراتيک ځواکمن دولت درامنځته کيدو مفکوره يي د فرهنګي او په ټولنه د مسلطو عناصرو دبدليدو د کرنيزو او اقتصادي بنيادونو په اړوند دامريکا يوه فانتيزي وه، چي هيڅ تحليلي او پلاني برنامه يي وروسته دحکومت دبدليدو له پاره ،چي په افغانستان او عراق کي څه کړي واي نه درلودله.

په مليونونو ډالره دامريکا او مرسته کوونکو هيوادونو له خوا افغانستان ته رادننه شول، په دغه اړوند چي څومره دغه پيسي حيف او ميل شوي او ديو شمير صلاحيت لرونکو افغانانو او بهرنيانو جيبونو ته ولاړي او دغه راز، چي په خپله امريکا او مسوولينو يي څومره په دغه فساد کي ګډون درلود او څومره مسووليت لري او يا يي وربانديي سترګي پټي کړيدي او يا نه ليدلي او نه انګيرلي دي .

له يوي لسيزي څخه زياته موده کي ۳۴۱ کمپنی او نړيوال غير دولتي يا (آن جي او ګاني) په افغانستان کي جوړي او په فعاليت يي پيل وکړ، چي مليونونه افغانی يي افغانستان ته راوړي او ددغه مرسته شويو پيسو زياتره برخه دمعاشونو ، دکورونو دکرايي چي دمياشتي له پنځو زور تر شپږو زرو دالرو پوري رسيدي. دامنيتي افسرانو او سربازانو دمعاشونو، دلوکسو موټرونو، دمشاورينو اونورو کارکوونکو په معاشو ولګيدي، او يوازي له پنځلس سلني کمي پيسي له دغو مرستو شويو پيسو څخه دافغانستان په پروژو کي مصرف شوي، چي په پايله کي افغانستان داقتصاد له رويه په خپلو پښو ونه دريده چي داقتصاد اساسي شاهرګونو ته نوي سا ورونبني.

په همدي ډول يوه لويه تيروتنه داوه چي سپيني ماڼي دخپلو سرتيرو دوتلو نيټه اعلان کړه ،چي دغه موضوع دطالبانو دسياسي او جګړه ييز مورال دلوړيدو لامل شوه.

دغه راز په افغانستان کي د جګړي برياليتوب له پاره په کار وه ،چي دوه دولتونه ياني افغانستان او امريکا دواړه په کي ګډون وکړي، خو ديوه له فساد څخه ډک هيواد چي له امريکا سره يي لړزيدلي اړيکي درلودي، دويم داچي پاکستان دطالبانو دولت په خپله غيږ کي ونيو او څو ځله دناټو داکمالاتو دلاري دبنديدو لامل شو.

پورتنی وړانديز يا اعتراض پر ځای دی، هر څوک بايد خپل کور پخپله جوړ کړي، دبل نه هيله اشتباه ده، البته کومه مرسته چي دپردو نه کيږي يا کوم امکانات چي د نورو څخه چمتو کيږي، د خپله وسه د هغه نه ګټه پورته کړي، لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنوبي کوريا، جاپان او المان.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۶)

ليوني سپي

د کابل په ښارکي کوڅه ډبه سپي دومره زيات شويدي، چي وروسته له ماښام څخه يي کابل ښاريان له ګڼو ستونزو سره مخامخ کړيدي . او ددولت هيڅ يوه اړوند اداره لکه کابل ښارواالي، د عامي روغتيا او دکرهڼی وزارتونه ورته پام نه اړوي. موږ د بيلګي په توګه يوه مرينه، چي د خوړ لو له امله را منځته شويده رپوټ يي خپروو.

سيد نور آغا د سيد شير آغا زوی ادعا کوي، چي ورور يي سيد علي شاه په ۱۳۹۱/۳/۱۳ نيټه هغه مهال چي له دندي څخه د خپل کور په موخه روان و، دليوني سپي تر حملي لاندي راغي او ټپي شوي.

کله چي موضوع د اړوندو ادارو لخوا څيړل کيږي، داسي پايلي ته رسيږي چي د کابل ښاروالي او د عامي روغتيا وزارت د لايحي او طرز العمل له مخي په خپله دنده کي تعلل او غفلت کوي، چي دغه شان پيښي رامنځته کيږي.

ادعا کيږي، چي د محيطي روغيتا رياست رئيس امان الله حسيني خپله دنده نده اجراکړي او ددغه رياست نور کارکوونکي هر يو محمد سليم د عمر ګل زوی او عبدالحکيم د غلام شاه زوی هم ملزم ګڼل کيږي.

همدعه راز د کابل ښاروالي د تنظيف رئيس نثار احمد حبيبي، چي خپله دنده نه ده سرته رسولي اوپه خپل سر پرته له دي چي د محيطي روغيتا پلاوي حاضر وي سمي مواد (سترکنين) او د خوړو توکي مصرفوي، چي د هغه خوړو نه ناوړه ګټه پورته کوي.

نو دهغه الزام له مخي چي دقانون سره سم ور باندي لګول کيږي، توقيف او د شاروالي دوه تنه کارکوونکي احمد شاه دحسن زوی او مير احمد د پاينده محمد زوی او د محيطي روغتيا دوه تنه کارکوونکي تر نظارت لاندي نيول کيږي. دا کافي نده، دايو قتل دي، په پوره دقت بايد مطرح شي.

د کابل آسيا روغتون چي د نوموړي شخص له مريني سره تړاولري هم تر پوښتني لاندي راځي،مګر په نورو داسي پيښو کي ملزوم نه محکوميږي.

دکوڅو ډبو سپو کيسه آن دخلګو دشکايت پر بنا د بين المللي مډيا ته هم رسيږي، مګر مسؤلو کسانو سرپه ونه ګرځاوه.

دميزان پر اتمه کال ۱۳۹۰ د سهار دپنځو بجو د امريکا ږغ راديو هم خبرخپور کړ. موضوع ادارو ترمنځ ورکه ده. ښاروالی وايي چي سهمی مواد بي کيفيته دي، دروغتيا وزارت وايي، چي دښاروالی مامورين کومي غوښي چي بايد دا زهرجن مواد ورسره ګډ شي، تر سپو دمخه دښاروالی مامورين خپل ديګ په ګرموي. دپورتنيو ادارو تر څنګ دکورنيو چارو وزارت هم دنده لري، چي دولس امنيت وساتي، مګر دلته بي تفاوته يو مؤثر کلتور دي، چي وايي (به ما چي ؟؟) . مسؤله اداره معلومه نشوه. د غريب څوک پوښتنه نه کوي، څوک چي په زرهي کروزين کي ناست وي، ددي ستونزي پروا نکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۷)

لمرپه دوو ګوتو

د یوه باوري رپوټ په حواله، د کابل افغان د سوداګرۍ شرکت رئیس ښاغلی فرهاد، چي د پوهني وزارت د مسلکي او تخنیکي معینیت سره د خوړو د موادو قرارداد لري، د یوي اطلاعیي په ترڅ کي کشفي ارګانونو ته خبر ورکړي، چي د نوموړي معینیت د مالي امریت سر پرست ورڅخه پنځه زره دالره بډي غواړي، چي داکار دقراردادیانو او مامورینو تر منځ یو منل شوی دود دي، پوه نه یم چي داخلي ولي شکایت پورته شو؟ چی ددي شرکت نه د وزارت مامور الماس نومي رشوت غواړي، چي نوموړي ته د یوه مختلطه پلاوي له خوا پیسي په نښه کیږي او د وزیر محمد اکبر خان په سیمه کي نوموړي ته ورکول کیږي او باالفعل نیول کیږي.

الماس ادعاکوي چي د کابل افغان سوداګري شرکت رئیس سره څوکاله کیږي چي روابط لري، نو ما ورڅخه د پور په ډول اووه زره ډالر غوښتني و، چي نن یي ماته زنګ وواهه او پنځه زره ډالریي راکړل. هر مجرم باید یوه پلمه ولري. داسي کسان نو بیا پوره تجربه لري او دفرار لار سنجوي.

دفساد ابتدائه محکمي د خپلي (145) 1391/11/30 فیصلي له مخي الماس نومي ته برائت ورکوي او مشهود جرم ته هم پلمه راوړي او دمجرم دپاره دفرار لار لټوي، لمر په دوو ګتو پټوي، نو بل وخت به څوک دا جرئت وکړي، چي دپولیسو سره مرسته او یا شکایت وکړي. دلته به ارومرو، زر او زور لوبیدلي وي.

د محاکمو دا بي تفاوتي او بي مسؤلیتي د فساد ډیرښت دي. د فساد د مخنیوی د پاره پولیس او یا مفتیشین او بیا محاکمه ډیر لوی رول لري، مګر په موږ کي دا خلا ډیره څرګنده ده، چي دا دواړي اداري لړلي دي.

په امنیت ملي کی هم د استخدام د پاره یو فرمول جوړ شوی ؤ، چي د همدي اداره د درو تنو په تصدیق او تضمین یو څوک مقرر کیدای شوای. څرګنده ده چي په دی اداره کی تنها دا یو قوم او یوه سیمه برلاسه وه، نورو ته چانس لږ ؤ.

ددي وړي سیمي تر منځ نژدیوالي یو فاشست حرکت مضبوطه کړی جوړه شوی وه، چي شکایت نه اوریدل اداکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۸)

زورواکان او په ملیاردونو ډالر زیان !

د بي بي سي راډیو د ۲۰۱۳ کال ډسامبر د میاشتي په اتلسمه په خپل رپورټ کي، د افغانستان دروڼ والي دڅارونکي سازمان له خولي چي افغانستان د زورواکانو تر تصرف لاندي دي او داکار ددي سبب شویدي چي عادي خلکو ته په کال ملیاردونه ډالر زیان واړوي.

په نوموړي رپوټ کي څرګنده شویده، چي یو شمیر وزیران ، د ملي شورا غړي، والیان د پولیسو قوماندانان، معینان د زور واکانو له ډلي څخه دي، چي موږ ورته په عامه ژبه بدماشان وایو.

همدي رپوټ پر بنا دغو زورمندانو د هیواد اقتصادي سیستم تر ولکي لاندي راوستلي. او دغه سازمان موندلي ده، چي دغو افرادو لوړ ساختماني قرار دادونه، د نفتي مواد او غذایي توکو واردول په خپل انحصار کي راوستي دي. او له حکومت څخه یي غوښتي ، چي د هیواد اقتصاد د نوموړو زورواکانو له منګلو څخه خلاص کړي.

دغه رپورټ چي ۳۷ پاڼو کي لیکل شوي د سوداګرو، اقتصادي متخصیصینو ، سیاستوالو سره په مرکوکي چي په کابل هرات، بلخ ،بامیان ننګرهار کي سرته رسیدلي جوړشویدي.

یما ترابي چي د افغانستان درونوالي د څار سازمان رئیس دي، په یوه خبري غونډه کي څرګنده کړه ، دغه افراد چي موږ سیاسي تصمیم نیونکي ورته وایو، دهغوي کورنی په بانکونو او لویو شرکتونوکي برخه لري چي خلک یي شاهدان دي.

زورمندان د کالیو او نفتي توکو د بیي په ټاکلوکي اساسي ونډه لري او په دغه برخه کي ددخالت له امله په کال کي ملیاردونه دالر خلګو ته زیان اړوي. یوه ساختماني پروژه د زور واکانو د امتیاز او حقه نه پښېږ کیږي.

نوموړي سازمان وایي چي زورواکان د شتو د پیداکولو له پاره په قانوني او غیر قانوني توګه او د بیلابیلو سوداګریو ته مخه کړیده .کله چي هیواد خپله شیرازه د لاسه ورکړه خپلسري او ناوړوګټو د څو مافیائي کړیو لاس ته ولیدي ، کوم نوم چي افغان ولس په جهاد کي ګټلي و په دي وسیله یي د فساد پواسطه برباد کړ.

زورواکان دا نه پریږدي، چي لوړي بیي ترونو نه هغه چاته پریږدي چي کمي سرمایي لري، په دغه رپوټ کي همداراز راغلي دي چي دولت دلوړي بیي قراردادونه او ساختماني چاري نوموړو زورواکانو ته وسپاري ځکه ددوي په اند هغوي د اجرا توان یي لري.

په رپوټ کي زیاته شویده، چي زورواکانو خپلي شتمنی د نورو خپلوانو په نامه ثبت کړیدي دغه سازمان پیداکړیدي چي په ملیونو دالر دداسي افرادو په نامه ثبت شویدي چي عمرونه یي له اووه لسو کلونوهم کم دي.

دغه سازمان داهم لیکلي دي چي دغه ډول کارونو، ددولت جوړوني پربهیر ناوړه اغیزه کړیده او ددي باعث شویدي چي د خلګو باورپر دولت راکم شي او اقتصادي وده په ټپه و دریږي او دشتمنی کچه د هیواد په دننه کي راکمي شي.

دغه سازمان په پاي کي لیکلي دي، چي د هیواد اقتصاد د مجرمینو په منګلو کي لویدلي او هغوي له سیستماتیک او سازمان یافته نظامي ځواک څخه په ګټي اخیستني سره دشتمنی د راټو لولو او زیاتو لو ته پام اړولي دي. یو کم خائین اقلیت یو لوی مظلوم اکثریت ګروګان نیولي دي.

ټوله پدي پوه دي چي خائین او مفسد څوک دي، مګر دمحاکمي مجال یي نشته. قانون موجود دی، تطبیق یي دچا د وسه ندی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۱۹)

ددو ماشومانو اختطاف قضیه چي پایله یي په برائت سره تمامه شوه

له هغه راهیئي چي بهرني ځواکونه چي زموږ هیوادونه راننوتلي ددي ترځنګ چي اداري فساد زور اخیستني او د ښځه یي توکو سرلیکه او قاچاق هم ورسره یو ځاي شوي. نو د شتمنو خلکو د اولادونو تښتونو چي مخکي له دغو کلونو څخه یي به افغانستان کي سابقه نه درلوده هم زور واخیست.

د یوي باوري سر چیني درپوټ په حواله نقیب الله د نصر الله زوی، ۱۶ کلن او د کندهار اوسیدونکي چي ددوماشومانو په تښتوني تورن او د 1383 کال غوایي د میاشتي په اتمه په جلال اباد کي نیول شوي و د تحقیقاتو دوسیه د لومړي حوزي ابتدائیه محکمي ته د حکم له پاره اشتول شوي وه نو د نوموړي محکمي د 71 — 1386/8/19 حکم له مخي په شپاړش کال بند محکوم او د استیناف محکمي (13) 1387/1/12 حکم پر بنا شپاړش کاله بند تائید، مګر د تمیز محکمي د الزام کاپي دلایل د نه شتون له کبله بري الزمه وباله .

د عدالت یوه نمونه چي تحتانی محاکمو باید دا دلایل مدنظر نیولي وای:

1) تښتونه یا اختطاف یو معینه انګیزه لري، یعني سیاسي، اقتصادي او یا انتقام.
2) مخکني روابط باید موجود وي او مختطف باید تر تعقیب لاندي نیول شوي وي، نه چي په یو ساعت او یوه ورځ کي دا کار پای ته ورسیږي.
3) نقیب الله تر اتهام لاندي ؤ، چي دا دوه ماشومان یي په ډک سرویس کي اختطاف کړیدي.
4) د اختطافچي او ماشومانو تر منځ د ژبي او کلتور توپیر ؤ، د نقیب الله فارسي نه وه زده اوسن یي هم لوړ ؤ.
5) ددغو دلایلو سره، سره محکمي په ۱۶ کاله بند حکوم وکړ. عالمه دا دي قضاوت او عدالت.
6) نقیب الله متهم و کابل او جلال اباد ته دا لومړی ځل تګ ؤ، پدي ښارو کي یي بلدیت نه درلود. شواهد موجود وه چي نقیب الله د خپل پخواني استاد په بلنه جلال اباد ته ورغوښتل شوی ؤ.
7) د نقیب الله تذکري ته چي تر پیښي پخوا اخیستل شوی وه، اعتبار ورنکړل شو او پر سن یي تجدید نظر وشو.

وایي ګناه کاره خوشي کیدل بد ندي، نه یو بیګناه بندي کیدل.

پدي ډول به ډیر بي ګناه کسان د امرالله صالح په وخت کي په کلونو په زندان کي پراته وه. ښاغلي صالح قاطع ؤ، د محکمو په فیصلو کي یي هم مداخله او اعتراض کاوه، ښه مدیریت او دسیپلین یي درلود، د ګناهکار او بي ګناه تر منځ یي توبیر نه کاوه، د عدالت پروا یي نه درلودل. دده د توطیي نه ډیر کسان په ډار کي وه، د چا عرض او دلایل نه اوریدل کیدل.

د پنچشیرانو او پښتنو تر منځ د جهاد او بیا د طالبانو د وخت نه یو خاص مخالفتونه او دوښمنی وي، چي عمده دلیل به ممکن د حکمتیار او احمدشاه مسعود او بیا د مسعود او ملا محمد عمر تر منځ انګیري وي. دده په وخت کی پر ولسمشر کرزی دوه ځلي حملي وشوي، لومړي د ۸ ثور د جشن په رسم ګذشت کي د ترور حمله وشوه ، چي تلفات یي هم درلودل، دوهم ځل د لوي جرګی پر خیمه د راکت وار ؤ، چي ددي بي کفایتي پر بنا د ملي امنیت دریاست نه لیري کړل شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۰)

دکور غل

لکه چي وايي ، چي کلا دننه خلاصيږي.

د ستري محکمي د کورني او بهرني دجرايمو په وړاندي، د مبارزي ديوان چي د ۱۳۹۲ کال د چنګاښ د مياشتي په نهمه نيته د 1098 قضايي قرار له مخي قاري شير محمد درختي ګل زوی او مولوي محمد عالم د قطب الدين زوی، هر يو په اعدام محکوم شوي، قضيه يي داسي شروع کيږي.

په 1398/9/28 نيټه د سهار په شپږو او دير شو د قيقو، د کابل د هود خېلو په سيمه کي د ملي اردو د منسوبينو د ليږد په يوه موټر ځانمرګي بريد کيږي، چي له امله يي نوموړي موټر له منځه ځي او د ملي اردو دري تنه شهيدان او يو ولس تنه نور ډير زيات ټپي کيږي او په سيمه کي د خلکو ودانيوته هم زيات زيان اوړي.

ددغي پيښي په اړوند د ملي امنيت د اداري له خوا دوه تنه، دکمال ناصرد محمد يوسف زوی د موسهي اوسيدونکي او عاشق الله د غلام صديق زوی، دده سبز د ولسوالی دتره خيلو د کلي اوسيدونکي نيول کيږي. قضيه چي ډير اوږد بهير لري موږ يي لنډيز راخلو.

ثابيتيږي، چي نوموړي قضيه دقاري شير محمد او مولوي محمد عالم په مرسته سرته رسيږي.

د تحقيق په بهير کي په ډاګه کيږي، چي انتحاري واسکټ له مولوي سميع الله ځخه مهاجر نومي کابل ته ليږدوي او داسي کيسه کوي، چي له انتحاري حملي ځخه وروسته کله چي په پلچرخي کي خپلي مدرسي ته ستنيږي، د حميدالله په نامه د مدرسي مهتمم ورته وايي، چي الله ګل چي دده سبز اصلي اوسيدونکي دي او اوس د پلچرخي د ريګريشن په سيمه کي اوسيږي ،د ده سبز ولسوالي په ولسي جرګه کي استازي دي، ما ته راغي او ويي ويل، چي قاري شير محمد خبر کړي چي مدرسي ته رانه شي ځکه دولت ورباندي خبر شويدي، چي قاري شير محمد په دغه حمله کي لاس لري او کوشش کوي چي هغه ونيسي، او ماوروسته خپل تګ اوراتګ مدرسي ته قطع کړ.

وګوري چي انتحاري حملي د چاله خوا په لاره اچول کيږي او د چاله خوايي حمايت کيږي ؟ نو په پايله کي دي نتيجي ته رسيږو، د خلکو هغه تبصري پرځاي دي چي وايي: تروريستان او انتحاريان دهغه چاله خوا کابل ته راوړل کيږي چي چارواکي او موټريي نه تلاشي کيږي. دکور غل نه نيول کيږي، دا دلستوني ماران دي، دطالبانو او ياغلو او بدماشانو ساتل ، دحريفانو د وړولو دپاره وي او يا ځان په ساتي. يوازي الله ګل، چي ځان ته مجاهد وايي ندي، بلکي بايد ووايو چي په اوسني ټولنه کي دخائين او خادم توپير چندان نکيږي. نور هم شته، چي داسي ترتيبات لري.

مطلب په حاجي الله ګل مجاهد د چا زور ونه رسيد، ولي چي مصؤنيت پارماني لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۱)

زور حق دئ

راشد دین دتاج الدین زوی د احمد شاه مسعود اخښی په دوبۍ کي افغانۍ جنرال قونسل اصلي د پنجشیر او سیدونکي د رحماني سره په یوه معامله کي لانجه لري.

راشد دین دکوم څه چي دی یي خپل حق بولي، له دي کبله چي تراوسه هیڅ چا بازخواست ندی کړي په زور لاس پوري کوي، همدا ده چي وایي:

حق زورندی بلکه زور حق دی.

تزویري وکالت نامه چي دغلام حیدر در حمت بیګ د زوی په نامه، چي ددوبي د قونسلګرۍ د کارمندانو هریوه زړګي د داراب زوی او.... جوړه شویده او د بهرینو چارو وزارت په ۴۴۸۹۰ ۲۱/۱۲/۱۳۸۹ شمیره کي ثبت شویده اوله امله یي د احمد فواد رحماني یوه حویلي او ۲۷۵ جریبه ځمکه یي د بلخ ولایت د تاشقرغان په سیمه کي غصب کړي او سربیره پرهغي یي په ۱۳۸۹ کال د روژي د میاشتي په ۲۶ مه نیټه دهغه پر کرایي کور، چي په وزیر اکبر خان مینه کي موقعیت د رلود له خپلو وسله والو سړ وسره حمله او په زور واکي سره یي دري عرادي زرهي موټر د کور ټول شیان او میرمني دزیوراتو په ګډون له ځان سره وړي او سربیره پرهغي غوښتل چي په چک بوک جعلي سره د نوموړي له حساب څخه څلور ملیونه امریکایي هم دالر وباسي خو د بانک د کارکونکو دپیسو ایستلو نه ممانعت کوي.

دادهغي عرض پاني متن دی، چي احمد فواد رحماني د جمهوري ریاست مقام ته وړاندي کړي وه.

نو اوس قضاوت لوستونکو ته پریږ دو چي په هیواد کي د زورواکي او فساد له امله څومره خلک د خپل حق د تر لاسته کولو له پاره لالهانده دي. درحماني بازخواست چا ونه کړ، راشد دین زور او زر لري، ولي چي دشهید احمد شاه مسعود اخښی بلل کیږي. داؤ د سپیني ورځي د زور استعمال ، چي عدالت ورته عاجز دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۲)

وسیله او واسطه

ترهغه وخته چي د يوه قوم مشران او ځيني چارواكي د اختلاس كوونكو او غلو ترشا ولاړوي، نو ايا اختلاس كوونكو ته څوک سزا وركولاي شي؟ آيا له هغو څخه د دولت پيسي ځوک اخيستلاي شي؟

ځواب روښانه دي، نه هيڅكله به هم څوک سزا ورنشي كړاي او نه به هم د فساد، بډو، درغليو او اختلاس مخه ونيول شي، موږ غواړو چي د خپلي ادعا له پاره يوه بيلګه وړاندي كړو.

حاجي نعيم كوچى اود كوچيانو وكيلان او د كوچيانو د چارو رئيس ښاغلي غورځنګ كوچي، له ولسمشر څخه غواړي چي د عبدالقدوس د عبدالصمد زوی چي د خوست ولايت د افغانستان بانک خزانه دار او ۶۴۴۴۷۶۴۷ افغانی يي اختلاس كړيدي، د هغه نغدي جزا وبښي.

نوموړي خزانه دار دستري محكمي د عامه امنيت ديوان د 273-25/2/1391 له وروستي فيصلي سره سم ۵ كاله او يوه مياشت حبس او رد مال محكوم شو.

علي شا داكبر علي زوی چي محاسبي د مديرله مړيني څخه وروسته، د خوست بانک كي د محاسبي د مدير په توګه مقرريږي، وروسته له څيړني دي پايلي ته رسيږي او ولايت مقام ته خبر وركوي، چي په بانک كي پيسي كمي دي .

وروسته څرګنديږي چي ۶۴۴۴۷۶۴۷ افغانی وركي شويدي. د هغه د معادلو پيسو دوړ كړي په سزا محكوميږي، چي وروسته بيا 57 ميليونه بانک ته سپاري.

روي او رويداري زموږ هيواد كي ډير رواج او دود دي او تردي عنوان لاندي (خيردي خيردي) . او كه دي په خوله ونكړه بيا درسره مخالفت كوي او عقده اخلي. كوم كار دي، چي پدي كي به واسطه مداخله ونكړي ؟؟ واسطه او رشوت عين رول لري، چي قضيه د انحراف خوا ته وړي او واسطه يي قانوني ممانعت لري ،اما څوک دی چي مخه يي و نيسي؟. داسي مثالونه ډير دي، چی واسطه پكي كاري واقع كيږي.

اما په هر صورت په قاچاق او اختلاس كی تر نورو جرمو نه واسطه ډير ليدل كيږي، ممكن علت يي هم دا وي چي پيسی پكی سته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۳)

د ۳ میلونه دالرو ورکیدل

د کلیو پرمختیا او بیا رغاوني وزارت د همبستګي برنامي لومړي GTZ موسسي او بیا وروسته له Maxwell Stamp موسسي سره د برنامي له پاره د مالي چارو د اجرا دپاره د سید شفیق الله (سادات هوفیاني) صرافي سر۲۰۰۹/۹/۱۴ دپکتیکا ولایت ته د همبستګي د برنامي د پیسو لیږد ترون لاسلیک کړ.

په داسي حال کي چي دنوموړي پروګرام د پیسو لیږد، نورو ولایتونو ته د بانک لخوا تر سره کیده خو دناامني له امله چي عنوان کیدي نوموړي ولایت ته د صرافي لخوا لیږدول کیدي، د همبستګي برنامي د قرار دادي صرافي له لاري شوراګانو ته پیسي دورکړي امر صادر کیدي، ولي چي بانک لا فعاله نه ؤ.

قراردادي به پیسي د همکارو موسسو (برک واریب) په حضور کي، شوار اګانو ته ورکولي او د ولایتي شورا لخوا به یي تصدیق کیدي.

وروسته به یي سند کابل ته رالیږه او دهغه له رویه به د صراف په خرڅ معامله کیدي، چي ددغه ترون له مخي کابو ۱۴۷۳۳۷۹۶۷ افغانی د سید شفیق الله (سادات هوفیایي) صرافي ته ورکړي وي، چي شوراګانو ته یي ورکړي، خو عملاً دغه پیسي شوراګانو ته ورکړل شوي نه دي.

وزارت د (۱۸۶۶۱) لیک ۱۳۹۱/۳/۲۴ پکتیکا ته خبر او هدایت ورکړي.

د کلیو د پرمختیا وزارت وروسته له ډیرو بحثونو سره، صرافي دیته اړ ایستله چي ۳۶ میلیونه افغانی شوراګانو ته ورکړي خو صرافي شپږ ملیونه شوراګانو ته ورکړي او د نورو پیسو له ورکړي یي انکار وکړ او د یوي عریضي په ترڅ کي (۶۰۵۲۱۲۴) افغانیو د پیسو غوښتنه کوي.

لنډه داچي تر اوسه دنوموړي ترون د ګدونوالو له خوا تیري او بیري شوي خدای ته به مالومي وي ، نو په پای کي وایو چي عجیب ترون ا و عجیبه ویشنه (هغي ګټي چي دسرمایي سر یي وخوړه)

اصلی مطلب دادي چي د کلیو د پراختیا وزارت بي مسولیته او بي تضمینه ۳ ملیونه دالر ه ونوموړي صراف ته ورکړي هغه وخوړي، نور څه پلاس رانه غلل، فقط احسان ضیا وزیر پر بر طرف شو، چي اوس په جدي ډول د اپوزیستون په کتارکي ودرید.

هر څوک چي د مقام نه لیري شي ، پروپاګند، تخریب کوي او اپوزسیون شي.

دښاغلي محمد یاسین عثمانی کیسه کوم، چي د امریکا د سفارت په یو میلمستیا کي د ډیرو پخوانیو لوړپوړو چارواکو د ولمشر کرزی نه شکایت او بد ویل. سفیر زما نه و پوښتل ، چي ته ولي څه نه وایي: ما ورته وویل چي (زه هم کله چي برطرفه سم بیا به شکایت کوم).

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۴)

نورستان او د غنمو ویش

ټول په دي ټینګ باور لري، ترهغه وخته چي دولت د فساد له منځه وړلو له پاره ټینګ هوډ او پوره توان ونه لري ، نو هیواد به مو د فساد د نړیوال لړلیک په سرکي ځاي ولري. او هیڅکله به هم د یادوني وړ لاسته راوړني ونه لري.

مرستیال صاحب عبدالکریم خلیلي د ۶۵۵۰ ـــ ۱۷,۱۰,۹۲ په امر یو پلاوي نورستان ته حرکت وکړ.

نورستان چي یوه غرنۍ او ځنګلي سیمه ده، نو دولتي چاروا کوپه ۱۳۹۲ کال کي وپتیله چي د نوموړي ولایت ته ۳۰۰۰ ټنه غنم واستوي، تر څو مستحقو کسانو ته وویشل شي .

وروسته له هغه چي د نوموړو د غنمو د نه ویشلو په اړوند ګو نګسي راپور ته شوي، نو د افغانستان د جمهور رئیس ددویم مرستیال له خوا یو لوړ رتبه پلاوی د کرني او مالدارۍ د اداري مرستیال په مشرۍ نورستان ته سفر وکړ، تر څو د نوموړو غنمود ویش څرنګوالی وڅیړي.

نوموړي پلاوی په نورستان کي د هغه ځاي والي محمد تمیم نورستاني او دمشرتابه پلاوی سره غونډه کوي او له والي څخه غوښتنه کوي، چي د نوموړوغنمو د ویش په اړوند معلومات ورکړي، هغه ورته وویل: چي که نوموړي غنم کار د غذا په مقابل کي ورکړل شي دا به ښه وي.

له کابل څخه ورغلي پلاوي له والي څخه پوښتنه وکړه، چي دغه غنم څه وخت چیري او چاته توزیع شویدي او ویشل یي په کومه مرحله کي قرار لري؟

په دي اړه د نورستان د بیړنیو مرستو رئیس داسي مالومات ورکړل:

نوموړو غنمو یوه اندازه د کنړ، لغمان په ذخیره ځایونو کي ځای پرځای شوي ، وروسته به ولیږدول شي. په داسي حال کي چي اندازه یي مالومه نه وه.

لنډه دا چي پرته له دي چي کوم پلاوي د نوموړو غنمو ذخیره کولو او یا ویشلو په برخه کي نظارت وکړي. ضد او نقیض خبري کوي.

وایي چي ۲۴۰ ټنه پارون ته لیږل شوي، چي ۱۴۰ ټنه یي ویشل شوي ، سل ټنه یي په ګدام کي دي ، ۲۰۳ ټنه یي د نورګرام ولسوالی ته رسیدلي ، ۳۹۰ ټنه وایګل دري ته لیږل شوي او ۸۴ ټنه نور یي هم ورولیږل شي .

د محلي شورا رئیس انور خان ۲۲۲ ټنو ویشل تائید کړل. لنډه دا چي ځینو خلکو د نوموړو غنمو د حیف ومیل، چي په لغمان او کنړ کي پلورل شویدي ادعا وکړه او په پای کي داسي ارزونه وشوه ،چي په لغمان کي له ۱۲۶۲ ټنو څخه ۱۲۲۷ پاتي دي ، په کنړ کي له ۱۴۰۰ ټنو څخه ۵۳۱ ټنه ، په نورستان کي د ۶۰ ټنو څخه ۵۰ او په ننګرهار کي ۱۷۰ ټنه پاتي دي.

نور په هر ترتیب چي وه یو څه ویشل شوي او نور پلورل شوي او حیف ومیل شویدي.

داوه د ۳۰۰۰ ټنو غنمو رپوټ چي ښکاره په کي دفساد حقایق څرګند دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعجب دادي ، هغه مرسته چي د منتها محتاجانو سره کيږي، دمحتجانو داحتياج او اسحقاق نه خورد او برد کيږي، نو خدای به پردي قوم څنګه ورحميږي ؟

زورواکان د زورور حق نه خوري او نه يي خوږه لای شي، يوازي غريبان د داسي اعمالو قرباني دي. دلته هم لګه په نورو ځايو کي حيف او ميل شول.

محمد عمر دشورای محلي غړی د غنمو د تسليمدو نه انکار کوي،عبدالغفور د ولايتي شورا غړی هم غنم حيف و ميل او خرڅ کړيدي، قاضي جمعه هم خپل حق غنم خرڅ او چور کړه، اداري رئيس هم بي برخي ندي پاته شوی. کوم ولسوالانو چي غنم اخيستي ؤ، هيڅ حساب ته حاضر نشول. پدي برخه کي محترم دايم کاکړ، دحوادثو دمبارزي رئيس هم بي کفايته دسم مديريت خاوند ندي.

حکومت او يا د حوادثو دمبارزي رياست هم دغنمو دانتقال تدبير نه ؤ نيولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۵)

دسردار محمد داؤد خان روغتون

دهشت صبح ورځپاڼي د ۱۳۹۰ کال دوړي دمیاشتي ددرویشتمي نیټي په ګڼه کي دوال ستریت ژورنال دورځپاڼي له قوله : له داسي جدي اوټکان ورکوونکي موضوغ څخه پرده پورته کړه ، چي سردار محمد داؤد په روغتون کي فساد او غفلت ددي لامل شویدي چي یو شمیر ټپیان خپل ژوند له لاسه ورکړي.

اودغه کار دوسله والو ځواکو دسرقومانداني ، دملي دفاع وزارت چارواکو او دغه راز ډاکټرانو او نرسانودروغتون دخجالت ځاي دي ، چي په دغه کار سره ددي هیواد له قهرمانانو سره کیږي

دسرقومندان اعلي په توګه جمهور رئیس ته ښایي، چي په دغه برخه کي څیړنه وکړي او هغه کسان چي دغه خیانت یي کړي سزا ورکړي.

امریکایي مامورینو چي په دغه روغتون کي کار کوي موندلي وه، چي دورځي په لسهاوو ټپي سرتیري دساده عفو نت او آن داچي دلوږي له لاسه مري ، ځکه یو شمیر بدي خوړونکي ډاکټران او نرسان دروغتیایي مراقبتونو او غذا له له پاره له هغوي څخه بدي غواړي .

دیوه امریکایي له قوله ویل شویدي، چي یوزیات شمیر ناروغان خوار ځواکه شویدي او موږ خپلي لاسته راوړني دملي دفاع وزارت ته ریپوټ ورکړي، خو هیڅ کړنه یي دکارونو دسمون له له پاره ونکړه، په ۲۰۰۸ کال دناټو روزنیزي برخي ولیکل، چي یو شمیر ډاکټران ادعا کوي چي دروغتون چارواکي ناروغانو ته تقلبي مورفین ورکوي او په ډاګه شوه چي امریکایي اصلي دوا بدلیږي . دا هغه کسان دي چي د هیواد د امنیت او دفاع د پاره قرباني ورکوي.

ددغو کړونو په وړاندي جنرال احمد ضیا یفتلي، چي له لوړپوړو چارواکو سره تړاو لري ددي بدبختۍ لامل دي.

داسي ریپوټونه هم ترلاسه شول چي دټپیانو ټپونه چنجي کړي ؤ او دهغو ټپیانو، چي بدن یو غړی یي پري شوي و نرسانو او ډاکټرانو هغه دلاس مینځلو ځاي ته دوړلو څخه ډډه کوله، چي له امله یي ځلور تنه ناروغان هلاک شول .

کله چي امریکایي جنرال کالد له عبدالرحیم وردګ سره ولیدل هغه یي اړ کړ چي دیفتلي په نیولو کي او دکار دڅرنګوالي په څیړنه کي شروع وکړي.

وایي جنرال وردګ ښه لایق او ډیر پنډ ؤ، مګر اداره یي کمزوري وه.

خو دبیا بیا ټینګار له امله یي ځواب ورنه کړ، یو تن امریکایي چي دنوموړي په پلټنو کي ګډون درلود ویلي دي چي جنرال وردګ اعتراف ورکړ، چي له یفتلي څخه پوښتني ستونزمني دي ځکه نوموړي ډیري سیاسي اړیکي لري او د رباني بچه خوانده دی .

په دغه روغتون کي داسي ریپوټونه تر لاسه شول چي یوه ناروغ دمسکن ټابلیت غوښتنه کړي وه او دروغتون دمنتظم له خوا یي په مخ سوک خوړلي وو.

یو پولیس چي تاج الدین نومیده په څلویښتو ورځو کي شل کیلو وزن له لاسه ورکړي ؤ او دي ته ورته نوري کیسي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دملي دفاع وزارت ډیر پرسیدلي تشکیل لري، داستخباراتو اوتفتیش په نامه لوی،لوی ریاستونه لري، په سر کي یي جنرالان قرار لري، چي ډیری غټی،غټی خیټي لري، مګر همت یي کوچنی دي. پر خپلو افرادو او سربازانو زړه سوی نلري، خدایه رحم وکړی.

آن دغه افشا ګري چي په ملي او بین المللي ورځپاڼو کي خپره شوه، چا جدي ونه نیول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۲۶)

لوړپوړي چارواکي به هیڅکله دعدالت میز ته راکش نه شي

دسخن جدید ورځپاني په خپله د ۱۳۹۰ کال دتلي دمیاشتي په اووه ویشتمه نیټه په یوه تحلیلي مطلب کي، چي د ضیا دانش له خوا یي څېرنه شویده لیکلي چي موږ یي لنډیز را اخلو .

په دغه مقاله کي اداري فساد او هغه هم ددولت دلوړپوړو چارواکو له خوا په کي څېړل شویدي چي وایي له اداري فساد سره دمبارزي عالي اداري اعلان کړیدي، چي دغي اداري دلوړ پوړو اشخاصو چي په اداري فساد کي لاس لري یو لست جوړکړي او هغه به په ډاګه کړي.

په داسي حال کي چي دلوړ پوړو چارواکو دمحاکمي له پاره ځانګړي محکمه هم جوړه شوه ، خو په خواشینی سره، چي تراوسه هیڅ یو لوړپوړي چارواکي محاکمه نه شو . او یو شمیر هغه چارواکي چي نومونه یي په رسنیو کي واخیستل شول اوس په بهر کي په هوسا ډول ژوند کوي .

په وروستي لسیزه کي کله چي علي احمد جلالي دکورنیو چارو وزیر ؤ، ژمنه کړي وه چي دهغو لوړپوړو چارواکو نومونه په ډاګه کړي، چي دمخدرو په قاچاق کي لاس لري، خو کلونه تیرشول او دغه کار ونه شو .

دلوړ پوړو چارواکو دفساد په اړوند دمبارزي په لار کي دغه ستونزي شتون لري .

1. نه ژمن سیاستوال : دجګړي په څو لسیزو کي سیاستوالو دځواک اوسیاست په بهیر کي په بیلا بیلو ډولونو باندي اخلاقي پولي وراني کړي، شخصي ګټي یي له ملي ګټو او مصلحتونو څخه قربان کړي.

 په هغه ټولنه کي چي سیاست له اخلاق څخه پرته شکل نیسي نوپه اساني سره لیدل کیږي ، چي خلک دسیاستوالو په نظر کي څه شي نه دي، پرته له رعیت څخه چي په بیلابیلو ډولونو سره دهغوي له حال شتو اوځان څخه یي دخپلي بقا له له پاره کار اخلي .

2. له فساد سره په مبارزه کي صداقت شتون نه لري: په اوس وخت کي ددولت تیرو کارناموته په کتلوسره هیڅوک باورنشي کولاي، چي له فساد سره دقوي مبارزي هوډ شته .

3. ددولت مصلحتي جوړښت : په دولت کي دننه بیلا بیل دواک کړۍ شتون ، چي په واقعي توګه دقدرت واګي په لاس کي لري ، خو ددولت تر سیوري لاندي خپل شتون ته دوام ورکوي، او مرکزي دولت دخپلي بقا له له پاره په ښکاره توګه باج ورکوي.

4. ناوړي ګټي اخیستل: همدارنګه جګړه د ځینو له پاره سیاسي او مالي ګټه لري او اداري فساد هم دغو کسانو ته دناوړي ګټي زمینه برابروي، داسي کسان شتون لري چي دغي پدیدي ته دیوي پروژي په سترګه ګوري، چي دغه موضوع دزیات سیاسي او مالي شتو لامل ګرزي .

دفساد سوري او چیغي ټول وهي، اما نوم نه اخیستل کیږی او څوک محکمي ته نه راکشیږي، چي دنورو عبرت شي. داسوري او چیغي مفسدین جدي نه نیسي او خپل کار ته دوام ورکوي. آن هغه کسان چي پخپله تر ټولو لړلي دي، تر ټولو لوړي چیغي وهي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۷)

دبرېښنا په ریاست کي ناوړه ګټه

دبرېښنا ریاست په تصدي کي دواک څخه دناوړي ګټي اخیستني یوه قضیه چي تور یي پر:

1. محمد طاهر دامیر محمد زوی دبرېښنا دتصدي ریاست مرستیال
2. امر الدین دشیرګل زوی دخدماتو مدیر
3. امرالله دسلطان عزیز زوی دتهیي مدیر
4. سید محمد دخلیل الرحمن زوی داوبو او انرژي دوزارت دتفتیش غړي
5. نجیب الله دغلام رباني زوی دبرېښنا موسسي دتخنیک غړي
6. عبدالصبور دمیرزا احمد زوی د برېښنا موسسي دمحاسبي غړي
7. عبدالواسیع دعبدالمجید زوی دخدماتو دمدیریت غړي او دخریداري پلاوي
8. محمد علم دمحمد عالم زوی دبرېښنا موسسي غړي او دخریداري پلاوي
9. محمد همایون دمحمد طاهر زوی دپلان غړي او دخریداري پلاوي
10. محمد اکبر بارک زي دغلام حیدر زوی داوبو او انرژي وزارت مرستیال
11. غلام رباني د محمد یوسف زوی دبرېښنا موسسي رئیس.

په رپوټ کي راغلي، چي په ۱۳۸۵ کال کي څرګندېږي، چي دبرېښنا دتجهیزاتو دپیرودلو په برخه کي د ۴۹ حوالو په ترڅ کي د ۱۱۱۹۱۴۲۱۱۲۹ افغانیو په ارزښت پرته له اعلان او قرار داد پیرودني شویدي . د تدارکاتو قانون نه مراعات کیږي ، چي دااداري فساد داستیناف محکمي ته ځي په خپل ۵۴ ۱۱/ ۳/ ۱۳۹۰ فیصله کي دابتدائیه محکمه په برائت تائیدوي، مګر دخدای په فضل په پاي کي قضیه ستري محکمي عامه دیوان ته رجعت ورکول کیږي، چي هغه د ۲/ ۶/ ۱۳۹۰ قضایي غونډه کي دنوموړو محکمو حکم ردوي او د عادلانه پریکړه هیله کوي. وکتل شي، چي څه به وشي. که مفسد غرض نه وي، ولي د تدارکاتو قانون نه مراعاتیږي ؟

پدي خریداري کي په تعجب ډول کومه نرخ ګیري چي کیږي دبرق د سامان نرخ دیو قصاب نه هم اخیستل شویدي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۸)

د یویشتمي پیرۍ په لومړي لسیزي کي د خپلسريو يوه بيلگه

دیویشتمي پیړي په لومړي لسیزه کي دنورو سازمان یافته جرمونو تر څنګ، زورواکانو او په لویو لارو کي دپرتو امنیتي پوستو له خوا په غیر قانوني او خپل سري سره دسوداګرۍ توکو او په ځانګړي ډول د خوراکي توکو دلیږدولو موټرو څخه په زور پیسي اخیستل یوه لویه ستونزه وه، چي لاهم ددغو غیر قانوني پیسو اخیستلو لړي روانه ده . ددي نمونه په هر ولایت کي لیدل کیږي.

که څه هم په دغه اړوند دجمهوري ریاست په خپل ۷۶۲ ــ ۲/۷/ ۱۳۸۷ حکم کي په لویو لارو کي دغیر قانوني پیسو داخیستلو دمخنیوي له پاره اړوندو ارګانونو ته سپارښتنه وشوه، خو بیا هم ددغو غیرقانوني پیسو اخیستلو مخه ونه نیول شوه، چي دغه کار ددي لامل شوي چي دخوراکي توکو دبیي په زیاتوالي کي خورا ناوړه اغیزه وکړي.

سربیره پردي چي څو ځله موټر چلونکو په دغه اړوند لاریونونه وکړل ، خو دمخنیوي په چاره کي کومه اغیزمنه کړنه ونه شوه ، او لاهم خپلسريو لړۍ روانه ده او داړوندو ادارو مسولینو ددي جوګه نه دي چي ددغو خپلسريو مخه ونیسي . ددي پاکټونه زغم کیږي، خساره بیچاره غریبان وړي. همدا سبب دي، چي ګمرکات په تاوان کي دي. ولي چي شهر بي پرسان دي.

دمالو راوړونکي ډیر وخت دوه ځلي محصول ورکولو ته اړشوي وه. دا پیسي به کله د بازسازي په نامه او کله د اعاني په توګه ټولیدلي. دا کړني په سرحدي ولایاتو کي دود وي. په کندهار کي ګل اغا شیرزی، په ننګرهار کي د حاجي قدیر کورنۍ ، عبدالکریم بهراوي په نیمروز او هرات کي جنرال محمد اسمعیل خان لخوا کړنه وه ، چي عملي کیدل.

د فساد بله نمونه په ساختماني قراردادو کي دا وه ، چي قرارداد یو پر بل په ټیټه بیه خرڅیدي. باالاخره به په وروسته کي یو بي کیفیته پروژه پاته شول. هر قراردادي به خپله مفت او هوایي ګټه تر لاسه او ورک به شو. لار به ورکه شوه چي حکومت په چا پسي ورمنډي کړي. مثلاً که یو تعمیر پر معیارو برابر ، مسلکي او فني ارزښت په یو میلون دالره قرارداد وشو، بل ته به یي ۸ لکه ، هغه به وبل ته په ۵ لکه ، بالاخره د توان په اندازه به یو پر بل خرڅیدي. په اخر کي به اصل پروژه د هغه اخیري او کښته په ارزش بي کیفیته جوړه شوه، چي یو یا دوه کاله وروسته به خرابه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۲۹)

دبریښنا دتخنیکي اداري لخوا غصب

که له یوي خوا دزوراکانو له خوا دولتي ځمکي او شخصي ځمکي غصب کیږي، خو کله ناکله دولتي ادانو له خوا هم دخلکو ملکیت ته ملا تړي چي د بیلګي رپوټ یي وړاندي کوو:

عبدالروف مقصودي خپله عرض پانه دجمهوري ریاست دلومړي مرسیتال حضور ته وړاندي کوي، چي د ۴۹۷ املاکي قبالي له مخي زما ۳۵ جریبه مځکه دبریښنا دتخنیکي اداري له خوا داساسي قانون د ۴۰ مي مادي پرخلاف غصب او تر اوسه یي ماته نه سپاري .

دجمهوري ریاست دمقام لومړي مرستیال داساسي قانون د ۴۰ مادي پربنا خپل حکم، دعدلیي وزارت په نامه صادروي او دعدلیي وزارت دمرستیال ښاغلي هاشمزي په خپل ۱۵/ ۱/ ۱۳۸۶ نیټه حکم کي ددولت دقضایاوو ریاست ته دموضوع سپیناوي حکم کوي، ولي بیا هم موضوع فیصلي ته نه رسیږي او ددولتي اړوندو ادارو دیوه اوږده بیروکراسي په لومو کي راښکیل کیږي.

او دڅو هیأتو دقرار له مخي دمقصودي د ملکیت حق تثبیت دي، مګر دا چي د بریښنا او اوبو وزارت مامورینو دیو قرارداد د غیر قانوني پر بنا یو چا ته په کرایه او اجاره ورکړیده، (ارومرو به شخصي ګټي) هم مطرح وي. واصلي مالک ته د تسلیمیدو نه ډډه کوي. هغه متل دي، چي وایي، دایي قباله په چا یي مني.

البته د وزیر صاحب محمد اسمعیل خان علاقه هم د نظره نشو اچولای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۰)

دنفتو شرکت په نامه یوه جالبه درغلي

دکابل بانک دتصفیي اداري د ۱۳۹۳ کال دوري دمیاشتي په پنځمه نیټه دخپل ۲۱ ،۱۴ ګڼه مکتوب کي چي دمالي منازعاتو دحل د کمیسیون په نامه صادر شویدي، یو رپوټ په لاس راغلي دي چي لاندي یي خپروو:

دکابل بانک دتفصیي اداري په پورتني لیک کي لیکلي دي، چي دکابل دنفتو شرکت دکابل بانک دلویو پوروړو څخه شمیرل کیږي.

هغه اسناد چي دکابل بانک له محاسبوي سیستم څخه په لاس راغلي دي په کي لیکل شوي، چي دکابل بانک دکریدت دفتر له مسوولینو له خوا ۲۱۴۵۹۱۹۹,۴۳ دالره د ۲۰۱۰ کال داګست میاشتي په ۳۱ مه دلسو حسابونو دپور خبر ورکړل شویدي .

چي له دغي جملي پیسو څخه ۱۱۵۸۰۵۸۹,۰۶ دالره اصلي پور او ۹۸۷۸۶۱۰,۳۷ دالره یي ټکټانه ده ، جالبه خو داده، چي هیڅ یوه شخصي ددغه شرکت مسوولیت ته غاړه نه ږدي چي له همدي امله دکابل بانک نوموړي پور اداکول بي پایلي پاتي دي.

دکابل بانک دتصفیي اداري د موضوع دڅیړلو او مالومولو په اړوند په خپل ۱۲۸۶ ــ ۲۰۹۹ ـ ۷/ ۱/ ۱۳۹۱ شمیري لیک کي د سوداګري او صنایعو وزارت ته لیکلي، چي د ۱۰۱۴۱ شمیري جواز، چي دکابل نفت دشرکت پوري تړاو لري مالومات ورکړي چي داساسنامي له رویه یي محمد اسمعیل غضنفر ۳۰,۵ سلنه سهم ، خالد دنور محمد زوی چي دعطامحمد نور ورور دي ۲۵ سلنه سهم کمال الدین نبي زاده دغلام نبي زوی ۱۴ سلنه سهم، دسهمدارنو په نامه پیژندلي دي چي دغه موضوع دمالي منازعاتو دحل دکمیسیون له خوا هم تعقیب شویده .

خو اکثریت دغه سهمداران وایي، چي لاسلیک او دګوتي نښه یي دشرکت په اساسنامه کي شتون نه لري، نوموړي اساسنامه او جواز په درغلۍ سره جوړشویدي .

دمالي منازعاتو کمیسیون په پایله کي پریکړه کړیده چي محمد اسمعیل غضنفر دي دوه ملیونه دالره کابل بانک ته ورکړي.

دکابل نفت شرکت اساسنامي او جواز ته په کتو سره چي په درغلي توګه جوړشویدي.

کارپیژاندي په دي باور دي که چیري غضنفر دغه پیسي کابل بانک ته ورکړي، خو یو څه درد به یي دوا شي او که نه نو کابل بانک بله چاره نه لري پرته له دي چي نوموړي پیسي په زکات کي حساب کړي او یا دعوا و محکمي ته راجع کړي، چي کلونه به ونیسي. خو پیسي د بانکه وتلي، مګر پوره وړي معلوم ندي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۱)

دکرومایت د ډبرو استخراج

په هیواد کي دکانونو دغیر قانوني استخراج یوه هغه ستونزه ده، چي زورواکي له هغوي څخه ناوړه او شخصي ګټه پورته کوي ، ددغو کانونو په ډله کي هم دکرومایت دډبرو استخراج دي چي له قانون سره سم یي تړون نه دي شوي او له امله یي په غیر فني ډول ایستني دوام لري اود دولت عوایدو ته خورا زیات زیان اړوي.

دافغان کرومایت ګروپ کمپنۍ، چي ۱۲۰۰۵ جواز لرونکي ده دیوه لیک په ترڅ کي دقانون دتنفیذ ارګانونو ته دیوه لیک په ترڅ کي لیکلي دي، چي په ۳۱/۵/۱۳۸۷ نیټه یي دمیدان وردګو دبادام په سیمه کي دکرومایت دډبرو داوطلبي په غونډه کي ګډون کړي او خپل پروپوزل یي وړاندي کړیدي.

وروسته له لومړي بررسي څخه دکانونو وزارت له خوا (میتال ویکي مینک) کمپنۍ لومړي او (افغان کرومایت) کمپنۍ دداوطلبي دویم وړونکي و پیژندل شوه .

وروسته مالومه شوه چي دخوست دکرومایت کان، دعبدالکریم په نامه یو شخص په اختیار کي لري چي له دووکلونو راهیسي دکرومایت په استخراج او هغه هم په ډیره تیټه بیه لاس پوري کوي.

چي تر اوسه په دغه برخه کي قانوني کړني نه دي شوي او نه یي هم دولت ته پیسي ورکړیدي او وایي چي امنیت نشته او تولي را ایستني په غیر قانوني توګه او دولت ته له عوایدو پرته دوام لري.

اوس دغه کمپنۍ چي دده په قول په خوست کي بریالي نه ده ، مګر بیا هم غواړي په میدان وردګو کي دخوست غوندي په کړونو لاس پوري کړي او د دولت له دغو کانونو څخه په ناروا ډول ګټه پورته کړي.

داپه داسي حال کي چي دزورواکي له امله د پوښتني "ابۍ " مړه ده ، نو ولیدل شي چي په دغه برخه کي دکانونو وزارت له خوا به کومه قانوني کړنه وشي او که نه.؟

دبدخشان کانو باندي جګړي رامنځ ته کیږي، چي دمحلي زورواکانو لخوا د لاجوردو کاني را ایستل کیږي.

دپنچشیر غرونه هم تالا شول. دا ټوله په امنیت پوري اړه لري او امنیت دحکومت په کمزوري پوري تړلي دي. داخلي مفسدین او بهرني برخمن ددي ستر علت بلل کیږي.

که موضوع په پام کي ونیول شي، د هیواد لاجورد، کرومایت، رخام، سنګ مرمر، قالین، چهارتراش او زړي اوسپني (نظامي وسایطو) د کباړ سره پاکستان په ډیر حرص مارکیټ ورته جوړ کړي او د څو تنو ملي خائینانو او مفسدو مامورینو په مرسته د دوښمن په ژرنده اوبه ور اچوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۳۲)

دتوطيي نمونه

واسع، عبدالحي، جيلاني دهرات امنيتي كاركونكي په كور كي د خپلو حساباتو دتصفيي په خاطر راټول او ناست دي، چي دفعتاً څو تنه دكنترول او تفتيش تر نامه څو تنو ښځو سره كور ته ورځي او د خپلو ورسره ښځو دا كسان د زنا په تور نيسي او پيسي هم تري اخلي .

دا كسان پيژندل كيږي چي رسميات نلري، نو د محكمي له خوا هر يو عبدالظاهر په ۱۴ كاله ، علي احمد په ۹ كاله ، عبدالخليل په لس كاله، عبدالله په ۴ كاله ، محمد علي ۳ كاله محكوميږي، مگر دتميز ديوان د ۱۲۱۰ نيټه ۹۲/ ۱۱/ ۲ قضايي قرار پواسطه په بطلان حكم كوي، چي دتحتاني دواړو محكمو د خپل صلاحيت نه بهر فيصله كړيده .

دعلاقي وړخبره داده چي ولي دا دوي محكمي په خطا تللي وي ؟

او دا بايد مجازات شي ، چي داسي اجرات دوخت ضايع او دخلكو سرگرداني سبب دي، نور به څومره غلطۍ شوي وي.

دمحكمو دفيصلوتر منځ معمولاً ډير توپيرونه موجود وي، چي د حيرانتيا سبب دي. معيار نشته، ولي قضا استقلاليت لري.

دمحكمي اشتباه دتوطيه گرانو دفرار لامل شي، چي وايي د عالم فساد د عالم فساد دي.

پدي ډول د تميز فيصله د مجرمينو د فرار سبب وگرځيدل او قضيه په اصلاح په نخود سيا پسي ولاړه.

داؤ دتميز د محكمي يو بي تميزه فيصله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۳)

دعزیز الله لودین او داکتر شریفي موازي اداري

دا دوي موازي اداري د تفتیش او کنترول وزیرانو په نامه او بله له ارتشا او اداري فساد سره د مبارزي ریاست ددولت په تشکیل کي رامنځ ته شوي، چي دفساد او رشوت سره مبارزه وکړی ، دایو پاتک دی، په عوض ددي چي ګټه ورسوي تاوان یي ډیرؤ، مامورین ککړ خلک ؤ، مګر دا اداره هم تر ټولو ککړه وه. او دیو فرمان په ترڅ کي په لویو قراردادو کي دمراقبت تر عنوان لاندي دګډون چانس وموند، ددوي مامورین ،چي پدي ډول به یي په دعواطلبي کي ګډون کاوه ، هغه باران دیده ګرګان ؤ، چي توبه ، توبه .

ښاغلی ابوالفضل نوري یو مامور، چي د وزارت دفاع او دکورنیو چارو تکړه ، تکړه فیشني جنرالان به ورته پر ګونډو ؤ. چاچي به لودین صاحب ته شکایت وکړ، لودین صاحب به ځان تیرکړ،ثبوت به یي وغوښت.

هر تدبیر به چي ونیول شو، ضرر به یي نور هم ډیره شو ،ولي چي په ریښتیا سیاسي تعهد او اساسي چاره موجود نشول.

د داکټر محمد شریف شریفي، تفتیش او کنترول ریاست په کال کي دقطعي ګزارش تر نامه لاندي یو بي ګټي تشکیل ، او دسو استفادي دپاره یو دام ؤ. پدي لسو کالو یو مستند او په زړه پوري کومه دکشف موضوع کشف نکړه، چي رامیدان ته شي، ښه جمله بندي ، ښه لغات به یي کابیني ته ور اورول، کابینه به چکچکي بدرګه کړي ، په اصلاح کابینه به یي فتح کړه ، مګر نتجه به هیڅ ؤ. ددي تشکیل او مصارف په هغه نتجه نه ارزیدل . دا تفتیش چا نشواي کولاي چي تفتیش یي کړي . داکتر شریفي راضي او هم وزیران راضي.

عزیز الله لودین داداري رئیس هم اوازي او انګازي پورته کړي، هري خواته بي سنده او بي ثبوته د ځان په ګټه تبلیغات وکارول. حرکتونه یي عقده من ؤ، کله به داکتر زاخیلوال پسي راخیستي او کله جنرال محمد اسمعیل. د ځان په ګټه به یي کار کاوه، چي شهرت پیداکړي، اساسي کار یي ونکړ. کله به یي داکتر صبا د هرات والي راشکیل کړ.

تلویزون یي ډیر خوښ ؤ، لکه بچه فلم هر ه ورځ به په تلویزون کي ناست ؤ. وروسته کي معلوم شو، چي دي هم لکه عبدالجبار ثابت صاحب غوندي دشهرت په شوق دریاست جمهوري مقام ته کاندید شو، چا رایه ورنکړه، په ډیرو رایو ناکامه او دپروسي څخه راووت. غټي خبري یي متاسفانه پایله نه درلودي، او هغه ریاست یي هم له لاسه ووت .

دفساد او درشوت دمبارزي اداره بالاخره په جوزا میاشتي وروستیو ورځو کي کال ۹۳ ولسي جرګه دا یوه شپږمه ګوته وبلل او دانحلال فیصله یي تصویب کړل، اما غلطه ستراتیژي او بیکاره پلان دناکامي سره مخامخ کړل، ددي دواړو په څنګ کی د امنیت ملي په عمومي ریاست کي د فساد سره ۸۲ ریاست تر نامه لاندي هم ریاست موجود دي. دکورنیو چارو وزارت کی د جرایم سنګین ریاست هم موجود دی، مګر بیا هم نتیجه منفی ده او شکایت لوړ دی. قصابان چي ډیر شي دابه مو حال وي. مصرف لا لوړ ځی، هره اداره خپل حق غواړي.

فساد دپخوا په شان جاري دي. داکتر لودین ته به چي چا وویل، چي غواړي ځان ګاندید کړي، دده ځواب داؤ، چي نه ! زه نه غواړم ، مګر خلګ غواړي. بالاخره خلګو هم رایه ورنکړه.

معلومه شوه ،چي دي خلګو غولولی ؤ اوده ځان غولولي ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داکتر شريفي هم په وضعيت پوه ؤ، گزاره کول او دچا سره يي ځان نه مواجه کاوه. له همدي سببه تر اوسه بي دردي سرپاته دي، گر چه د تشکيل يي هيڅ گټه نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۴)

عبدالمجید زابلي دملکیتونو غصب

دباوري رپوټونو په حواله عبدالمجید زابلي چي یو وطن دوست او معارف دوست شخصیت و، نو وصیت یي وکړ چي دده ملکیتونه دي دمعارف په برخه کي وکارول شي، چي له امله یوه خیریه ټولنه د (افغان رسانس فندیشن) په نامه رامنځته کړه، دغه خیریه موسسه دپلان په وزارت کي راجستر شویده، د (۳۰۴ ـــ ۱۲۳۲) مورخ ۱۷/۶/۱۳۸۲ وثیقي له رویه د ۴ مي ناحیي دمحکمي له خوا تائید شویده . دزابلی جایداد په کابل، ننګرهار او هرات کي ؤ.

په هیواد کي دکورنیو جګړو او ناخوالو له امله یو شمیر فرصت طلبه او دځمکي او ملکیتونو دمافیایي کړیو له خوا دنوموړي ملکیتونه چي په کابل ننګرهار او دهرات په ولایتونو کي غصب او اوس یي ورثه او خیریه ټولنه یي له ستونزو سره مخامخ کړیده . اوس چي دولتي اداري دیته متي رابډوهلي دي، چي نوموړي ملکیتونه تثبیت او څرنګه تاراج شوي هغه تثبیت او دقانوني او حیازت ارګانوته وسپارل شي دیو اوږد بهیر پراوونه وهي چي لا تر اوسه یي پاي معلوم ندي .

جایدادونه تثبیت شویدي دیو شمیر اسنادو او وقایقو په اړوند قضا شک څرګندوي .

دستري محکمي دعالي شورا د ۷۸۶ مصوبي له مخي بنایي چي دحقوقي ادارو له خوا وڅیړل شي .

دمرحوم زابلي وصیت له مخي چي باید دنوموړي له جایدادونو څخه دمعارف په برخه ګټه واخیستل شي او هغه بنیاد چي ددغي موخي له پاره رامنځته شوي، مګر محمد سلیم تره کي دهرات ښاروالي داجرا مخه یي نیسي . دمحمد سلیم تره کی حمایه ګر جنرال محمد اسمعیل خان دي. سلیم تره کي هغه څوک دي، چی خپل والي داکتر صبا استعفا ته اړکړ.

دغه راز هغه قباله چي ګڼه یي ۱بر ۱۴۷۹ مورخ ۱۰/۷/۱۳۸۱ چي دانجبل دولسوالي دابتدائیه محکمي له خوا دتزویري اسنادو له مخي جوړه شوي او فریبا نومي چي دحاجي غلام احمد لور ده پرته له دي چي د پلورني دقانوني وکیل له خوا هبه شي. هغه باطله او دمحکمي له خوا یي حکم صادر شي او نوموړي ملکیت چي عامه ملکیت ګڼل کیږي فریبا چي محمد اسمعیل خان داوبو اوبریښنا د وزیر ښځه ده وایستل شي او ددولت تر تصرف باید لاندي راشي . دزابلی دملکیت دتثبیت دپاره دده خانم ، فریده نومي هري خواته هلي ځلي کوي، چي د زابلی وصیت پرځای او داجایداد دښووني او روزني وزات ته وسپاري.

له دي کبله چي دزابلي ورثه په امریکا کي ده، دمرحوم دهرات ملکیت سلیم تره کي نیولی دي.

دکابل جایداد اکثره ددفاع وزات غصب کړیدی، دکام دفانتا او کولا شرکت، پارتمانونه، دوکانونه او سرایونه هم دهر چاچي وس شویدي، دهغو په لاس کي دی. دپغمان جایداد او چاراسیا هم خلکو نیولی دي.

جنرال محمد اسمعیل خان ، چی قباله یي دخدیجي د عبدالمجید زابلی د شیخ فاني لور څخه داخیستلو دعوا لري، مګرعزیز الله لودین دفساد اداری رئیس ډیر سوری او چیغي ووهلی. او دامعامله شفافه نه بولي.

ثرایا د عبدالرحیم ولد زابلي خانم د خدیجي لخوا دا معامله رد وي.

ثریا دعبدالرحیم زابلي میرمن دعبدالمجید زابلي مرور د خدیجي نومي لخوا معامله په کلکه ردوي، چي دمحمد اسمعیل خان دخرید ادعا یوه پلمه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۵)

ناوړه ګټه اخیستنه

دحج او اوقافو دمامورينو په هکله ، دباوري رپوټ په حواله ددندي له صلاحيت څخه ناوړه ګټه د حج په عملياتو کي،چي دهر يوه عطاالرحمن سليم دملک محمد زوی، سيد جمال دعصمت الله زوی، سيد ابراهيم حکمت دسيد محمد ناصر زوی، مولوي عبدالمعبود دحاجي عبدالروف زوی، شمس الحق دمحمد هاشم زوی، محمد قسيم دشزاد ګل زوی، محمد مسعود دګلزار زوی، ميرواعظ دمير احمد زوی په تور، چي قضيه دتحقيق له تکميليدو وروسته دکابل ولايت دعامه امنيت دمرافعي محکمي ته راجع او دنومړي محکمي د ۱۳۸۴ کال د ۲۲۳۰ فيصلي له مخي، هر يو په يوه کال او دوو کلونو بند او دخساري د پريکولو په حکم محکوم شول ،چي بيا دغه فيصله دايستناف دمحکمي له خوا تائيد شوه .

تورن کسان وروسته د ۱۲۶ ــ ۲۰/۱/۱۳۸۴ او ۱۲۷ــــ ۲۶/۱/۱۳۷۴ ګڼه فرمان له مخي ددي سزا نه معاف شول.

کيسه داسي ده، چي نهه مليونه افغانۍ د وخت د وزير له خوا د بعڅه پلاوي له پاره په سعودي عربستان کي د روح الله نام معتمد په وجه کي حواله او بيا وروسته مسعود نومي موقتي خزانه دار ته ورکړل شوي وي.

پيسي ورکي او مجرمينو سزا ونه ليدل.

کوم اصل چي وايي دسزا د مجرم د زجر او دنورو دعبرت سبب شي، مګر که دا ډول د مجازات معافيت وی، خود به نورهم خيانت تشويق شي، داهم بايد وويل شي، د عفوی فرمان په ساده ډول نه دی صادرشوي، زورمندانو به ارومرو پکي رول درلود، پدي موضوع کي دمحترم مارشال فهيم صاحب د نفوذ نه کار واخيست، آن مقاومت يي کاوه. کله چي به يي خبره ونه منل شول، جهاد به يي مخ ته کړ او دا اعتراض به يي کاوه ، چي (مجاهدين به اشه وکنار تيله ګرديده است). داچي عدالت او يا قانون خدشه داره کيږي، نومړی مارشال يي څه پروا نکوي.

هغه متل دي چي دلته : « په هر چيز بازي حتی به ريش بابا هم بازي .»

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۶)

دستري محكمي تجارت

ډير كلونه پخوا دعبدالرحيم هاتف چي د ډاكتر نجيب مرستيال ؤ، دكمونستانو په وخت كي د ډير ضرورت پر بنا دمخابراتو د وزارت يو دري منزله تعمير د مخابراتو د وزارت مربوط د ۱۲۸۷ ـــ ۷۰/۱۱/۱۹ فرمان په ترڅ كي ستري محكمي داستناف محكمي ته فقط دګټي دپاره وركړ، چي صفايي او نور مصارف يي تر اوسه دمخابراتو د وزارت لخوا تاديه كيږي. مګر پدي ورځو كي داتعمير دموقيعت دارزش په خاطر چي شاهزاده سراي او منډيي منطقي ته نژدي او فوق العاده تجارتي ارزشت لري، ستري محكمي دمخابراتو وزارت داجازي او موافقي نه پرته څو تنو صرافانو باندي خرڅ كړيدي، چي هغه كسان به دلته ۱۷ منزله تعمير جوړوي .

تبصيري ډيري اوريدل كيږي، صرافانو سره معامله هم ساده نه وي ، پدي موضوع دلكو دالرو بحث دي .دنوي تعمير ابادي د نجيب الله اختري ، فريدون،شيرشاه او نور اجرا او په كار پيل شو.

هغه متل دي چي وايي : (اګر نباشد چيزيكي ، مردم نګويد چيزها) . منطقي استدلال هم داحكم كوي ، كه احياناّ دا ملكيت دستري محكمي وي ، ايا ستره محكمه داحق لري ، چي دولتي ملكيت په شخصي ډول بيله دعوا طلبي خرڅ او يا اجاره كړي ؟

بهرني تبصيري همدا دي ، چي معامله كي دستري محكمي د اداري امر عبدالمالک كاموي لوي نقش درلود ، مګر پوهاند عظيمي هم په ګټه ښه پوه دي. بالاخره دمخابراتو وزير انجنير اميرزي سنګين دخپل حق دپاره سر ډبري ته ونيوي . انجنير هم پدي ګناه ونيول شو چي قاضي القضات يي په رسمي ليک لمبر ۳۰۵ ،نيټه ۹۱/۱/۱۷ مافيا خطاب كړي ؤ، معامله ورسوايي ته ورسيدل، پوهاند صاحب عظيمي بيا هم دپيسو دخوړلو په فكر كي شو . صرافان خو دومره خواره شومه نه وه ، دستري محكمي اداري رئيس حاجي محمد يعقوب د پوهاند قاضي القضات وراره يي په دي تهديد كړ چي مطبوعاتي كنفرانس غواړي ترتيب كړي ،چي بيچاره صرافان دوپه شويدي ، دبل مځكه پر خرڅه شويده ، حاجي محمد يعقوب دستي لاس په كار شو، يوڅه پيسي مسترد شوي ، مګر يوڅه لږ هم پاته دي . وزير دخپل مافيايي خطاب چي قاضي القضات ته يي كړي ؤ ، ددي اعتراض نه ونه ډاريدي .

دابايد ووايم چي دي وطن كي هرڅه ممكن دي، ستره محكمه هم غواړي چي تجارت وكړي .

دابه وايو چي: " اګر كفر از كعبه خيزد كجا ماند مسلماني ".

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۷)

د پنجشيريانو په نامه يو ليک

د ډاکټر عبدالله عبدالله د ټاکنيزه دفتر د پنجشيرو خلکو په نامه يو ليک رسولي، چې له ورايه د پنجشيريانو دځان غوښتني مفکوره له ورايه په کې ځل وهي او پنجشير يانوته په ډاګه سپارښت کوي، چې خپل اتفاق وساتي اويا دونه کوي، چې بايد په حکومت او دولت کې خپله ۳۵ سلنه ونډه وساتي.

موږ ددغه ليک ژباړه خپروو، تر څو افغان وربا ندي قضاوت وکړي. ايا دا به ريښتيا وي که نه ؟ اما په خپل منځ کې يو څه لري.

د پنجشير مسلمانو خلکو:

اسلام عليکم ورحمت الله وبرکاته:

لکه چې موږ د لوي سپه سالار احمدشاه مسعود د فکر او آرمان لارويان و او په دي کې هيڅ شک نشته ، کله چې سپه سالار احمد شاه مسعود د جهاد او مقاومت لاربښوونه په غاړه لرله ، موږ د هيواد او استقلال له پاره له هغه سره په يوه سنګر کې وو او لاهم دهغه غوښتنو او ارمانونو ته پا بند يو.

تاسو شاهدان يي، چې په دي ورځو کي ځيني د سپه سالار شهيد له نامه او نيږ د يوالي څخه په ګټي اخيستني سره غواړي، چې د جهاد او مقاومت د سنګر والو په وړاندي د سيسه او توطيه وکړي.

احمد ضيا مسعود چې د احمد شاه مسعود ورور دي دا يوه ربښتيا خبره ده ،خو ورور ګلوي په دي مانا نه ده ،چي کولاي شي دهغه لوړ آرمانونو استازي تو ب وکړاي شي.

د سپه سالار د قيادت او لاربښوني له امله د پنجشير ولسوالي ولايت ته پورته شوه، د ۳۵ سلني په شاوخواکي د حکومت لوړ پوړي چارواکي پنجشير يان دي، نن ورځ پنجشير د ولايت له کچي پوري تللي دي او لکه قندهار ددولت په تصميم ګيري کي شريک دي .

پرون داسي تصور کيده ، چي که د کندهار خلک له چا سره نه وي هغه حکومت کو لاي نه شي ،نن ورځ د غسي تصور په پنجشيرکي دي، پنجشير د لاربښوني په کچه د افغانستان د لوړو قومونو په کتار کي را ځي. تا سو ويني چي نن ورځ د افغانستان تاجکان د پنجشير له هويته پرته په هيڅ کي وي. پنجشيرنن په يوه داعيه بدل شوي، دغه داعيه او لاربښونه د افغانستان د يوه شريف قوم ده، د افغانستان ټول مجاهدينو او د مقاومت ځواک کي د پنجشير لاربښونه قبوله کړيده.

خو په دغسي يو وضعيت کي ځيني د جهاد او مقاومت دبي بديل رهبر له نامه څخه په ګټي اخيستني سره د پنجشير د خلکوپه وړاندي درېږي.

هغه چا چي د احمد ضيا او جنرال جرئت په سپارښتني زلمي رسول ته رايه ورکړه څه فايده يي وکړه، پرته د احمد شاه مسعود د سنګردارانو له بي اتفاقي.

دغه ډله لاهم د کدورت او نفرت په فضا کي له موږ سره ژوند کوي ،غواړي چي داځل ستاسو رايي د اشرف غني احمدزي په لمن کي واچوي. هغوي د جهاد او مقاومت داعيه په زړه کي نه لري، يوازي د قدرت له پاره مبارزه کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو ځکه له تاسو غواړو چې له هغوي سره یو ځاي نشي او پنجشیر چې د نیم افغانستان لاربښونه په غاړه لري ټوټه ټوټه نه کړي.

مړه دي وي د جهاد او مقاومت دښمنان

ژوندي دي وي پنجشیر د شهید سپسالار زیړن ځای . نیټه ۲۰۱۴/۵/۲۰

دډاکتر عبدالله عبدالله ټاکنيز دفتر

چي په پای کي د ولایت د مرستیال له خوا داسي لیکل شوي.

وکتل شو: د ولایت مقام د شفاهي لاربښوني سره سم د حج او اوقافو ریاست دي ددغه لیک متن د ټولو جومانونو د جمعي ورځي خطیبا نوته ولیږي تر څو هغوي دغه لیک تبلیغ کړي.

د امنیه قومانداني دي ددغه متن کاپي دغو خلک ته خپور کړي.

لاسلیک

نو اوس قضاوت خلکو ته پریږدو چي چا جهاد وکړاو ګټه يي څوک وړي ؟ دداسي نیت نه څه نه جوړیږي. که دا ډول خودخواهي اوسیمه ییزي ګټی مدنظر وي، دوطن وضعه به څنګه سمه شي ؟ نوره کړه خوله په سوک سمیږي. کشر باید لجاجت ونکړی،اومشر ورور خپله لمن همدا ډول پراخه وساتي. وحدت ملي یوازي د صداقت او باور دلاري راتلای شي او دراتلونکي تضمین به کوي، نه دا ډول لیکونه، که ریښتیا وي.

دجنرال ګروموف سره پرتوکونه هم د تاریخ سره ثبت دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۸)

د ایران فرهنګي یرغل

زمونږ پر هیواد کلتوري یرغل او لاسوهني کومه نوي خبره نه ده، بلکی دغه یرغل له کلونو کلونو راهیسي ایران زمونږ په فرهنګي برخو کي دخپل یرغل لړي د خپلو بریڅو له لاري، ساتلي او په دي ډول غواړي چي خپل عمال او امیال زمونږ په هیواد وتپي.

دپیژواک خبري آژانس د ۱۳۹۲ کال د غوایي د میاشتي په نهمه په یوه رپوټ کي ولیکل، چي د افغانستان په علومو اکادمي کي د ایران حکومت نفوذ کړي او په زیاترو برخو کي مداخله کوي.

د افغانستان د علومو اکادمي، چي د ۱۳۵۷ کال دکمونستانو په وخت کي د پښتو ټولني او د تاریخ ټولني آریانا دایرت المعارف او د پښتو د پراختیا او تقویي دریاستونو د یو ځاي کیدوله امله رامنځته شوه.

د علومو اکادمي په اډانه کي د ټولنیز ژوند علمي ځانګي وجود لري، چي څلور علمي رتبي ورته په پام کي نیول شویدي.

د علومو اکادمي بشپړي دندي د هیواد د ملي اقتصاد دځواکمن کیدو د فرهنګي پرمختیا او رغاوني د علمي څیړنوپه لاراچول، د اوبود سرچینو، خاوري، د هوا د ګرموالي ، انرژي، منرالي توکو او دطبعي نور موادو په اړوند دعلمي تحقیقاتو په لاره اچول یي نوري دندي جوړوي.

یوه تن هیواد وال چي ونه یي غوښتل چي خپل نوم واخلي، د پژواک خبري آژآنس ته وویل : په تیر کال کي کله چي استاد رباني دسولي د عالي شورا پخواني رئیس د(اخوت اسلامي) کنفرانس کي د ګډون په موخه ایران ته تللي و،نوموړي سره په سفرکي سرمحقق عبدالباري راشد ملتیا کوله، خپلي فرهنګي اړیکي یي د ایران له کلتوري اتحاد یو سره ټینګي کړي او وروسته له هغه د ایران مداخله په علومو اکادمي کي زور واخیست.

هغه زیاته کړه ،چي اوس د ایران حکومت د علومو اکادمي یو زیات شمیر غړوته ځانګړي معاشونه ټاکلي او سربیره پرهغي کله ناکله نغدي مرستي هم ورسره کوي.

دغي سرچیني وویل: چي د تیر کال دزمري په میاشت کي د(سهم ایثار وجانفشاني در استقلال) تر نامه لاندي سمینار کي چي د ایران په مالي مرسته د علومو اکادمي د ځینو غړو له خوا په لاره اچول شوي و، د (در سهاي از تاریخ) په نوم کتاب په کي وویل شو، چي په ټولنیزه توګه د افغانستان له هویت او تاریخ پر ضد لیکل شویدي.

دغه راز یو زیات شمیر تلویزیونونه او راډیوګاني هم د پردوپه مالي مرسته چلیږي .

امریکا او انګلستان هم معاش خوړونکي لري او یو ناماهم ځیني کسانو ته لکه ګلاب زوی، احمد سعیدی، یونس فکور، سلیمان لایق، وغیر..... مستمري معاش ورکوي.

ځیني ورځپاڼي او جریدي د خمیني عکسونه او ایراني خپروني کوي.

د علومو اکادمي نو موړي غړي زیاته کړه، چي په یاد سمینار کي د خامنه یي عکسونه نمایش ته ایښودل شوي و، چي زمونږ په هیواد کي د ایران د مداخلي ښکاره بیلګي دي.

د تیر کال په جریان کي دري سمینارونه د ایران په مالي مرسته جوړ شوي ، چي یوه یي هم قانوني صبغه نه درلودل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوموړي وويل د قانون له مخي هيڅ يوه اداره صلاحيت نه لري، چي د بهرنيو چارو وزارت له لاري پرته بهرني ډپلوماتان دعوت کړي او يا له هغوي څخه مرستي تر لاسته کړي.

نوموړي داهم وويل (درسهاي از تاريخ) ، چي په نوموړي سمينار کي وويشل شو، د افغنستان تاريخ په کي مسخ شوي او د افغانستان پنځه زره کلن تاريخ يي جعلي بللي دي او افغانستان يي د ايران د خاوري يوه برخه بللي ده.

د علومو د اکادمي دغه غړي وړانديز کوي ، چي د علومو اکادمي مشر تابه پلاوي بايد بدل شي او هغه اشخاص يي په ځاي وګمارل شي ، چي وطن دوست او د بهرنيو له کړيو څخه آزادوي، که چيري داکار ونشي، لري نه ده، چي د هيواد د اصيل تاريخ کتابونه ورک او ياوسوځول شي او پرځاي يي د ايران کتابونه په علمي مرکزونو او پوهنتونونوکي د استفادي وړوګرزي.

د اکادمي يوه بل غړي چي خپل نوم يي ونه ښود پژواک آژانس ته وويل : چي د ايران فرهنګي اتشه په او ونی کي دري څلور ځله اکادمي ته راځي او له مشرانو سره خبري کوي او په سمينارونوکي يي د امريکا پرضد شعارونه ورکول.

او احمدي نژاد ايراني جمهور رئيس هم دډوډي خوړلو د ميز پرسر په ډيري بي حيايي سره زموږ هيواد اشغال شوي هيواد وباله. خو افغان ولسمشر په خپل بزرګواري او افغاني کلتور پربنا له زغم څخه کارو اخيست .د علومو اکادمي د نوموړي غړي له وينا سره سم په ؛ کتاب درسهاي از تاريخ ؛ نومي کتاب کي هڅه شوي، چي افغنستان د ايران يوه برخه معرفي کړي او د آريانا او خراسان نومونه يي دروغ او يوه افسانه بللي ده.

ددغه کتاب يوجلد د پژواک نماينده ته هم ورغلي ، چي داسي ليکني په کي شته چي د هيواد د ملي يووالي ته زيان اړوي.

ددغه کتاب له موضوعاتو څخه يوه يي هم د نوموړي کتاب ۴۱ مه پاڼه ده ، چي په کي ليکل شوي(نام افغانستان براي نفوس بخش اين کشور قابل قبول نيست و يک ګروه مردم به خاطر زمامداري قومي خود انرا برديګران تحميل ميکند که اينکار هويت ملي افغانستان را مغشوش نموده است).

نوموړي زياته کړه ، چي په علومو اکادمي کي د افغانستان د هويت د مسخ کيدو په کار کي په چټکه توګه هلي ځلي کيږي، چي په دغه اړوند غونډي او دسيسي رواني دي.

نوموړي زياته کړي، چي څومياشتي د مخه د اهل تشيع يو ملا د يوه کال په ترڅ کي ورته دماستري فوق العاده سند ورړکړل شو، چي د ايران سفارت له خوا علومو اکادمي ته ورپيژندل شوي و، چي اوس د علومو اکادمي د څيړنو په برخه کي غړيتوب لري .

په دي ډول د ايران کلتور واردات لغتونه لکه دانشګاه ، دانشکده، دادګاه ، دادستان دوام لري او آن دا چي مياشتي لکه خرداد، اردي ،بهشت او نور کرار کرار را رواج کيږي، خو عبدالباري راشد دغه ډول څرګندولي ردوي.

کوم مهاجر افغانان چي په ايران کي ميشته دي، يوازی اهل تشيع افغانانو سره دتعليم په برخه کي مرسته کيږي، اونور افغانان دتحصيل چانس نلری. او وخت چي دضرورت شي، افغانان دعراق جګړي ته استوي. حتی زموږ په سياسي تصميم ګيری کي ددوی (پيرسوخته) سفير ظهره وند مداخله کوی، لکه څه وخت مخکي دمشرانو جرګي مسلميار مشر ته دامريکا دستراتيژي قرارداد په هکله په ډير بي حيايي سپارش کاوه.

دطالبانو په وخت کي هم ددوی ۱۲ تنه جاسوسان دديپلوماتو تر نامه لاندي بلخ کي فعاليت کاوه، چي طالب يی په داد ورسيدل. دهغو په نامه استاد عطانور غوښتل چي يو واټ ددوی په نامه ونموي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکابل په جنوب کي د (توانمندي) په نامه يو کلينيک د دولتي امنيتي ادارو د اجازي پرته جوړ کړي ؤ، چي دايران سفير به يي ليدو ته په منظم ډول تګ او راتګ کاوه، چي ديو (لانه جاسوسي) ډول يي کاوه. دهغه د منځ په وړلو کي دايران سفير ډير ممانعت کاوه.

دافغان ولس دپاره ډير دقت او احتياط په کار دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۳۹)

انور ډنګر :

محمد انور دنګر دشمالي دشګر دري یو شجاع او دلاور جهادي قومندان ؤ، چي دهیواد استقلال او جهاد کي مخ کش قومندانیکړیده.

کله چي دکورني او بهرني کمونستان او ملحدینو ماتي وخوړل، قومندانانو دخود خواهي، جاه طلبي او شخصي اغراضو او شخصي ګټو پر بنا یو دبل سره ومښتل او یو پر بل یي هیڅ ډول ترحم نه درلود . د ولس په قضاوت د بدبختی په راوړلو کي دڅور اتمه ، دڅور داومي چندان کمي نه درلوده. په زرو کسان بي عزته او ووژل شول، ډیر خرابي او ناخوالي راغلل ، او عمده علت په کي همدا دقومندانانو بي علمي او پر پردو مینتوب ؤ، جهاد بي ارزش او سپک شو .

قومندان محمد انور ډنګر ، هم لکه نور قومندانان دجهاد په وخت کي به هم ممکن مخالفت کړي وي او یا دخپلو قومندانانو سره په مخالفت کي مخامخ ؤ. دامخالفتونو چي دجهاد په ختم کي داستاد برهان الدین رباني په دوران کي اوج ته ورسیدل ، چي عمده علت داستاد بي کفایتي،حرص او خودخواهي ؤ ، چي د لیکني تفصیل یي دلته دحوصلي نه وتلي کار دي، کتابونه په ډک شول . که طالبان نه واي هغه حالت به تر اوسه دوام درلود، طالبانو دا دور (شر او فساد) وباله، او افغانستان یي دتجزیي نه وژغوري او هر یو یي پرځاي کښینوي، عزت او ناموس دارای یي اعاده کړه، البته چي طالبانو بیا نوري ستونزي لرلي.

ما چي کوم څه اوریدلي دي ، محمد انور ډنګر به ګرم وي او یا نه ، دهغه سره دناروا کارو ته دلوستونکو پام را اړوم .

دافغان قوم بیچاره پوښتنه هم بیله هغه څوک نکوي، البته افغانان په خپل منځ کي یو پر بل باندي دریغ نه کوي، چي پدي لړي کي ډنګر هم په پیشاور کي ترور شو، او تر شا یي شتمني او مراث (کور، باغونه) پاته شول.

درژیم لومړي ورځي وي چي امان الله ګذر دشمالي تلوالي قومندان په حق او نا حق بیله سنده دقرض دعوا وکړه، چي دمارشال فهیم ددولت موقت مرستیال لخوا تائید او دټولو ملي او بین المللي او نورنمونو خلاف ۳۶۰ ــــ نیټه ۸۱/۲/۱۵ د ډنګر دټوله دارایي او جایداد دصادري او ضبط فرمان دمحکمي پرعنوان صادر کړ. د ډنګر اوه قلمه ملکیت په جمله کي د دشهرارا دباغ زنانه څنګ ته تعمیر او پارتمان هم شامل ؤ، محکمي خپل استقلالیت دنظر وغورځول او دحق او عدالت نه پرته فرمان دیو قرار قضایي په ترڅ کي ومانه او حکم صادر کړ. دقضاوت پوهانو سراج الدین، عبدالرحیم ګلبهاري او مولوي عبدالبصیر فیضي لاندي لاسلیک کړ. دارایي او جایداد امان الله ته تسلیم ورکړه شو.

مارشال صاحب دقانون ، شرعیت ، عدالت، او بشریت خیال نساتي. ډنګر ممکن ددي میراث دپاره وژل شوي وي. مګر اصلي اوازي دادي، چي ډنګر د طالبانو خوا ونیول. او امان الله ګذر ورور یي دخبرو پلمه دعوت او طالبانو ته په لاس ورکړ. دده ترور او دجایداد ضبتیدل دګذر د ورور دپیښي سره تړاو ورکول شوي وي، البته چي داعمل یو نامردانه عمل ؤ.

اما دولت او حقوقي نظام او د قانوني تګ لاري له نظره غورځیدلي ده.هرڅه چي کیدل، باید د قانون په چوکاټ کي عملي شوی وای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۴۰)

د پردو دمبایلو دنمبرو څخه ناوړه ګټه

عبدالقیوم په ارباب سره مشهور ، اختر محمد، عبدالرحمن دسیم بکس په نصبولو سره دابرار الله مراد دننګرهار د ولایتي شورا د وکیل په شخصي کور کي متهیم شول، چي د پردو دمبایلونو څخه ناوړه ګټه پورته کوي .

لومړي دري کسان دکابل دښار دلمړي حوزي له محکمي په ۲۸ ــــ لمبر او ۹۱/۲/۳ نیټه په پنځه، پنځه میاشتي حبس محکوم شول ، ولي چي غریب ؤ.

مګر د ولایتي شورا وکیل ښاغلي اربرار الله مراد له دي کبله چي نفوذ درلود چا بازخواست ونکړاي شواي. او تر اوسه دپولیسو لخوا مراعتاً دستګیر نه شؤ. دکورنیو چارو وزارت هم پدي هکله کوم علاقه ښکاره نکړه، البته پدي پوه یوو، چي دقانون تطبیق یوازی د غریبانو دپاره دي.

ناوړه ګټه په بله ګټه بدله شي. دځینو کسانو جلب دپولیسو دپاره یو دوامداره ګټه ده، چي په هر مراجعه کي پیسي اخلي او اداري ته پلمه کوي، چي پیدا یي نکړ. که یي راولي او که یي نیسي، اوامر اجراکړي. څرګنده ده ، چي دعایداتو چینه په ټپه و دریږي.

حاجی ابرار د حاجی ظاهر قدیر ملګری دي. په ۱۳۸۹ کال کي د کابل په خوشحال مینه کي همداسي دمبایل قضیه ؤ، چي انجنیر یي پاکستاني ؤ، دکانادا څخه راغوښتل شوي ؤ، دي قضیه کي هم حاجي ظاهر قدیر علاقه ښکاره کول. دا دحاجي ابرار دجلال اباد قضیه هم ممکن د کابل دقضیي دوام وي، ولي چي مجرمین هم په هغه یو جرم کي تخصص او تجربه لري او تل هغه تکتیک عملي کوي.

مثلاً کیسه بر هیڅ وخت قطاع العریق نه وي او یا برعکس قطاع العریق کیسه بري زده نه وي.

غریبان زندانیان شول، معتبره او واسطه لرونکي ازاد ګرځي.

زموږ هیواد د هر ډول جرم ابتکار ته زمینه برابره ده او نوي، نوي جرمونه منځ ته راځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۱)

گندم نما جو فروش

شریکه او ګډه ګټه سړي سره نژدي کوي او یو پر بل یي اعتماد هم ډیریږي ، تکراري موضوعات نور هم باور را ډیره وي.

دروغتیا وزارت په ۱۳۹۱ کال کي د ۱۲۷۱۹۶۴ افغانۍ په بیه ۱۳ قلمه کالي داحسان عمران خیل سره درانیولو قرارداد وکړ. مامورین یو خاص مهارت لري، هرڅه ته لار موندلای شي . مثال

درابعه بلخي او استقلال روغتونونو ډاکټران د مواد دبي کیفیتي نه شکایت کوي، اما څوک دي چي دبیچاره داکترانو عرض او شکایت ته غوږ ونیسي .

دفساد دپاره دګمرګ او د کرسي دسر قلفي په څنګ کي تر ټولو مهم دفساد سرچینه قرار دادونه ؤ، چي کشف او ثبوت به یي مشکل ؤ ، دهر قرارداد شاته په لوي لاسونه متنفذان او زورګویان او لوړ پوړي چارواکي ه ولاړؤ، البته چي ګټه به سره شریکه وه ، مثلاً : دکابل ښاروالي دښار د څلور دروازو قرارداد دحاجي کاتب سره ، چي باید ښاروالی ته ۴۰ په سلو کي ورکړي . دعایداتو یي ۴۰ په سلو کي د حاجي کاتب په لاس کي ؤ ، البته دیو سلو عایداتو ۴۰ په سلو کي یو مبلغ دي او د دوه سو، پنځه سوه ، ۴۰ په سلو کي بل مبلغ دي.

دا دوامداره عاید ؤ ، حاجي کاتب پنجشیري د مارشال فهیم دترور زوی او یا کوم بله خپلوي لري.

حاجي کاتب حساب او کتاب چا ونشوای کولای، چي برسی کړي ، یا داچي پنجشیری دي، کافي بلل کیږی، ولي هر پنجشیری شورای نظار دي ، او هر شورای نظار مجاهد او دمقاومت غړی او دامرصاحب شهید اوتوماتیک دوست دی، څوک تر سترګو پورته ورته نشي کتلای.

طالبانو به داکسان (شر او فساد) بلل، همدا کسان دجهاد له برکته هم قدرت وموند او هم ثروت.

کوم مارکیټونه چي حاجي کاتب ښاروالی سره د قرارداد پر بنا پخپل مصرف جوړکړي او بیا د هغه مارکیت څخه ښاروالۍ ته هغه ۴۰ سلنه ګټه ورکوي، بي حسابه او بي کتابه د عایداتو چینه ده، چي څوک پوښتنه نشي کولای.

حاجي کاتب هغه کس دي چي هم زور لري او هم زر.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۲)

دجهاد اعلان

عبدالجبار ثابت د رایو اخیستلو په منظوري دفساد پر ضد د جهاد اعلان وکړ، بیله دي چي وخت ضایع کړي د ګټي وټي منظور د وحشت او دهشت فضا رامنځ ته کړه . تر ټولو د عزت په کسانو پسي ګرځیدي .

همدا وجه وه چي دعزت دساتلو په خاطر نور ماله رشوت څو چنده لوړ پورته شو، دده ژوند هم ژر تغیر ومومند ، د دریم مکرویان د ۶ منزلي پارتمان کرایه د ۳۰۰ دالرو کرایه په وزیر اکبرخان شنه سیمه کي په مجلل کور بدل شو.

د کابل ښاروال روح الله امان ورته چاره سازي وکړه ، نوموړي ثابت په خپل کار کي ډیر ماهر بي لحاظه و سور سترګي ؤ، ولایاتو ته یي لشکر کشي طرحي کړي، هر ولایت کي یي کارنامي جوړي کړي ، دهغه زمري کیسه یي کوله ، لومړي به یي وژي او بیا به یي حساب کاوه ، ده به لومړی زندان ته اچول او بیا یي تصفیه حساب او تحقیق کاوه او هرات ولایت ته به د ۳۰ یا ۴۰ کسیزه لشکر په سرکي حرکت وکړ او مطبوعات د پاره به یي مواد تهیه کول، ولس دفساد په مقابل کي د اجراتو تنده لري، مګر تر یو وخت پوري باور راتلو. دده مرستیال نادر په چور مشهوره ؤ، چي دده ملګري به یي کول.

د مثال په توګه دنوموړي لشکر کشي دده مرستیال جنرال نادر کیسه را اخلم ، چه دده دلشکر کي مخ پر جلال اباد وخوځید . جنرال نادر چور د سروبي نه تر تور خم پوري ټوله د تیلو پمپونه پدي پلمه چي اوبه یي د نفتو سره ګډ کړیدي مهرولاک کړل ، نه ثبوت شته او نه بازخواست ، په ښار او ولایت کي یوه لویه غوغا پورته شوه، خلک په تنګ شول، عاجل اجراتو ته اړه لیدل کیږي . ثابت خپل داجراتو مرکز او قرارګاه د حاجي ظاهر قدیر په کور کي ونیول . تر څو چنده ټوله او پیسي د دالرو په حساب راجمع شوي، هر پمپ والا خپله برخه ادا کړه ، وساطت وشول، پیسي تاوبالا شوي، موضوع په خیر او خیرت سره حل شول ، مګر دا پیسي دجنرال نادر چور سر وخوړ. په فیصدو کي بي اتفاقي رامنځته شوله، نادر باندي بي اعتمادي راغلل او برطرفه شو، چور پوره ۵۰ فیصده غوښتل، مګر ثابت صاحب ودي ته چمتووالی نه درلود.

ثابت صاحب دخپلو اهدافو دپاره یو معتبره مافیایي ګروپ چي ده غوندي شخصیتونه پکي وه جوړ کړ، چي عبارت وه د داکتر عبدالله لغماني دامنیت ملي مرستیال، دکابل د قومنداني جنایي مدیر جنرال علیشاه پکتیا وال، محمد حلیم حلیمي دستري محکمي دتفتیش رئیس، د اداره امور مرستیال رویدار، داکبر بای هلک او ښکلي زوی ، ندا کیان ، د لسمي حوزي امر ډګروال محمد قسیم، وکیل بیدار ځاځي ، پدي کړی کي هر یوه خپله دنده درلوده. ثابت صاحب دکندهار دوالي اسدالله خالد، کله چي هلته په لشکر کشي ولاړ، څلور سوه زره دالره، د صرافانو راجمع شوي پیسي جیب ته کړی، لیکل شوي سوالونه بیرته واخیستل، داؤ جهاد.

دا مصیبت تر څو میاشتو دوام وکړ، تر څو نوموړي ایشتیا نور هم چاغه شول او جمهوري ریاست ته کاندید شو او دحقاني دګروپ لخوا اختطاف شو، مګر دي هلته څه مات شو چي جناب جرئت تر ګنډو لاندي کړ، تر څو څه اصلاح سو. په لږ وخت کي د ډیرو پیسو خاوند شو. دامریکایانو کاندید ؤ. ډیري نکاحوي یي کړیدي، یو د بربریت دوره یي راوستل، چي څه نشوای ورته ویلای، قانون ده پخپله تر پښو لاندي کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۳)

ابتکار په خیانت کي

دحاجي ذبیح الله شرکت دنور اغا دریور پواسطه د ۹۲/ ۲/ ۸ نیټه (۲۸) ټنه تیل دکابل نه بار او دکندهار پر لور حرکت کوي.

بالاخره په یوه پلمه او بله پلمه ، کله په میدان وردګ کي او کله په غزني کي ځان د محافطت عامه د قطار شاته کوي، ترڅو په یو مناسب فرصت خپل دتیلو ټانکر د چسپکي ماین پواسطه اور ور اچوي.

کوم تیل چي یي لا پخوا د میدان وردګ په تور بازار کي په خرڅ رسولي دي.

کله غواړي چي جوړجاړي وکړي، کله دشرکت مالک دموضوع د تصفیي نه ځان پټ کړي.

اجراات معلوم ندي، چي مسؤل کسان مجازات شي او دریور ځان ګوښه کړیدي.

داسي پیښی او یا توطیي ډیري اوریدل کیدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۴)

غصب په ۱۱ راکت لواکي

غصب یوه سراسري پدیده ده، چي تر اوسه یي مخنیوی ندي شوي.

غصب د زورواکانو (بدماشانو) لخوا په انفرادي ډول د فرد شخصي مځکو، دولتي مځکو، کله ، کله دولت هم دخلګو دمځکوپه غصب اقدام کوي، چي شمیر یي میلونو هکتارو ته رسیږي.

دلته زه د ۱۱ راکتي لوا د مځکو د غصب جریان عرض کوم. ددي لوا مځکي څرنګه چي دود دي، دافسرانو او دافسرانو دخپلوانو لخوا ددي لوا مځکي تالا شویدي.

دا کسان یا غاصبین پيژندل شویدي. او پدي هکله د ریاست جمهوري دمقام ۵۷۰۵ ـــ ۸۵/ ۴/ ۶ لمبر فرمان هم صادر شویدي.

څوک دي چي دا افسران دحق او یا بازخواست دپاره را حاضر کړي. آن دریاست جمهوري مقام ته مجدداً شکایت هم شویدي، د چا زور برابر ندي، چي دحق پوښتنه وکړي.

جرم ثابت دی او مجرم معلوم دی، مګر افسران به د قطعي نه څوک راکش کړي؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۵)

په بریښنا ریاست کې فساد

د وړې په ۲۸ نېټه کال ۹۳ ، دخاصې خبرونو بولتن د څارنې او ارزونې ګډه کمیټه ، چې سیګار هم نومیږي د مشر ښاغلي (دراګوکاش) دخولي داسې لیکې : زورواکان په اندازه د (۹،۱) ملیارده افغانی د بریښنا له درکه پوره وړي دي، چی تراوسه ډېور ورکولو ته چمتو ندي او په ډېره سپین سترګي مقامت کوي.

ددي د پاره چي دلست له مخې د زور واکانو نومونه مالوم شي، دبریښنا شرکت اداره وډاریدل، دمهمو چارواکو نومونه یې دلست نه وایستل، چې پدې ډول لست ناقص شو، چې ددې عمل نه ددې موسسې د ګډ هیأت مشر ښاغلی ترابي نور هم خپه شو.

د ۲۰۰۹ ــ ۲۰۱۲ پوري ۳۴ میلونه دالره په هوا کې پاتې دي، ولې چې زورواکان سپین سترګي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۶)

دولتي بي عدالتي

دعبدالروف مقصودي او محمد یوسف یعقوب محکه په بگرامي ولسوالۍ کي د اوبو او برېښنا وزارت لخوا غصب او په اجاره ورکړه شویده، چي دمحکي اجاره دار تسلیمی او مستردي ته حاضر ندي. د وزارت دمامورینو هم څه گټه او وټه پکي شته او خپل د اجاري قرار داد پلمه کوي .

موضوع ستري محکمي ته ورسیدل، چي ستري محکمي عالی شورا د لمبر ۱۴۴۹ نیټه ۹۰ / ۹/ ۸ داسي تصویب وکړ، « چي لومړی محکه دسند لرونکي وخاوند ته مسترد او مقابل خوا کولای شي دعوا وکړي »، مگر ددي لوړ مقام مصوبه چا عملي نه کړه، ولي چي داوبو او برېښنا وزیر جنرال محمد اسمعیل خان یي شاته ولاړ ؤ . همدا متل دی ، چي وایي دایي قباله په چا یی مني، ولي چي اسمعیل خان هم شخصي زور لري او هم دولتي. او دوزارت مامورینو به دا محکه ارومرو دیو بډو په مقابل کي اجاره کړي وي او دا اجاره باید بشپړ شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۷)

په نفتو کی درغلي

بي پروايي، بي تفاوتي، بي بازخواستي د هیواد د بربادی او دبد شهرت سبب وګرځيدي، چي دلته په لنډ ډول یوه نمونه رانقل کیږي.

1) د تجارت وزیر داکتر امین فرهنګ لخوا په نیټه ۸۶/ ۵/ ۲۱ ، د (۵۱۹۱۶) ټنه تیل قرارداد د ۸۶۹۳۷۰۰۰ دالرو په مقابل کی، بیله دي چي نرخګیري او دعواطلبي وشي، ۴ میلونه دالره تحویل ، مګر تیل تراوسه رانغلل، ولي چي دکمپنی ادرس معلوم نه ؤ، څلور میلونه ډالرو هوا وکړه.
2) دجنرال ترنګ د ازبکستان کمپنی سره في ټن ۵۴۰ دالره قرارداد شویدی، مګر په عین نیټه قرارداد ۶۲۰ دالر او ۸۳۸ دالر امضا شویدی.
3) د ۵۰۰۰ ټنه تیل د Active petroleum سره په نیټه ۲۳/ ۴/۲۰۰۸ قرارداد وشو، قرارداد ارزش پیدانکړ، چي کمپنی قیمت لوړ کړ او دي نه دولت (۶۶۶۶۶۶) دالره متضرر شو.
4) د تجارت وزیر داکتر فرهنګ د ۳۰۰۰ ټنو پیچنو تیل د جمهوري ریاست نه منظوري اخلي، مګر (۵۰۰۰) ټنه واردوي. پدي هکله محکمه په خپل لمبر ۵۳ ــ نیټه ۹۳/ ۴/ ۷ حکم د هیأت په مسؤلیت حکم کوي او د وزیر امین فرهنګ د تحقیق او تعقیب عدلي حکم صادروي، مګر څوک دی، چي وزیرصاحب د دومره درندي ضرر په مقابل کي وکولای شي چي حاضر یي کړي ؟ نوموړی فقط خپل سیاسي نظرونه او تحلیلونه کوي.

دمحکمي په ۵۳ لمبر، نیټه ۹۳/ ۴/ ۷ قرار د امین فرهنګ د تحقیق او تعقیب حکم صادر کړ.

ښاغلي محمد امین فرهنګ چي ځان ته اقتصاددان او درسنیو په ګردي میزونو کي ښکاره کیږي او په اقتصادي ټولنیزو او سیاسي برخو کي ددولت مهم منتقد بلل کیږي ، ددولتي ادارو په کړو وړو نیوکي کوي ، یو متل دي چي وایي " خپل عیب د ولو منځ او د بل چا عیب د کلي منځي " نو ددغه ښاغلي برخه کي پوره صدق کوي.

وګوري چي نوموړی ښاغلي نورو ته د قانون پر لار دتللو سپارښتنه کوي، خو خپله له قانون څخه سرغړونه کوي او په کارونو کي دخپلي ذاتي ګټي له پاره له قانون څخه پښه اړوي، چي د خبرو او عمل واټن یي څومره دي، موږ یي داختلاس یوه قضیه یي راسپړو.

کله چي نوموړی دسوداګری او صنایعو وزیرو، نو د ۱۹ ملیونو ډالرو په اختلاس چي سلو زرو ټنو تیلو ترون په اړوند پرته له دي چي دتدارکاتو دقانون حکم په پام کي ونیسي قرار داد لاسلیک کړي .

په رپوټ کي راغلي دي کله چي د وزیرانو شورا د نفتي توکو د بیو د زیاتوالي د مخنیوي له پاره د سوداګري وزارت ته دنده وسپارله ترڅو چي د نفتي توکو په پیرودنه اقدام وکړي.

د همدي حکم له مخي خپل ۱۷۵ ـــ ۱۹/۵/۱۳۸۶ شمیره وړاندیز د وزیرانو شورا ته وړندي کوي او حکم تر لاسه کوي.

د همدي حکم له مخي د سلو زرو ټنو نفتي توکو د نرخګیری له پاره یو پلاوي د اسیا میانه هیوادو نو ته استوي او پلاوي له راتګ وروسته د ۱۹ ملیونو ډالرو په ارزښت له بهرنیو کمپنیو او شرکتونو سره لاسلیکوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه قراردادنه د تدارکاتو د قانون ۳۰ او ۳۴ مادو پر خلاف په بیلا بیلو بیو د ښاغلي فرهنګ او اداري رئیس عزیز الله روزي له خوا داسي قرار داد کیږي، چي پیسي یي باید پیشکي ورکړل شي.

او سربیره پردي پرته له دي چي کمپنو اعتبار په پام کي ونیسي، مخکي له مخکي بیه ورکړل کیږي او هغه هم یوازي د ښاغلي فرهنګ له خوا دغه کار شویدي .

او دریم داچي نوموړی پرته له دي چي د نورم او ستندرد یعني لیتر اف کردیت په نظر کي ونیسي او هغه دا چي کله واګونو نه بارګیري شي نو باید وروسته پیسي ورکړل شي ، خو د ښاغلي فرهنګ له خوا پیشکي پیسي ورکړل شوي دي .

دهیواد پیسي ولاړي او نفت راو نه رسیدل، او قراردادي کمپنی ورکي او ادرسونه یي بدل شول.

کمپنی چا پیدا نکړي، ځوک دي چي فرهنګ سره حساب وکړي.

دده منتخب رئیس عزیزالله روزي فرار وکړ ، پنځه کاله حبس ، مګر پر تطبیق نشو، وایي چي په بل نامه پاسپورت په لاس کي لري، په ازبکي پوهیږي ، ازبکستان او ترکمنستان ته تګ راتګ کوي .

پولیس ضرورت نه ویني، چي شخصي دښمني پرغاړه واخلي او روزي ونیسي، او کوم میاشتني حق چي ورکول کیږي، دهغه په نیولو کي به دمنځه لاړشي .

قراردادونه:

په قراردادونو کي فساد هغه موضوع ده، چي د هر افغان ذهن ځوروي.

دیوي باوري سرچیني په رپوټ کي راغلي دي، چي دنفتي او اوبلن ګاز ریاست د ۲۰۰۷ کال دلومړي میاشتي د ۳ ګڼه قرارداد له مخي، چي ایروپارتي کمپنی سره د ۲۰۰۰ ټنو ګاز چي بیه یي (۱۴۰۰۰۰۰) دالرو ته رسیده تړون کړي و.

نوموړي شرکت ۶۵۰/۱۰۲۹ ټنه د هرات دنفتو او ګاز ریاست ته سپارلي ، داپه داسي حال کي چي یو کیلو ګاز یي په ۴۸ افغانیو رانیولي ؤ ، خو نوموړي ریاست یوه کیلو په ۱۷ افغانیو پلورلی دي.

دقانون دتنفیذ دارګانونو له څیړنو وروسته مالومه شوه، چي هر یو فیض احمد، عبدالغفار، جلیل او عبدالشکور دنوموړي اداري کارکوونکي مسوولیت لري او اتهام نامه یي ذیصلاح محکمي ته راجع شوه ددي له پاره، چي په څیړونو کي نیمګړتیاوي پلمه راوړي، نو دا د تورنانو حمایه لار ده . قضیه په (نخود سیاه) پسي ولاړه شي.

وروسته مالومه شوه چي دنوموړو اشخاصو ترڅنګ عزیز الله روزي دنفتي موادو رئیس، دوکتور میر محمد امین فرهنګ دسوداګری او صنایعو پخوانی وزیر یکي مسؤول و ګڼل شول. خو زموږ هیواد کي معافیت دود دي. با الخصوص لوړ پوړي لکه ښاغلي فرهنګ ته به هیڅوک څه ونه وایي .

ناوړه ګټه په هره برخه کي لیدل کیږي. نو د خدای دکور په اجرااتو کي هم ناوړه ګټه تر ټولو ناوړه ده.

د سوداګري وزارت د تفتیش ریاست په خپل(۱۳۸۷) کال د وړي د میاشتي په څلورمه نیټه د ۶۳۱ ګڼه لیک په ترځ کي، چي د نفتو او ګاز د تصدي په نامه یي استولي او د نوموړي ریاست قراردادونه یي څیړلي دي، داسي لیکي هغه ۱۵ قراردادونه چي د نفتو او ګاز د تصدي له خوا شویدي، ټول یو جانبه او دبین المللي حقوقي معاهداتو او دنړیوال سوداګری، نورمونو پرخلاف لاسلیک شوید. چي دتصدي دمسوولینو داهمال او وظیفوي غفلت ثابتوي، چي هیواد ته دزیات زیان لامل ګرزیدلي دي.

1. داوي ګروپ ۱۱۹۰۰۰ دالره، ۱۷۱۰۰ دالره او نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

2. کمپنی انترپرایس ۲۵۰۰۰ دالره
3. تخار متصریان
4. عبدالرؤوف متصدي
5. او نوري، نوري کمپنۍ

دتجارت وزارت دیو سازش له مخي دخپلو پیسو دتحصیل علاقه نه ښکاره کوي.

او دسید قاسم خزانه دار یو ملیون افغانی قرضداري هم څرګنده شویده.

تفتیش په خپل ګزارش کي داهم علاوه کوي، چي دقراردادیانو سره قرارداد بیله دي چي مالیه واخیستل شي، قرارداد شویدي. دي لیک کي ډیر ظالمانه او ناوړه اجرا ت په ګوته شویدي، چي دهغي جملی نه یو هم دانترپرایس سره پنځه زورو ټنو ډیزل، في ټن ۹۰۰ دالره قرارداد شویدي، چي په اخیر کي کمپنی في ټن نرخ د (۹۰۰) دالرو نه (۱۲۰۰) دالرو ته جګ کړي او خلاف د قرار دتجارت وزارت ۶۶۶۶۶ دالره تاوان ورسره ومانه ،چي دټولو نورونو خلاف عمل دي. همدا ډول چي دافغان د سر قیمت نلري، مال یي هم مباح دي.

هرڅه چي به کمپنی غوښتل، د تجارت وزارت بي زړه سوی ورسره منل، د ولس دزیان پروا یي نه کول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۸)

په فساد کي تخصص

په حیواناتو کي باز یو ډول حمله دلوړي څخه خپل ښکار کوي، زمری بل ډول، شغال بل ډول او موږک بل ډول دي. مامور همدا ډول خپل ورته حاضر امکاناتو نه ګټه اخلي. دګمرګ مامورین دمحصول څخه ګټه پورته کوي، په نرخ او محصول کي پوره بلد دي، دقرارداد څانګي بل ډول ، د ترافیک مامورین بل ډول، ښوونکي او سرښوونکي سه پارچه او نمرو ورکول هم دخپلي تجربي نه کار اخلي، ښکار کوي او پیسي په لاس راوړي.

دلته د یوي اطلاع او راپور چي دهلمند د ولایت نه دی بحث کوو:

دلشکرګاه ښاروال محمد داؤد د والي ګلاب منګل په مرسته مځکه نمره کوي او هره مځکه د خپل جلا قیمت له مخي په تور بازار کي خرڅیږي، چي پیسي یي خپل جیب ته لویږي، مثلأ د بست دتصدي حق نمري د انجنیر حبیب الله پواسطه په تور بازار کي فروش لري او د ښاروال ورور سمیع الله او پلار یي نور الله دجلات زوی او د تره زوی ته علایده علایده نمري رسیږي. او پر عبدالصبور هم لس نمري خرڅیږي.

ښاروال د BU په برخه کي په ۸ میلونه کلدارو کور رانیولي دی. او یو بلاک د CU په برخه کي په دری لکه ډالره وکیل عبدالله بارکزي خرڅ کړ.

همدا ډول پر حاجي طاوس اسحق زی دری لکه دالره ، دناوي پر ملاشریف او پر حاجي شراف الدین ۲۰ جریبه مځکه په بدل کي ۴۵ نمري ورکړی.

دغنمو مرسته چي دمامورینو دپاره ؤ، خپل مصرف ورسولي. د۵۵۱ پلان کي ۲۷۵ نمري خپل ځان ته په شخصي ډول مصرف کړي. ښاروال د قدرت الله شرافت نه د ناقیلیونو په نامه تري رشوت واخیست او دښاروالی دوه عرادي کاماز موټران پخپله ګټه خرڅ کړل. دمامورینو داضافه کاري نه هم خپل حق اخلي.

داسي تور اوسور فساد په څرګند ډول نه یوازي په هلمند کي ، بلکي په هرات، بلخ، ننګرهار، بغلان او نورو سیمو کي لیدل کیږي. ولس ناتوانه ؤ، د زورګویانو مخ چا نشوای نیولای. ناوړي ګټي پورته کول دود شوي او چا یي بازخواست نه کاوه. ډول ، ډول زورګویانو او چارواکو لاس سره ورکړي او دفساد او شر سبب ګرځیدلي دی.

ټولنه دومره فاسده شویده، چی هیڅ شی عیب نه بلل کیږي. رشوت او قاچاق په څرګند ډول دی او دخلګو نه پټ نه وي، هرڅوک ، هرڅوک پیژني، چی داشتمني او لوکس ژوند یي د کومي خوا پیداکړ، آن ورسره تګ او راتګ کوي، آن جاسوسي او دبهرنیو غلامي عیب ندي، ډیر بي وسي ده، اکثریت خاموش د خائین قدرت ته په روڼو سترګو ګوري.

همدا ډول دهرات دښاروالی د ناوړو اجرااتو او چور او چپاول د ۸ صبح ورځپانی د وږي پر څلورم کال ۱۳۹۳ یو ډیر لوی مضمون د (پارک صنعتي هرات درچنګ زمین خواران) خپورشویدی، چی د ښاغلی اکبر رستمي په قلم دي، دا مضمون داسي لیکي:

دري زره جریبه مځکه د هوایي میدان ته ورڅیرمه د ملي تجارانو تر عنوان لاندي د صنعتي پارک په منظور تجارانو ته ورکړه شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مگر متاسفانه هغه ټوله یا تعمیرونه شول او یا باغونه،۸ صبح لیکي چي دا تجاران ، چي ټوله زورمندان ، وکیلان او یا جهادي قوماندانانوته ترلي ؤ.

د جنرال محمد اسمعیل خان زوی محمد یاسر نومي هم ۸ نمري تر لاسه کړیدي. محمد سلیم تره کی ښاروال څلور نمري، ښاغلو فهیم، غلام صدیق، الیاس، سید گل اغا، میراعظم ، عزیز احمد احمدي، حفیظ الله ، محمد علي او نورو ته نمري رسیدلي دي.

د شورای ولایتي رئیس پدي هکله ډیر سرټکوی او دموضوع کنترول او یا مراقبت په برخه کي هر والي ناکامه شو. محمد داؤد صبا والي هم څه دلاسه پوره نشول، محمد ظاهر عنبر دفساد دمبارزي رئیس په غټو ، غټو سترگو ورته گوري، ښاغلي جامي د ولایت مرستیال هم لاس تر زنه ناست ، یوازي دا وایي چي مځکی د مځکو مافیا وخوړل او نور یي څه دلاسه نه کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۴۹)

د Anham کمپنۍ

د Anham امریکایي کمپنۍ لکه سپریم په امریکایي لوړپوړو چارواکو پوري تړلي او دناتو او ایساف سره جوخت ، د لوژیستیکي احتیاجاتو د پوره کولو د پاره زموږ هیواد ته تر ځینو شرایطو لاندي راننوتل. دا دواړي کمپنۍ چي نړیوال شهرت لري په هر ډول فساد ککړ دي.

کورنۍ کمیشن کار هم پدي برخه کي بي برخي پاته ندي او لاس یي ورسره یو دي. د ډیرو افغانانو سره یي ناروا هم وکړل، پیسي یي تري وګرځولي او فریب او چل او ول یي ورسره وکړ، چي په بدحالت کي په ادارو کي سرګردانه ګرځی.

کوم احترام چي افغان د میلمه پالني تر کلتور لاندي لري مرعات او باور وکړ، مګر ددي کمپنیانو مشران او چارواکي پوره مفسدان دي او غلط قراردادونه یي په کار اچولي دي.

زه دلته د انهم کمپنۍ یو ګزارش دمثال په توګه را اخلم. انهم ۵۱۵ زره موټران پدي پلمه چي دناتو او ایساف د پاره دي او د ګمرګ او محصول نه یي ډډه وکړه، د MTN قرارداد یي پلمه کړ. کیسه داسي ده ، چي ټوله واریدات باید محصول شي، مګر کوم ضروریات چي دایساف او ناټو د پاره دي، منطقأ باید معاف شي. مګر ښه منطق او دلسوزي په چوکاټ کي باید تفکیک وشي، نه داچي شخصي شرکتونه ، چي ددوي د پاره کارکوي او خپله ګټه د ځان د پاره کوي، هم باید معاف شي.

د مالیي وزارت د ګمرکاتو د عایدو ریاست په ۳۲۹۶ لمبر نیټه ۳/۱۲/۹۲ لیک کي د عراده جاتو لید لیکي، مګر محصول او مالیه پدي (شهر بي پرسان) کي ونشوای کولای چي تحصیل کړي او د مامورینو هم چندان علاقه نشته. ځیني افغانان هم ددوي په یوه لب خند هرڅه ته حاضر دي. بهرنیان هم پوهیږي چي څنګه افغانان د افغانانو په مقابل کي استعمال کړي.

نو لدي کبله د بهرنیو چاروپخوانی مرستیال جاوید لودین، په کانادا کي افغاني سفیر ښاغلی برنا او د واشنګتن پخواني سفیر طیب جواد په لوړ معاش استخدام کړل، چي ددوي داړیکو او نفوذ نه ګټه پورته کړي.

سپریم هم عین تکتیک لري، په ظاهره د هیڅ دپاره او دهیڅ په مقابل کي پخوانی وزیر محمد حنیف اتمر دي، چي د سپریم لخوا د میاشتي ۲۴ زره دالر مفت ورته ورکول کیږي، البته چي مفت به نه وي، یو څه خوبه ورته کوي، یا داسي پیښي نه وي، چي نه غواړي وپیژندل شي.

محمد حنیف اتمر چي په هر وزارت کي وي، د میاشتي ۴۰ زره دالره فوق العاده د انګریزانو لخوا ورته حواله وي، چي دهغو پواسطه خپل نفوذ ډیر کړي، تر څو شهرت ومومي. هغه به ځینو کسانو ته داپیسي ورویشلي، چي دده به خوښه ؤ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۵۰)

د ۱۱۱ قطعي د خوا وژنه

دکابل دقمبر د ځلور لاري د رحمت اباد په پروژه کي په ۱۳۷۲ کال کي ۲۹ نمري رهايشي کورنونه بناري پلان شوه او پدي ترڅ کي عامه النفعه تاسيسات لکه مسجد، کلينيک، پارک، ورکتون هم په نظر کي نيول شويوه، مګر دا عام النفعه محٔکه بالاخره دعام النفعه تاسيساتو پر ځای د ملي دفاع د وزارت د تاسيساتو د رياست لخوا نمره بندي او خط اندازي او په توزيع يي پيل شوه، چي بالاخره د سيمي خلګو ددي عام النفعه محٔکي دنمره بندي په مقابل کي مظاهره وکړه، چي دا مظاهره د ۵ حوزي د پوليسو لخوا تر کنترول او مراقبت لاندي ؤ، مګر (۱۱۱) فرقي مداخله وکړه، پوليس يي دقانوني مظاهري له کتاره ليري او نظامي بريد وکړ، دفرقي د قومندان بناغلی قدم شاه او دتاسيساتو رئيس جنرال عبدالمنان په قومنده مظاهره وتکول، ګلداد نومي زخمي او محمد صديق نومي يي په قتل ورساوه، آن محل واقعه يي تر څو ساعتو پوري محاصره نيولي. او زخمي او مړي ته يي څوک نه وريرينبول. بالاخره مړي يي په غلط نامه (امام علي) د سردار داؤد خان روغتون ته تسليم کړ. دپيښي دنيټي د ۹۳/ ۴/ ۵ راهيسي جنرالان تحقيق ته حاضر نشول، نه دزخمي بازخواست چا وکړ او نه دمړي. دقانون څرګنده سرکشي او دقدرت ننداره ده او يو دبل شا ته دريدل دي او زورواکي حاکمه ده، چي کله،کله صلح اميزه مظاهره هم سرکوبه کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۵۱)

دفوايد عامي د وزارت بي کفايتي

پدي بي خاونده وطن په تيره چي بي کفايتي ، بي مسؤليتي او ناوړه ګټه چي سره يوځای شي دا غريب وطن به په تدريجي ډول کرار،کرار د بدبختئ په لور نورهم ورټيل باسي، داسي ډير مثالو نه لرو، چي زموږ دهيواد وينه نه يوازي کورني خائينان څيبيني، بلکي بهرنيان هم تر دوي کومه کمي نلري او دخيانت په تطبيق کي لايو څه نور هم وړاندي دي، مثال يي دادي:

په ۲۰۱۱ کال ۳۱ دسمبر مياشتي کي دفوايد عامي وزارت د ECCI امريکايي او بيا شريکي کمپنی (METAG JV) سره دقيصار ـــ لامان سرک د جوړولو قرارداد ۳۲۷ ميلونو دالرو په مقابل کي لاس ليک کړ، چي سرک ۲۳۳ کيلو متره اوږدوالی لري. ددي جملي نه دا لاندي مبالغ اجراشوي:

1. ۱۴۹,۴ ميلونه دالره تحويل ورکړه شول
2. ۱۰۷ ميلونه پيش پرداخت
3. ۵۰ ميلونه دالر دامنيت په خاطر دکورنيو چارو وزارت ته.

قرار دادي بهرني شرکتونه ، چي يو انچ سرک ته اقدام ونکړ.

په تيينته بريالي شول، ولي چي ضامن او تضمين تري اخيستل شوي نه ؤ، ممکن ادرس يي هم پوره څرګند نه وي.

کومي ۴۲ ميلونه دالره دتجهيزاتو او ماشين الاتو دخريداري په خاطر مخ کي ورکړه شويدي. او داخريداري نده شوي، بايد لومړی الات راغلي او يا د چک په مقابل کي پخپله د فوايد عامي وزارت د رسيدو وروسته ورکړي وای.

اوس ټوله حکومت او دولت لاس تر زنه ناست دي. اوسنی وزير ښاغلی اوژن دا پر پخواني وزير عبدالقدوس وراړوي، ګټه يي څه ده ؟ افغان ولس ګرچه يو دالر ته حيران پاته شي. دا دومره پيسي په هوا شوي. ستا پر حال بايد زار، زار وژاړم. که دا په بل هيواد کي وای، مسؤل کسان بايد اقلاً بنديان وای او يا په اعدام محکوم. که په کوريا شمالي کي وای، نو به يي دباغ وحش دليوانو شومه تري جوړه کړيوای.

زار- زار ، بايد ګريست.

بي پروايي هم اندازه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۵۲)

استاد او فساد

پخوا په فرهنگي او روزنیزو موسسو کي دفساد هیڅ څرک نه لګیده ، له بده مرغه اوس دا فساد هلته هم رواج موندلي.

ماندګار ورځپاڼي د ۱۳۷۸ کال دلړم دمیاشتي په یوه ګڼه کي د " بازداشت استادان دانشګاه" مشتي بردهان ازادي بیان تر نامه لاندي خپور کړي چي په کي ویل شویدي، چي مضمون ممکن دالبیروني د پوهنتون د استاد وي.

د البیروني دپوهنتون استاد محب الله بارش چي په بیګناه ډول زنداني شویدي مطلب ؤ، مګر حقیقت بل ډول ؤ، چي دپوهنتون دا مبارک استاد په څو ډولونو فساد او تقلب ککړ ؤ، چي دهغي جملي څخه دمحمد زبیر محصل نه ۱۵۰۰ دالره دلندن بورس دورکولو او دلندن دسیتي کالج ته لیږلو په مقابل کي اخیستي اوپه خپل خط او کتابت یي رسید ورکړیدي، چي دمحصلینو بهر ته لیږل دده د وسه نده پوره.

چي بالاخره په ۳ کاله بند محکوم مګر دواسطي په زور دا حکم تطبیق نشو.

ښاغلی بارش چي دالبیروني د پوهنتون رئیس ؤ، هرڅه چي ورته رسیدل، هغه یي کول. دپوهنتون د تعمیر د قراردادي نه یي هم د قرارداد په مقابل کي څو زره دالره واخیستل. پدي هریو پوهیږي، چي دمحصلینو بورسونه او قرارداد پده پوري اړه نلري، بلکي دتحصیلاتو د وزارت دمقام صلاحیت دی، چي ځان ته جلا طرزالعمل لري، چي د تدارکاتو دقانون په چوکات کي دي، اجراکیږي، مګر استاد د ډیر ټګي او کلا برداري نه کارواخیست ، پیسي یي په لاس راوړي.

دپوهنتون د مرستي په نامه دښاغلی محمد یونس قانوني نه هم پنځه زره ډالره جیب ته کړه. شاګرد نه یوازی داستاد نه څه زده کړه کوي، بلکي پر ده هم زده کړه کوي، چي څه کرکتر او اخلاق لري.

ای افغانه **!** حال دي زور وینم ، چي استاد دا ډول ککړ وي د توپکسالارانو به څه حال وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۵۳)

قدم په قدم مفسد اجراات

سيد جان د هلمند اوسيدونکي ديو ملگرى سره دننگرهار څخه په کال ۱۳۸۵ ۵۰ کيلو هيروئين هلمند ته د نقلولو له پاره بار بندي کړه، چي هدف ته نارسيده د کابل او جلال اباد په لويه لار کي تلاشي او ونيول شو. بالاخره د محکمو لخوا په ۱۶ کاله بند دواړه ملگري محکوم او دکابل په پلچرخي کي زندانيان شول.

دڅو مودي د تيريدو نه وروسته د عدلي وزارت مقام وطن ته د تبديليدو عرضه وکړه. معمولاً قاچاقبران له دي کبله چي خپل وطن کي نفوذ لري او يا نور شرايط ورته مهيا دي. خپل وطن غواړي او يا اکثراً د جرمي ډله د لاعلاجه او يا صعب العلاجه ناروغي پلمه راوړي.

په هر صورت سيد جان هم د وزارت د مقام نه (د قانون سره سم د اجرااتو حکم په لاس راوړ)، نو دسيد جان تبديلي ديو نفر محافظ سره د هلمند په لوري حرکت وشو. په ده افغانانو کي مسؤل مامور سره ملاقات او په رستورانت کي کباب وخوړل شو او مسؤل مامور ۸۰ زره دالره نقدي واخيستي. دهلمند په لوري حرکت شو. کله چي هلمند ته ورسيدل، څرنګه چي ناوخته ؤ، محبس ته تسليم نشوه . څارنوال عبدالستار په يو کمزوري ضامن په اخيستلو دا ۱۶ کلن زنداني ته تر سبا رخصت ورکړ،دمحبس مدير ته چا څه ونه ويل، چي ددي لسو کالو راپدي خوا يی تر اوسه رخصت لا پای ته نه دي رسيدلي. نوموړي زنداني د خپل ضامن سره وتښتيد،گرچه عبدالستار څارنوال دري کاله بندي شوو.

دا ډول کړنی زموږ په هيواد کي ډيري شوي وي، چي ممکن څوک يي پوښتنه نکوي او عيب يي نه بولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال(۱۵۴)

شیر پور چورشو

دشیرپور تاریخي کلا چي اوس دشیرچور نوم یي ځانته غوره کړ او دافغانانو ویاړلي تاریخي کارنامي قهره مانی، شهکاریو او شهادتونو تاریخ په کي پروت وو، له بده مرغه چي دځان غوښتنکو کړیو له خوا ویجاړ او دنابودۍ کندي ته وسپارل شو.

ددي پرځاي چي ددغي تاریخي کلا، چي دانګلیسانو او یرغلګرو دماتي او دافغانانو دغزا اوبریاوودسمبول په نامه پاتي او په هغي کي داسي بناوي جوړي شوي واي، چي یي هم ددغي کلا تاریخي عظمت په کي ساتل شوي واي او هم دملي مبارزو کارنامي په کي ثبت او ضبط شوي واي.

وایي چي میګناتن همدلته دځوان سردار غازي محمد اکبر خان په چاړه ووژل شو. او دمیګناتن پر را ایستلي تفنګچه یي تري واخیستله. وایي چي هغه تفنګچه بیا جناب حضرت صاحب مجددي دخپل جمهوري ریاست په وخت کي پاکستاني جنرال حمید ګل ته سوغات کړل.

خو دریغه چي هغه د اجانبو په اشاره دملي دفاع وزارت چارواکو له لاري داسي خلکو ته داوسیدلو دکورنو دجوړولو له پاره وویشل شوي، چي حاکمه او زورواکو کړیو پوري یي تړاو درلود .

دغه تاریخي سیمه چي اوس دافغانانو له خوا د شیرچور په نامه یادیږي، ددي پرځاي چي د کابل ښاروالی له خوا چي یوازني دنده یي خلګو ته دکورنو او استو ګنو نومري ویشلي دي . یو معقول تصمیم نیول شوي واي برعکس د مارشال محمد قسیم فهیم له خوا، چي هغه وخت دملي دفاع وزیراو دجمهوري رئیس مرستیال ؤ خپلو خپلوانو او غیرمستحقو لاندي کسانو ته وویشل شوه ، ولي چي دشیرپور کلا په ملي دفاع وزارت پوري تړلي وه.

نوموړی سیمه چي زیات ارزښت درلودونکي ده په دومره پیسو ووشل شوه، چي دهغي سیمي لس سلنه ارزښت لري،چي موږ یي نوم لړ دګرانو لوستونکو د خبرولو او داچي دغه تاریخي موضوع دتاریخ له حافظي څخه بهر پاتي نشي خپرو وو یي. او په پایله کي هغه نوم لړ هم خبروو چي تراوسه یي ددغه جایداد قیمت هم نه دي ورکړي .

د ښاروال محمدانور جګدلک لخوا نمره بندي په خلګو ، بسوه په ۱۰۰۰ دالره پداسي حال کي چي همدلته بسوه دسلوزرو په شاوخوا کي قیمت لري خرڅه شول . بالاخره دشکایاتو په صورت کي دوزیرانو لخوا چي همدا وزیرانو ته هم په حق رسیدلي ؤ، بالاخره بسوه ۱۱ زرو دالرو ته پورته شول ، چي بیا هم همدا قیمت هم تحویل نکړ.

زورواکان خپلي حرامي پیسي په ډیر بي پروایي مصرف کړي. څرنګه چي اوس اینجوګاني هم ولاړي ،خارجیان هم لړ شول ، هغه ټوله مصرف عبث ؤ او کورنه بیکاره پاته دي . هغه کسان چي مخکي وررسیدلي دي دلته په لست کي دوي یوازي له دي کبله چي ونه پیژندل شي دتخلص نه صرف نظر کړیدي، یوازي علي احمد جلالي اتمر او استاد حاجي محمد محقق خپل تخلص ورکړیدي او ځینو کسانو نمره د زوی او یا ښځي په نامه اخیستي ده، چي ونه پیژندل شي.

شیرپور هم لکه د ۸ فرقي مځکي چي د اردو افسرانو لخوا غصب او کورونه پکي جوړشول، چي دهغي جملي نه یوازي یوسف احمد نورستاني دملي دفاع دوزارت مرستیال ۴ نمري واخیستي .

دشیر چور د ناحیي د نمرو د اخیستونکو نمونه دادي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

لست افراد و اشخاص در رابطه به نمرات توزیع شده ساحه شیرپور

شماره	شهرت		نمبر زمین	واقع	قیمت فی بسوه زمین
	اسم	ولد			
1	عبدالمومن	عطا محمد	1108	پروژه شیر پور	11250 دالرامریکائی
2	حاجی قیوم	باشی حکیم	1180	//	//
3	کرام الدین	محمد کریم	1150	//	//
4	محمد شعیب	محمد یونس	1044	//	//
5	محمد کریم	سرفراز	1180	//	//
6	جان محمد	عبدالباقی	1068	//	//
7	محمد سعید	فیض محمد	1100		
8	عبدالمحمود	عبدالرازق	4610	//	//
9	محمد مهدی	محمد اکرم	1046A	//	//
10	عتیق الله	محمد عثمالن	1050	//	//
10	صدیق الله	عبدالمعروف	1140	//	//
21	جان احمد	حاجی محمد شاه	1124	//	//
31	غلام نبی	دین محمد	1020	//	//
41	احمد جمشید	محد ایوب	1015	//	//
51	محمد واصل	محمد حسین	1003	//	//
61	سلطان محمد	عبدالودو	1135	//	//
71	انجنیر علی "عاصم"	محمد حیم	1142	//	//
18	عبدالرحیم	ولد عبدالغنی	1147	//	//
19	دین محمد	رجب علی	1250	//	//
20	اقیر	عبدالحفیظ	1166	//	//
21	محمد شاکر	عبدالرسول	1141	//	//
22	احمد صابر	محمد نعیم	1057	//	//
23	محمد ابراهیم	محمد یوسف	1236	//	//
24	محمد عیسی	محمد واصل	1241	//	//
25	محمد صابر	محمد طاهر	1176	//	//
26	تاج محمد	شمشیر خان	1089	//	//
27	امان الله	مومن خان	1164	//	//
28	حاجی محمد الماس	حاجی محمد اکبر	1088	//	//
29	نجیم	دین محمد	1010	//	//
30	شهزاده مسعود	محمد خان	1162	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

31	داکتر حسام الدین		1275	//	//
32	خالد ا حمد	دکتور محمد حسین	866	//	//
33	نجیبه	خدا بخش	1277	//	//
34	مولوی عبدالباقی	محمد قربان	866	//	//
35	سمیع الله	امین الله	1133	//	//
36	محمد شریف	محمد یوسف	1048	//	//
37	نجیبه	غلام حسین	1232	//	//
38	محمد یونس	محمد یوسف	1049	//	//
39	عبدالواحد	عبدالرزاق		//	//
40	میر امان الله	میر عبدالله	1013	//	//
41	خانم گل	غلام سخی	1065	//	//
42	سید مصطفی "کاظمی"	حاجی ملکی	1082	//	//
43	قره بیک	محمد هاشم	859	//	//
44	عبدالسمیع	عبدالقدیر	1139	//	//
45	فضل الدین	تاج الدین	1016	//	//
46	محمد قسیم	قلعه داد	1085	//	//
47	سمیع الله	عبدالطیف	1219	//	//
48	حاجی قدیر	محد عثمان	1097	//	//
49	عبدالخالق	عبدالحمید	1231	//	//
50	زلمی "هیواد وال"	محد امین	858	//	//
51	گلستان	حاجی محمود	1069	//	//
52	محمد امرار	خیر محمد	1279	//	//
53	عبدالبصیر	عبدالحبیب	1129	//	//
54	بصیر "سالنگی"		1272	//	//
55	نجیب ا لله	محمد یعقوب	1136	//	//
56	حاجی کاتب	حاجی شمشیر	1130	//	//
57	احمد نجیب	تاج محمد	1163	//	//
58	عبدالمومن	عطا محمد	1108	//	//
59	نور محمد	محمد قل	1047	//	//
60	میر حیدر	میر اکبر	1228	//	//
61	عبدالصمد	محمد نادر	858	//	//
62	محمد ایوب	محمد اسمائیل	1263	//	//
63	عبدالمالک	عبدالعلی	1116	//	//
64	محمد فاضل	محمد طاهر	1174	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

//	//	1235	سربندل	محمد آصف	65
//	//	1091	بسم الله	هدایت الله	66
//	//	1262	عبدالغیاث	محمد نعیم	67
//	//	1092	بسم الله	عنایت الله	68
//	//	1115	عبدالمجید	محمد عثمان	69
//	//	1116	محمد طاهر	محمد ریحان	70
//	//	1035	عظیم الله	موجود	71
//	//	1017	محد انور	محمد اکبر	72
//	//	1031	عظیم الله	مقبول	73
//	//	1144	حاجی بیدل	قاری محمد علم	74
//	//	1148	قطب الدین	محمد طیب	75
//	//	1056	میر محمد علم	شاه علم	76
//	//	1165	عبداللطیف	عبدالشفیق	77
//	//	859	عبدالاحد	احمد ولی	78
//	//	1041	حاجی عبداللطیف	حمید صدیق	79
//	//	1049	محمد ابراهیم	غلام یحیی	80
//	//		صالح محمد	محمد سرور	81
//	//	1175	گل ملک	گل زرگ	82
//	//	1142	رئیس میر	دولت میر	83
//	//	1106	محمد حکیم	محمد قسیم	84
//	//	166A1	سید علی اکبر	سید فضل اکبر	85
//	//	1161A	سید احمد شاه	سید محمد حسن	86
//	//	1168	سید حکیم شاه	سید ظاهر	87
//	//	1102	فضل الدین	عظیم الدین	88
//	//	1227	امیر محمد	عبدالحیمد	90
//	//	1093	غوث الدین	بسم الله	91
//	//	1125	عبداللطیف	محمد رفیق	92
//	//	1121	غلام بهاوالدین	محد امین	93
//	//	1120	عبدالحکیم	عبدالحدود	94
//	//	1234	نصر الله	عبدالله" توحیدی	95
//	//	1086	مومن خان	ذبیح الله	96
//	//	1075	محمد نعیم	احمد صابر	97
//	//	1058	رحمت الله	محب الله	98
//	//	1059	محمد ایوب	داکتر احمد مشاهد	99

(c) ketabton.com: The Digital Library

100	محمد شریف	جمعه خان	1062	//	//
101	حاجی خالق	عبدالرازق	1045	//	//
102	محمد سرور	کاکو خان	1322	//	//
103	څارنوال میرجان	توره میر	1149	//	//
104	مولوی فضل هادی"شینواری"	سید جمال	1163A	//	//
105	جاجی شمشیر خان	تاج محمد	1132	//	//
106	عبدالکریم	حاجی محمد امین	1021A	//	//
107	عبدالحکیم	محمد افضل	1244	//	//
108	فضل احمد	محمد موسی	1004	//	//
109	اسد الله	غلام محبت الله	1099	//	//
110	باز محمد "احمدی"	احمد جان	1052	//	//
111	حبیب الله	عباد الله	1083	//	//
112	عتیق الله	رحمت الله	1019	//	//
113	غلام اکبر	غلام سرور	1011	//	//
114	سید مخدم"رحین"	میر محمد شریف	1161	//	//
115	حکیم الله	مومن خان	1145	//	//
116	محمد جلیل	محمد حکیم	1143	//	//
117	عبدالقدیم	قلعه داد	1030	//	//
118	محمد ابراهیم	ناصر علی	1220	//	//
119	محمد آصف	دلاور خان	1110	//	//
120	عبدالخالق	فضل احمد	1113	//	//
121	محمد هابیل	محمد صالح	1073	//	//
122	عبدامعروف	پروان خان	1177	//	//
123	عدالواسع	محمد غوث	866YC	//	//
124	محمدعیسی	محمد غنی	1051A	//	//
125	عبدالعلیم	محمد عظیم	1060	//	//
126	هلال الدین	محمد علی	1271	//	//
127	عبدالولی	عبدالحفیظ	1182	//	//
128	عنایت الله	نظر محمد	1265	//	//
129	محمد داود	محمد آقا	1273	//	//
130	افضل امان	عبدالامان	1166B	//	//
131	محمد هارون"رسولی"	محمد اشرف	1274	//	//
132	حاجی قربان	شاه افغان	1269	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

133	عبدالله	گلدین	1263	//	//
134	حنیف الله	نظر محمد	1204	//	//
135	گلبا الدین	محمد عالم	1072	//	//
136	عبدالمتین	محمد یعقوب	1090	//	//
137	سلطان محمد	عبدالودود	1135	//	//
138	عتیق الله "حبیبی"	عبدالروف	1165	//	//
139	عبدالسمیع	عبدالقدیر	1139	//	//
140	محمد نعیم	عبدالعنایت	1162	//	//
141	حاجی عبدالولی	عبدالحفیظ	1182	//	//
142	جاجی عبدالقیوم	باشی حکیم	1180	//	//
143	محمد کریم	میر نواز	1180	//	//
144	صالح محمد	حاجی قیاد	1182A	//	//
145	محمد شاکر	عبدالرسول	1141	//	//
146	حاجی کاتب	حاجی شمشیر	1130	//	//
147	عبدالمعروف	پروان خان	1177	//	//
148	احمد جمشید	محمد ایوب	1177	//	//
149	محمد صابر	محمد طاهر	1176	//	//
150	احمد نجیب	تاج محمد	1163	//	//
151	محمد شفیق	عبدالطیف	1165	//	//
152	شهزاده مسعود	محمد خان	1162	//	//
153	عبدالبصیر	عبدالحبیب	1129	//	//
154	محمد امین	غلام موالدین	1121	//	//
155	حاجی شمشیر خان	تاج محمد	1132	//	//
156	نجیب الله	محمد....	1135	//	//
157	سید ممتاز	حاجی محمد خان	1109	//	//
158	محمد آصف	دلاور خان	1115	//	//
159	عبدالمومن	عطا محمد	1108	//	//
160	مرزا رحیم	مرزا محمد	1103	//	//
161	سید ظاهر	سید حکیم شاه	1168	//	//
162	عبدالمالک	عبدالحلیم	1112	//	//
163	محمد عیسی	محمد علی	1115	//	//
164	محمد شفیق	عبدالطیف	1113	//	//
165	عبالودود	عبدالحیکم	1125	//	//
166	انجنیر علی عالم	محمد رحیم	1142	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

//	//	1166	محمد عثمان	نجیب الله	167
//	//	1144A	حاجی بدل	قاری محمد علم	168
//	//	1146	مومن خان	امان الله	169
//	//	1145	مومن خان	حکیم	170
//	//	1149	محمد ابراهیم	غلام یحیی	171
//	//	1148	قطب الدین	محمد طیب	172
//	//	1166	عبالحفیظ	رقیه	173
//	//	1105	محمد کریم	کرام الدین	174
//	//	1088	محمد اکبر	حاجی محمد الماس	175
//	//	1065	غلام سخی	خانم گل	176
//	//	1102	فضل الدین	عظیم الدین	177
//	//	1147	توره میر	ښارنوال میرجان	178
//	//	1163A	سید جمال	مولوی فضل هادی شینواری	179
//	//	1166B	حاجی تاج الدین	دکتور حسام الدین	180
//	//	1019	رحمت الله	عتیق الله	181
//	//	1025	صالح محمد	محمد سرور	182
//	//	1166A	سید علی اکبر	سید فضل اکبر	183
//	//	1003	محمد حسن	محمد واصل	184
//	//	1011	غلام سرور	غلام اکبر	185
//	//	1010	دین محمد	نجیم	186
//	//	1058	رحمت الله	محب الله	187
//	//	1044	عبدالروف	قدم شاه	188
//	//	1092	بسم الله	عنایت الله	189
//	//	1086	بسم الله	هدایت الله	190
//	//	1041	غوث الدین	بسم الله	191
//	//	1043	حاجی شمشیر خان	تاج محمد	192
//	//	1089	حاجی عبدالرزاق	حاجی خالد	193
//	//	1045	عظیم الله	مقبول	194
//	//	1031	قلعه داد	عبدالقدیم	195
//	//	1030	محمد نادر	عبدالصمد	196
//	//	1051	محمد امین	عبدالکریم	197
//	//	1016	تاج محمد	فضل الدین	198
//	//	1017	محمد انور	محمد اکبر	199

(c) ketabton.com: The Digital Library

200	میر امان الله	میر عبدالله	1013	//	//
201	فضل احمد	محمد موسی	1004	//	//
202	محمد یونس	محمد یوسف	1049	//	//
203	محمد شریف	محمدیوسف	1048	//	//
204	نور محمد	محمد قل	1047	//	//
205	عبدالمحمود	عبدالرازق	1046	//	//
206	باز محمد احمدی	احمدجان	1052	//	//
207	عتیق الله	محمد عثمان	1050	//	//
208	موجود	عظیم الله	1035	//	//
209	حمید صدیق	حاجی عبدالطیف	1041	//	//
210	محمد مجیدی	محمد اکرم	1046A	//	//
211	عبدالقدیم	قلعه داد	1084	//	//
212	شهاب الدین	محمد عالم	1072	//	//
213	محمد هابیل	محمد صالح	1073	//	//
214	عبدالعلیم	محمد عظیم	1061	//	//
215	حبیب الله	عبدالله	1083	//	//
216	شاه علم	میر محمد علم	1056A	//	//
217	محمد شریف	جمعه خان	1062	//	//
218	حاجی قدیر	محمد عثمان	1047	//	//
219	اسد الله	غلام جمت الله	1099	//	//
220	احمد صابر	محمد نعیم	1075	//	//
221	عبدالرشید	عبدالرحیم	1217	//	//
222	بی بی سلطنت	محمد دین	1239	//	//
223	عبدالواسیع	حاجی محمد غوث	866G	//	//
224	عبدالواجد	حاجی عبدالرزاق	866K	//	//
225	دولت میر	وقیش میر	1142	//	//
226	جان محمد	عبدالباقی	1068	//	//
227	گلستان	حاجی محمود	1064	//	//
228	سید مصطفی کاظمی	حاجی ملک سید گل	1082	//	//
229	محمد قسیم	محمد حکیم	1106	//	//
230	عبدالادیب	عبدالمقیم	1084	//	//
231	محمد سرور	کاکو خان	1222	//	//
232	سمیع الله	عبدالطیف	1214	//	//
233	محمد ابراهیم	محمد علی	1220	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

234	عبدالله توحیدی	نصر الله	1234	//	//
235	نجیبه	غلام حسین	1232	//	//
236	مسیح الله	امین الله	1233	//	//
237	عبدالحمید	امیر محمد	1227	//	//
238	عبدالخالق	فضل محمد	1216	//	//
239	باطور	عبدالرشید	1215	//	//
240	فیض الله	محمد ابراهیم	1216A	//	//
241	محمد ابراهیم	محمد یوسف	1236	//	//
242	عبدالکریم	حاجی محمد امیر	1236	//	//
243	سید نور الله	سید برهان الدین	1215	//	//
244	محمد عیسی	محمد وصال	1241	//	//
245	داد محمد	میر محمد عثمان	1251	//	//
246	عبدالحکیم	محمد افضل	1244	//	//
247	عبدالله	گلدین	1243	//	//
248	میر حیدر	میر اکبر	1231	//	//
249	عبداللطیف	عبد العزیز	1228	//	//
250	سید ا حمد	میر عالم	1229	//	//
251	صفت الله	نظر محمد	858	//	//
252	عبدالولی	عبدالاحد	859B	//	//
253	گل محمد	عبدالقیوم	1150	//	//
254	افضل امان	عبدالامان	1154	//	//
255	جان احمد	حاجی محمد شاه	1124	//	//
256	سید حسین	سید آقا	1155	//	//
257	سید محد حسین	سید احمد شاه	1161	//	//
258	دین محمد		1241	//	//
259	داکتر حسام الدین		1275	//	//
260	محمد نعیم	عبدالغیاث	1262	//	//
261	محمد داود	محمد آقا	1273	//	//
262	نقیب الله	نظر محمد	1276	//	//
263	محمد حرار	خیر محمد	1274	//	//
264	سید مخدوم رحین	میر محمد شریف	1161	//	//
265	حاجی قربان	شاه افغان	1262	//	//
266	زلمی هیواد مل	محمد امین	758A	//	//
267	مولوی عبدالباقی	محمد قربان	866C	//	//

(c) ketabton.com: The Digital Library

268	محمد معصوم	مقصود خان	866F	//	//
269	احمد صدیق	عبدالطیف	1120	//	//
270	سید ابراهیم	سید نور الله	1199	//	//
271	محمد عظیم	محمد غوث	1128	//	//
272	محمد قسیم	محمد حکیم	1166	//	//
273	محمد شریف	جمعه خان	1062	//	//
274	نورمحمد	محمد قل	1047	//	//
275	شاه علم	میر محمد علم	1056	//	//
276	فضل الدین	تاج الدین	1016	//	//
277	محمد اکبر	محمد انور	1017	//	//
278	غلام اکبر	غلام سرور	1011	//	//
279	محمد ایوب	محمد اسمعیل	1263	//	//
280	محمد ریحان	محمد طاهر	1116	//	//
281	بی بی سلطنت	محمد دین	1239	//	//
282	قاری محمد علم	حاجی بدل	1144B	//	//
283	محمد معصوم	مقصود خان	F866	//	//
284	محمد عثمان	عبدالمجید	1115	//	//
285	غلام نبی	دین محمد	1020	//	//
286	هدایت الله	بسم الله	1043	//	//
287	عبدالخالق	عبدالحمید	1231	//	//

لست اشخاصیکه پول قسط اول دالری زمین خویش را تحویل نموده اند.

شماره	شهرت		نمبر زمین	مبلغ تحصیل شده قسط اول
	اسم	ولد		
1	محمد ریحان	محمد طاهر	1116	928125
2	حبیب الله	عبدالله	1083	1278482
3	محمد کریم	سرفراز	1180	436324
4	افضل امان	عبدالامان	1154	619882
5	خانم گل	غلام سخی	1065	695819

(c) ketabton.com: The Digital Library

1362826	1086	مومن خان	ذبیع الله	6
767879	1019	مومن خان	عتیق الله	7
504883	1230	حاجی محمد امین	عبدالکریم	8
103850	A1021	محمد علی	زینب انوری	9
675221	1081	محمد ایوب	داکتر احمد مشاهر	10
876227	1177	محمد ایوب	احمد جمشید	11
662313	1015	محمد نادر	عبدالصمد	12
671041	858	میر عالم	سید احمد	13
1426597	1005	عبدالرسول	محمد شاکر کارگر	14
554625	1170	عبدالرشید	باطور	15
554625	1215	سید برهان الدین	سید نور الله	16
582806	1217	عبدالرحیم	عبدالرشید	17
840823	1216	فضل محمد	عبدالخالق	18
336593	1113	محمد علی	محمد عیسی	19
874641	1022	خادم حسین	عزیز الله شفق	20
507314	1247	همت خان	نور احمد	21
1092792	180/42	محمد اشرف	محمد هارون رسولی	22
970017	122/3	محمد عظیم	عبدالعلیم	23

لست اشخاصیکه پول قسط اول دالری زمین خویش را تحویل نموده اند

قیمت متفاوت زمین های شیر پور	موقعیت	مساحت	نمبر زمین	شهرت		شماره
				ولد	اسم	
1817651	شیر پور	230	1223	نصر الله	شیر احمد	1
2629802	شیر پور	484	1053	ناصر خان	محمد امین	2
2436687	شیر پور	440	1153	عبدالحق	انور الحق	3
2076422	شیر پور	375	1253	مومن خان	لطف الله	4
3435649	شیر پور	621	1021	عبدالحکیم	محمد ابراهیم	5
1902853	شیر پور	344	1249	عبدالغفور	حلیمه	6
1688601	شیر پور	319	1178	عبدالرحمن	ابراهیم	7
1603442	شیر پور	315	1172	محمدرمان	دین محمد	8
2439687	شیر پور	440	1152	قلندر	بابه جان	9

(c) ketabton.com: The Digital Library

10	عطامحمد	نور محمد	1234	480	شیر پور	2068022
11	ماهره	عبدالروف	1056	484	شیر پور	2680357
12	محمد کریم	محمداسلم	1029	936	شیر پور	5182888
13	محمدامین	محمدطوره	1052	393	شیر پور	2730911
14	سیدیحی	سیداقاگل	1016	340	شیر پور	1909823
15	عبدالحمید	محمدکبیر	1014	300	شیر پور	1661138
16	نورالله	عبدالحسین	1026	630	شیر پور	3991478
17	سیدنجیب الله	سیدقربان	1064	440	شیر پور	2436335
18	محمدیونس	محمدیعقوب	1156	600	شیر پور	2027170
19	بی بی سنبل	محمدعثمان	1032	628	شیر پور	3475283
20	بی بی ثریا	محمدعثمان	1038	618	شیر پور	34191112
21	بی بی زیاده	ملاعصیت الله	1240	360	شیر پور	1992165
22	نورحبیب	عبدالرسول	10514	464	شیر پور	2581498
23	محمدیحی معروفی	محمدعثمان	A1143	543	شیر پور	3006091
24	عمر	محمد عارف	1066	484	شیر پور	3006748
25	احمد کمال	محمد اسماعیل	1047	640	شیر پور	3542688
26	عبدالرحیم	امیر محمد	1061	471	شیر پور	2928298
27	عبدالامین	قلعه دار	1034	643	شیر پور	3986666
28	عبدالحسین	قعله دار	1039	630	شیر پور	3911172
29	حاجی شیر علم	حاجی محمد	1009	484	شیر پور	3006269
30	عبدالمقیم	قعله دار	1037	591	شیر پور	3665816
31	حاجی مبین	مولوی متین	1031A	360	شیر پور	2236025
32	خواجه نبی	خواجه شیر احمد	1224	350	شیر پور	2165914
33	محمد یاسین	محمد موسی	1087	990	شیر پور	6215399
34	محمد سعید	عبدالکریم	1179	310	شیر پور	1920171
35	محمد طیب	قطب الدین	1148	650	شیر پور	3997410
36	گل محمد	عبدالقیوم	1177A	402،46	شیر پور	1719440
37	احمد عبیر	محمد یوسف	1070	1096	شیر پور	6817411
38	جلال	محمد خان	1040	522	شیر پور	3278539
39	محمد امان	محمد موسی	1018	700	شیر پور	4345740
40	فاطمه	محمد قسیم	1075	485	شیر پور	3014591
41	محمد داود	محمد حسین	1012		شیر پور	310868
42	علی احمد جلالی	غلام جیلانی	8866	880	شیر پور	5862512

(c) ketabton.com: The Digital Library

43	کبرا نامه	محمد امین	1151	300	شیر پور	2487120
44	محمد یوسف واعظی	محمد اسحق	1024		شیر پور	3910877
45	محمد حنیف اتمر	محمد اصف	A 1172	360	شیر پور	1932869
46	محمد معصوم	محمود خان	866F	461	شیر پور	2863292
47	حیات الله	حمایت الله	A1036		شیر پور	4097412
48	تمیز خان	محمود خان	1111		شیر پور	4096884
49	جلال الدین	امرالدین	1036A		شیر پور	2283476
50	امرالدین	حاجت میر	1125	728	شیر پور	4050918
51	فضل عظیم	غلام صحبت الله	1055		شیر پور	1030867
52	بی بی شکریه	محمد حضرت	1098		شیر پور	3048667
53	حاجی محمد محقق	محمد سرور	1028	672	شیر پور	3735288
54	نصیر احمد	شمشیر خان	1095	500	شیر پور	2782605
55	نعمت الله شهرانی	عیار الله	1043	640	شیر پور	3987792
56	می الدین	نور محمد	1220	1029	شیر پور	1750194
57	مقصود	عظیم الله	1038		شیر پور	3374175
58	عبدالاحد	محمد سرور			شیر پور	5562011

دهغي ډلي نه چي د خپل تخلص نه يي په لست کي مخ اړولی دی، يو هم استاد محمد کريم خليلی دی، چي د (خليلي) د نامه يي مخ اړولي او ۱۰۲۹ نمبر دده ته ورکړه شويدي، که دا کار عادلانه او انصاف ندي ، نو ولي تخلص نه ليکي؟ او که بد دي، بايد نه يي وای کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال (۱۵۵)

چور لمان

د ولس قضاوت، هغه اصلي او حقيقي قضاوت وي، گرچه ولس ډير ناتوانه هم وي ، يو (اکثريت خاموش) جوړه وي او ديو اقليت خائين دزورواکي په لاس برمته شوی وي.

دا اقليت معمولاً د قاچاق، غصب، بډي او اختطاف د لاري د قدرت او ثروت خاوندان شوي وي.

يوه مافيايي کړی يي جوړه کړي وي، ددي خائين کړي شاته يو دولتي چارواکي ولاړ او خپل حق اخلي، دی حمايه او روزي او دقانون دتطبيق مخنيوي وربانديي کوي.

ولي کله چي موږ زورواکي وايو، دهغو د (زور) سرچينه دري منبع دي، يا دولتي چارواکي لکه حکومتي لوړ پوړي او يا پارلمانست او دکام په نامه يو مشر وي.

د زورواکانو يوه مهمه ډله ، دپارلمان غړي دي، چي ولس پارلمان ته (چورلمان) وايي، چي ددوي زورواکي ، لوچکي حکومت پر گنډو کړي او د حکومت د مشروع اجرااتو مخ نيسي.

بحث او يا اعتراض چي پر وکړي، يو هم ځان ته گوته نه نيسي، وايي زه نه وم، پداسي حال کي چي تر ټولو هغه لوی خائين به (دی) وي.

دنارينو په څنگ ښځي وکيلاني لکه (.......) دوپښته (دوسره) کار کوي، هم يي کميشن کاري او هم يي فزيکي فروشات درلودل او پردو ته د خوند د پاره ځان په اختيار کي ورکاوه، اداره په اداره ، ديره په ديره به گرځيدل او په ډيره بي عزتي په هره دروازي کي ولاړول.

يو امتياز يي داؤ، چي په لړ يي قناعت درلود. ننگ دي وي پردي ملي نهاد او مرگ دي وي پردي نهاد.

که دا پوښتنه وشي، چي ولي ولس رايه ورکول ؟؟ ، يا په درغلي راغلي او يا په زور، آن پر ډيرو د وطن فروشي شک راتلي، چي د پردو لخوا اجاره او استخدام شويدي.

که ملي (گټه) په پام کي ونيول شي همدا سمه ده، چي هيڅ پارلمان ونلرو، ولي چي پارلمان ته هغه کسان راغلي ؤ ، چي سرمايه تر لاسه کړي. او هغه کسان چي سرمايه لري هغه وساتل شي. داخلاقو دسرحد سره ليکه دوی نه پيژندل، تل يي هڅه داوه ، چي حکومت کمزوری کړي، وزيران او واليان تابع کړي. او په غير دهغه ستونزي ورته جوړي کړي. کومه شخصي موضوع او يا لويه ملي موضوع به وي، چي ددي لړلي نهاد څو کسان پکي چنگاو نه وي.

داهم بايد ووايم، چي دافغان نجيب او مجاهد ولس ټيټ کسان په پارلمان کي انتخاب شوي وه، لکه گارگان د ولس پر غوښو اخته ؤ، شيخ پلمه يي درلوده، (دولس استازی) چي دي جملي هيڅ حقيقت نه درلود. هرڅه د ځان دپاره ؤ، که به يي لنډه او شيخه گټه په موقتي ډول نه ليدل کيده، دکريديت او راتلونکي اعتبار به يي په پام کي ؤ. په علمي سويه کي د حکومت تر غړو او پارلمان تر منځ ډير تفاوت ؤ.

په هره ټولنه کي ښه او بد شته. دپارلمان غړو دډېو اخيستونکو، قاچاقبر،غله او وژونکي استازيتوب کاوه، دهغه په دفاع به يي هر ډول ذلت ته ځان ورکاوه او چني به يي وهلي(مرگ پر چورلمان او اعضاو باندي).

اساسي قانون کي بايد تغير او تبديل راشي، متهم يي عدالت ته وسپارل شي او دانحلال د پاره يي هم پام وشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کومه مقرري به وي ، چي د وکيل صاحب لاس په کي نه وي؟ او په ډيرو اداروکي سم خپل سهم لري. هغه قران (مجيد) دي دوي ووهي ، چي دوی لاس پر ايښي دي.

که زندانونه وکتل شي، هلته يو غل ،يو قاچاقبر او بل قاتل دي. او داکسان طبعاً کله ، کله شريک د جرم هم لري. قاچاقبر غل نه وي او کيسه بر قاتل نه وي، مگر زمونږ وکيلان دهرجاني شريک او شاته ولاړ وي، که قاچاق بر وي او که بډي خوړونکي.

پدي بايد اعتراف وکړو، چي کمزوري حکومت او قوي پارلمان مو په دواړو دورو (۱۵-۱۶) دوره کي درلود. قوي پارلمان پدي مانا ، چي خودسره،سرکښه ، بداخلاقه او قانون شکفه ؤ. کوم څوک چي لار نه نيول لکه ، داکتر رنگين دادفراسپنتا، مجتبی پتنگ، عبدالرحيم وردگ، بسم الله محمدي، محمد اسحق الکو او داسي نور. کوم وزير چي به چمتووالی درلود، دپيژندني په لومړی ورځ به تسليم او خپل جيب ته لاس او په ټوله ماموريت دوره کي به يي خپل تعهدات پر ځای کوله. او که کوم څوک چي ناتوان او د عزت خاوند به ؤ، هغه به يي د کمپاين په لومړي ورځ کورته رخصت کړ.

ددوي يو صفت داؤ، چي نه يي عزت درلود اونه شرم.

ددوي په هکله تشخيص ؤ، مگر دارو او درمل يي چا اقدام ونکړ.

تر هر چا ولسمشر د چورلمان لخوا فوچوق ؤ، آن هغه ورسره مدا درکول، بی بندو باره کسان پکي راغلي ؤ. حاجي ظاهر قدير، حاجي لالی حميدزي، احمد بيهزاد، داکتر مهدي، اقبال صافی، ميرا داد نجرابي، الله گل مجاهد، ديو خوا به يي هر حق او ناحقه خوله خلاصول، په بودجه کي يي ستونزي رامنځ ته کولي، قراردادونه او پرتوکولونه يي نه منل او وزيرانو په ډير مسؤوليته د رايو په وخت کي برخورد کاوه.

په پارلمان کي هر چا چي ډير نفوذ او شهرت درلود، لکه عبدالرسول سياف، برهان الدين رباني، او حاجي محمد محقق ډير ناوړي گټي اخيستي. گرچه حاجي محقق د رباني او سياف په کچه په ناوړو گټو کي ډير لاس نه درلود، يوازي د عبدالعلي مزاري دلاري لاروی ؤ. مزاري هغه څوک ؤ ، چي (رقص مرگ) يي اختراع کړ او دخلگو په سرو کي يی ميخونه وهل او دښځو سيني يي ورپري کړي. گرچه په حقيقت کي به يي ويل ، چي د تاجکانو مي بد راځي، مگر داستاد عطا نور ائتلاف يي خپله گټه باله.

حامد کرزی ولي ونشوای کولای، چي عدالت تآمين او قانوني حاکميت راولي ؟ او يا نه يي غوښتل او که يي نشوای کولای؟ ستر دليل يي داؤ، چي دامريکا حمايه د شمالي ټلوالو سره ديو تعهد پر بنا د طالبانو په ټکولو کي لوی رول درلود او دهمدي حالت نه شمالي ټالوال او يا په بل عبارت د طالبانو ټکول شمالي تالوال په ځان پوري تړلي ؤ، بالخصوص د شورای نظار غړو، شورای نظار اصلاً د پنجشير بل نوم ؤ.

هردم د بي امنيتي د خطر احساس کيدي. کرزي به هم ويل ، چي (ماته کاسه) يي په لاس کي نيولي ده، که وکولای شي چی دا بدماشان، سياسي مبارزي ته راسوق کړي ، نه جنگي مبارزه ، حالت نازک ؤ، بهرني دوښمنان هم کمين کي ناست ؤ.

هيواد يوازي د کرزی نه ؤ، بلکي هر وگړی دا ملي احساس ولري، چي قانون تطبيق شي.

په ورستيو کي د کرزي ملي احساس او ملي غوښتني او بالاخره د ولس دفاع د امريکائيانو نه وغوښته ، دي نور هم په يو نامناسبه حالت کي قرار ونيوي، همداؤ ، چي قانون حاکم نه شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرزی ونشوای کولای او یا چا نه پرینبودي ، چي یو قوي او سپیڅلي کاري ټیم جوړ کړي. هر یو شاته بل موازي ځواک موجود ؤ، چي د کرزی د هغه لیري کیدو او یا مجازات توان نه درلود. مثلاً محمد سلیم تره کی دهرات ښاروال، چي دمحمد اسمعیل استازیتوب کاوه او دګټو حمایه یي کوله، څو تنه والیان ددندي ترک ته مجبور کړل. څرګنده ده چي د کرزی په محمد اسمعیل زور نه رسیدي، اسمعیل خان پرسونل جهادي درلود او زور او زر ورسره ؤ، خلک داهم وایي چي ایران یي هم شاته ولاړؤ.

استاد عطامحمد نور هم همدا ډول، لکه چي وایي، خرسکي دموري په زور غورځي . استاد عطاهم د روسانو حمایه اوهم د پنچشیرانو حمایه ورسره وه. کرزی دحالت درک درلود. نور هم ؤ ، مګر تر ټولو شورای نظار ،چی مطلب د پنچشیرانو څخه دي، هر اړخیزه فعالیت درلود او مافیایي ډول حرکت کاوه او همدا ډول تشکیلات یي درلودل، چي یو بل سره تړلي ، اقتصادي مافیا، غصب، قراردادونه، نامشروع تجارت، قاچاق او وغیره. دغله ، قطاع الطریق، اختطاف چیان او دولتي لوړپوړي، همدا ډلي یو دبل په خدمت کي ولاړ ؤ.

په دولت کي دمقاوت په نامه د پنچشیرانو نفوذ تر دي اندازي پوري ؤ، چي آن استاد تري ډار درلود.

کله چي د شهید د اونی تر نامه لاندي ځیني مراسم تر سره کیږي، اما په اصل کي د احمدشاه مسعود د تجلیل نه مطلب دي او دا نور یو ضمني یاد دیږي.

په بسم تجلیل کي استاد په ډیر صراحت دا وویل، چي بي پلاره (بي پدره شوی یم ، یو چي اصلي پلار مي مړ شو او بل چي امر صاحب شهید شو).

ممکن داهم کومه اخفا وي، چي پرده دهغو دو عربانو سره ، چي احمد شامسعود یي ترور کړي، دده راهنمایي ورسره ؤ، چي افشاګيري، دانجنیر عارف سروري لخوا کله کله پټه او کله ښکاره ډول ویل کیږي.

جمعیت اسلامي او استاد رباني هم په نامه ؤ، چي په اصل کي د پنچشیرانو په انحصار کي قرار لري.

زموږ دا هیوادوال لکه د یهودانو غوندي، هرڅه خپل منځي مخالفت چي ولري ، سور، زرغون، او توریي د شپي د خوا د پنجشیر په نامه د قانوني او مارشال په کور کي سره یو وي، پرچم او مجاهد پر دسترخوان ناست وي.

ګټه دهر چا خوښه ده، داستادانو ډیره خوښه وه، مګر په لږ تفاوت. استاد رباني سیاسي نفوذ خوښ ؤ، چی مالي ګټه په لاس راوړي، تر سیاست یي ګټي، مالي منفعت ډیر خوښ ؤ او دا هدف ته هم ورسید، مګر د استاد سیاف برعکس ګټه خوښه وه ، چی سیاسي نفوذ ته ورسیږي. په هرصورت ولس ته بي تفاوته ده، ولي چي جهاد په خاورو ګډ او په اوبو کي لاهو شو، خواري د در پدر ولس په برخه شول.

ددي غلا او اختطاف قطاع الطریقي په هکله کوم وخت کي عبدالبصیر سالنګي د کابل امنیتي قوماندان ؤ، ولسمشر تري پوښتنه وکړه، چي په کابل کي غلا څوک کوي؟ ده في البدیعه وویل، چي د خوست او کنړ خلک نه راځي، دغه یوه طبقه ده چي دشمالي نه چي په راس کي یي پنچشیران دي ، دا کار کوي. د همدي غلو شاته د پنجشیر لوړپوړي شاته ولاړ دي. دا باید ووایم چي دلته نود (لوی ملا) ځای دي، چي احمدشا مسعود کولاک ته، جنرال اسمعیل خان مشهد، جنرال عبدالرشید دوستم استانبول ته او حاجي قدیر پیښاور ته ځانونه په سلامتي ورسول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فساد مخنيوي

دفساد دمخنيوي د پاره لومړی سياسي اداره او توان پکار دی.

د شتنمي تپوس وشي ، د کومه راغلي او چيرته ځي؟

ددي دپاره:

1. مستند اطلاعات د استخباراتي ادارو لخوا.
2. دقيق تفتيش او تحقيق د څارنوالی لخوا.
3. عادلانه قضاوت د محکمي لخوا.
4. بشپړ تنفيذ حکم د حکومت لخوا.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library